

ДРЖАВНА
РЕВИЗОРСКА
ИНСТИТУЦИЈА

ИЗВЕШТАЈ
О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА
АКЦИОНАРСКОГ ДРУШТВА „ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ“,
БЕОГРАД ЗА 2022. ГОДИНУ

Број: 400-787/2023-06/12
Београд, 19. децембар 2023. године

С А Д Р Ж А Ј :

ИЗВЕШТАЈ ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ

Извештај о ревизији финансијских извештаја Акционарског друштва „Електроурежа Србије“, Београд.....3

ПРИЛОГ I – РЕЗИМЕ ОТКРИВЕНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКА.....6

ПРИЛОГ II – НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА АКЦИОНАРСКОГ ДРУШТВА „ЕЛЕКТРОУРЕЖА СРБИЈЕ“, БЕОГРАД ЗА 2022. ГОДИНУ.....12

ПРИЛОГ III – ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ АКЦИОНАРСКОГ ДРУШТВА „ЕЛЕКТРОУРЕЖА СРБИЈЕ“, БЕОГРАД ЗА 2022. ГОДИНУ.....100

ИЗВЕШТАЈ ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ

Извештај о ревизији финансијских извештаја Акционарског друштва „Електроурежа Србије“, Београд

Мишљење са резервом о финансијским извештајима

Извршили смо ревизију приложених финансијских извештаја Акционарског друштва „Електроурежа Србије“, Београд (у даљем тексту: Друштво) за 2022. годину који обухватају 1) Биланс стања; 2) Биланс успеха; 3) Извештај о осталом резултату; 4) Извештај о токовима готовине; 5) Извештај о променама на капиталу и 6) Напомене уз финансијске извештаје.

По нашем мишљењу, осим за ефекте питања описаних у делу извештаја *Основ за мишљење са резервом о финансијским извештајима*, финансијски извештаји за 2022. годину, по свим материјално значајним питањима, дају истинит и објективан приказ финансијског положаја Акционарског друштва „Електроурежа Србије“, Београд, на дан 31. децембар 2022. године, као и резултата његовог пословања, промена на капиталу и токова готовине за пословну годину завршену на тај дан и припремљени су у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије.

Основ за мишљење са резервом о финансијским извештајима

1) Друштво је у Билансу стања за 2022. годину мање исказало Остале краткорочне обавезе у износу од 1.160.334 хиљада динара и више је исказало Нераспоређени добитак ранијих година у истом износу.

2) Изражавамо резерву на исказано стање Дугорочних одложених прихода и примљених донација у износу од 974.958 хиљада динара јер за исказани износ Друштво није пружио рачуноводствене доказе да се односи на средства која имају карактер давања из МРС 20 Рачуноводствено обухватање државних давања и обелодањивање државне помоћи и није идентификовало да су у износу обрачунате амортизације тих средстава укидани одложени приходи у корист прихода по основу условљених донација за 2022. годину, као ни ранијих година.

3) Друштво није вршило проверу преосталог корисног века употребе нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме и самим тим није вршило промену рачуноводствене процене у ситуацијама када су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе знатно различита од претходних, нити је прилагодило стопе амортизације новим околностима. Наведено није у складу са чланом 12 и 14 Рачуноводствених политика и начела Друштва, параграфом 104 МРС 38 Нематеријална имовина и параграфом 51 МРС 16 Некретнине, постројења и опрема. Последица наведене неправилности је исказивање у аналитичкој евиденцији одређеног броја средстава која су и даље у употреби, а немају исказану садашњу вредност, односно укупни трошкови амортизације су распоређени током дела корисног века употребе средстава, а не током целог периода коришћења. Укупна набавна вредност потпуно амортизованих нематеријалних и материјалних средстава до 31. децембра 2022. године износи 5.980.247 хиљада динара, што чини 3,41% укупне набавне вредности нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме у употреби.

Ревизију смо извршили у складу са Законом о Државној ревизорској институцији¹, Пословником Државне ревизорске институције² и Међународним стандардима врховних ревизорских институција (ISSAI). Наша одговорност, у складу са овим стандардима, је детаљније описана у делу извештаја *Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја*. Независни смо у односу на субјекта ревизије у складу са ISSAI 130 – Етички кодекс врховних ревизорских институција и Етичким кодексом за државне ревизоре и друге запослене у Државној ревизорској институцији и испунили смо наше остале етичке одговорности у складу са овим кодексима. Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и адекватни да нам пруже основ за наше мишљење са резервом.

Остала питања

Финансијски извештаји Друштва, у ранијем периоду након промене правне форме из Јавног предузећа у Акционарско друштво 2016. године нису били предмет ревизије од стране Државне ревизорске институције.

Одговорност руководства за финансијске извештаје

Руководство субјекта ревизије је одговорно за припрему и истинит и објективан приказ ових финансијских извештаја у складу са међународним стандардима финансијског извештавања и законом којим је уређено рачуноводство и за оне интерне контроле за које одреди да су потребне за припрему финансијских извештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке.

При састављању финансијских извештаја, руководство је одговорно за процену способности субјекта ревизије да настави са пословањем у складу са начелом сталности, обелодањујући, по потреби, питања која се односе на сталност пословања и примену начела сталности пословања као рачуноводствене основе, осим ако оснивач намерава да субјект ревизије престане са пословањем, или нема другу реалну могућност осим да то уради.

Руководство је одговорно за надгледање процеса финансијског извештавања субјекта ревизије.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја

Наш циљ је стицање уверавања у разумној мери о томе да финансијски извештаји, узети у целини, не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке и издавање извештаја о ревизији који садржи наше мишљење. Уверавање у разумној мери означава висок ниво уверавања, али не представља гаранцију да ће ревизија спроведена у складу са ISSAI увек открити материјално погрешне исказе ако такви искази постоје. Погрешни искази могу настати услед криминалне радње или грешке и сматрају се материјално значајним ако је разумно очекивати да ће, појединачно или збирно, утицати на економске одлуке корисника донете на основу ових финансијских извештаја.

Као део ревизије у складу са ISSAI, примењујемо професионално просуђивање и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Такође:

– Идентификујемо и процењујемо ризике од материјално значајних погрешних исказа у финансијским извештајима, насталих услед криминалне радње или грешке; осмишљавамо и обављамо ревизијске поступке као одговор на те ризике; и прибављамо довољно адекватних ревизијских доказа да обезбеде основ за мишљење ревизора. Ризик да неће бити идентификовани материјално значајни погрешни искази који су резултат криминалне радње је већи него за погрешне исказе настале услед грешке, зато што криминална радња може да

¹ „Службени гласник РС“, бр. 101/05, 54/07 и 36/10

² „Службени гласник РС“, број 9/09

укључи удруживање, фалсификовање, намерне пропусте, лажно представљање или заобилажење интерне контроле.

– Стичемо разумевање о интерним контролама које су релевантне за ревизију ради осмишљавања ревизијских поступака који су прикладни у датим околностима, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерне контроле субјекта ревизије.

– Процењујемо примењене рачуноводствене политике и у којој мери су разумне рачуноводствене процене које је извршило руководство.

– Доносимо закључак о прикладности примене начела сталности као рачуноводствене основе од стране руководства и на основу прикупљених ревизијских доказа, да ли постоји материјална неизвесност у вези са догађајима или условима који могу да изазову значајну сумњу у погледу способности ентитета да настави са пословањем у складу са начелом сталности. Ако закључимо да постоји материјална неизвесност, дужни смо да у свом извештају скренемо пажњу на повезана обелодањивања у финансијским извештајима или, ако таква обелодањивања нису адекватна, да модификујемо своје мишљење. Наши закључци се заснивају на ревизијским доказима прикупљеним до датума извештаја ревизора. Међутим, будући догађаји или услови могу за последицу да имају да ентитет престане да послује у складу са начелом сталности.

– Процењујемо укупну презентацију, структуру и садржај финансијских извештаја, укључујући обелодањивања, и да ли су у финансијским извештајима приказане трансакције и догађаји на такав начин да се постигне истинит и објективан приказ.

Саопштавамо лицима овлашћеним за управљање, између осталог, планирани обим и време ревизије и значајне ревизијске налазе, укључујући све значајне недостатке интерне контроле које смо идентификовали током ревизије.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
19. децембар 2023. године

РЕЗИМЕ ОТКРИВЕНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКА

САДРЖАЈ

---

1. Резиме откривених неправилности у ревизији финансијских извештаја.....	8
2. Резиме датих препорука у ревизији финансијских извештаја.....	9
3. Захтев за достављање одазивног извештаја.....	10

1. Резиме откривених неправилности у ревизији финансијских извештаја

ПРИОРИТЕТ 1³

1) Друштво по основу остварене добити по завршном рачуну за 2021. годину која износи 2.320.668 хиљада динара, није евидентирало у пословним књигама и исказало у Финансијским извештајима за 2022. годину обавезу према оснивачу по основу учешћа у добити за 2021. годину у износу од 1.160.334 хиљада динара (50% од остварене добити у 2021. години). Наведена обавеза проистиче из одредби члана 16 Закона о буџету Републике Србије за 2022. годину, с обзиром да до краја 2022. године Друштво није донело Одлуку о расподели добити за 2021. годину и прибавило сагласност Владе Републике Србије за ослобађање од обавезе уплате добити у буџет Републике Србије сагласно члану 16 став 3 Закона о буџета Републике Србије по коме обавезу по основу уплате добити нема субјект који донесе Одлуку да из добити покрије губитак или повећа капитал или средства употреби за финансирање инвестиција.

Поступајући на описани начин Друштво је у Билансу стања за 2022. годину мање исказало Остале краткорочне обавезе у износу од 1.160.334 хиљада динара и више је исказало Нераспоређени добитак ранијих година у истом износу (Напомена 3.3.15);

2) Рачуноводствене политике и начела Друштва које су примењиване на састављање финансијских извештаја за 2022. годину у делу Финансијски инструменти-обезвређење и ненаплативост финансијских средстава су уређене у складу са МРС 39 Финансијски инструменти: признавање и обелодањивање уместо у складу са МСФИ 9 Финансијски инструменти који је заменио МРС 39 Финансијски инструменти: признавање и обелодањивање и који је у примени почев од састављања финансијских извештаја за 2020. годину, што није у складу са параграфом 7 МРС 8 Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке (Напомена 3.2.5);

ПРИОРИТЕТ 2⁴

3) Друштво није вршило проверу преосталог корисног века употребе нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме и самим тим није вршило промену рачуноводствене процене у ситуацијама када су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе знатно различита од претходних, нити је прилагодило стопе амортизације новим околностима. Наведено није у складу са чланом 12 и 14 Рачуноводствених политика и начела Друштва, параграфом 104 МРС 38 Нематеријална имовина и параграфом 51 МРС 16 Некретнине, постројења и опрема. Последица наведене неправилности је исказивање у аналитичкој евиденцији одређеног броја средстава која су и даље у употреби, а немају исказану садашњу вредност, односно укупни трошкови амортизације су распоређени током дела корисног века употребе средстава, а не током целог периода коришћења. Укупна набавна вредност потпуно амортизованих нематеријалних и материјалних средстава до 31. децембра 2022. године износи 5.980.247 хиљада динара, што чини 3,41% укупне набавне вредности нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме у употреби (Напомена 3.3.2);

4) Друштво је у оквиру Дугорочних одложених прихода и примљених донација исказало износ од 974.958 хиљада динара, за који није пружио рачуноводствене доказе да се односи на средства која имају карактер давања из МРС 20 Рачуноводствено обухватање државних давања и обелодањивање државне помоћи, и није идентификовало да су у износу обрачунате

³ ПРИОРИТЕТ 1 - Приоритет 1 - грешке, неправилности и погрешна исказивања које је могуће отклонити у року од 90 дана.

⁴ ПРИОРИТЕТ 2 – грешке, неправилности и погрешна исказивања које је могуће отклонити пре припремања наредног сета финансијских извештаја а не дуже од годину дана.

амортизације тих средстава укидани одложени приходи у корист прихода по основу условљених донација за 2022. годину, као ни ранијих година.

Из наведених разлога изражавамо резерву да је Друштво Дугорочне одложене приходе и примљене донације у износу од 974.958 хиљада динара исказало у складу са одредбама параграфа 3, 12, 17 и 24 МРС 20 Рачуноводствено обухватање државних давања и обелодањивање државне помоћи, као и чланом 49 усвојених Рачуноводствених политика и начела Друштва (Напомена 3.3.14).

ПРИОРИТЕТ 3⁵

У поступку ревизије нису откривене неправилности трећег приоритета.

2. Резиме датих препорука у ревизији финансијских извештаја

ПРИОРИТЕТ 1

1) Препоручујемо Друштву да расподелу остварене добити по завршном рачуну врши у складу са одредбама Закона о буџету Републике Србије којима се уређује питање добити. (Напомена 3.3.15 – Препорука број 4);

2) Препоручујемо Друштву да рачуноводствене политике у делу Финансијски инструменти усклади са примењивим МСФИ 9 Финансијски инструменти и да усклађене рачуноводствене политике примењује на састављање финансијских извештаја (Напомена 3.2.5. – Препорука број 1);

ПРИОРИТЕТ 2

3) Препоручујемо Друштву да, у складу са усвојеним Рачуноводственим политикама, МРС 16 Некретнине, постројења и опрема и МРС 38 Нематеријална имовина, врши проверу преосталог корисног века употребе нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме и уколико су очекивања заснована на новим проценама у вези са корисним веком употребе знатно различита од претходних, да изврши промене преосталог корисног века употребе у складу са МРС 8 Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке (Напомена 3.3.2 – Препорука број 2);

4) Препоручујемо Друштву да провери порекло извора и намену средстава у износу од 476.208 хиљада динара, садржаних на рачуну Примљене донације из иностранства - основна средства и 498.749 хиљада динара евидентираних на рачуну Примљене донације у земљи - основна средства и да сходно утврђеном и у складу са захтевима прописаним МРС 20 Рачуноводствено обухватање државних давања и обелодањивање државне помоћи, као и усвојеним Рачуноводственим политикама и начелима, изврши потребне корекције у пословним књигама (Напомена 3.3.14 -Препорука број 3).

ПРИОРИТЕТ 3

У поступку ревизије нису дате препоруке трећег приоритета.

⁵ ПРИОРИТЕТ 3 - грешке, неправилности и погрешна исказивања која је могуће отклонити у року од датума припреме наредног сета финансијских извештаја до три године.

3. Захтев за достављање одазивног извештаја

Акционарско друштво „Електромрежа Србије“, Београд је, на основу члана 40 став 1 Закона о Државној ревизорској институцији, дужно да поднесе Државној ревизорској институцији писани извештај о отклањању откритених неправилности (одазивни извештај) у року од 90 дана, почев од наредног дана од дана уручења овог извештаја.

Одазивни извештај мора да садржи:

- 1) навођење ревизије, на коју се он односи;
- 2) кратак опис неправилности у пословању, које су откритене ревизијом;
- 3) приказивање мера исправљања.

Мере исправљања су мере које субјект ревизије предузима да би отклонио неправилности у свом пословању или мере за умањење ризика од појављивања одређене неправилности у свом будућем пословању за чије предузимање субјект ревизије мора поднети уз одазивни извештај одговарајуће доказе.

Акционарско друштво „Електромрежа Србије“, Београд мора у одазивном извештају исказати да је предузело мере исправљања на отклањању откритених неправилности, које су наведене у Извештају о ревизији финансијских извештаја који садржи и препоруке за њихово отклањање, осим оних које су отклоњене у току обављања ревизије и садржане у поглављу Мере предузете у поступку ревизије. За мере исправљања је дужно да уз одазивни извештај достави доказе према следећем:

1. За неправилности првог приоритета, односно које је могуће отклонити у року од 90 дана Акционарско друштво „Електромрежа Србије“, Београд обавезно је да достави доказе о отклањању неправилности односно предузимању мера исправљања;

2. За неправилности другог приоритета, односно које је могуће отклонити у року до састављања годишњег финансијског извештаја, односно до годину дана, Акционарско друштво „Електромрежа Србије“, Београд обавезно је да достави акциони план у којем ће описати мере и активности које ће бити предузете ради отклањања неправилности или смањења ризика од појављивања неправилности у будућем пословању као и планирани период предузимања мера и одговорно лице.

На основу члана 40 став 2 Закона о Државној ревизорској институцији, одазивни извештај је јавна исправа која је потписана и оверена печатом од стране одговорног лица субјекта ревизије.

Државна ревизорска институција ће оценити веродостојност одазивног извештаја, тј. провериће истинитости навода о мерама исправљања, предузетим од стране субјекта ревизије, подносиоца одазивног извештаја. У случају потребе извршиће се и провера веродостојности одазивног извештаја. Такође, извршиће се и оцена да ли су мере исправљања исказане у одазивном извештају задовољавајуће.

Сагласно члану 57 став 1 тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији, ако субјект ревизије у чијем су пословању биле откритене неправилности, не поднесе у прописаном року Институцији одазивни извештај, против одговорног лица субјекта ревизије поднеће се захтев за покретање прекршајног поступка.

Ако се оцени да одазивни извештај не указује да су откривене неправилности отклоњене на задовољавајући начин, сматра се да субјект ревизије крши обавезу доброг пословања. Ако се ради о незадовољавајућем отклањању значајне неправилности, сматра се да постоји тежи облик кршења обавезе доброг пословања. У овим случајевима Државна ревизорска институција је овлашћена да предузима мере сагласно члану 40 ст. 7 до 13 Закона о Државној ревизорској институцији.

**НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА
АКЦИОНАРСКОГ ДРУШТВА „ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ“, БЕОГРАД ЗА 2022.
ГОДИНУ**

САДРЖАЈ

1. Основни подаци о субјекту ревизије	14
2. Интерна финансијска контрола	16
2.1. Финансијско управљање и контрола	16
3. Финансијски извештаји	24
3.1. Основ за састављање и приказивање финансијских извештаја	24
3.2. Рачуноводствене политике и рачуноводствене процене	25
3.3. Биланс стања	48
3.3.1. Нематеријална имовина	50
3.3.2. Некретнине, постројења и опрема	51
3.3.3. Дугорочни финансијски пласмани и дугорочна потраживања	56
3.3.4. Залихе	58
3.3.5. Потраживања по основу продаје	59
3.3.6. Остала краткорочна потраживања	61
3.3.7. Исправка вредности потраживања по основу продаје и осталих краткорочних потраживања	62
3.3.8. Готовински еквиваленти и готовина	64
3.3.9. Краткорочна активна временска разграничења	65
3.3.10. Ванбилансна евиденција	65
3.3.11. Капитал	66
3.3.12. Дугорочна резервисања и дугорочне обавезе	70
3.3.13. Одложене пореске обавезе	74
3.3.14. Дугорочни одложени приходи и примљене донације	74
3.3.15. Краткорочна резервисања и краткорочне обавезе	77
3.4. Биланс успеха	85
3.4.1. Приходи од продаје робе	85
3.4.2. Приходи од продаје производа и услуга	86
3.4.3. Приходи од активирања учинака и робе	87
3.4.4. Остали пословни приходи	87
3.4.5. Приходи од усклађивања вредности имовине (осим финансијске)	88
3.4.6. Набавна вредност продате робе	88
3.4.7. Трошкови материјала, горива и енергије	90
3.4.8. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	91
3.4.9. Трошкови амортизације	92
3.4.10. Расходи од усклађивања вредности имовине (осим финансијске)	92
3.4.11. Трошкови производних услуга	93
3.4.12. Трошкови резервисања	93
3.4.13. Нематеријални трошкови	94
3.4.14. Финансијски приходи	95
3.4.15. Финансијски расходи	95
3.4.16. Расходи од усклађивања вредности финансијске имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	95
3.4.17. Остали приходи	95
3.4.18. Остали расходи	96
3.4.19. Нето добитак	96
3.5. Извештај о осталом резултату	96
3.6. Извештај о променама на капиталу	97
3.7. Извештај о токовима готовине	97
3.8. Напомене уз финансијске извештаје	97
3.8.1. Трансакције са повезаним правним лицима	97
3.8.2. Корекције почетног стања	98
4. Потенцијалне обавезе	98
5. Накнадни догађаји настали између датума финансијских извештаја и датума извештаја ревизора	99

1. Основни подаци о субјекту ревизије

Друштво је основано као Јавно предузеће „Електро mreжа Србије“, Београд, са скраћеним називом ЈП ЕМС Београд, Одлуком Владе Републике Србије број 023-397/2005-1 од 27. јануара 2005. године, чија је делатност пренос електричне енергије и управљање преносним системом. Ова одлука објављена је у „Службеном гласнику Републике Србије“ бр. 12/2005.

У Одлуци Владе Републике Србије о оснивању Предузећа, наведено је да средства за оснивање и рад Предузећа чине покретне и непокретне ствари, новчана средства, хартије од вредности, имовинска права и друга средства које је ЈП „Електропривреда Србије“ унело као оснивачки улог у ЈП „Електроисток“, као и средства које је то Предузеће стекло пословањем. Осим тога, средства за оснивање и рад Предузећа чини и део средстава које је користило ЈП „Електропривреда Србије“ за обављање делатности управљања преносним системом, као и удео ЈП „Електропривреда Србије“ у предузећу „Електроенергетски координациони центар“ д.о.о. Београд. Ова средства су утврђена билансом стања на дан 31. децембра 2004. године.

Дана 08. новембра 2016. године, на основу Одлуке Владе Републике Србије број 023-10175/2016 од 27. октобра 2016. године, Јавно Предузеће „Електро mreжа Србије“ Београд, мења правну форму у Акционарско друштво, које послује у складу са прописима којима се уређује правни положај привредних друштава и прописима којима се уређује пословање јавних Друштава.

Према одлуци о промени правне форме Јавно предузеће „Електро mreжа Србије“ Београд мења правну форму јавног предузећа у правну форму акционарског друштва и наставља да послује под пуним пословним именом Акционарско друштво „Електро mreжа Србије“ Београд и скраћеним именом ЕМС АД Београд.

Оснивач и једини акционар Друштва је Република Србија, а права оснивача остварује Влада.

У складу са Одлуком Владе Републике Србије о оснивању Друштва, која је ступила на снагу 1. јула 2005. године, Агенција за привредне регистре Републике Србије донела је Решење о упису оснивања Друштва у регистар привредних субјеката бр. БД 80469/2005.

Матични број Друштва је 20054182.

Порески идентификациони број Друштва је 103921661.

Седиште Друштва налази се у Београду, улица Кнеза Милоша бр. 11.

Основне делатности Друштва су пренос електричне енергије и управљање преносним системом. Шифра претежне делатности:35.12

Поред претежне делатности Друштво обавља и следеће делатности:

- Уређивање и администрирање тржишта електричне енергије,
- Истраживање и развој,
- Организација и спровођење обука,
- Техничко испитивање, анализа и инжењеринг,
- Пројектовање, изградња, експлоатација мреже у оквиру преносног система и других енергетских објеката,
- Телекомуникације, пројектовање, изградња, експлоатација телекомуникационих објеката и уређаја,
- Консултантске услуге.

Како би обављало ове делатности Друштво је од Агенције за енергетику Републике Србије добило следеће лиценце:

Лиценца за пренос и управљање преносним системом електричне енергије (бр. 312-139/2017-Л-1 08./12/2017) која је измењена 24. новембра 2022. године новим решењем, на основу кога је лиценца допуњена. Захтевом од 2. септембра 2022. године, ималац лиценце затражио је измену решења о издавању лиценце, тако да лиценцом буду обухваћени следећи објекти: две трансформаторске станице напонског нивоа 400/x kV/kV, укупне инсталисане снаге 900 MVA, са 3 трансформатора, разводно постројење напонског нивоа 400 kV, разводно постројење напонског нивоа 220 kV, два разводна постројења напонског нивоа 110 kV, четири далеководна напонског нивоа 400 kV, два далеководна напонског нивоа 220 kV и три далеководна напонског нивоа 110 kV.

Друштво је једино у Републици Србији које има лиценце за наведене делатности.

На дан 31. децембар 2022. године Друштво је имало 1.405 запослених (31. децембра 2021. године – 1.406 запослених).

Органи Друштва су Скупштина и Одбор директора са Генералним директором. Представнике органа Друштва именује Влада Републике Србије.

Скупштина има пет овлашћених представника. Скупштина утврђује пословну стратегију и пословне циљеве Друштва и стара се о њиховој реализацији.

Одбор директора има оперативну функцију у управљању Друштвом. Одбор директора чине Генерални директор и шест извршних директора. Одбор директора води послове Друштва и врши унутрашњи надзор над пословањем Друштва.

Генерални директор представља и заступа Друштво, организује и руководи процесом рада и води пословање Друштва, извршава одлуке Одбора директора и Скупштине, обавља и друге послове одређене законом, Статутом и општим актима Друштва.

Друштво има и оперативног директора кога бира Генерални директор.

Акционарско друштво „Електро mreжа Србије“, Београд је оснивач два зависна привредна друштва, чији је капитал у потпуности у власништву Друштва, која обављају послове који не припадају основним делатностима Друштва:

- Привредно друштво за пројектовање, консалтинг и инжењеринг електроенергетских и телекомуникационих објеката и система „Електроисток – Пројектни биро“ д.о.о. Београд и
- Привредно друштво за изградњу електроенергетских објеката „Електроисток – Изградња“ д.о.о. Београд.

ЈП ЕМС Београд је у 2010. години основала Огранак (део друштва) Одмаралиште Буљарице у Црној Гори. Огранак нема својство правног лица. Пословање Огранка је по законским прописима Црне Горе, а у пословним књигама, евидентирају се све пословне промене у вези Огранка и обухватају се финансијским извештајима Друштва за дати обрачунски период.

ЈП ЕМС Београд је у 2015. години заједно са Европским акционарским друштвом „EPEXS SPOT“ SE из Париза оснивало „SEPEX“ AD Београд, привредно друштво са претежном делатношћу трговина електричне енергије, уз додатно обављање делатности управљања организованим тржиштем електричне енергије. Удео Друштва у капиталу је 75%, а „EPEXS SPOT“ SE 25%.

ЈП ЕМС Београд је у 2015. години заједно са „Црногорски електропреносни систем“ а.д. Подгорица и „Независни оператор система у Босни и Херцеговини“ Сарајево суоснивач „Центар за координацију сигурности“ д.о.о. Београд. Сваки од оснивача поседује по 33,33% удела у капиталу.

ЕМС а.д. је у 2019. основало зависно предузеће ЕМС Services д.о.о. Београд у циљу реализације истраживачких пројеката у области преноса електричне енергије који су финансирани од стране Европске Уније.

Током 2019 ЕМС а.д. је постао сувласник ЈАО платформе у износу од 4% заједно са још 24 оператера преносног система из Европе. Сврха ЈАО платформе је ефикаснији и бржи обрачун међуграничног промета електричне енергије између чланица ЕНТСО-Е

2. Интерна финансијска контрола

2.1. Финансијско управљање и контрола

Законом о буџетском систему⁶ и Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору⁷ прописана је обавеза руководиоца корисника јавних средстава да успостави систем финансијског управљања и контроле.

У оквиру система финансијског управљања и контроле одвија се процес који је у функцији постизања циљева у области поузданог финансијског извештавања и области усклађености пословања Друштва са важећим законима и другим прописима. Законом о буџетском систему, у члану 80 утврђено је да систем интерних контрола обухвата: (а) финансијско управљање и контролу код корисника јавних средстава, (б) интерну ревизију и (в) хармонизацију и координацију финансијског управљања и контроле и интерне ревизије коју обавља Министарство финансија - Централна јединица за хармонизацију.

Финансијско управљање и контрола је систем политика, процедура и активности које успоставља, одржава и редовно ажурира руководиоца корисника јавних средстава, а којим се управљајући ризицима обезбеђује уверавање у разумној мери да ће се циљеви корисника јавних средстава остварити на правилан, економичан, ефикасан и ефективан начин, кроз:

- пословање у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима;
- потпуност, реалност и интегритет финансијских и пословних извештаја;
- добро финансијско управљање;
- заштиту средстава и података (информација).

Финансијско управљање и контрола садрже пет међусобно повезаних компоненти:

- контролно окружење,
- управљање ризицима,
- контролне активности (контроле),
- информисање и комуникације,
- праћење и процена система.

2.1.1. Контролно окружење

- Контролно окружење има пресудан утицај на одлучивање и извршавање предвиђених активности и у значајној мери креира и утиче на функционисање и ефикасност укупног система интерне контроле Друштва. Уколико успостављени систем контроле није одговарајући и ако контролно окружење није позитивно, мање су шансе да укупни систем интерне контроле буде успешан. Фактори који се одражавају унутар контролног окружења обухватају: функције и надлежности, стил рада, методе доделе и делегирања овлашћења и одговорности, организациону структуру Друштва и одговарајуће субординације.

- Руководство Друштва је одговорно за успостављање одговарајуће организационе структуре која јасно додељује одговорности и овлашћења, одређује одговарајуће контроле и надзире њихову адекватност и ефективност. Укључивање највишег руководства у питања интерне контроле је од кључне важности за постизање њене ефективности, чиме се даје тон који одређује да ли контролно окружење доприноси ефикасном функционисању интерне

⁶ „Службени гласник РС“, бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 - испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015 - др. закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019 и 72/2019

⁷ „Службени гласник РС“, бр. 99/11 и 106/13

контроле. Осим руководства, у осигуравању постојања и функционисања интерне контроле своју значајну улогу имају и сви запослени.

- Мисија Друштва је сигуран и поуздан пренос електричне енергије, ефикасно управљање преносним системом повезаним са електроенергетским системима других земаља, оптималан и одржив развој преносног система у циљу задовољења потреба корисника и друштва у целини, обезбеђивање функционисања и развоја тржишта електричне енергије у Републици Србији и његово интегрисање у регионално и европско тржиште електричне енергије.

- Визија Друштва је да буде регионални лидер који одговорно и ефикасно обавља функције оператора преносног система у Републици Србији, унапређујући своје пословање, с циљем достизања највиших стандарда уз примену принципа одрживог развоја и високе друштвене одговорности.

Основни циљеви пословне политике Друштва су:

- Повећање сигурности рада преносног система и поузданости напајања корисника преносног система, што је и законска обавеза ЕМС АД,
- Повећање прекограничних преносних капацитета Републике Србије који имају регионални и пан-европски значај,
- Уравнотежен, одржив и благовремен развој преносног система са циљем прикључивања нових конвенционалних и обновљивих извора електричне енергије и објеката купаца,
- развој тржишта електричне енергије на националном и регионалном нивоу.

Руководство Друштва је одговорно за успостављање одговарајуће организационе структуре којом су јасно подељене одговорности и овлашћења, за одређивање одговарајуће контроле и праћење и оцену адекватности, ефикасности и ефективности функционисања уведених механизма контрола. Укључивање највишег руководства у питања интерне контроле је од кључне важности за постизање њене ефективности, чиме се даје тон који одређује да ли контролно окружење доприноси ефикасном функционисању интерне контроле. Осим руководства, у осигуравању постојања и функционисања интерне контроле своју значајну улогу имају и сви запослени.

Пословодство Друштва чине Генерални директор, Оперативни директор, извршни директор и корпоративни директори одређеним актом о организацији и систематизацији послова, који оперативно води послове Друштва.

У оквиру ЕМС-а образоване су следеће организационе целине и њима припадајуће дирекције:

- Пренос електричне енергије (Дирекција за одржавање преносног система и Дирекција за асет менаџмент);
- Управљање и тржиште (Контролно тело, Дирекција за тржиште електричне енергије; Дирекција за управљање преносним системом);
- Инвестиције и развој (Дирекција за развој, Дирекција за инвестиције и Дирекција за капиталне пројекте и пројекте прикључења);
- Међународни и регулаторни послови (Финансије; Правни послови; Људски ресурси; Информационо комуникационе технологије и Комерцијални послови).

Организационим делом за финансије руководи извршни директор за финансије. Он се састоји од Сектора за план и анализу, Сектора за управљање трезором и Сектора за рачуноводство и порезе. Сектор за рачуноводство и порезе има руководиоца Сектора за рачуноводство и порезе, стручњака за примену SAP и B1 система у области рачуноводства и пореза, стручњака за рачуноводство и стручњака за пореске послове. У овом сектору обављају се послови спровођења рачуноводствених политика и политика финансијског извештавања

ЕМС АД; организација, надзор и контрола тока кретања и исправности рачуноводствених исправа; координација спровођења политика финансијског извештавања ЕМС АД, припрема и израда финансијских извештаја, пореских биланса и консолидованих финансијских извештаја и одговара за њихову благовремену израду и тачност, координација политика обрачуна и плаћања пореза, књижења колаудационих елабората и миграције основних средстава и ситног инвентара; координација и рад Службе са зависним привредним друштвима и организационим целинама у делу једнообразности примене рачуноводствене политике, контног плана и начина књижења пословних промена; координација сарадње са екстерним ревизорима, пореском органима и проценитељима и други послови.

Као посебне организационе целине у Друштву су организовани:

- Оперативни директор,
- Кабинет,
- Самостални сектор за информациону безбедност,
- Самостални сектор за интерну ревизију,
- Канцеларија за управљање пројектима,
- Самостални сектор за медије и комуникацију,
- Самостални сектор за квалитет и моделовање пословних процес.

Правилником о унутрашњој организацији послова Акционарског друштва „Електро mreжа Србије Београд“ - пречишћени текст од 20. новембра 2019. године са каснијим изменама и допунама уређено је да вођење послова у Друштву обавља Генерални директор, оперативни директор, извршни директори и корпоративни директори у оквиру области рада за коју су одговорни, а који према Статуту Друштва чине Пословодство.

Органи Друштва су Скупштина и Одбор директора са Генералним директором. Скупштина Друштва има пет чланова које именује Оснивач.

Закључком 24 Број: 119-9449/2017 од 28. септембра 2017. године Влада Републике Србије је именовала пет чланова Скупштине Акционарског друштва „Електро mreжа Србије“, Београд, а по истеку мандата члановима Скупштине Друштва, Влада Републике Србије је Закључком 24 Број: 119-1181/2022 од 10. фебруара 2022. године именовала пет представника Оснивача у Скупштини Друштва. Влада Републике Србије је именовала директора Друштва Решењем о именовану директора Акционарског друштва „Електро mreжа Србије“, Београд 24 Број: 119-12014/2017 од 5. децембра 2017. године. Након спроведеног јавног конкурса, Влада Републике Србије је на период од четири године именовала генералног директора Друштва, Решењем о именовану генералног директора Акционарског друштва „Електро mreжа Србије“, Београд 24 Број: 119-11256/2021 од 2. децембра 2021. године, што је регистровано у Агенцији за привредне регистре решењем број БД 102153/2021 од 16. децембра 2021. године.

2.1.2. Управљање ризицима

Ефикасан систем интерне контроле захтева препознавање и континуирану процену и оцењивање материјалних ризика који могу онемогућити постизање планираних циљева. Могу се разликовати нефинансијски ризици који обухватају оперативни ризик, правни ризик, ризик имица, политички ризик и др. и финансијски ризици који су повезани са управљањем јавним средствима. Ризик ликвидности представља ризик неефикасног управљања приливом средстава и може имати утицаја на финансијску стабилност Друштва, неиспуњавање обавезе према добављачима, извршење планираних активности и задатака, исплату зарада. Ризици могу бити присутни у готово свим аспектима рада Друштва, те је обавеза руководства да ове ризике континуирано процењује и истим управља, са задатком да пружи разумно уверавање да ће планирани циљеви бити остварени.

Управљање ризицима обухвата идентификовање, процену и контролу над потенцијалним догађајима и ситуацијама које могу имати негативан ефекат на остварење циљева корисника јавних средстава, са задатком да пружи разумно уверавање да ће ти циљеви бити остварени.

На 175. седници Одбора директора ЕМС АД одржаној 25. марта 2022. године донета је Стратегија управљања ризицима у Акционарском друштву „Електромрежа Србије“, Београд. Ова стратегија представља основ за интегрисано управљање ризицима у Друштву и побољшање усвајања стратешких циљева и мисије Друштва. Стратегија предвиђа дефинисање и разврставање ризика као и креирање Регистра ризика. Такође је предвиђено и ажурирање ових докумената периодично и синхронизовано са ревизијом дугорочног и средњорочног плана пословне стратегије Друштва као и обавезно ажурирање сваке треће године.

С тим у вези Друштво је током 2022. године усвојило Регистар ризика који се састоји од Регистра ризика за (финансије, људске ресурсе, безбедност, ДТР, ИКТ, инвестиције и развој, инетрну ревизију, комерцијалне послове, контролно тело, медије и комуникације, МРП, правне послове, пренос, СОК и управљање). Поред ових ризика установљени су и стартешки ризици за Друштво и то: неадекватност кадровског капацитета; неререформисаност екстерне регулативе; неадекватна интерна усаглашеност са екстерним регулативама; прекиди испоруке електричне енергије због екстерних утицаја; заостајање у технолошком развоју преносног система; одрживост континуитета стабилног снабдевања корисника; стабилност ИКТ подршке преносном систему; безбедност ИКТ система и ИКТ сервиса; могућност реалног сагледавања перформанси система и дијагностификовања процесних неусклађености; испуњење очекивања кључних заинтересованих страна на дуги рок; угрожена безбедност и здравље запослених и ризик од избијања пожара.

2.1.3. Контролне активности

Контролне активности представљају политике и процедуре које успоставља руководство у писаном облику, а које му помажу у спровођењу мера и предузимању одговарајућих радњи ради смањења могућих ризика који могу настати и угрозити предвиђене циљеве у вези са извршењем донетог Програма пословања и планираних активности, задатака и програма. Политиком се дефинише шта треба радити, док поступци служе за спровођење дефинисане политике. Контролним поступцима имплементирају се контролне политике путем специфичних и рутинских задатака којим се обухватају основне функције контролних активности које треба да буду одвојене и адекватно надгледане, а то су: сегрегација дужности; ауторизација, овлашћење и одобравање; систем дуплог потписа; адекватно документовање; правила за приступ средствима и информацијама; и интерна верификација и поуздано извештавање.

Контролне активности могу бити превентивне и корективне. Превентивне контроле представљају проактивне контроле које се одвијају истовремено са извршавањем трансакције и имају задатак да спрече настанак или деловање одређене неправилности, грешке или другог облика деформације. Корективне контроле представљају контроле које се одвијају накнадно, након завршетка пословне трансакције и имају задатак да открију и искажу деловање одређене неправилности, грешке или другог облика настале деформације - с циљем да се утврде и елиминишу њене негативне последице и да се њено деловање спречи у наредном периоду.

Према Правилнику о финансијском управљању и контроли из 2022. године који је донео Генерални директор Друштва, финансијско управљање и контрола организује се као систем политика, процедура и активности и одговорности свих лица у ЕМС АД која су укључена у финансијске и пословне процесе. Овим Правилником предвиђено је именовање Руководиоца одговорног за увођење и развој система финансијског управљања и контроле и формирање Радне групе коју поред Оперативног директора чине и највише руководство ЕМС АД, односно

извршни и корпоративни директори и руководиоци самосталних сектора. Друштво је према овом правилнику именовало руководиоца за ФУК као и Радну групу за одржавање и развој и редовно ажурирање система финансијског управљања и контроле.

С тим у вези Руководилац финансијског управљања и контроле дужан је да прати, ажурира и предузима мере за побољшање финансијског управљања и контроле, дужан је да обезбеди да се Министарству финансија Централној јединици за хармонизацију до 31. марта текуће године за претходну годину подносе Извештаји о систему финансијског управљању и контроле; координира несметан рад Радне групе. Радна група редовно прати пословне процесе у ЕМС АД, задужена је за координацију, усмеравање и обављање обука руководиоцима и другим запосленима, редовно прати План активности и обавља и друге послове на успостављању система финансијског управљања и контроле.

Формирана је и Комисија за Стратегију и управљање ризицима, која сагледава примену Стратегије управљања ризицима и Регистра ризика и по потреби иницира њихово ажурирање, те обавља и друге послове у складу са Одлуком о именовању. Ова комисија пружа стручну помоћ Одбору директора из области стратешког пословања и развоја Друштва.

Поред Правилника о организацији и систематизацији послова Акционарског друштва „Електромрежа Србије“, Београд - пречишћени текст од 20. новембра 2019. године са каснијим изменама и допунама којим је уређено вођење послова у Друштву, послови су уређени и другим подзаконским актима и као и процедурама које је Друштво донело и то: Правилник о финансијском управљању и контроли из 2022. године; Упутство за упућивање запослених на службени пут од 2022. године; Одлука о евиденцији часова рада и одсустава са рада за запослене у ЕМС АД Београд од 2022. године; Упутство за коришћење система за контролу приступа и присутности на раду од 2018. године; Одлука о распореду радног времена у ЕМС АД од 2022. године; Правилник о солидарној помоћи од 2022. године; Правилник о коришћењу средстава репрезентације у ЕМС АД од 2022. године; Правилник о условима корисцења службених мобилних телефона од 2017. године; Правилник о критеријумима и поступку за увећање-умањење основне зараде запослених, од 2022. године; Правилник о начину и условима коришћења возила у ЕМС АД, од 2022. године; Процедура управљања возним парком, Процедура одржавања возила, Правилник о изменама и допунама Правилника о начину и условима коришћења службених моторних возила у ЕМС АД од 2022. године; Правилник о начину и условима коришћења службених моторних возила од 2017. године; Упутство о начину коришћења ГПС система у службеним моторним возилима ЕМС АД од 2022. године; Упутство о начину коришћења ГПС система од 2020. године и друга акта.

Друштво је установило Мапу и Листу пословних процеса, који се примењују у Друштву. С тим у вези Друштво је усвојило преко 70 процедура од којих неке наводимо и то: Процедура унапређења и обезбеђења квалитета елемената преносне мреже; Процедура управљања техничким стандардима; Процедура информисања јавности; Процедура за поступање по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја; Процедура планирања и израде Годишњег програма пословања; Процедура праћења, контроле и извештавања о реализацији ГПП; Процедура управљања документима и записима ИМС; Процедура интерне провере; Процедура управљања отпадом; Процедура интерне ревизије; Процедура за интегрисано управљање ризицима; Процедура за контролу примене мера БЗР; Процедура за управљање аспектима, ризицима, циљевима и програмима ЗЖС; Процедура за дефинисање циљева у систему ЗОП и ВС; Процедуре израде периодичних и годишњих финансијских извештаја; Процедура за евидентирање и наплату потраживања; Процедура обрачуна зарада, накнада и других примања; Политика управљања залихама; Упутство о поступању са демонтираном опремом са објеката преносног система ЕМС АД Београд; Упутство за расхоровање и отуђење залиха; Процедура набавки у ЕМС АД Београд; Процедура израде

финансијских докумената; Процедура пријема, складиштења и издавања робе и друге. Друштво наставља са употпуњавањем аката којима ће бити уређени сви кључни пословни процеси у Друштву, тако да постоје процедуре у Друштву које су у фази усвајања.

Правилником о рачуноводству Друштва, чланом 34 прописано је да ток контроле документације је дефинисан Упутством о поступању са рачуноводсвеном исправама у ЕМС АД кроз Пословно информациона систем који интегрише функционисање СЕФ, ДМС и САП. ДМС систем служи да се ефикасно прати ток кретања кроз све организационе делове који су одговорни за настанак пословне провене и њену контролу овером документације. Истим чланом је дефинисано и да одговорна лица за контролу улазне рачуноводствене исправе, у складу са чланом 10 став 4 Закона о рачуноводству, могу бити извршни директор, корпоративни директор и руководилац Самосталног сектора. Кроз Систем за управљање документацијом ДМС, као део Пословног информационог система, врши се примарна контрола, у складу са дужностима и обавезама дефинисаним Правилником о систематизацији послова. Одговорна лица, одобравањем преко ДМС апликације, врше контролу веродостојности рачуноводствених исправа својом овером и потврђују да су рачуноводствене исправе потпуне, истините, рачунски тачне и да истинито приказују пословну промену.

Чланом 35 Правилника о рачуноводству Друштва прописано је да је одговорно лице за издавање рачуноводствене исправе одређено овлашћењем Генералног директора Друштва. Одговорно лице оверава излазне рачуноводствене исправе којима се исказује настала пословна промена, а за чију истинитост и потпуност података, за њену рачунску тачност, као и за веродостојност настале пословне промене, су одговорни. Такође је истим чланом прописана је о ко су одговорна лица за оверу излазних рачуноводствених исправа, по овлашћењу Генералног директора и то: које се односе на тржиште електричне енергије и управљања преносним системом, за комерцијалне послове, за издавања авансних рачуна која се врше у Служби за платни промет и кредитне. Чланом 36 Правилника о рачуноводству Друштва, прописан је и начин контроле улазних рачуноводствених исправа.

2.1.4. Информисање и комуникације

За успешно финансијско управљање и контролу од битног значаја је успостављање адекватног информационог система и ефективно комуницирање на свим хијерархијским нивоима корисника јавних средстава.

Рачуноводствени систем представља основну претпоставку за ефикасно функционисање система рачуноводственог информисања. Њега чине запослени, сви предвиђени поступци, технички уређаји и успостављене евиденције за стварање рачуноводствене информације, као и пренос информација до доносиоца одлука, корисника услуга и шире јавности. Све релевантне информације о битним интерним и екстерним догађајима и активностима, у финансијском и нефинансијском облику треба идентификовати, прикупити, обрадити и на одговарајући начин саопштити. Да би се то остварило неопходан је информациона систем којим се обухватају опште контроле и контроле појединих рачунарских апликација, што подразумева успостављање одговарајућег рачуноводственог система путем кога се врши евидентирање трансакција, контролисање пословања, заштита имовине и припрема извештаја.

Обављање рачуноводствених послова Друштво је поверило шефу службе за рачуноводство који испуњава услове према Правилнику о систематизацији послова. За уредно и ажурно вођење аналитичких евиденција одговорна су лица која их воде и њихови непосредни руководиоци (координатори). Друштво поседује рачуноводствени софтвер SAP ERP који омогућава функционисање система интерних рачуноводствених контрола и онемогућава брисање прокњижених промена. Корпоративни директор за ИКТ дужан је да приликом уговарања софтверске опреме за рачуноводство прибави писану сагласност од произвођача или

дистрибутера којом се гарантује да је тај софтвер у складу са чланом 13 Закона о рачуноводству, којим је прописано начело непроменљивог записа о насталој пословној промени.

Друштво је током 2022. године примењивало Правилник о рачуноводству из 2020. године и Правилник о рачуноводству од 1. септембра 2022. године. Чланом 29 Правилника о рачуноводству прописано је да рачуноводствени софтвер мора да омогући: контролу улазних података, контролу исправности улазних података; увид у промет и стање рачуна главне књиге и аналитичких евиденција; увид у хронологију обављеног уноса пословних промена; чување и коришћење података. Друштво користи SAP програм за рачуноводство са следећим апликативним системима: SAP финансијски и логистички модули и SAP HCM. Број корисника рачуноводственог програма је 59, где сваки корисник има јединствено корисничко име и шифру. Евиденција главне књиге и помоћних аналитичких евиденција које користи служба рачуноводства уређена је SAP решењима. Помоћне књиге и евиденције воде се за: основна средства, купце, добављаче, магацинска евиденција, модуле продаје, модуле набавке, благајна, текући рачун – FEBAN, инвестиције.

2.1.5. Праћење и процена система

Праћење и процена система подразумева континуирани процес надгледања финансијског управљања и контролу његове адекватности, функционалности, као и одговарајуће дизајнирање, са циљем побољшања његове ефикасности. Праћење и процена система се изводи на неколико начина: текућим увидом, самопроцењивањем и интерном ревизијом.

Интерна ревизија

Чланом 82 Закона о буџетском систему прописано је да су корисници јавних средстава у обавези да успоставе интерну ревизију.

Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору прописани су начини успостављања интерне ревизије код корисника јавних средстава: 1) организовањем посебне функционално независне организационе јединице за интерну ревизију у оквиру корисника јавних средстава, која непосредно извештава руководиоца корисника јавних средстава; 2) организовањем заједничке јединице за интерну ревизију на предлог два или више корисника јавних средстава, уз претходну сагласност Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија; 3) обављањем интерне ревизије од стране јединице интерне ревизије другог корисника јавних средстава, на основу споразума, уз претходну сагласност Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија. Изузетно, кад не постоје услови за организовање јединице за интерну ревизију из става 1. овог члана, послове јединице за интерну ревизију може да обавља и интерни ревизор запослен код корисника јавних средстава.

Друштво је корисник јавних средстава у смислу члана 2 став 1 тачка 5) Закона о буџетском систему.

Друштво је организовало посебну функционално независну организациону јединицу за интерну ревизију, која непосредно извештава руководиоца корисника јавних средстава.

Правилником о унутрашњој организацији послова Акционарског друштва „Електромрежа Србије“, Београд - пречишћени текст од 20. новембра 2019. године са каснијим изменама и допунама утврђено је место Самосталног сектора за интерну ревизију у организационој структури Друштва на начин што за свој рад одговара непосредно Генералном директору.

Повељом интерне ревизије донетом од стране директора Друштва на предлог руководиоца Самосталног сектора за интерну ревизију дефинисана је сврха, овлашћења и одговорности функције интерне ревизије у Акционарском друштву „Електромрежа Србије“, Београд. Одређено је и да Самостални сектор за интерну ревизију обавља интерну ревизију у свим организационим деловима Друштва, свих програма, активности и процеса у надлежности укључујући средства Европске уније и свих осталих ресурса које су обезбедила друга тела и институције. Самостални сектор за интерну ревизију, према Повељи интерне ревизије обавља и ревизије правних лица основаних од стране Друштва у којима Друштво има више од 50% учешћа у капиталу.

На предлог руководиоца Самосталног сектора за интерну ревизију, директор Друштва је 5. фебруара 2019. године донео Етички кодекс за интерне ревизоре запослене у Акционарском Друштву „Електромрежа Србије“, Београд.

Директор Друштва је на предлог руководиоца Самосталног сектора за интерну ревизију, донео и Стратешки план интерне ревизије за период 2022-2024. године. Према Стратешком плану области пословања оцењене са високим степеном ризика су управљање, развој и одржавање преносног система, континуитет и безбедност ИКТ, развој запослених/људски ресурси.

На основу Стратешког плана интерне ревизије, а на предлог руководиоца Самосталног сектора за интерну ревизију, након разматрања од стране Комисије за ревизију Друштво је 23. децембра 2021. године, донело План рада интерне ревизије за 2022. годину.

Самостални сектор за интерну ревизију је 28. марта 2023. године поднео генералном директору Друштва Извештај о раду Самосталног сектора за интерну ревизију за 2022. годину. У поднетом Извештају о раду за 2022. годину је наведено да од укупно планираних 10 ревизија за реализацију у 2022. години, за седам ревизија су предати коначни извештаји, за две су предати нацрти извештаја, док је једна ревизија у току због карактера саме ревизије.

Такође као 11 ревизија је започета ревизија пописа у 2022. години, али због карактера саме ревизије радиће се у 2023. години.

У току 2022. године, Самостални сектор за интерну ревизију је по спроведеним интерним ревизијама дао укупно 31 препоруку. Препоруке су дате за следеће ревизије: Ревизија управљања архивском документацијом у ЕМС АД; Ревизија издавања рачуноводствених исправа у ЕМС АД; Ревизија контроле и одобрења улазних рачуноводствених исправа у ЕМС АД; Ревизија заштите података о личности; Ревизија рада комисија за јавне набавке у ЕМС АД; Ревизија издавања рачуна по основу датих услова или сагласности за изградњу објеката у близини ЕЕО ЕМС АД.

Директор Друштва је одобрио Програм обезбеђења и унапређења квалитета интерне ревизије у Акционарском Друштву „Електромрежа Србије“, Београд 23. децембра 2021. године. Друштво је доставило Министарству финансија Републике Србије - Централној јединици за хармонизацију Годишњи извештај о обављеним ревизијама и активностима интерне ревизије за 2022. годину, 28. марта 2023. године.

Извештавање о систему финансијског управљања и контроле

Годишњи извештај о систему финансијског управљања и контроле за 2022. годину Друштво је поднело Министарству финансија Републике Србије - Централној јединици за хармонизацију 28. марта 2023. године.

3. Финансијски извештаји

3.1. Основ за састављање и приказивање финансијских извештаја

Вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја, правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да врше у складу са Законом о рачуноводству који прописује Међународне стандарде финансијског извештавања (МСФИ) као основу за признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у финансијским извештајима. Међународни стандарди финансијског извештавања у смислу наведеног закона су: Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја (Концептуални оквир за финансијско извештавање), Међународни рачуноводствени стандарди (МРС), Међународни стандарди финансијског извештавања (МСФИ) и Међународни стандарди финансијског извештавања за мала и средња правна лица (МСФИ за МСП) и са њима повезана тумачења, накнадне измене тих стандарда и са њима повезана тумачења, чији је превод утврдило и објавило министарство надлежно за послове финансија.

Друштво је сходно критеријумима наведеним у Закону о рачуноводству разврстано у велико правно лице и примењује Међународне стандарде финансијског извештавања (у даљем тексту: МСФИ).

Приложени финансијски извештаји су приказани у формату прописаном Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике⁸. Редован годишњи финансијски извештај, према прописима о рачуноводству Републике Србије чине Биланс стања, Биланс успеха, Извештај о осталом резултату, Извештај о променама на капиталу, Извештај о токовима готовине и Напомене уз финансијске извештаје.

Финансијски извештаји су исказани у хиљадама динара (РСД). Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

Финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

Статутом Акционарског друштва је прописано да Скупштина Друштва усваја финансијске извештаје са извештајем овлашћеног ревизора, а да је за тачност финансијских извештаја Друштва и консолидованих финансијских извештаја одговоран Одбор директора.

Одлуком Скупштине Друштва број 000-00-ROU-10/2023-002 од 23. јуна 2023. године усвојени су Финансијски извештаји Друштва за 2022. годину.

Презентација финансијских извештаја захтева од руководства Друштва коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вредности средстава и обавеза, обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја. Међутим, стварни резултати могу одступати од ових процена.

Финансијски извештаји за 2022. годину састављени су у складу са начелом наставка пословања, који претпоставља да ће Друштво наставити са пословањем у догледној будућности.

Упоредне податке чине финансијски извештаји Друштва за 2021. годину који нису били предмет ревизије Државне ревизорске институције.

⁸ „Службени гласник РС”, број 95/14 и 144/14.

3.2. Рачуноводствене политике и рачуноводствене процене

Рачуноводствене политике су посебна начела, основи, конвенције, правила и пракса које је усвојило руководство Друштва за састављање и презентацију финансијских извештаја у складу са Законом о рачуноводству, Међународним стандардима финансијског извештавања, Међународним рачуноводственим стандардима и Тумачењима која даје Комитет за тумачење рачуноводствених стандарда.

На састављање финансијских извештаја за 2022. годину, Друштво је применило Рачуноводствене политике и начела Акционарског друштва „Електромрежа Србије“, Београд из марта 2022. године, усвојене од стране Одбора директора Друштва.

Усвојене рачуноводствене политике и начела односе се на признавање, вредновања и приказивање финансијских извештаја у складу за рачуноводственим прописима који важе у Републици Србији, МРС, односно МСФИ, као и на начин спровођења усвојене рачуноводствене политике Друштва.

Наведеним актом прописано је да признавање, вредновање и презентација позиција финансијских извештаја врши се у складу са рачуноводственим начелима дефинисаним у Концептуалном оквиру за финансијско извештавање и законом којим се уређује признавање и вредновање позиција у финансијским извештајима и то: начела сталности, из кога произилази периодичност извештавања на неограничени временски рок пословања; начело настанка пословног догађаја; начело релевантности; начела веродостојног приказивања; начела упоредивости; начела поверљивости; начела разумљивости; начела идентитета биланса.

Финансијски извештаји, осим информација о токовима готовине, састављају се коришћењем начела узрочности прихода и расхода.

У наставку извештаја даје се преглед усвојених рачуноводствених политика.

3.2.1. Нематеријална имовина

Нематеријална имовина је немонетарна имовина без физичке суштине која се може идентификовати.

Нематеријална имовина се може идентификовати ако задовољава следеће критеријуме дефиниције:

- нема физичку супстанцу,
- издвојиво је,
- настало је по основу уговорног или другог законског права, без обзира на то да ли су та права преносива или издвојива у односу на Друштво или друга права или обавезе,
- издвојиво је у односу на Друштво и може се продати, пренети, изнајмити или разменити било појединачно или заједно са повезаним уговором, средством или обавезом и
- може се јасно разликовати и засебно контролисати у односу на goodwill Друштва.

Средство је ресурс под условом:

- да постоји могућност његовог идентификовања и поузданог одмеравања трошкова прибављања,
- да га контролише Друштво као резултат прошлих догађаја и
- да се коришћењем очекују будуће економске користи за правно лице.

Поред тога, као нематеријална улагања признају се и подлежу амортизацији нематеријална улагања која имају корисни век трајања дужи од годину дана и појединачну набавну цену у време набавке улагања већу од 100 хиљада динара.

Уколико нематеријално улагање не испуњава ове услове признаје се на терет расхода периода у коме је настало.

Нематеријална имовина почетно се мери прво по набавној вредности (МРС-38 п-24).

Вредност из става 1. овог члана састоји се од набавне цене, укључујући увозне царине, порезе по основу промета који се не рефундирају и друге расходе који се могу приписати средству и умањења за све трговинске попусте и рабате (МРС-38 п-27).

Набавна вредност интерно генерисаног нематеријалног средства укључује издатке настале у фази развоја, односно од дана кад је нематеријално средство први пут испунило критеријуме за признавање. Претходно настали издаци у фази истраживања признају се као трошак периода у коме су настали.

Након почетног признавања нематеријално средство исказује се по набавној вредности умањеној за укупну амортизацију и укупне губитке због обезвређивања. (МРС-38 п-74)

Накнадни издатак на признатом нематеријалном средству признаје се као расход онда када је настао. Набавна вредност нематеријалног средства се повећава ако се тим улагањем омогућава да нематеријално средство донесе будуће економске користи које премашују његов процењени стандардни учинак и тај издатак се може поуздано измерити (МРС-38 п-68).

Амортизација је систематска алокација (на трошкове) амортизационог износа нематеријалне имовине током њеног корисног века.

Нематеријална средства са ограниченим веком трајања амортизују се у току коришћења средстава методом пропорционалног (праволинијског) отписа. За нематеријална улагања са неограниченим веком трајања не обрачунава се амортизација.

Од Друштва се захтева да тестира нематеријалну имовину са неограниченим корисним веком на умањење вредности поређењем надокнадивог износа и књиговодствене вредности:

- на годишњем нивоу, и
- кад год постоје назнаке да је можда дошло до умањења вредности нематеријалне имовине (МРС 38 п-108).

Комисија која је одговорна за набавку одређеног нематеријалног средства утврђује корисни век употребе нематеријалног средства и самим тим одређују начин и поступак обрачуна амортизације .

Нематеријално средство амортизује се по истеку месеца у коме је завршено прибављање.

Амортизациони период и метод амортизације по потреби се проверавају на крају обрачунског периода у зависности да ли је дошло до повећања вредности и уколико је очекивани век употребе значајно различит од претходно процењеног, предлог новог корисног века употребе за предметна средства даје Комисија именована од стране надлежног Извршног директора.

Корекција трошка амортизације признаје се као расход у билансу успеха за текући и будући период (МРС-8 п-38).

Уколико постоје показатељи да је дошло до умањења вредности, процењује се књиговодствена вредност нематеријалног средства и уколико умањење постоји, вредност средства се умањује до надокнадиве вредности. Губици по основу умањења вредности евидентирају се у билансу успеха.

3.2.2. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројење и опрема су материјална имовина која се користи у производњи или испоруци робе или пружању услуга, за изнајмљивање другим лицима или у административне сврхе, која се користе дуже од једног обрачунског периода и чија је набавна вредност у време набавке већа од 100 хиљада динара и да буде функционална целина.

Улагање у некретнине, постројења и опрему се признаје као основно средство када је:

- вероватно да ће у предузећу доћи до прилива будућих економских користи повезаних са тим средством и
- када се трошкови тог средства могу поуздано измерити.

Некретнине, постројења и опрема почетно се мере по набавној вредности или цени коштања. Компоненте набавне вредности су:

- фактурна вредност добављача умањена за све рабате садржане у рачуну,
- увозне дажбине и други јавни приходи који се не рефундирају, други директно приписиви трошкови неопходни за довођење тог средства у стање функционалне приправности (утовар, испорука, инсталирање и др).

У набавну вредност улазе и трошкови позајмљивања који су директно приписиви стицању, изградњи или производњи средства које се квалификује и чини део набавне вредности тог средства. Други трошкови позајмљивања се признају као расход (МРС 23. п-1).

Престанак капитализације трошкова позајмљивања настаје када су у суштини завршене све активности неопходне да би се средства која се квалификују припремила за планирану употребу или продају.

Средство изграђено у сопственој режији признаје се по цени коштања коју чине директни трошкови и припадајући индиректни трошкови производње под условом да она не прелази тржишну вредност. (МРС-16 п-22).

Након почетног признавања средства могу бити вреднована по:

- набавној вредности умањеној за исправку вредности и импаритетне губитке (модел набавне вредности) или
- ревалоризованој вредности умањеној за исправку вредности и импаритетне губитке (модел ревалоризације).

Комисија која је одговорна за стављање у употребу одређеног основног средства утврђује корисни век употребе основног средства и самим тим одређују начин и поступак обрачуна амортизације у складу са ИМО процедуром.

Једна или више некретнина, постројења и опреме могу бити набављене у замену за немонетарно средство или средства или комбинацију монетарних и немонетарних средстава.

Набавна вредност таквих некретнина, постројења и опреме одмерава се по фер вредности осим:

- када трансакција размене нема комерцијалну суштину или
- када се не може поуздано одмерити фер вредност ни примљеног ни датог средства.

Набављено средство се мери на овај начин, чак иако Друштво не може одмах да престане са признавањем средства које је дато у размени. Ако набављено средство није одмерено по фер вредности, његова набавна вредност се одмерава по књиговодственој вредности средства које је дато (МРС-16 п-24).

Залихе које ће се:

- 1) користити дуже од једне године и
- 2) чија је намена у вези са неком некретнином, постројењем и опремом било као резервни део или стратешка опрема, сматрају се основним средством. Вредност ових залиха не може бити мања од 100 хиљада динара у складу са чланом 8 овог акта(МРС-16 п-6 и п-8).

Резервни делови који могу да се користе само у склопу основног средства се такође признају као основно средство.

У складу са Политиком управљања залиха, Комисије за преиспитивање и анализу залиха, су у обавези да најмање једном годишње приспитају залихе.

Стручне службе и стручна лица у обавези су да утврде које залихе ће имати третман основног средства, сачине преглед са утврђеном амортизационом стопом и резидуалном вредношћу и доставе га Служби рачуноводства на књижење бар једном годишње.

Лизинг

Некретнине, постројења и опрема које користимо по основу уговора о закупу / лизингу се евидентирају према МСФИ 16. На дан закључења уговора потребно је проценити да ли уговор представља уговор о лизингу, односно да ли садржи елементе лизинга. Уговор о лизингу садржи елементе лизинга уколико се њиме уступа право контроле над коришћењем одређене имовине током датог периода у замену за накнаду. У случају промене услова уговора ентитет треба да преиспита да ли неки уговор представља уговор о лизингу, односно садржи елементе лизинга. Према МСФИ 16 п 5, не примењују се општа правила признавања закупа у случају краткорочног закупа (траје до 12 месеци или краће) као и код закупа чији је предмет имовина мале вредности (вредност до 5.000 ЕУР). У овим случајевима расходи по основу закупа се систематски признавају на линеарној основи, онако како доспевају за плаћање.

Друштво од првог дана трајања лизинга признаје имовину с правом коришћења и обавеза по основу лизинга.

На датум почетка лизинга, имовина се одмерава по набавној вредности која укључује износ почетно одмерене обавезе по основу лизинга, сва плаћања извршена на дан или пре првог дана трајања лизинга, све почетне директне трошкове и процену трошкова које ће корисник лизинга има и приликом монтаже и уклањања. Накнадно одмеравање се врши по набавној вредности умањену за акумулирану амортизацију, губитке од умањења вредности као и усклађеној због евентуалних поновних одмеравања обавеза. Корисни век трајања имовине се утврђује у зависности да ли се лизингом преноси власништво (до краја корисног века трајања имовине) или не (до истека периода лизинга).

Обавезе по основу лизинга се одмеравају на први дан трајања лизинга и то по садашњој вредности свих плаћања у вези са лизингом која нису извршена на тај дан. Та плаћања треба да се дисконтују по каматној стопи садржаној у лизингу ако та стопа може лако да се утврди. У случајевима кад та каматна стопа не може лако да се утврди, примењује се инкрементална каматна стопа позајмљивања. У плаћања су обухваћена сва фиксна плаћања, варијабилна плаћања по основу лизинга која зависе од одређеног индекса или стопе, износи који се очекују да доспеју у оквиру гарантоване резидуалне вредности, цену коришћења откупа и казне за раскидање ако су уговорени. Након првог дана трајања лизинга, обавеза по основу лизинга треба да се одмерава тако што:

- (а) повећава књиговодствену вредност како би одражавала камату на обавезу по основу лизинга;
- (б) умањује књиговодствену вредност како би одражавала извршена плаћања за лизинг; и
- (ц) поново одмерава књиговодствену вредност како би одражавала све поновне процене или модификације или ревидирана суштински фиксна плаћања по основу лизинга.

Вредност обавезе по основу лизинга утврђену тим поновним одмеравањем треба признати као корекцију имовине са правом коришћења. Међутим, уколико се књиговодствена вредност имовине са правом коришћења сведе на нулу и дође до даљег умањења код одмеравања обавезе по основу лизинга, у том случају треба да се признаје сваки преостали износ од те нове одређене вредности у оквиру биланса успеха.

За све постојеће уговоре о закупу, имовина с правом коришћења и садашња вредност обавезе за закуп признају се по вредности једнакој обрачунатој дисконтованој вредности обавезе на дан прве примене уз евентуалну корекцију за претплату или обавезу обрачунату у претходном периоду, евидентираној на дан прве примене, применом модификованог ретроспективног модела.

Накнадна улагања у средство повећавају набавну вредност или смањују исправку вредности, у зависности од процењеног преосталог корисног века употребе некретнине, постројења и опрема уколико се тим улагањем побољшава стање средстава изнад његовог стандардног учинка, нарочито ако се тим улагањем:

- врши измена постројења којим се продужава корисни век употребе, укључујући и повећање капацитета средства,
- врши надоградња машинских делова којим се значајно побољшава квалитет коначног производа,
- усвајају нови производни процеси који омогућавају значајно смањење претходно процењених трошкова пословања.

Остала улагања на поправкама или одржавању средстава којима се не мења процењени стандардни учинак признају се као расход периода у коме су настали (МРС 16 п-12).

Приликом израде годишњег програма (планова) пословања опредељује се карактер улагања, на основу критеријума из става 1. овог члана (инвестиционо улагање или одржавање).

Накнадна улагања се отписују у преосталом веку трајања. Ако се мења век употребе средства, та садашња вредност се отписује на новоутврђени преостали век трајања и мења се стопа амортизације проспективно.

После почетног признавања, некретнине, постројења и опрема се исказују по ревалоризованом износу који представља њихову поштenu вредност на датум ревалоризације, умањену за укупан износ исправке вредности по основу амортизације и укупан износ исправке вредности по основу губитака због обезвређивања и то за следеће класе средстава:

- грађевински објекти за пренос електричне енергије и управљање преносним системом,
- привредно пословне, управне и друге зграде за вршење канцеларијских послова, угоститељства и туризма, станови, стамбене зграде и остали објекти.
- опрема преноса електричне енергије и управљање преносним системом (МРС-16 п-31)
- средства набављена из донација накнадно се вреднују по методу ревалоризације.

Земљиште, управне и друге зграде за вршење канцеларијских послова, угоститељства и туризма накнадно се мере по поштеној вредности која представља њихову тржишну вредност утврђену проценом.

Процена поштене вредности врши се, уколико постоје индиције које указују да се исказани износ (садашња вредност) значајно разликује од процењене тржишне вредности и од амортизоване вредности замене истог средства на дан биланса стања.

Учесталост ревалоризације зависи од промене фер вредности. Када се фер вредност значајно разликује од садашње вредности средства, потребно је вршити нову ревалоризацију (процену основних средстава), (МРС-16 п-34).

Уколико је преостали процењени век коришћења некретнине, постројења и опрема једнак првобитно процењеном, вредносно усклађивање спроводи се сразмерном корекцијом набавне вредности и исправке вредности

Уколико је преостали процењени век коришћења различит од првобитно процењеног, вредносно усклађивање спроводи се на начин да садашња вредност одражава преостали корисни век коришћења.

До вредности за књижење се долази корекцијом набавне вредности и исправке вредности односно преко сразмерне промене бруто књиговодствене вредности средстава. У случају да није могуће применити бруто књиговодствену вредност, може се као алтернативни метод користити нето вредност као набавна вредност средстава.

Ако се књиговодствена вредност средства повећа као резултат ревалоризације, то повећање се признаје у укупном осталом резултату и акумулира у капиталу, у оквиру позицијеревалоризационе резерве. Међутим, повећање се признаје у билансу успеха у износу у ком поништава ревалоризационо умањење исте имовине претходно признате у билансу успеха.

Ако се књиговодствена вредност средства смањи као резултат ревалоризације, то смањење се признаје као расход. Међутим, смањење се признаје у укупном осталом резултату до износа постојећих ревалоризационих резерви које се односи на то средство. Смањење признато у укупном осталом резултату смањује износ акумулиран у капиталу у оквиру позиције ревалоризационе резерве.

Ефекти пореза на добит, ако постоје, који настају због ревалоризације некретнина, постројења и опреме, признају се и објављују у складу са МРС-12 (МРС-16 п-42).

После почетног признавања некретнине, постројења и опрема исказују се по набавној вредности или по цени коштања, умањеној за укупан износ обрачунате амортизације и укупан износ губитака због обезвређивања и то за следећа средства:

- транспортна средства,
- опрема за уређење и одржавање канцеларијских и других просторија,
- алат и инвентар, и остала опрема.

Некретнине, постројења и опрема се амортизују у току њиховог корисног века употребе применом методе пропорционалног отписивања, односно систематском алокацијом амортизационог износа на трошкове у току корисног века употребе за сваку ставку некретнина, постројења и опреме.

Некретнине, постројења и опрема набављена у току извештајног периода амортизују се по истеку месеца у коме је завршено прибављање, односно од момента када је средство расположиво за употребу.

Када се нека некретнина, постројење и опрема процењују, акумулирана амортизација, на дан ревалоризације коригује се сразмерно промени бруто књиговодствене вредности средстава, тако да је књиговодствена вредност после ревалоризације једнака ревалоризованом износу средстава, (МРС-16 п-35)

Основицу за амортизацију некретнина, постројења и опреме чини ревалоризовани износ, односно набавна вредност, у зависности како се средства накнадно мере, умањена за преосталу (резидуалну) вредност која се очекује да ће се добити на крају корисног века средства. Уколико је преостала вредност средства безначајна не узима се у обзир приликом утврђивања основице за амортизацију (МРС-16 п-51 и 53).

Корисни век употребе и метод амортизације средства преиспитују се најмање на крају сваке финансијске године. Уколико се очекивања разликују од претходних процена, промене треба обрачунати у складу са МРС-8 (МРС –16 п-51 и 61).

Преиспитивање корисног века обавезно се врши за средства чија ће исказана вредност у целини бити амортизована у наредној пословној години, а чијим искоришћењем се остварује економска корист. Предлог преосталог корисног века употребе за предметна средства даје Комисија именована од стране надлежног Извршног директора. Ефекат промене корисног века употребе средства признаје се као приход или расход за текући и будуће периоде (МРС-8 п-38).

Некретнина, постројење и опрема престају да се признају у билансу стања приликом отуђивања или када се не очекују будуће економске користи од њеног коришћења или отуђења или када постану ставке које се држе ради продаје (МРС-16 п-67,68А).

Некретнине, постројење и опрема који су повучени из активне употребе и држе се ради продаје исказују се као залихе по њиховој књиговодственој вредности у износима по којима су исказани на дан повлачења средстава из активне употребе (МРС-16 п-68А).

Накнада од трећих страна за некретнине, постројења и опрему чија је вредност умањена, које су изгубљене или дате укључују се у биланс успеха када накнада постане наплатива (МРС-16 п-65).

Ако се у књиговодствену вредност некретнине, постројења и опреме признају трошкови замене неког дела, онда престаје да се признаје књиговодствена вредност замењеног дела, без обзира да ли је замењени део амортизован одвојено. Ако није изводљиво утврђивање књиговодствене вредности замењеног дела, користе се трошкови замене као показатељ износа набавне вредности замењеног дела у време кад је исти стечен или изграђен (МРС-16 п-70).

Добици или губици који проистекну из расходовања или отуђења некретнина, постројења и опреме утврђују се као разлика између нето добитка од отуђења, ако их има и књиговодствене вредности ставке кориговане за ревалоризационе резерве, ако су претходно формиране за конкретно средство, и признају се у билансу успеха (МРС-16 п-41, 71).

Заједнички аранжмани и пословне комбинације

Заједнички аранжман је уговорни аранжман у којем две или више страна имају заједничку контролу (МСФИ-11 п-4,5).

Заједничка контрола је уговором договорена подела контроле над аранжманом, која постоји само када одлуке о релевантним активностима захтевају једногласну одлуку страна које деле контролу (МСФИ-11 п-7). Активности за које уговором није предвиђено успостављање заједничке контроле не сматрају се заједничким аранжманом.

На основу структуре и правне форме аранжмана и услова које су се стране договориле, учесник признаје заједничке аранжмане као:

- заједничко пословање, ако стране које имају заједничку контролу над аранжманом имају права на имовину и одговорност за обавезе које се односе на аранжман.
- заједнички подухват, ако стране које имају заједничку контролу над аранжманом имају права на нето имовину аранжмана (МСФИ-11 п-14,15 и 16).

У заједничком пословању учесник у заједничком пословању признаје:

- своју имовину, укључујући и своје учешће у имовини која је у заједничком власништву,
- своје обавезе, укључујући и свој део у обавезама које су преузете,
- своје приходе од продаје свог учешћа у резултатима насталим из заједничког пословања, укључујући свој део прихода од продаје резултата заједничког пословања и
- своје расходе, укључујући свој део у свим расходима који су заједнички настали (МСФИ-11 п-20).

Учесник у заједничком подухвату признаје свој удео у заједничком подухвату као учешће користећи метод удела (МСФИ-11 п-24).

Трансакције и пословни догађаји у којем стичалац добија контролу над једним или више пословања обухватају се као пословне комбинације (МСФИ-3).

Умањење вредности имовине (Обезвређивање вредности имовине)

Вредност средстава је умањена када књиговодствена вредност премашује износ који се може надокнадити коришћењем тог средства (МРС- 36 п-8).

На дан састављања сваког биланса стања врши се процењивање постојања било каквих назнака да је вредност средства умањена (МРС-36 п-9). Без обзира да ли постоје назнаке о умањењу вредности врши се тестирање нематеријалне имовине са неограниченим роком трајања и нематеријалне имовине која још није у употреби на умањење вредности једном годишње. У случају да је предметна имовина почетно призната у току извештајног периода тестирање на умањење вредности врши се пре истека извештајног периода (МРС-36 п-10).

Уколико постоје назнаке да вредност неког средства може бити умањена, проверава се преостали корисни век трајања, метод амортизације или резидуална вредност средства и врши се кориговање у складу са стандардом који важи за то средство, иако се не признаје губитак од умањења вредности тог средства (МРС-36 п-17).

Надокнадив износ средстава или јединице која генерише готовину је фер вредност умањена за трошкове отуђења или употребна вредност, у зависности која је од ових вредности већа (МРС-36).

Уколико постоје било какве назнаке о томе да је вредност неког средства умањена, надокнадива вредност се процењује за појединачно средство. Уколико није могуће проценити надокнадив износ за појединачно средство, утврђује се надокнадив износ за јединицу која генерише готовину, а којој то средство припада (МРС-36 п-66).

Утврђивање употребне вредности врши се за јединицу која ствара новац – Друштво (МРС-36 п-72).

Ако је надокнадив износ средства мањи од његове књиговодствене вредности, књиговодствену вредност треба смањити на надокнадив износ. То смањење представља губитак од умањења вредности (МРС-36 п-59).

На крају сваког извештајног периода врши се процењивање да ли има било каквих назнака да губитак од умањења вредности неког средства, осим гудвила, признат у претходним годинама можда више не постоји, или је можда умањен. Ако таква назнака постоји процењује се надокнадив износ тог средства (МРС-36 п-110).

Ако постоји назнака да признати губитак од умањења вредности неког средства, осим гудвила, можда више не постоји или је можда смањен, врши се преиспитивање и кориговање преосталог корисног века, методе амортизације или резидуалне вредности средства у складу са стандардом који се примењује за то средство, чак и када губитак, због умањења његове вредности, није сторниран (МРС-36 п-113).

За средства која се накнадно мере по ревалоризованој вредности:

- губитак од умањења вредности признаје се у укупном осталом резултату до висине губитка од умањења вредности који не премашује износ ревалоризационе резерве за исто средство (такав губитак од умањења вредности ревалоризованог средства смањује ревалоризациону резерву за то средство) (МРС-36 п-60,61),
- свако укидање губитка због умањења вредности признаје се у укупном осталом резултату и повећава ревалоризационе резерве за то средство, односно у билансу успеха (као приход) у случају да је претходно признат губитак због умањења вредности признат као расход (МРС-36 п-120).

За средства која се накнадно мере по набавној вредности:

- губитак од умањења вредности признаје се у билансу успеха као губитак,
- свако укидања губитка због обезвређивање признаје се као приход до износа који не прелази амортизовану набавну вредност средства, (МРС 36 п-117),
- свако повећање исказане вредности средства изнад износа који би био утврђен (без амортизације основних средстава и нематеријалних улагања) да за то средство у

претходним годинама није признат губитак због умањења вредности, сматра се ревалоризацијом и за наведена средства се не признаје. (МРС 36 п-118).

Након признавања губитка од умањења вредности, односно сторнирања губитка од умањења вредности врши се кориговање:

- трошкова амортизације средства у будућим периодима,
- било које одложене пореске обавезе или одложеног пореског средства повезане с тим. (МРС 36 п-63,64 и 121).

Инвестиционе некретнине

Инвестициона некретнина је некретнина (земљиште или објекат - или део објекта или обоје) коју држи (власник или корисник лизинга у оквиру финансијског лизинга) у циљу остваривања прихода од закуппине или пораста вредности капитала или и једног и другог, а не за:

- коришћење у производњи или набавци добара или услуга или у административне сврхе, или
- продају у редовном току пословања.

Ако одређена некретнина обухвата део који се држи ради остваривања зараде од издавања или ради увећања вредности капитала, а други део се држи за потребе производње или снабдевања робом или пружање услуга или за потребе административног пословања, та некретнина се сматра инвестиционом некретнином само уколико друштво безначајан део те некретнине држи за потребе производње или снабдевања робом или пружања услуга или за потребе административног пословања (МРС-40 п-10).

У случајевима када су некретнине изнајмљене матичном предузећу или неком од зависних предузећа или матично друштво изнајмљује некретнине зависном предузећу и они их користе, ове некретнине се не квалификују као инвестиционе некретнине у консолидованим финансијским извештајима. Међутим, у појединачним финансијским извештајима предузећа-власника оваквих некретнина, исте представљају инвестиционе некретнине уколико испуњавају услове из става 1. и 2. овог члана (МРС-40 п-15).

Инвестициона некретнина се почетно мери по набавној вредности или цени коштања, која обухвата набавну цену и све издатке који се могу директно приписати (МРС-40 п-20, 21).

У књиговодствену вредност постојеће инвестиционе некретнине признају се трошкови замене у време када је тај трошак настао, ако је вероватан прилив економске користи и ако се набавна вредност може поуздано одмерити (МРС-40 п-19).

Трошкови свакодневног сервисирања (поправака и одржавање) не признају се у књиговодствену вредност инвестиционих некретнина, већ се врши признавање кроз биланс успеха (МРС-40 п-18).

Након почетног признавања, инвестициона некретнина мери се по набавној вредности или цени коштања умањеној за укупан износ исправке вредности по основу амортизације и укупан износ обезвређивања (МРС-40 п-56).

Инвестиционе некретнине се амортизују у току њиховог корисног века употребе применом методе пропорционалног отписивања, односно методом једнаких годишњих квота у процењеном корисном веку употребе за сваку ставку инвестиционих некретнина.

Пренос на инвестициону некретнину или са инвестиционе некретнине на некретнину која се користи за производњу или снабдевање робом или залихе врши се када дође до промене намене те некретнине, што се доказује:

- започињањем коришћења од стране власника, када се врши пренос са инвестиционе некретнине на некретнину коју користи власник,
- почетком капиталног накнадног издатка у циљу њене продаје, када се врши пренос са инвестиционе некретнине на залихе,
- престанком коришћења од стране власника или давањем некретнине неком другом лицу у закуп, када се врши пренос са некретнина на инвестициону некретнину,
- почетком пословног лизинга некој другој страни, када се врши пренос са залиха/некретнина на инвестициону некретнину (МРС-40 п-57).

Када се врши пренос са инвестиционе некретнине на некретнину која се користи за производњу или снабдевање робом не мења се књиговодствена вредност пренете некретнине (МРС-40 п-60).

3.2.3. Залихе

Залихе су по дефиницији средства:

- која се чувају ради продаје у редовном пословању,
- у процесу производње намењена продаји или
- у облику основног и помоћног материјала који се троши у производном процесу, односно приликом пружања услуга.

Залихе обухватају:

- сировине и материјал (основни и помоћни),
- резервне делове са веком употребе краћим од године дана,
- алат и инвентар који се у целини отписује у моменту давања на коришћење са веком употребе краћим од годину дана,
- робу која се држи ради продаје,
- дате авансе за залихе (МРС-2 п-6).

Друштво може посебним актом, Политиком управљања залиха, да дефинише појам залиха и утврди начин и поступак оптималног управљања залихама. Циљ је коришћење залиха на најекономичнији и најефикаснији начин.

Залихе се мере по набавној вредности или цени коштања, односно нето продајној вредности ако је она нижа (МРС-2 п-9).

Набавна вредност обухвата фактурну цену, увозне дажбине и друге порезе које се не рефундирају, транспортне, манипулативне и друге трошкове који се могу директно приписати стицању залиха, умањену за трговачке попусте, рабате и друге сличне ставке који се одузимају при утврђивању трошкова набавке (МРС-2 п-11).

При процени нето продајне вредности резервних делова врши се уважавање свих чиниоца који су специфични за Друштво.

Износ било које исправке вредности залиха до висине њихове нето продајне вредности признаје се као расход у периоду у којем су исправка вредности или отпис извршени (МРС-2 п-34).

Комисија именована од стране надлежног Извршног и Корпоративног директора набавља залихе, врши процену нето продајне вредности и износа који може да се надокнади.

Стручна комисија има задатак да једном годишње, преиспита употребну вредност залиха и у случају да се утврди да су неупотребљиве из било ког разлога, предложи их за расход.

На крају сваке пословне године потребно је преиспитати вредност залиха које у дужем временском периоду (3-5 година) нису коришћене и извршити њихово обезвређење.

Обрачун излаза (утрошка) залиха признаје се по методи просечне пондерисане цене (МРС-2 п-25).

Пондерисани просек израчунава се приликом пријема сваке наредне пошиљке.

Утрошци залиха се воде по интерним (радним) налозима и по пословним областима Друштва.

3.2.4. Уговори о изградњи

Уговор о изградњи је специфично закључен уговор за изградњу дела средстава или спајање делова средстава који су уско међусобно повезани или међузависни у начину изражавања свог модела, технологије и функције или своје крајње сврхе или употребе (МРС-11 п-3).

Признавање уговореног прихода и расхода врши се према степену извршења уговора. Према тој методи, уговорни приход је усклађен са уговорним трошковима насталим у достизању одређеног степена извршења, што резултује извештавањем о приходу, расходима и добитку, који могу бити приписани сразмери извршеног посла (МРС-11 п-25).

3.2.5. Финансијски инструменти

Финансијски инструмент је сваки уговор (у писаној форми) на основу којег настаје финансијско средство Друштва и финансијска обавеза или инструмент капитала.

Врсте финансијских инструмената су:

- основни: финансијска средства (новчана средства, купци, ХОВ, трајни улози) и финансијске обавезе (добављачи, кредити и ХОВ),
- деривати (фјучерс/форвард, опције и свопови),
- комбинације (сложени финансијски инструменти, конвертабилне обвезнице, преференцијалне акције).

Финансијско средство је свако средство које је:

- готовина,
- уговорно право за примање готовине или неког другог финансијског средства од другог правног лица,
- уговорно право за размену финансијских средстава са другим правним лицем, под условима који су потенцијално повољни,
- инструмент капитала другог правног лица.

Финансијска обавеза је свака уговорна обавеза по основу које се правно лице обавезује на:

- давање готовине или другог финансијског средства другом правном лицу,
- размену финансијских инструмената са другим правним лицем по условима који су потенцијално неповољни,
- уговорну обавезу која може бити извршена инструментом капитала (главнички или власнички инструмент), или је уговором дефинисано да правно лице своју обавезу може извршити дериватом, односно изведеним финансијским инструментом.

Инструмент капитала (главнички или власнички инструмент) је сваки уговор којим се доказује преостали интерес у имовини Друштва након одбитака свих његових обавеза (МРС-32 п-11).

Дериват је финансијски инструмент са следећим карактеристикама:

- његова вредност се мења у зависности од промене утврђене каматне стопе, цене хартија од вредности, цене робе, курса размене валуте, индекса цена или стопа, кредитне способности или кредитног индекса или сличне променљиве вредности,
- дериват не захтева никакво почетно нето улагање или мало почетно улагање у односу на друге врсте уговора који на сличан начин реагују на промене тржишних услова,
  - дериват се измирује на будући датум.

Након почетног признавања, финансијски инструменти класификују се у једну од две категорије:

Финансијска средства:

- дужничка финансијска средства, односно средства која се вреднују по амортизованој вредности
- власничка средства за чије вредновање користи фер вредност

Финансијске обавезе:

- финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха, (ФО намењена трговању и ФО за која је приликом иницијалног признавања одлучено да се воде по фер вредности),
- обавезе по основу зајма које се могу измирити нето у готовини или испоруком или емитовањем другог финансијског инструмента. Ове обавезе по основу зајма су деривати,
- обавезе за обезбеђивање зајма (кредита) са каматном стопом нижом од тржишне,
- потенцијалне накнаде које признаје стицалац у пословној комбинацији на коју се примењује МСФИ 3 (МСФИ-9 п-4.2.1).

Категорија одређује вредновање и ефекат на биланс успеха.

Финансијска средства и финансијске обавезе почетно се признају по њиховој фер вредности увећаној за трошкове трансакције који се могу директно приписати стицању или емитовању финансијског средства или финансијске обавезе. (МСФИ 9 п-5.1.1).

Према МСФИ 9 имамо три категорије за класификацију и мерење финансијске имовине:

- финансијска средства која се одмеравају по амортизованој вредности
- финансијска средства која се одмеравају по фер вредности кроз остали резултат
- финансијска средства која се одмеравају по фер вредности кроз биланс успеха.

Фер вредност је износ за који средство може бити размењено или обавеза измирена између упознатих, вољних страна у индиректној трансакцији.

Финансијско средство ће се признавати по амортизованом трошку ако следећа два критеријума буду задовољена:

- средства се односе на пословни модел чији је циљ да се наплаћују уговорени новчани токови и
- уговорени услови пружају основ за наплату на одређене датуме новчаних токова који су искључиво наплата главнице и камате на преосталу главницу.

Сва остала средства ће се вредновати по фер вредности.

Добици и губици по основу вредновања финансијских средстава по фер вредности ће се признавати у билансу успеха, изузев за улагања у инструменте капитала са којима се не тргује, где МСФИ 9 допушта, при иницијалном признавању, касније непромењиви избор да се све промене фер вредности признају у оквиру осталих добитака и губитака у извештају о укупном

результату. Износ који тако буде признат у оквиру извештаја о укупном резултату неће моћи касније да се призна у билансу успеха.

Финансијске обавезе, после почетног признавања, правно лице треба да одмерава по амортизованој цени користећи метод ефективне камате, осим за:

- обавезе по фер вредности кроз добитак или губитак,
- обавезе које се јављају када се трансфер финансијског средства не квалификује за престанак признавања (МСФИ-9 п-4.2.1)

Куповина или продаја финансијских средстава признаје се применом обрачуна на датум поравнања, односно:

- обрачун на датум продаје (датум на који правно лице себе обавезује на куповину или продају неког средства),
- обрачун на датум измирења (датум на који се средство испоручује правном лицу)

Друштво престаје да признаје неко средство када више нема контролу над тим средством или његовим делом.

Престанак признавања финансијске обавезе или дела финансијске обавеза у билансу стања настаје само када је она угашена, односно када је обавеза по уговору испуњена или застарела.

Фер вредност финансијских инструмената за које не постоји активно тржиште је одређена применом одговарајућих метода процене. Друштво примењује професионални суд приликом избора одговарајућих метода и претпоставки. Технике процене обухватају коришћење последњих независних тржишних трансакција између обавештених, вољних страна, ако су доступне, поређење са актуелном фер вредношћу другог инструмента који је у значајној мери исти, анализу дисконтованог тока готовине и моделе одређивања цена опција.

Пословна политика Друштва је да обелодани информације о правичној вредности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. У Републици Србији не постоји довољно тржишно искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вредност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта.

Дугорочни финансијски пласмани

Дугорочни финансијски пласмани обухватају:

- учешће у капиталу зависних привредних друштава (учешће више од 50% капитала),
- учешће у капиталу осталих повезаних привредних друштава (учешће од 20- 50% капитала),
- учешће у капиталу осталих привредних друштава (учешће до 20% капитала),
- дугорочне кредите повезаним привредних друштава,
- дугорочне кредите у земљи и иностранству,
- дугорочне хартије од вредности које се држе до доспећа и
- остали дугорочни пласмани.

Улагања у зависна привредна друштва обухватају се у појединачним финансијским извештајима које саставља матично привредна друштва. Улагања у зависна привредна друштва евидентирају се:

- по методу набавне вредности,
- по методу фер вредности (ако су учешћа намењена продаји).

Према методу набавне вредности, учешће се исказује по набавној вредности до чије промене може да дође само у случају умањења вредности тог учешћа које се евидентира у складу са смерницама МРС-36.

Расподела добитка зависног привредног друштва евидентира се у матичном предузећу на одговарајућим рачунима прихода. При свему томе у матичном предузећу не долази до промене набавне вредности учешћа у капиталу.

Метод фер вредности односи се на учешћа које је матично друштво определило за продају (МРС-27 п-37).

Улагања у остала повезана привредна друштва евидентирају:

- по набавној вредности,
- по методу фер вредности (ако су учешћа намењена продаји).

Улагање се прво евидентира по набавној вредности (висини улагања), а затим се књиговодствени износ повећава или смањује да би се признао удео улагача у добити или губитку привредна друштва у које је уложио средства (МРС-28 п-11).

Вредновање улагања у остала привредна друштва се врши у складу са МСФИ -9. У моменту прибављања вреднује се по методу набавне вредности, а после почетног признавања по фер-вредности кроз остали резултат или по амортизованој вредности уз коришћење ефективне каматне стопе (у случају када учешће нема котирану тржишну цену).

Дугорочни пласмани који се држе ради продаје или се очекује да ће бити продата у току редовног пословног циклуса, односно у наредних 12 месеци, према МСФИ-9 треба да се вредноју по фер вредности кроз Биланс успеха. .

Остали дугорочни пласмани, после почетног признавања, мере се:

- по амортизованој вредности, уколико имају фиксни рок доспећа,
- по набавној вредности, уколико немају фиксни рок доспећа,
- за финансијска средства са променљивом каматном стопом, промене се признају током преосталог века финансијског средства или на наредни датум поновног утврђивања цене – метод ефективне каматне стопе.

Амортизована вредност је износ по коме је средство почетно признато умањено за отплате главнице, увећано за укупну амортизацију сваке разлике између почетног износа и износа доспећа и умањено за било који отпис услед обезвређивања или ненаплативости.

Метод ефективне каматне стопе је метод обрачунавања амортизације коришћењем ефективне каматне стопе која представља стопу која прецизно дисконтује очекивани ток будућих готовинских плаћања до доспећа или до следећег датума поновног утврђивања цена на тржишту на исказани текући нето износ финансијског средства.

Разлика између исказаног износа и накнадног мерења финансијских средстава признаје се као добитак или губитак у периоду у којем настаје.

Финансијски пласмани и потраживања у инострану валути процењује се по курсу стране валуте на дан билансирања, а ефекти промене курса стране валуте сматрају се финансијским приходима, односно финансијским расходима (МРС-21).

Краткорочна потраживања и финансијски пласмани

Краткорочна потраживања обухватају:

- потраживања по основу продаје,
- потраживања из специфичних послова и
- друга потраживања.

Краткорочни пласмани обухватају:

- пласмане у повезана правна лица,
- кредите,
- хартије од вредности и
- остале краткорочне пласмане.

Краткорочни пласмани намењени продаји мере се по фер вредности.

Остала потраживања и пласмани који су потекли од Друштва и који се не држе ради трговања мере се по амортизованој вредности.

Разлика између исказаног износа и накнадног мерења финансијских средстава признаје се као добитак или губитак у периоду у којем настаје.

Обезвређивање и ненаплативост финансијских средстава

Финансијско средство је обезвређено ако је исказано у износу који је изнад износа за који је процењено да може да се надокнади.

На дан сваког биланса врши се процена да ли постоји било какав објективан доказ да је дошло до умањења вредности финансијских средстава. Уколико такав доказ постоји, треба да се процени надокнадиви износ тог финансијског средства и да се призна губитак по основу умањења вредности

Обезвређеност или ненаплативост врши се:

- појединачно за средства која су значајна, или
- заједнички за финансијска средства која нису појединачно значајна

Свака разлика између исказаног (књиговодственог) износа и садашње вредности процењених будућих токова готовине (износа који може да се поврати) признаје се као губитак (расход) уз коришћење рачуна исправке вредности

Исправка потраживања не врши се од лица којима се истовремено и дугује до износа обавеза према том лицу.

Уколико се у наредном периоду износ губитка због обезвређивања смањи и то смањење може да се повеже са догађајем који је настао после отписа, врши се укидање губитка корекцијом рачуна исправке вредности и признавањем добитка. Процену неизвесности наплате финансијских средстава и датих аванса на дан састављања финансијских извештаја, у складу са својим надлежностима, врше организационе целине у Друштву у којима се обављају:

- послови фактурисања и наплате,
- комерцијални послови,
- послови финансијске оперативе,
- правни послови.

За потраживања од правних и физичких лица којима је протекао рок за наплату најмање од 60 дана врши се исправка вредности потраживања. Такође, врши се преиспитивање ненаплаћених потраживања млађих од 60 дана.

Процена извесности наплате се може вршити за групу дужника и појединачно.

Приликом процене вероватноће прилива економских користи уважавају се сви догађаји настали до 31. марта наредне године по истеку пословне године за коју се састављају годишњи финансијски извештаји, односно догађаји настали у року од 15 дана по истеку сваког квартала.

За сва потраживања по којима је покренут судски поступак, врши се исправка потраживања. Директан отпис врши се само по окончању судског спора или на основу одлуке Скупштине у складу са законом и општим актима Друштва.

Обезвређење краткорочних потраживања у пословним књигама за 2022. годину Друштво је вршило у складу са МРС 39 Финансијски инструменти: Признавање и одмеравање на основу постојања објективних доказа да је дошло до умањења вредности финансијских средстава.

У Напоменама уз финансијске извештаје за 2022. годину Друштво је навело да примењује Поједностављени приступ обезвређења потраживања од купаца, уговорна средства и потраживања по основу закупа и мери резервисања за губитке у износу који је једнак очекиваним кредитним губицима током целокупног животног века. Даље је навело да користи матрицу резервисања приликом израчунавања очекиваних кредитних губитака по основу потраживања од купаца. Друштво користи историјске кредитне губитке за потраживања од купаца како би проценило 12-месечне очекиване кредитне губитке или очекиване кредитне губитке током целокупног животног века финансијских средстава. Књиговодствена вредност средстава се умањује коришћењем рачуна исправка вредности, а висина губитка се признаје у Билансу успеха. Поједностављени приступ обезвређења потраживања предвиђен је параграфом 5.5.15 МСФИ 9 Финансијски инструменти.

МСФИ 9 Финансијски инструменти се примењује почев од финансијских извештаја за 2020. годину. Са почетком примене МСФИ 9 Финансијски инструменти престала је примена МРС 39 Финансијски инструменти: признавање и одмеравање. Рачуноводствене политике и начела Акционарског друштва „Електромрежа Србије“ Београд број 001-00-ROU-7/2022-004 од 25. марта 2022. године у делу Финансијски инструменти нису у потпуности усклађене са МСФИ 9 Финансијски инструменти, јер је Обезвређење краткорочних потраживања одређено у складу са МРС 39 Финансијски инструменти: Признавање и одмеравање. Параграфом 7 МРС 8 Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке је предвиђено да када се неки ИФРС конкретно примењује на одређену трансакцију, други догађај или околност, рачуноводствена политика или политике које се примењују на ту ставку се утврђују применом ИФРС.

Откривена неправилност: Рачуноводствене политике и начела Друштва које су примењиване на састављање финансијских извештаја за 2022. годину у делу Финансијски инструменти-обезвређење и ненаплативост финансијских средстава су уређене у складу са МРС 39 Финансијски инструменти: признавање и обелодањивање уместо у складу са МСФИ 9 Финансијски инструменти који је заменио МРС 39 Финансијски инструменти: признавање и обелодањивање и који је у примени почев од састављања финансијских извештаја за 2020. годину, што није у складу са параграфом 7 МРС 8 Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.

Ризик: Уколико Друштво не усклади своје рачуноводствене политике са МРС и МСФИ који се примењују на састављање финансијских извештаја постоји ризик да финансијски извештаји садрже материјално значајне грешке узроковане непримењивањем или непотпуном применом важећих МРС и МСФИ.

Препорука број 1: Препоручујемо Друштву да рачуноводствене политике у делу Финансијски инструменти усклади са примењивим МСФИ 9 Финансијски инструменти и да усклађене рачуноводствене политике примењује на састављање финансијских извештаја.

Финансијске обавезе

Финансијска обавеза је уговорена обавеза која настаје када се да новац или друго финансијско средство, или када се размене финансијски инструменти под условима који су потенцијално неповољни или уговор који ће или може бити измирен у сопственим акцијама правног лица.

Финансијске обавезе обухватају:

- дугорочне обавезе (према повезаним правним лицима, дугорочне кредите, обавезе по дугорочним хартијама од вредности и остале дугорочне обавезе),
- краткорочне финансијске обавезе (обавезе према повезаним правним лицима, краткорочне кредите и остале краткорочне финансијске обавезе),
- обавезе из пословања,
- обавезе из специфичних послова и
- остале обавезе.

Финансијске обавезе почетно се мере по фер вредности увећаној за трошкове трансакција који се могу директно приписати стицању или емитовању финансијске обавезе

Најбољи доказ фер вредности су котиране цене на активном тржишту. Ако тржиште за неки финансијски инструмент није активно, Друштво треба да утврди фер вредности коришћењем технике процене.

Након почетног признавања, финансијске обавезе се мере по амортизованој вредности користећи метод ефективне каматне стопе

Амортизована вредност је износ по коме је обавеза почетно призната умањена за отплате главнице, увећана или умањена за укупну амортизацију/дисконта сваке разлике између почетног износа и износа доспећа и умањена за било који отпис услед обезвређивања или ненаплативости.

Метод ефективне каматне стопе је метод обрачунавања амортизације коришћењем ефективне каматне стопе која представља стопу која прецизно дисконтује очекивани ток будућих готовинских плаћања до доспећа или до следећег датума поновног утврђивања цена на тржишту на исказани текући нето износ финансијског средства.

3.2.6. Резервисања

Резервисање је обавеза (законска или изведена) која постоји на дан биланса, али има неизван рок доспећа и износ и припада групи билансних позиција које се вреднују путем рачуноводствене процене.

Резервисање се признаје када:

- постоји обавеза (законска или изведена) која је резултат прошлог догађаја,
- се очекује одлив ресурса који садржи економске користи и
- износ обавезе може да се поуздано процени (МРС- 37 п-14).

Ако сви услови нису испуњени, резервисање се не признаје.

Обавеза је садашња обавеза Друштва заснована на прошлим догађајима, за чије се измирење очекује да ће имати за последицу одлив средстава из правног лица, који представља економске користи.

Обавезујући догађај је догађај који доводи до законске или изведене обавезе која настаје у Друштву које не поседује стварну могућност да ту обавезу измири.

Законска обавеза је обавеза која проистиче из:

- уговора,
- закона и
- других прописа којима је утврђен основ, врста и предмет обавезе .

Изведена (стварна) обавеза је обавеза која проистиче из установљеног обрасца раније праксе, објављених политика или довољно прецизне важеће изјаве Друштва да ће прихватити и извршити одређене обавезе (МРС-37 п-10).

Резервисање се не признаје за за будуће пословне губитке (МРС-37 п-63).

Потенцијална обавеза је:

- могућа обавеза која настаје на основу протеклих догађаја и чије постојање ће бити потврђено наступањем једног или више неизвесних будућих догађаја који нису у потпуности под контролом предузећа или
- садашња обавеза која проистиче из прошлих догађаја, али није призната зато што није вероватно да ће одлив ресурса бити потребан за њено измирење или ако се износ обавезе не може поуздано измерити (МРС-37 п-10).

Дугорочна резервисања прате се по врстама.

Друштво врши резервисање по основу судских спорова у току на бази процене пословодства, а код јубиларних награда, отпремнина запосленима и годишњих одмора на основу актуарске процене.

Мерење резервисања врши се према најбољој процени расхода који је потребан за измирење текуће обавезе на дан биланса стања (МРС-37п-36).

Резервисање по основу судских спорова признаје се на основу процена Сектора за правне послове, односно Сектора који је задужен за реализацију конкретног уговора. Признавање се врши у износу разлике исказане обавезе и процењене вредности спора која ће ићи на терет Друштва.

Резервисања на основу актуарског обрачуна врши се на крају пословне године у складу са МРС 19. Актурски обрачун обухвата процену резервисања за: отпремнину за одлазак у пензију, јубиларне награде и обрачун за дане неискоришћеног годишњег одмора.

Резервисање за заштиту животне средине, ако постоји законска обавеза да се уклоне последице штета животnoj средини, на основу процене организационе целине у којој се користе средства која могу нанети штету животnoj средини или ангажовањем других лица.

Резервисања се испитују на дан сваког биланса стања, тако да одражавају најбољу садашњу процену. Ако више није вероватно да ће одлив ресурса који представљају економске користи бити потребан за намирење обавеза, резервисање се укида у корист прихода (МРС 37 п-59).

Резервисање се користи само за покриће расхода за које је резервисање претходно признато (МРС-37 п-61).

Примања запослених су сви облици накнада које Друштво даје у размену за услуге запослених или за престанак радног односа, а која су предвиђена Колективном уговором.

Краткорочна примања запослених су примања запослених (осим отпремнина) која се очекују да буду плаћена у потпуности у року од дванаест месеци након завршетка годишњег извештајног периода у коме су запослени пружали релевантне услуге:

- зараде, накнаде и доприноси за социјално осигурање;
- плаћен годишњи одмор и плаћено боловање;
- учешће у расподели добити, бонуси; и
- немонетарна примања (као што су медицинска нега, смештај, ауто и бесплатна или дотирана роба или услуге) за тренутно запослене.

Примања по престанку запослења су примања запослених која треба исплатити по престанку запослења, као што су следећа:

- пензијска примања (нпр. пензије и једнократне исплате по одласку у пензију); и
- остала примања по престанку запослења, као што су животно осигурање по престанку запослења и здравствено осигурање по престанку запослења.

Остала дугорочна примања запослених су сва примања запослених (осим примања по престанку запослења и отпремнина.) која не доспевају за исплату у периоду од дванаест месеци након краја периода у којем су запослени пружали своје услуге, као што су следећа:

- дугорочна плаћена одсуства као што су радна одсуства или одсуства због усавршавања;
- јубиларне награде или награде за дугогодишњи рад; и
- примања за трајни инвалидитет.

Отпремнине за технолошки вишак су примања запослених плаћена у замену са престанак запослења запосленог као последице или:

(а) одлуке Друштва да прекине рад неког запосленог пре уобичајеног датума пензионисања; или

(б) одлуке запосленог да прихвати понуђено примање у замену за престанак запослења.

Накнаде запосленима су сви видови користи које Друштво даје запосленима у складу са одредбама Закона о раду, Колективног уговора и Уговора о раду.

Примања запослених обрачунавају се као обавеза и расход периода на који се односе, у висини на коју запослени има право у складу са колективним уговором, односно уговором о раду или општим актом, независно од тога да ли је исплата тих зарада извршена до краја обрачунског периода.

Трошкови накнада, одласка у пензију, јубиларних награда и накнада за дане за неискоришћене годишње одморе процењују се применом актуарске методе пројектовања по јединици права.

Актуарски добици и губици су промене у садашњој вредности обавезе по основу дефинисаних примања који настају услед:

- искуствених прилагођавања (ефекат разлике између претходних актуарских претпоставки и онога што се стварно догодило); и
- ефеката промена актуарских претпоставки.

Актуарски добици и губици (ефекти) за резервисања за отпремнине приликом одласка у пензију се признају у осталом укупном резултату у периоду у коме су настали.

3.2.7. Порез на добит

Порез на добит признаје се у складу са материјалним прописом, односно на начин и у роковима прописаним пореским законима.

Рачуноводствени добитак је добитак или губитак за период пре одбитка пореског расход.

Опорезиви добитак (порески губитак) је добитак (губитак) за период утврђен од стране пореских власти, одређен у складу са прописима по којима су порези на добитак плативи (надокнадиви).

Порески расход (порески приход) је укупан износ укључен у одређивање добити или губитка за период у вези са текућим и одложеним порезом.

Текући порез је износ обавезе за платив (повратив) порез на добитак који се односи на опорезив добитак (порески губитак) за период.

Привремене разлике су разлике између износа књиговодствене вредности неког средства или обавезе и њихове пореске основице. Привремене разлике могу бити опорезиве привремене разлике и одбитне привремене разлике.

1. Одложене пореске обавезе (опорезиве привремене разлике) су износи пореза на добит утврђени по пореским прописима који ће се платити у будућим периодима, а који настају услед:
  - више обрачунате амортизације по пореским прописима у односу на амортизацију обрачунату по рачуноводственим прописима, што се исказује као разлика између рачуноводствене и пореске основице,
  - по основу процене по фер вредности некретнина, постројења и опреме, финансијских средстава расположивих за продају и инвестиционих некретнина које се процењују по набавној вредности,
  - и осталим опорезивим привременим разликама у складу са МРС 12.
2. Одложена пореска средства (одбитне привремене разлике) су износи пореза на добитак надокнадиви у будућим периодима који се односе на:
  - одбитне привремене разлике,
  - неискоришћене пореске губитке пренете у наредни период, и
  - неискоришћени порески кредит пренет у наредни период.

Пореска основица неког средства или обавезе је износ додељен том средству или обавези у пореске сврхе.

Одложена пореска средства (одбитне привремене разлике) се могу користити у будућим периодима до износа за који постоји вероватноћа расположивог опорезивог добитака (МРС-12 п-5).

За потребе пореских извештаја обезбеђује се посебан обрачун амортизације некретнина, постројења и опреме у складу са пореским прописима.

3.2.8. Приходи

Приход је бруто прилив економских користи у току обрачунског периода, који настаје из редовних активности Друштва, и који доводи до повећања капитала Друштва, не рачунајући повећања до којих је дошло уплатом власника.

Приход од редовних активности су :

- приходи од продаје робе,
- приходи од пружања услуга,
- приход од приступа и коришћења система за пренос електричне енергије,
- приходи од активирања учинака,
- приходи од премија, субвенција, дотација, донација и слично,
- остали пословни приходи (камате, закупнине, тантијеме и слично) од коришћења средстава предузећа од стране других лица.

Приход се признаје по поштеној вредности примљених накнада или потраживања када је вероватно да ће се економске користи остварити и када се исти могу поуздано измерити и сучелити са трошковима који настају у вези пословне промене:

- при продаји робе када се роба испоручи,
- при пружању услуга према степену извршења услуге,
- приходи од камата сразмерно времену за које се остварује ефективни принос на средствима,
- приходи од других накнада према начелу настанка пословне промене у складу са закљученим уговором,
- при продаји на рате приход се признаје у висини продајне цене на датум продаје.

Приходи се признају у моменту када се производ испоручи и прихвати од купца, односно у моменту када се изврши услуга, тј. када је испуњена обавеза извршења (МСФИ-15 п-46).

Приходи Друштва се признају на основу поштене вредности извршених услуга преноса електричне енергије, управљања преносним системом, организовања тржишта енергије и других услуга на крају периода, за који је вршено читавање стања, односно процењивање извршене услуге (МСФИ-15 п-47).

ПДВ (порез на додатну вредност) и одобрени трговачки попусти и количински рабати, садржани у фактури, не признају се као приход. Накнадно одобрени попусти у цени признају се као умањење прихода.

Наплата унапред и примљени аванси не признају се као приход, односно признају се као обавеза.

Добици представљају друге ставке које задовољавају дефиницију прихода и могу, али и не морају, да проистичу из редовних активности Друштва и приказују се као посебна ставка у билансу успеха.

Добици укључују добитке проистекле из:

- продаје некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања,
- наплаћена отписана потраживања,
- добити од продаје учешћа и дугорочних хартија од вредности, материјала, вишкови, од смањења обавеза, од усклађивања вредности имовине и
- остали непоменути приходи

У складу са МСФИ 15, Друштво ће приходе по основу преузимања прикључних постројења од стране финансијера у складу са Законом о енергетици, третирати као обавезе извршења током времена где се приход признаје током периода који не сме бити дужи од корисног века трајања пренетог средства коришћеног у пружању континуиране услуге (МСФИ-15 п-35).

Основа за овакав став је да је законодавац онемогућио Друштво као оператера преносног система, да директно остварује приходе по основу мрежарине издавањем директно фактуре купцу, дајући купцу избор облика плаћања коришћењем модела потпуног снабдевања. Код оваквог модела, Оператер дистрибутивног система узима обавезу испостављања заједничке фактуре у своје име и у име Оператера преносног систем за утрошену електричну енергију, где поред својих прихода исказује приходе које је обрачунало Друштво и та средства по наплати биће пренета Друштву.

Имовина која настаје као резултат извршења обавеза од стране ентитета не може да се користи на алтернативан начин.

3.2.9. Расходи

Расходи су смањење економских користи у току рачуноводственог периода путем одлива, односно утрошка имовине или настанка обавеза, који имају за резултат смањење вредности капитала, не рачунајући смањења настала због расподеле власницима.

Расходи обухватају трошкове који су проистекли из уобичајених активности и губитке.

Расходи се признају у билансу успеха када умањење у будућим економским користима, које се односи на смањење дела имовине или на повећање обавеза може поуздано да се одмери, што значи да се признавање расхода врши истовремено са признавањем повећања обавеза или смањења имовине.

Расходи који проистичу из редовних активности укључују:

- трошкове продатих производа и робе,

- трошкови губитака електричне енергије у преносном систему,
- трошкове материјала,
- трошкове бруто зараде и осталих личних примања запослених,
- трошкове производних услуга,
- амортизација и други трошкови (резервисања, нематеријалне трошкове, порезе и доприносе који не зависе од резултата, остале накнаде).

Губици представљају друге ставке које задовољавају дефиницију расхода и могу, али не морају, да проистекну из уобичајених активности и као такви признају се као посебна ставка у билансу успеха.

Губици укључују губитке проистекле из:

- продаје и расходања некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања,
- продаје учешћа и дугорочних хартија од вредности,
- продаје материјала,
- мањкове,
- расходе по основу директних отписа потраживања,
- расходе по основу обезвређивања имовине и
- остале непоменуте расходе.

3.2.10. Државна давања и државне помоћи

Државна давања представљају помоћ државе у облику преноса средстава Друштву по основу испуњених извесних услова у прошлости или будућности, који се односе на пословне активности предузећа.

Државна помоћ је акција од стране државе с намером да пружи економску корист специфичну за Друштво које испуњава одређене критеријуме (МРС- 20 п-3).

Државна давања по основу средстава признају се у билансу стања као одложен приход. (МРС-20 п-24).

Државна давања признају се као приход у периоду неопходном да се она повежу са односним трошковима за чије накнађивање су предвиђена и то:

- додељивања повезана са средствима која се амортизују у висини обрачунате амортизације,
- додељивања средстава која се не амортизују током периода када настају трошкови везани за испуњење обавеза,
- додељивања која се примају као део финансијске или пореске помоћи у периоду када
- се испуне постављени услови,
- додељивање које се прима као надокнада за расходе или губитке који су већ настали или ради директне финансијске помоћи без даљих трошкова по том основу у периоду када су средства примљена, као ванредна ставка уз обавезно обелодањивање (МРС 20 п-12-17-22).

Ако се гради нови или реконструише постојећи електроенергетски објекат којим се побољшава квалитет снабдевања електричном енергијом и који се на основу уговора без посебне накнаде и терета преноси на Друштво признаје се сходно ставу 1. и 2. овог члана. Уколико настану околности које доведу до отплате давања, отплата давања исказује се на терет остатка претходно исказаних одложених прихода проистеклог из давања. У мери у којој је отплата већа од одложеног прихода или уколико нема одложеног прихода отплата се одмах признаје као расход (МРС-20 п-32).

У случају накнадног вредновања средстава из донације, донације се вреднују у складу са чланом 12. тачка 2 овог акта.

3.2.11. Трошкови позајмљивања

Трошкови позајмљивања су камате и други трошкови који настају у вези са позајмљивањем финансијских средстава (МРС-23 п-4).

Трошкови позајмљивања укључују:

- камату на краткорочна и дугорочна позајмљивања,
- амортизацију есконта или премија у вези са позајмљивањем,
- амортизацију споредних трошкова насталих у вези са аранжманом позајмљивања,
- финансијске трошкове по основу финансијског лизинга,
- курсне разлике које произилазе из позајмљивања у иностраној валути у износу до ког се сматрају накнадом трошкова камате (МРС-23 п-5).

Трошкови позајмљивања који су директно приписиви стицању, изградњи или производњи средстава које се квалификује укључују се у набавну вредност тог средства и то до оног периода када су у суштини завршене све активности неопходне да би се средство припремило за планирану употребу или продају. Средства која се квалификују се односе на средства којима је обавезно потребан значајан временски период да би била спремна за своју намеравану употребу.

Друштво обелодањује:

- капитализовани износ трошкова позајмљивања у току периода; и
- стопу капитализације коришћену за утврђивање износа трошкова позајмљивања који се могу капитализовати.

Друштво треба да престане са капитализацијом трошкова позајмљивања када су у суштини завршене све активности неопходне да би се средства која се квалификују припремила за планирану употребу или продају.

3.2.12. Учинци промена курсева страних валута

Монетарне ставке (готовина, потраживања и обавезе) и немонетарне ставке (некретнина, постројења и опрема и залихе) набављене у иностраној валути почетно се признају по средњем курсу на дан настанка трансакција.

На дан састављања финансијских извештаја учинци промена курсева признају се:

- за монетарне ставке по средњем курсу на дан извештавања у корист прихода и расхода (МРС-21 п-23 п-28),
- за немонетарну имовину исказану по фер вредности израженој у иностраној валути по средњем курсу на дан када је фер вредност утврђена,
- за немонетарну имовину исказану по набавној вредности (историјском трошку) по средњем курсу на дан настанка пословне промене (МРС-21 п-23).

Курсне разлике и ефекти валутне клаузуле признају се као приход или расход периода у којем су настале. У случају када се пословна трансакција у целини обави у истом обрачунском периоду, укупни учинци промене курса признају се у том периоду.

Међутим, када је пословна трансакција настала у једном обрачунском периоду, а плаћање се обавља у другом, курсна разлика се утврђује као разлика између курса на датум пословне трансакције и курса на датум биланса стања (закључни курс). У следећем обрачунском периоду утврђује се курсна разлика као разлика између курса на датум биланса стања и курса на датум плаћања.

Курсне разлике настале по основу измирења монетарних ставки или код превођења монетарних ставки по курсевима различитим од оних по којима је вршено превођење код почетног признавања током датог периода или у претходним финансијским извештајима

признају се у добитку или губитку периода у ком су настали осим у случајевима када монетарне ставке представљају део нето инвестиције предузећа у иностранству (МРС-21 п-15 и 28).

Курсне разлике настале на монетарним ставкама које чине део нето инвестиције извештајног ентитета у инострано пословање (монетарна ставка која представља потраживање или обавезу према иностраном пословању - дугорочна потраживања или зајмове, чије измирење се нити планира нити је вероватно да ће се исто десити у догледној будућности) се признају у добитку или губитку у појединачним финансијским извештајима иностраног пословања. У консолидованим финансијским извештајима који обухватају инострано пословање овакве курсне разлике се иницијално признају у укупном осталом резултату и пребацују се из капитала у добитак или губитку приликом отуђења нето инвестиције (МРС-21 п-32).

3.3. Биланс стања

У складу са Правилником о организацији и спровођењу пописа имовине и обавеза бр. 020-00-ОАКТ-23/2020-003 од 16. септембра 2020. године, генерални директор Друштва донела је Одлуку о попису и образовању комисија за попис имовине и обавеза Акционарског друштва „Електромрежа Србије“, Београд са стањем на дан 31.12.2022. године, број: 493-00-ОПП-46/2022-001 од 27. октобра 2022. године. Истог дана генерални директор Друштва је донела и План рада и роковник редовног годишњег пописа за 2022. годину (број: 493-00-ОПП-46/2022-002), као и Упутство о вршењу пописа имовине и обавеза Друштва са стањем на дан 31.12.2022. године (број: 493-00-ОПП-46/2022-003). Генерални директор Друштва је 8. новембра 2022. године донела и Одлуку о допуни Одлуке о попису и образовању комисије, којом су именована још два додатна члана комисије за попис.

Скупштина Друштва донела је Одлуку о усвајању Извештаја о извршеном попису имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2022. године, број 000-00-ROU-2/2023-005 од 30. јануара 2023. године, којим је усвојен Извештај Централне пописне комисије о извршеном попису имовине и обавеза Акционарског друштва „Електромрежа Србије“, Београд са стањем на дан 31.12.2023. године број 493-00-ОРР-47/2022-075 од 27. јануара 2023. године.

У Извештају централне комисије је наведено да није извршен попис имовине која се налази на територији АП Косово и Метохија и да су за та подручја приказана само књиговодствена стања издвојена у пословну област. Такође је наведено и да имовина одмаралишта Ловрен, које се налази на територији Републике Хрватске, ни ове године није пописана и да из тог разлога и за то подручје су приказана само књиговодствена стања издвојена у пословну област.

Вредност имовине која није пописана, а која се налази на територији АП Косово и Метохија укупно износи 98.318 хиљада динара, док вредност имовине одмаралишта Ловрен, које се налази на територији Републике Хрватске износи 7.863 хиљаде динара.

Рачуноводственим политикама и начелима Друштва, број: 001-00ROU-7/2022-004 од 25. марта 2022. године, у члану 12 прописано је да после почетног признавања, некретнине, постројења и опрема се исказују по ревалоризованом износу који представља њихову поштenu вредност на датум ревалоризације, умањену за укупан износ исправке вредности по основу амортизације и укупан износ исправке вредности по основу губитака због обезвређивања и то за следеће класе средстава:

- грађевински објекти за пренос електричне енергије и управљање преносним системом,
- привредно пословне, управне и друге зграде за вршење канцеларијских послова, угоститељства и туризма, станови, стамбене зграде и остали објекти,
- опрема преноса електричне енергије и управљање преносним системом,
- средства набављена из донација накнадно се вреднују по методу ревалоризације.

- Земљиште, управне и друге зграде за вршење канцеларијских послова, угоститељства и туризма накнадно се мере по поштеној вредности која представља њихову тржишну вредност утврђену проценом.

Процена фер вредности вршена је са стањем на дан 31. јануар 2020. године, од стране процењивача: „Deloitte“ д.о.о, Београд и „ДИЛ Инжењеринг-Консалтинг“ д.о.о, Београд. О наведеној процени сачињен је Извештај о процени фер вредности имовине „Електромрежа Србије“, Београд са стањем на дан 31. децембар 2020. године, број 480-ПФ од 5. маја 2021. године. У Извештају се наводи да су примењене следеће технике фер процене:

- Тржишни приступ је примењен за процену земљишта, пословних простора, дела грађевинских објеката, као и свих објеката и постројења и опреме који су набављени у току 2020. године.

- Имовина за коју није било могуће утврдити индикацију тржишне вредности, процењена је применом Трошковног приступа, односно Методом амортизоване вредности замене. У питању је значајан део имовине Друштва, пре свега већи део грађевинских објеката, као и постројења и опрема, који су процењени применом Трошковног приступа, јер због њихове специфичности није било могуће наћи упоредиве податке са тржишта.

- Додатно, примењен је и Метод дисконтовања новчаних токова, у оквиру Приносног приступа, као тест обезвређења у складу са МРС 36, да би проверили да ли износи НПО који могу да се поврате, тј. да ли вредност у употреби није мања од оне која је утврђена Методом амортизованих трошкова замене.

Промене на некретнинама, постројењима, опреми и нематеријалној имовини у току 2022. године приказане су у табели:

Табела број 1: Промене на некретнинама, постројењима, опреми и нематеријалној имовини у 2022 . години

-у хиљадама динара-

ОПИС	Земљиште	Грађевински објекти	Постројења, опрема и остала средства	Средства у припреми	Аванси	Укупно	Немат. улагања
Набавна вредност							
Стање 1. јануара 2022. године	2.055.055	66.463.537	100.002.145	12.911.773	787.768	182.220.278	2.805.757
Набавке у току године		5.403	393.681	5.519.998	1.223.338	7.142.420	379.132
Активирање средстава у припреми		1.752.475	2.240.006	(3.992.481)			
Фундаментална опрема			37.491	(37.491)			
Капитализација камате				729		729	
Инвестиције у сопственој режији		23		29.972		29.995	
Примљена половна средства, ДВ, ПРП, КБ		223.277	248.219			471.496	
Уступање без накнаде			(2.895)			(2.895)	
Продаја		(111)	(30.475)			(30.586)	
Отписи (расход)		(19.143)	(452.872)	(29.740)		(501.755)	
Остале промене			(78.382)	(312.311)	(648.530)	(1.039.223)	
Стање 31. децембра 2022. године	2.055.055	68.425.461	102.356.918	14.090.449	1.362.576	188.290.458	3.184.889
Исправка вредности							
Стање 1. јануара 2022. године	8.371	27.796.210	60.681.696	473.753	5.814	88.965.844	1.624.409
Амортизација текуће године		822.475	2.063.454			2.885.929	395.173
Половна средства		34.685	43.626			78.311	
Продаја		(10)	(29.866)			(29.876)	
Отписи (расход)		(11.579)	(375.292)			(386.871)	

ОПИС	Земљиште	Грађевински објекти	Постројења, опрема и остала средства	Средства у припреми	Аванси	Укупно	Немат. улагања
Уступање без накнаде			(2.895)			(2.895)	
Остале промене			(6.174)	114.929		108.754	
Стање 31. децембра 2022. године	8.371	28.641.781	62.374.549	588.682	5.814	91.619.196	2.019.582
Него садашња вредност							
31. децембар 2021. године	2.046.684	38.667.327	39.320.449	12.438.020	781.954	93.254.434	1.181.348
31. децембар 2022. године	2.046.684	39.783.680	39.982.369	13.501.767	1.356.762	96.671.262	1.165.307

3.3.1. Нематеријална имовина

Нематеријална имовина исказана по садашњој вредности на дан 31. децембар 2022. године у износу од 1.165.307 хиљада динара односи се на:

Табела број 2. Структура нематеријалне имовине

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала нематеријална имовина	2.551.420	2.650.402
Нематеријална имовина у припреми	315.908	155.355
Исправка вредности нематеријалне имовине	(1.702.021)	(1.624.410)
Укупно	1.165.307	1.181.347

Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала нематеријална имовина

Табела број 3. Структура нематеријалне имовине у употреби

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Лиценце	840.577	1.072.008
Исправка вредности лиценци	(656.676)	(784.379)
Књиговодствена вредност лиценци	183.901	287.629
Софтвери и остала права	1.710.843	1.578.395
Исправка вредности софтвера и осталих права	(1.045.345)	(840.0317)
Књиговодствена вредност софтвера и осталих права	665.498	738.364
Укупно	849.399	1.025.993

Обрачунати трошкови амортизације нематеријалне имовине у 2022. години, износе 395.173 хиљаде динара (Напомена 3.4.9. Трошкови амортизације).

Према подацима из аналитичке евиденције нематеријалне имовине, утврђено је да Друштво поседује нематеријалну имовину која нема садашњу вредност, односно потпуно је амортизована, а и даље се налазе у употреби. Укупна набавна вредност потпуно амортизоване нематеријалне имовине износи 1.026.462 хиљада динара, што чини 40,23 % од укупне набавне вредности нематеријалне имовине у употреби која износи 2.551.420 хиљада динара. (Напомена 3.3.2.5. Провера преосталог корисног века употребе нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме).

Нематеријална имовина у припреми

Нематеријална имовина у припреми, на дан 31. децембар 2022. године, исказана је у износу од укупно 315.908 хиљада динара, у оквиру које се највећи износи односе на имплементацију SAP Success Factors у вредности од 54.670 хиљада динара и на пројекат Надоградња телекомуникационог транспортног система у вредности од 45.110 хиљада динара.

3.3.2. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема исказани су у износу од 96.671.262 хиљада динара:

Табела број 4: Структура некретнина, постројења и опреме

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Земљиште и грађевински објекти	70.480.516	68.518.592
Исправка вредности земљишта и грађевинских објеката	(28.650.152)	(27.804.581)
Укупно земљиште и грађевински објекти	41.830.364	40.714.011
Постројења и опрема	102.287.554	99.932.781
Исправка вредности постројења и опреме	(62.349.058)	(60.672.787)
Укупно постројења и опрема	39.938.496	39.259.994
Некретнине, постројења и опрема узети у лизинг и некретнине, постројења и опрема у припреми	14.156.779	12.978.102
Исправка вредности Некретнине, постројења и опрема узети у лизинг и некретнине, постројења и опрема у припреми	(614.118)	(482.606)
Укупно НПО узети у лизинг и НПО у припреми	13.542.661	12.495.496
Остале некретнине, постројења и опрема	3.035	3.035
Исправка вредности Осталих некретнина, постројења и опреме	(56)	(56)
Укупно остале НПО	2.979	2.979
Аванси за некретнине, постројења и опрему у земљи	1.362.576	787.768
Исправка вредности аванса за некретнине, постројења и опрему у земљи и ПДВ у датим авансима	(5.814)	(5.814)
Укупно аванси за НПО у земљи	1.356.762	781.954
Укупно	96.671.262	93.254.434

3.3.2.1. Земљиште и грађевински објекти

Друштво је у финансијским извештајима на дан 31. децембар 2022. године исказало вредност земљишта и грађевинских објеката у износу од укупно 41.830.364 хиљада динара.

Земљиште

У пословним књигама Друштва на 31. децембар 2022. године исказана је вредност земљишта у износу од 2.046.684 хиљаде динара.

Табела број 5: Земљиште

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Пољопривредно и остало земљиште	2.055.055	2.055.055
Умањење вредности земљишта	(8.371)	(8.371)
Укупно	2.046.684	2.046.684

Умањење вредности земљишта односи се на земљиште са територије Косова и Метохије.

Грађевински објекти

Друштво је у пословном књигама на дан 31. децембар 2022. године исказало садашњу вредност грађевинских објеката у износу од 39.783.679 хиљаде динара.

Табела број 6: Структура грађевинских објеката

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Зграде ТС и остали грађевински део ТС	9.222.335	9.079.517
Грађевински део ДВ	48.707.916	47.864.588
Зграде раз. постројења и остали грађевински део раз.постројења	1.047.391	1.046.966

Назив	2022. година	2021. година
Зграде МРЦ-а	459.099	446.073
Остали грађевински објекти преноса ел.ен.	3.675.249	3.061.102
Грађевински објекти - привредно пословне зграде	4.089.952	3.747.717
Станови наменски и непродати	255.972	250.972
Одмаралишта	374.816	374.816
Остали грађевински објекти	592.731	591.786
Исправка вредности зграде ТС и остали грађевински део ТС	(3.976.040)	(3.864.875)
Исправка вредности грађевински део ДВ	(21.695.967)	(21.121.967)
Исправка вред. зграде разводних постројења и остали гр.део	(452.476)	(439.598)
Исправка вредности зграде МРЦ-а	(106.302)	(100.643)
Исправка вредности - остали грађевински објекти преноса ел.ен.	(895.720)	(842.397)
Исправка вредности -грађевинских објеката-прив.пословне зграде	(940.105)	(870.015)
Исправка вредности -станови наменски и непродати	(100.067)	(97.381)
Исправка вредности одмаралишта	(104.099)	(96.676)
Исправка вредности осталих грађевинских објеката	(371.005)	(362.658)
Укупно	39.783.680	38.667.327

Обрачунати трошкови амортизације по основу грађевинских објеката у 2019. години износе 822.475 хиљада динара (Напомена 3.4.9. Трошкови амортизације).

Према подацима из аналитичке евиденције грађевинских објеката, утврђено је да Друштво поседује објекте који немају садашњу вредност, односно потпуно су амортизовани, а и даље се налазе у употреби. Укупна набавна вредност потпуно амортизованих средстава - грађевинских објеката, износи 378.753 хиљада динара што чини 0,55% укупне набавне вредности грађевинских објеката која износи 68.425.461 хиљаде динара (Напомена 3.3.2.5. Провера преосталог корисног века употребе нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме).

3.3.2.2. Постројења и опрема

Друштво је у финансијским извештајима на дан 31. децембар 2022. године исказало садашњу вредност опреме у износу од 39.938.496 хиљада динара.

Табела број 7: Структура опреме

Назив	2022. година	2021. година
Трансформатори	12.636.463	12.730.053
Апарати и уређаји у постројењима	32.622.471	31.643.356
Опрема за ДВ	46.909.011	45.968.000
Рачунари и остала опрема за управљање проц. рада	854.504	772.555
Остала опрема преноса ел.ен.	4.256.909	4.130.414
Исправка вредности опреме - трансформатори	(5.621.885)	(5.528.630)
Исправка вредности опреме- апарати и уређаји у постројењима	(18.822.699)	(18.529.779)
Исправка вредности опреме за ДВ	(32.354.138)	(31.654.982)
Исправка вредн. рачунара и остале опреме за управљање проц. рада	(382.922)	(285.291)
Исправка вредности остале опреме преноса ел.ен.	(1.541.796)	(1.324.015)
Садашња вредност опреме која подлеже ревалоризацији	38.555.918	37.921.681
Електронски рачунари и остала опрема за обраду података	1.023.381	903.456
Алат и инвентар	388.616	348.250
Транспортна средства	1.257.139	1.142.101
Канцеларијска опрема, уређаји и апарати	1.367.204	1.339.521
Остала опрема	971.856	955.075

Назив	2022. година	2021. година
Исправка вредности рачунара и остале опреме за обраду података	(735.630)	(651.365)
Исправка вредности алата и инвентара	(218.693)	(195.661)
Исправка вредности транспортних средстава	(901.456)	(846.890)
Исправка вредности канцеларијске опреме, уређаја и апарата	(1.145.307)	(1.076.616)
Исправка вредности остале опреме	(624.532)	(579.558)
Садашња вредност опреме која не подлеже ревалоризацији	1.382.578	1.338.313
Укупно	39.938.496	39.259.994

Обрачунати трошкови амортизације по основу опреме у 2022. години износе 2.046.872 хиљаде динара (Напомена 3.4.9. Трошкови амортизације).

Према подацима из аналитичке евиденције опреме, утврђено је да Друштво поседује постројења и опрему која нема садашњу вредност, односно потпуно је амортизована, а и даље се налазе у употреби. Укупна набавна вредност потпуно амортизованих средстава – постројења и опреме, износи 4.575.032 хиљада динара, што чини 4,47% укупне набавне вредности постројења и опреме која износи 102.287.554 хиљаде динара (Напомена 3.3.2.5. Провера преосталог корисног века употребе нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме).

3.3.2.3. Некретнине, постројења и опрема узети у лизинг и некретнине, постројења и опрема у припреми

Исказане су Некретнине, постројења и опрема узети у лизинг и некретнине, постројења и опрема у припреми са стањем на дан 31. децембар 2022. године у укупном износу од 13.542.661 хиљаду динара и односе се на:

Табела број 8: Структура и стање Некретнине, постројења и опрема узети у лизинг и некретнине, постројења и опрема у припреми

Назив	2022. година	2021. година
Некретнине, постројења и опрема узети у лизинг са правом коришћења преко годину дана	66.329	66.329
Исправка вредности некретнина, постројења и опрема узети у лизинг са правом коришћења преко годину дана	(25.435)	(8.853)
Укупно НПО узете у лизинг са правом коришћења преко годину дана	40.894	57.476
Некретнина, постројења и опреме у припреми	14.090.449	12.911.773
Исправка вредности некретнина, постројења и опреме у припреми	(588.682)	(473.753)
Укупно НПО у припреми	13.501.767	12.438.020
Укупно	13.542.661	12.495.496

Некретнине, постројења и опрема узети у лизинг са правом коришћења преко годину дана

Некретнине, постројења и опрема узети у лизинг са правом коришћења преко годину дана су на дан 31. децембар 2022. године исказане у износу од 40.894 хиљада динара, се односе на путничка возила узета у лизинг и на закуп II спрата пословног простора у улици Кнеза Милоша 11, у Београду.

Обрачунати трошкови амортизације по основу некретнине, постројења и опреме узете у лизинг са правом коришћења преко годину дана у 2022. години износе 16.582 хиљаде динара (Напомена 3.4.9. Трошкови амортизације).

Некретнине, постројења и опреме у припреми

Некретнине, постројења и опрема у припреми су на дан 31. децембар 2022. године исказане у износу од 13.501.767 хиљада динара

Табела број 9: Структура и стање некретнина, постројења и опреме у припреми

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Земљиште у припреми	49.000	51.075
Грађевински објекти у припреми	4.927.664	4.009.821
Опрема у монтажи	7.894.971	7.577.368
Залихе инвестиционе опреме и материјала	1.218.814	902.714
Опрема у набавци способна за употребу- обрачунски конто	0	370.795
Исправка вредности опреме у монтажи	(128.224)	(128.224)
Исправка вредности залиха инвестиционе опреме и материјала	(460.458)	(345.529)
Укупно	13.501.767	12.438.020

Вредност највећих инвестиције у току по пројектима приказана је следећом табелом.

Табела број 10: Вредност највећих инвестиција у току по пројектима

-у хиљадама динара-

Назив Пројекта	Земљиште	Грађевина	Опрема у припреми (Електромонтажа)	Немат. улагања	Укупно инвестиције у току на 31.12.2022.
ДВ 400kV Крагујевац 2 - Краљево 3	60	1.197.890	639.861	713	1.838.524
Даљинско управљање – импл. на свим ТС			1.204.387		1.204.387
ТС Краљево 3 -Рек. у ТС 400/220/110kV		366.153	733.229		1.099.382
Надоградња комуникационих система РДЦ		0	583.970		583.970
ТС 400/220/110kV Панчево 2, реконстр.		93.329	481.864	120	575.313
ТС Србобран - Рек. у ТС 400/220/110 kV		83.319	440.148		523.467
Адаптација и успостављање ф-је обј. 08		512.576	44		512.620
Обј. ЕМС АД- адаптација ДВ 110kV		184.700	324.397		509.097
ТС 400/110 kV Бор 2 - реконструкција		99.159	395.811	10	494.980
Посл.зграда ЕМС-а,Војводе Степе 412,сан.		286.795	76.304		363.099

3.3.2.4. Остале некретнине постројења и опрема

Друштво је у финансијским извештајима на дан 31. децембар 2022. године исказало садашњу вредност осталих некретнина постројења и опреме у износу од 2.979 хиљада динара, и највећим делом се односе на дела ликовне културе.

3.3.2.5. Провера преосталог корисног века употребе нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме

Према подацима из аналитичких евиденција нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме, утврђено је да Друштво на дан 31. децембар 2022. године поседује нематеријалну имовину, некретнине, постројења и опрему која нема садашњу вредност, односно која је потпуно амортизована, а и даље се налази у употреби, и то:

- Укупна набавна вредност потпуно амортизоване нематеријалне имовине износи 1.026.462 хиљада динара, што чини 40,23% од укупне набавне вредности нематеријалне имовине у употреби која износи 2.551.420 хиљада динара;
- Укупна набавна вредност потпуно амортизованих средстава - грађевинских објеката, износи 378.753 хиљада динара што чини 0,55% укупне набавне вредности грађевинских објеката која износи 68.425.461 хиљаде динара;

- Укупна набавна вредност потпуно амортизованих средстава – постројења и опреме, износи 4.575.032 хиљада динара, што чини 4,47% укупне набавне вредности постројења и опреме која износи 102.287.554 хиљаде динара.

Параграфом 104 МРС 38 Нематеријална имовина, прописано је да амортизациони период и метод амортизације треба да се проверавају најмање на крају сваке финансијске године. Уколико се очекивани корисни век имовине значајно разликује од претходних процена, амортизациони период треба променити у складу са тим. Уколико је дошло до промене у очекиваном обрасцу коришћења будућих економских користи од имовине, метод амортизације се мења да би се одразио промењени образац.

Параграфом 51 МРС 16 Некретнине, постројења и опрема, прописано је да резидуална вредност и корисни век средства се проверавају барем на крају сваке финансијске године, и уколико се очекивања разликују од претходних процена, промену(е) треба обрачунати у складу са IAS 8 Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.

Рачуноводственим политикама и начелима Друштва, у члану 12 који уређује амортизацију нематеријалне имовине прописано је да Амортизациони период и метод амортизације по потреби се проверавају на крају обрачунског периода у зависности да ли је дошло до повећања вредности и уколико је очекивани век употребе значајно различит од претходно процењеног, предлог новог корисног века употребе за предметна средства даје Комисија именована од стране надлежног Извршног директора. У члану 14, наведених Рачуноводствених политика и начела Друштва прописано је да се Корисни век употребе и метод амортизације средства преиспитују најмање на крају сваке финансијске године. Уколико се очекивања разликују од претходних процена, промене треба обрачунати у складу са МРС-8 (МРС –16 п-51 и 61).

Откривена неправилност: Друштво није вршило проверу преосталог корисног века употребе нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме и самим тим није вршило промену рачуноводствене процене у ситуацијама када су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе знатно различита од претходних, нити је прилагодило стопе амортизације новим околностима. Наведено није у складу са чланом 12 и 14 Рачуноводствених политика и начела Друштва, параграфом 104 МРС 38 Нематеријална имовина и параграфом 51 МРС 16 Некретнине, постројења и опрема. Последица наведене неправилности је исказивање у аналитичкој евиденцији одређеног броја средстава која су и даље у употреби, а немају исказану садашњу вредност, односно укупни трошкови амортизације су распоређени током дела корисног века употребе средстава, а не током целог периода коришћења. Укупна набавна вредност потпуно амортизованих нематеријалних и материјалних средстава до 31. децембра 2022. године износи 5.980.247 хиљада динара, што чини 3,41% укупне набавне вредности нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме у употреби.

Ризик: Ако Друштво не проверава преостали корисни век употребе нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме, постоји ризик погрешног исказивања садашње вредности имовине и трошкова амортизације у финансијским извештајима.

Препорука број 2: Препоручујемо Друштву да, у складу са усвојеним Рачуноводственим политикама, МРС 16 Некретнине, постројења и опрема и МРС 38 Нематеријална имовина, врши проверу преосталог корисног века употребе нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме и уколико су очекивања заснована на новим проценама у вези са корисним веком употребе знатно различита од претходних, да изврши промене преосталог корисног века употребе у складу са МРС 8 Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.

3.3.2.6. Аванси за некретнине, постројења и опрему у земљи

Дати аванси за некретнине, постројења и опрему у земљи у финансијским извештајима Друштва на дан 31. децембар 2022. године исказани су у износу од 1.356.762 хиљада динара. У оквиру наведеног износа, 373.370 хиљада динара (датих аванса за инвестиције друштвима у саставу ЕМС-а) се односи на плаћене авансе по основу закључених уговора са „Електроисток Изградња“ д.о.о, Београд за извођење радова на изградњи више далековода; 250.236 хиљада динара се односи на авансе плаћене „Кодар Електромонтажа“ д.о.о., Београд и то највећим делом за адаптацију и санацију ДВ 110 бр.104/Х ТС Београд - ТС Инђија 2, за изградњу 110 KV кабловског вода БГ 1- БГ 6- Фаза I и фаза II; износ од 276.557 хиљада динара се односи на авансе плаћене Институту Михаило Пупин – Аутоматика д.о.о. Београд од чега се највећи део односи на аванс за надоградњу телекомуникационог транспортног система DWDM I MPLS; износа од 279.820 хиљада динара плаћеног аванса Elnos BL д.о.о, Београд за изградњу ДВ 2x110 9kv ТС Краљево 3 ТС Нови Пазар 1.

3.3.3. Дугорочни финансијски пласмани и дугорочна потраживања

Структура и стање дугорочних финансијских пласмана и дугорочних потраживања приказани су табелом:

Табела број 11: Структура и стање дугорочних финансијских пласмана и дугорочних потраживања
-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Учешћа у капиталу правних лица (осим учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа)	2.668.654	2.519.151
Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у земљи	23.956	27.732
Укупно	2.692.610	2.546.883

3.3.3.1. Учешћа у капиталу правних лица (осим учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа)

Учешћа у капиталу правних лица (осим учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа) на дан 31. децембар 2022. године исказана су у износу од 2.668.654 хиљада динара.

Табела број 12: Структура и стање учешћа у капиталу правних лица (осим учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа)
-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Учешћа у капиталу зависних правних лица	282.212	282.212
Учешћа у капиталу придружених правних лица	9.104	9.104
Учешћа у капиталу осталих правних лица и дугорочне хартије од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали укупни резултат	2.377.338	2.227.835
Укупно	2.668.654	2.519.151

Учешћа у капиталу зависних правних лица која су на 31. децембар 2022. године исказана у износу од 282.212 хиљада динара односи се на учешће у капиталу код следећих правних лица:

Табела број 13: Структура учешћа у капиталу зависних правних

Назив	% учешћа	2022. година	2021. година
Електроисток - Изградња д.о.о, Београд	100%	72.667	72.667
Електроисток - Пројектни биро д.о.о, Београд	100%	28.945	28.945
EMS Services д.о.о, Београд	100%	600	600
SEEREX а.д, Београд	75%	180.000	180.000
Укупно		282.212	282.212

Учешћа у капиталу придружених правних лица на 31. децембар 2022. године исказана су у износу од 9.104 хиљада динара и односе се на учешће у капиталу код следећих правних лица:

Табела број 14: Структура учешћа у капиталу придружених правних лица

Назив	% учешћа	-у хиљадама динара-	
		2022. година	2021. година
Електроенергетски координациони центар д.о.о, Београд	25%	5.246	5.246
Центар за координацију сигурности СЦЦ д.о.о, Београд	33,33%	4.200	4.200
Исправка вредности учешћа у капиталу придружених правних лица		(342)	(342)
Укупно		9.104	9.104

Учешћа у капиталу осталих правних лица и дугорочне хартије од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали укупни резултат су на 31. децембар 2022. године исказана у износу од 2.377.338 хиљада динара и односе се на учешће у капиталу код следећих правних лица:

Табела број 15: Структура учешћа у капиталу осталих правних лица

Назив	% учешћа	-у хиљадама динара-	
		2022. година	2021. година
Recreatours д.о.о, Београд		3.200	3.200
Холдинг Каблови а.д. Јагодина - у реструктурирању		135	135
Електропривреда Србије - Косово		236.026	236.026
Привредна банка а.д, Београд		163	163
Crnogorski elektroprenosni sistem а.д. Подгорица, Црна Гора	15%	2.343.524	2.194.021
Joint allocation office s.a., Луксембург	4%	30.479	30.479
Исправка вредности учешћа у капиталу осталих правних лица		(236.189)	(236.189)
Укупно		2.377.338	2.227.835

Исправка вредности учешћа у капиталу осталих правних лица односи се на учешће у Електропривреда Србије – Косово и на учешће у Привредна банка а.д, Београд.

Учешће у капиталу осталих правних лица у износу од 2.343.524 хиљада динара односи се на улагање ЕМС АД Београд у куповину акција „Црногорског електропреносног система“ а.д. Подгорица, Црна Гора. Друштво је 29. децембра 2015. године купило око 10% акција и 12. јануара 2021. још 5% акција. На Montenegro berza а.д. Подгорица, Црна Гора регистровано је власништво „Електро mreжа Србије“ а.д, Београд над 15% акција (од укупних 146.176.876) „Црногорског електропреносног система“ а.д. Подгорица, Црна Гора. Ефекти промене фер вредности ових хартија исказани су у оквиру капитала у корист добитка по основу улагања у власничке инструменте капитала (Напомена 3.3.11.2. Позитивне ревалоризационе резерве и нереализовани добици по основу финансијских средстава и других компоненти осталог свеобухватног резултата).

3.3.3.2. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у земљи

Структура дугорочних пласмана у земљи на дан 31. децембар 2022. године дата је у следећој табели:

Табела број 16: Структура дугорочних пласмана

Назив	-у хиљадама динара-	
	2022. година	2021. година
Потраживања за продате станове и гараже	18.642	22.345
Потраживања за стамбене кредите	2.337	2.704
Нереализовани ефекти валутне клаузуле	2.977	2.683
Укупно	23.956	27.732

На рачуну Потраживања за продате станове и гараже исказана су потраживања по основу 36 уговора о продаји стамбеног или гаражног простора запосленима Друштва, која на дан 31. децембар 2022. године износе 18.642 хиљада динара. Потраживања за стамбене кредите се односе на осам уговора о кредиту закључених са запосленима Друштва, која на дан 31. децембар 2022. године износе 2.337 хиљада динара.

3.3.4. Залихе

Преглед залиха на дан 31. децембар 2022. године, дат је у следећој табели:

Табела број 17: Структура залиха

Назив	2022. година	2021. година
Материјал	659.384	612.351
Резервни делови	114.611	107.591
Алат и инвентар на залихама	101.118	60.650
Алат и инвентар у употреби	501.684	449.516
Роба у промету на мало	840	496
Плаћени аванси за залихе и услуге у земљи	11.283	11.026
Плаћени аванси за услуге у иностранству	6.075	4.902
Свега:	1.394.996	1.246.532
Умањење вредности залиха материјала	(265.802)	(155.415)
Умањење вредности залиха резервних делова	(9.525)	(9.525)
Умањење вредности залиха алата и инвентара на залихама	(183)	(183)
Исправка вредности алата, ситног инвентара, ауто гума и ХТЗ опреме, који се налазе у употреби	(501.684)	(449.516)
Исправка вредности плаћених аванса за залихе и услуге у земљи	(2.217)	(2.217)
Исправка вредности плаћених аванса за услуге у иностранству	(2.895)	(2.895)
Свега:	(782.306)	(619.751)
Укупно	612.689	626.781

Залихе у материјалном облику на 31. децембар 2022. године су складиштене у седам магацина обртних средства, демонтиране опреме и дислоцираних магацина и то: Централни магацин дирекције, магацин обртних средстава подручја преносног система Београд, магацин обртних средстава подручја преносног система Ниш, магацин обртних средстава подручја преносног система Нови Сад, магацин обртних средстава подручја преносног система Ваљево, магацин обртних средстава подручја преносног система Крушевац, магацин обртних средстава подручја преносног система Бор.

Друштво је у пословним књигама извршило и у финансијским извештајима за 2022. годину приказало исправку вредности залиха које нису имале промет у последње три године на нивоу Друштва.

У наставку је дата табела промена на рачуну умањења вредности залиха материјала, резервних делова и алата и инвентара које су обезвређене у 2022. години.

Табела број 18: Промена на рачуну умањења вредности залиха

Назив	Почетно стање	Смањење	Повећање	Крајње стање
Умањење вредности залиха материјала	155.415	23.172	133.559	265.802
Умањење вредности залиха резервних делова	9.525	-	-	9.525
Умањење вредности залиха алата и инвентара	183	-	-	183
Укупно	165.123	23.172	133.559	275.510

3.3.5. Потраживања по основу продаје

Потраживања по основу продаје на дан 31. децембра 2022. године исказана су у износу од 3.494.221 хиљада динара и дата су следећом табелом:

Табела број 19: Потраживања по основу продаје

Назив	-у хиљадама динара-	
	2022.година	2021.година
Купци у земљи - матична и зависна правна лица	3.670	1.372
Купци у земљи – остала повезана лица	4.421	2.921
Купци у земљи	2.540.839	747.929
Купци у иностранству	1.666.196	675.165
Свега	4.215.126	1.427.387
Исправка вредности потраживања од купаца у земљи	(713.397)	(663.394)
Исправка вредности потраживања од купаца у иностранству	(7.508)	(7.508)
Свега	(720.905)	(670.902)
Укупно	3.494.221	756.485

3.3.5.1. Потраживања од купаца у земљи

Потраживања од купаца у земљи исказана су у износу од 1.827.442 хиљада динара и њихова структура дата је следећом табелом:

Табела број 20: Структура потраживања од купаца у земљи

Назив	-у хиљадама динара-	
	2022.година	2021.година
Купци у земљи за услуге	2.504.641	712.359
Купци у земљи за услуге-физичка лица	1.435	1.264
Купци у земљи-запослени	751	517
Сумњива и спорна потраживања од купаца за услуге	29.887	29.887
Купци у земљи за продати материјал и основна средства	4.125	3.902
Свега	2.540.839	747.929
Исправка вредности потраживања од купаца за услуге	(679.604)	(629.601)
Исправка вредности сумњивих и спорних потраживања од купаца за услуге	(29.887)	(29.887)
Исправка вредности потраживања од купаца за материјал и основна средства	(3.906)	(3.906)
Свега	(713.397)	(663.394)
Укупно	1.827.442	84.535

У наредној табели дат је преглед купаца у земљи са највећим салдом на 31. децембар 2022. године и са стањем исправке вредности потраживања од купаца у земљи на исти дан:

Табела број 21: Преглед купаца у земљи са највећим салдом на 31. децембар 2022. године:

Назив купца	-у хиљадама динара-		
	Стање потраживања на 31.12.2022	Стање исправке вредности потраживања на 31.12.2022	Исказано стање на 31.12.2022
„Електродистрибуција Србије“ д.о.о Београд	1.409.045	-	1.409.045
Energia gas and power д.о.о. Београд	680.567	677.956	2.611
Terna energy trading д.о.о. Београд	135.814	-	135.814
Gen-i д.о.о. Београд	98.130	-	98.130

Назив купца	Стање потраживања на 31.12.2022	Стање исправке вредности потраживања на 31.12.2022	Исказано стање на 31.12.2022
Aуен energy trading d.o.o. Београд	81.250	-	81.250
Serbia zijin copper d.o.o. Бор	38.414	-	38.414
ЈП „ЕПС“ Београд, огранак управа ЕПС	35.153	-	35.153
Епстурс д.о.о. Београд	22.872	22.872	-
Ахро д.о.о. Београд	11.762	-	11.762
Нис а.д. Нови Сад	8.089	-	8.089
Митровић и др.промет-отпад. Смедерево	7.517	7.517	-
Минел трансформатори, Београд	2.231	2.231	-
Стни врh power д.о.о. Жагубица	2.069	-	2.069
ЈКП Београдски водовод и канализација, Београд	1.409	-	1.409
Остали купци	6.517	2.821	3.696
Укупно	2.540.839	713.397	1.827.442

На основу спроведених ревизорских поступака, утврђено је да исказана вредност потраживања од купаца у земљи у ревидираним финансијским извештајима не садржи материјално значајна погрешна исказивања.

3.3.5.2. Потраживања од купаца у иностранству

Потраживања од купаца у иностранству исказана су у износу од 1.658.688 хиљада динара и њихова структура дата је следећом табелом:

Табела број 22: Структура потраживања од купаца у иностранству

-у хиљадама динара-

Назив	2022.година	2021.година
Купци у иностранству за услуге	1.080.201	675.446
Купци у иностранству-балансна и компензациона енергија	586.330	18
Купци у иностранству-нереализовани ефекти валутне клаузуле	(335)	(299)
Свега	1.666.196	675.165
Исправка вредности потраживања од инокупаца за услуге	(7.508)	(7.508)
Свега	(7.508)	(7.508)
Укупно	1.658.688	667.657

У наредној табели дат је преглед купаца у иностранству са највећим салдом на 31. децембар 2022. године и са стањем исправке вредности потраживања од купаца у иностранству на исти дан:

Табела број 23: Преглед купаца у иностранству са највећим салдом на 31. децембар 2022. године

-у хиљадама динара-

Назив купца	Стање потраживања на 31.12.2022	Стање исправке вредности потраживања на 31.12.2022	Исказано стање на 31.12.2022
Joint allocation office s.a. Luxembourg	794.532		794.532
Energy financing team Switzerland	192.295		192.295
Holding slovenske elektrane d.o.o. Ljubljana	170.578		170.578
Danske commodities a/s Aarhus	77.137		77.137

Назив купца	Стање потраживања на 31.12.2022	Стање исправке вредности потраживања на 31.12.2022	Исказано стање на 31.12.2022
Црногорски електропреносни систем а.д., Подгорица	73.978		73.978
Energi danmark a/s Aarhus	62.221		62.221
Nos BiH, Sarajevo	44.039		44.039
Alpiq energy se, Czech Republic	42.279		42.279
Hrvatska elektroprivreda d.d. Zagreb	32.194		32.194
Interenergo d.o.o. Ljubljana	29.691		29.691
Остали купци	147.252	7.508	139.744
Укупно	1.666.196	7.508	1.658.688

На основу спроведених ревизорских поступака, утврђено је да исказана вредност потраживања од купаца у иностранству у ревидираним финансијским извештајима не садржи материјално значајна погрешна исказивања.

3.3.6. Остала краткорочна потраживања

Остала краткорочна потраживања на 31. децембара 2022. године, исказана су у износу од 765.034 хиљада динара. Њихова структура приказана је наредном табелом:

Табела број 24: Структура осталих краткорочних потраживања

-у хиљадама динара-

Назив	2022.година	2021.година
Остала потраживања	764.939	437.825
Потраживања по основу преплаћених осталих пореза и доприноса	95	115
Укупно	765.034	437.940

3.3.6.1. Остала потраживања

Остала потраживања на 31. децембар 2022. године чине:

Табела број 25: Структура осталих краткорочних потраживања

-у хиљадама динара-

Назив	2022.година	2021.година
Друга потраживања	665.147	409.869
Порез на додатну вредност	99.792	27.956
Укупно	764.939	437.825

Друга потраживања

Друга потраживања на дан 31. децембар 2022. године исказана су у износу од 665.147 хиљада динара и односе се на:

Табела број 26: Структура других потраживања

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Потраживања за камату и дивиденде	1.091	22.916
Потраживања од запослених	53.607	52.105
Потраживања за накнаде зарада које се рефундирају	13.700	8.989
Остала краткорочна потраживања	607.867	336.974
Исправка вредности осталих краткорочних потраживања	(11.118)	(11.115)
Укупно	665.147	409.869

Потраживања од запослених у износу од 53.607 хиљада динара се у највећем делу од 51.850 хиљада динара односе на исплаћени зајам запосленима Друштва по Одлуци генералног директора од 1. децембра 2022. године, која је донета сагласно члану 41 Статута и члану 66 Колективног уговора. Наведеном Одлуком одобрен је зајам запосленима у износу од 60 хиљада динара или 30 хиљада динара, у зависности од опредељења запосленог. Рок за отплату датог зајма је 6 месечних рата.

Остала краткорочна потраживања у износу од 607.867 хиљада динара се односе на потраживања од заједничких аукција на иностраном тржишту и на потраживања од прекограничног промета електричне енергије од: Joint allocation office s.a. Luxembourg у износу од 202.924 хиљада динара; Црногорски електропреносни систем а.д., Подгорица у износу од 197.274 хиљада динара; Независни оператор система у БиХ у износу од 195.937 хиљада динара.

На основу спроведених ревизорских поступака и на основу узорковане документације, утврђено је да исказана вредност других потраживања у ревидираним финансијским извештајима не садржи материјално значајна погрешна исказивања.

Порез на додату вредност

Потраживање за порез на додату вредност на 31. децембар 2022. године износи 99.792 хиљаде динара, и чини га:

Табела број 27: Порез на додату вредност

-у хиљадама динара-		
Назив	2022. година	2021. година
Порез на додату вредност у примљеним фактурама по општој стопи (осим плаћених аванса)	98.272	27.715
Порез на додату вредност у примљеним фактурама по посебној стопи (осим плаћених аванса)	332	165
Порез на додату вредност обрачунат на услуге иностраних лица	1.188	76
Укупно	99.792	27.956

Порез на додату вредност се односи на претходни порез које је Друштво искористило, након датума биланса стања за умањење својих обавеза по основу пореза на додату вредност.

3.3.7. Исправка вредности потраживања по основу продаје и осталих краткорочних потраживања

У наредној табели дат је преглед исправке вредности потраживања по основу продаје и осталих краткорочних потраживања са стањем на дан 31. децембар 2022. године:

Табела број 28: Структура исправке вредности потраживања

-у хиљадама динара-		
Назив	2022. година	2021. година
Исправка вредности потраживања од купаца у земљи	713.397	663.394
Исправка вредности потраживања од купаца у иностранству	7.508	7.508
Исправка вредности осталих краткорочних потраживања	11.118	11.115
Укупно	732.023	682.017

У наредној табели дат је преглед највећих износа исправке вредности потраживања по купцима:

Табела број 29: Преглед исправке вредности по купцима

-у хиљадама динара-

Назив	2022.година	2021.година
Исправка вредности потраживања од купаца у земљи		
Energia gas and power д.о.о. Београд	677.956	628.836
Митровић и др.промет-отпад. Смедерево	7.517	7.517
Епстурс д.о.о. Београд	22.872	22.872
Минел трансформатори, Београд	2.231	2.231
Остали купци	2.821	1.938
Свега	713.397	663.394
Исправка вредности потраживања од купаца у иностранству		
S.C. ENOL GRUP S.A. Bucurest	7.508	7.508
Свега	7.508	7.508
Исправка вредности осталих краткорочних потраживања		
Минел Електроопрема а.д., Београд	9.150	9.150
Минел трансформатори, Београд	1.646	1.646
ЈП Термоелектране „Косово-Обилић“	205	205
Остала потраживања	117	114
Свега	11.118	11.115
Укупно	732.023	682.017

У ревизији је утврђено да је Обезвређење краткорочних потраживања у пословним књигама за 2022. годину Друштво вршило у складу са примењеним рачуноводственим политикама заснованим на МРС 39 Финансијски инструменти: Признавање и одмеравање, по коме се исправка вредности потраживања врши на основу постојања објективних доказа да је дошло до умањења вредности потраживања. По наведеном основу у пословним књигама Друштва на дан 31. децембар 2022. године евидентиран је износ исправке вредности потраживања од 732.023 хиљада динара.

Друштво је укупно обезвредило потраживања у 2022. години у износу од 50.006 хиљада динара од чега се највеће обезвређење потраживања у износу од 49.120 хиљада динара односи на потраживање од купца Energia gas and power д.о.о. Београд над којим је отворен поступак стечаја.

Друштво је обрачунало и у Напоменама уз финансијске извештаје за 2022. годину обелоданило очекиване кредитне губитке по основу краткорочних потраживања. За обрачун очекиваних кредитних губитака коришћења је матрица резервисања заснована на поједностављеном приступу обезвређења краткорочних потраживања, предвиђеном по МСФИ 9 Финансијски инструменти, којом су обухваћена потраживања по основу продаје, остала краткорочна потраживања и краткорочни кредити, зајмови и пласмани у земљи. Применом наведеног модела израчунати су очекивани кредитни губици по основу краткорочних потраживања у износу од 745.216 хиљада динара који су приказани у наредној табели.

Табела број 30: Преглед стопа и износа кредитних губитака

-у хиљадама динара-

Старосна структура потраживања на 31.12.2022. године	Пондерисана просечна стопа губитака	Бруто вредност потраживања	Кредитни губитак
Недоспела	0,03%	2.463.024	795
0-30 дана у кашњењу	0,10%	-	-
31-60 дана у кашњењу	0,23%	1.686.241	3.948
61-90 дана у кашњењу	0,46%	3.080	14

Старосна структура потраживања на 31.12.2022. године	Пондерисана просечна стопа губитака	Бруто вредност потраживања	Кредитни губитак
91-120 дана у кашњењу	1,79%	2.409	43
121-180 дана у кашњењу	8,43%	-	-
Преко 180 дана у кашњењу	100,00%	740.416	740.416
Укупно		4.895.170	745.216

У пословним књигама Друштва са стањем на дан 31. децембар 2022. године призната је исправка вредности потраживања у износу од 732.023 динара утврђена у складу са рачуноводственим политика заснованим на МРС 39 Финансијски инструменти: признавање и одмеравање уместо да је призната исправка вредности потраживања утврђена у складу са МСФИ 9 Финансијски инструменти у износу од 745.216 хиљада динара. О узроку наведеног је написана неправилност и дата препорука у Напомени 3.2.5. Финансијски инструменти.

3.3.8. Готовински еквиваленти и готовина

Готовински еквиваленти и готовина исказани су у износу од 2.609.773 хиљада динара и односе се на:

Табела број 31: Готовински еквиваленти и готовина

- у хиљадама динара -

Назив	2022. година	2021. година
Текући (пословни) рачуни	470.711	576.343
Издвојена новчана средства	107.863	37.761
Благајна	54	23
Девизни рачун	2.038.870	990.616
Остала новчана средства	474	3.357
Исправка вредности новчаних средстава чије је коришћење ограничено или вредност умањена	(8.199)	(8.199)
Укупно	2.609.773	1.599.901

Табела број 32: Текући рачуни по банкама

- у хиљадама динара -

Назив	2022. година
Интеза банка, а.д., Београд	302.739
Поштанска штедионица, а.д., Београд	148.595
ОТП банка а.д., Нови Сад	11.007
НЛБ Комерцијална банка а.д., Београд	3.624
Универзал банка а.д., Београд	2.496
Raiffeisen банка а.д., Београд	948
Алта банка а.д., Београд	903
Српска банка а.д., Београд	399
Укупно	470.711

Табела број 33: Девизни рачуни по банкама

- у хиљадама динара -

Назив	2022. година
Поштанска штедионица, а.д., Београд	819.758
ОТП банка а.д., Нови Сад	525.653
Интеза банка, а.д., Београд	411.053
Raiffeisen банка а.д., Београд	265.437
Уникредит банка Србија а.д., Београд	14.914
НЛБ Комерцијална банка а.д., Београд	1.876
Српска банка а.д., Београд	107
Алта банка а.д., Београд	72
Укупно	2.038.870

На основу спроведених ревизорских поступака, утврђено је да исказана вредност Готовинских еквивалента и готовине у ревидираним финансијским извештајима не садржи материјално значајна погрешна исказивања.

3.3.9. Краткорочна активна временска разграничења

Друштво је на 31. децембар 2022. године исказало краткорочна пасивна временска разграничења у износу од 4.018.697 хиљада динара које се односе на:

Табела број 34: Преглед краткорочних пасивних временских разграничења

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Унапред плаћени трошкови	14.901	10.171
Потраживања за нефактурисани приход	3.609.385	4.852.075
Разграничени трошкови по основу обавеза	177.282	174.825
Остала активна временска разграничења	217.129	73.602
Укупно	4.018.697	5.110.673

Потраживања за нефактурисани приход углавном се односе на потраживања од „Електродистрибуције Србије“ д.о.о, Београд по основу преноса електричне енергије и на потраживања од ЈП Електропривреда Србије по основу балансне одговорности. Пошто се за датум промета преноса електричне енергије кроз преносни систем и за месечну накнаду за одступање од балансне групе за текући месец рачуна први дан у следећем месецу, Друштво у текућем месецу евидентира припадајуће приходе и потраживања за нефактурисани приход, а у наредном месецу издаје фактуру купцу, затвара потраживања за нефактурисани приход и обрачунава порез на додату вредност за промет електричне енергије који није ослобођен од пореза на додату вредност.

Разграничени трошкови по основу обавеза у износу од 177.282 хиљада динара се највећим делом односе на трошкове осигурања имовине који припадају наредним годинама по полисама осигурања Генерали осигурање Србија адо, Београд.

3.3.10. Ванбилансна евиденција

Друштво је исказало ванбилансне евиденције у укупном износу од 47.295.233 хиљада динара, које обухватају:

Табела број 35: Преглед ванбилансне активне/пасивне по износима за 2022. и 2021. годину

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Издате менице и гаранције	14.194.020	15.851.436
Процењена ратна штета	8.488.084	8.506.873
Примљене менице и гаранције	23.282.727	14.959.366
Остала ванбилансна евиденција	1.330.402	54.320
Укупно	47.295.233	39.371.995

Издате менице и гаранције у износу од 14.194.020 хиљада динара се највећим делом односе на сопствене менице издате за обезбеђење кредита које су издате Агенцији за осигурање депозита и то за преуговорене кредите Међународне банке за обнову и развој број 23385 и бој 14695, Капитал Хилфе (Инвест банка), Капитал Хилфе (Војвођанска банка).

Процењена ратна штета исказана на 31. децембар 2022. године у износу од 8.488.084 хиљада динара (72.348.366 еур по курсу на 31.12.2022. године) се односи на процењену штету проузроковану бомбардовањем електроенергетских објеката од стране НАТО пакта.

Примљене менице и гаранције у износу од 23.282.727 хиљада динара се највећим делом односе на средства обезбеђења за балансну одговорност.

3.3.11. Капитал

Капитал је у финансијским извештајима, на дан 31. децембар 2022. године, исказан у износу од 78.194.924 хиљаде динара и односи се на:

Табела број 36: Структура капитала

-у хиљадама динара-		
Назив	2022. година	2021. година
Основни капитал	29.544.082	29.544.082
Позитивне ревалоризационе резерве и нереализовани добици по основу финансијских средстава и других компоненти осталог свеобухватног резултата	31.333.384	31.253.233
Нереализовани губици по основу финансијских средстава и других компоненти осталог свеобухватног резултата	0	-19.954
Нераспоређени добитак	17.317.458	9.115.705
Укупно	78.194.924	69.893.066

3.3.11.1. Основни капитал

Основни капитал Друштва, исказан у финансијским извештајима са стањем на дан 31. децембар 2022. године, износи 29.544.082 хиљада динара, и односи се на:

Табела број 37: Основни капитал

-у хиљадама динара-		
Назив	2022. година	2021. година
Акцијски капитал	29.510.500	29.510.500
Остали основни капитал	33.582	33.582
Укупно	29.544.082	29.544.082

Акцијски капитал је у пословним књигама, на дан 31. децембар 2022. године исказан у износу од 29.510.500 хиљада динара.

Основни капитал Друштва дефинисан је чланом 16 Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта 05 Број 023-10175/2016 од 27. Октобра 2016. године у износу од 27.048.840.000,00 динара. Чланом 17 је дефинисано и да је основни капитал Друштва 100% акцијски капитал и да је подељен на 2.704.884 обичних акција са правом гласа, појединачне номиналне вредности од 10.000,00 динара. Истим чланом Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта утврђено је да обичне акција Друштва које се издају у складу са овом одлуком, издају се, преносе и евидентирају у облику електронског записа у информационом систему Централног регистра, депоа и клиринга хартија од вредности и носиће ИСИН број и ЦФИ код који ће им бити додељен од стране Централног регистра депоа и клиринга хартија од вредности, као и да су све обичне акције издата у власништву су Оснивача, односно укупно учешће Оснивача у основном капиталу је 100%. Чланом 2 наведене Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта утврђено је да је оснивач и једини акционар Друштва Република Србија, а да права оснивача остварује Влада, Београд, Немањина 11.

Статутом Друштва донетом од стране Владе 05 Број: 110-10178/2016 од 27. Октобра 2016. Године, чланом 17 је дефинисано да основни капитала на дан 31. децембар 2015. године износи 27.048.840.000,00 динара и да је у целости уписан и унет као неновчани.

Одлуком о издавању обичних акција II емисија без обавезе објављивања проспекта ради повећања основног капитала, донетом од стране Скупштине Друштва, Број: 000-00ROU-

14/2020 од 14. децембра 2020. године повећан је основни капитал Друштва новим неновчаним улозима које ће у Акционарско друштво „Електромрежа Србије“, Београд унети акционар Република Србија, и по том основу Друштво издаје обичне акције које ће припасти Републици Србији на име улога. У Одлуци је наведено и да вредност непокретности које представљају неновчани улог укупно износе 2.461.668.005,83 динара и да Друштво издаје 246.166 обичних акција по појединачној вредности од 10.000,00 динара, које ће Република Србија стећи на име неновчаног улога у Друштво. У члану 6 наведене Одлуке је дефинисано да укупна вредности издатих акција II емисије обрачуната по емисионој цени износиће 2.461.660.000,00 динара и да разлика која се појавила приликом обрачуна због заокруживања на једну целу акцију износи 8.005,83 динара и да ће бити приписана емисионој премији. Након повећања основног капитала укупан број издатих акција износиће 2.951.050 комада акција, номиналне вредности 10.000,00 динара по акцији, при чему ће укупна вредност основног капитала Друштва износити 29.510.500.000,00 динара. На Одлуку Скупштине Друштва Оснивач је дао сагласност Решењем 05 Број: 401-10945/2020 од 24. децембра 2020. године.

Увидом у податке о основном капиталу, код Агенције за привредне регистре, утврђено је да је Друштво 14. јула 2021. године уписало основни неновчани капитала у вредности од 29.510.500.000,00 динара.

По подацима из Централног регистра, депоа и клиринга хартија од вредности за ЕМС АД Београд, активни ИСИН-и (ЦФИ): RSDEMSE49894 (ESVUFR):

- акције у власништву правних лица: 2.951.050 што је 100% од укупне емисије
- Република Србија је власник акцијског капитала у вредности од 29.510.500.000,00 динара, што је 100% од укупне емисије.

Остали основни капитал Друштва на дан 31. децембар 2022. године у износу од 33.582 хиљаду динара, односи се на сопствене ванпословне изворе, који су пренети приликом прве примене нових рачуноводствених прописа Републике Србије на дан 1 јануар 2004. године.

3.3.11.2. Позитивне ревалоризационе резерве и нереализовани добици по основу финансијских средстава и других компоненти осталог свеобухватног резултата

Позитивне ревалоризационе резерве и нереализовани добици по основу финансијских средстава и других компоненти осталог свеобухватног резултата на дан 31. децембар 2022. године износе 31.333.384 хиљада динара.

Табела број 38: Позитивне ревалоризационе резерве и нереализовани добици по основу финансијских средстава и других компоненти осталог свеобухватног резултата

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Ревалоризационе резерве по основу ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	30.831.982	30.923.733
Актуарски добици по основу планова дефинисаних примања	22.400	
Добици по основу улагања у власничке инструменте капитала	479.002	329.500
Укупно	31.333.384	31.253.233

Ревалоризационе резерве по основу ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме

Последња процена фер вредности рађена је са стањем на дан 31. јануар 2020. године. Рачуноводственим политикама и начелима Друштва у члану 12 је прописано да после почетног признавања, некретнине, постројења и опрема се исказују по ревалоризационом износу који представља њихову поштenu вредности на датум ревалоризације, умањену за укупан износ исправке вредности по основу губитка због обезвређења и то за следеће класе средстава:

- грађевински објекти за пренос електричне енергије и управљање преносним системом,
- привредно пословне, управне и друге зграде за вршење канцеларијских послова, угоститељства и туризма, станови, стамбене зграде и остали објекти,
- опрема преноса електричне енергије и управљања преносним системом,
- средства набављена из донација,
- земљиште, управне и друге зграде за вршење канцеларијских послова, угоститељства и туризма накнадно се мере по поштеној вредности која представља њихову тржишну вредност утврђену проценом.

Промене ревалоризационих резерви по основу ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме у односу на почетно стање на дан 1. јануар 2022. године, које је износило 30.923.733 хиљада динара, односно износ од 91.751 хиљада динара, последица је расхода средстава која имају ревалоризационе резерве.

Структуру ревалоризационих резерви по основу ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме на дан 31. децембар 2022. године чини:

Табела број 39 : Структура ревалоризационих резерви НПО

- у хиљадама динара-

Назив	Износ
Ревалоризационе резерве-ефекти процене земљишта	1.162.987
Ревалоризационе резерве-ефекти процене грађевинских објеката	14.656.585
Ревалоризационе резерве-ефекти процене постројења и опреме	15.012.410
Укупно	30.831.982

Актуарски добитак у износу од 22.400 хиљада динара односи се на актуарски добитак за отпремнине за одлазак у пензију за 2022. годину (Напомена 3.3.12. Дугорочна резервисања и дугорочне обавезе).

Нерализовани добици по основу улагања у власничке инструменте капитала су у послоним књигама Друштва на дан 31. децембар 2022. године исказани у износу од 479.002 хиљада динара. У току године остварено повећање нерализованих добитака у износу од 149.503 хиљаде динара односе се повећање фер вредности акција које Друштво има код „Црногорски електропреносни систем“ а.д., Подгорица, Црна Гора (Напомена 3.3.3. Дугорочни финансијски пласмани).

3.3.11.3. Нераспоређени добитак

Друштво је у финансијским извештајима на дан 31. децембар 2022. године исказало нераспоређени добитак у износу од 17.317.458 хиљада динара.

Табела број 40 : Нераспоређени добитак

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година
Нераспоређени добитак ранијих година	9.056.173
Нераспоређени добитак текуће године	8.261.285
Нераспоређени добитак на дан 31. децембар 2022.	17.317.458

Нераспоређени добитак ранијих година

У финансијским извештајима Друштва на дан 31. децембар 2022. године исказан је нераспоређени добитак ранијих година у укупном износу од 9.056.173 хиљада динара. Структура нераспоређеног добитка ранијих година дата је у наредној табели.

Табела број 41 : Нераспоређени добитак ранијих година

-у хиљадама динара-

Назив	Стање на 31.12.2022. год.
Нераспоређени добитак ранијих година	193.749
Нераспоређени добитак за 2013. годину	8.038
Нераспоређени добитак за 2014. годину	1.032.538
Нераспоређени добитак за 2015. годину	991.336
Нераспоређени добитак за 2016. годину	191.657
Нераспоређени добитак за 2017. годину	1.348.859
Нераспоређени добитак за 2018. годину	1.764.650
Нераспоређени добитак за 2019. годину	540.151
Нераспоређени добитак за 2020. годину	664.527
Нераспоређени добитак за 2021. годину	2.320.668
Укупно нераспоређени добитак ранијих година	9.056.173

Остварена добит по основу финансијских извештаја за 2021. годину у износу од 2.320.668 хиљада динара на дан 31. децембар 2022. године није расподељена. У поступку вршења ревизије утврђено је да је Скупштина Друштва донела Одлуку о расподели добити по финансијским извештајима за 2021. годину, број 000-00-ROU-11/2023-002 од 11. јула 2023. године. У Одлуци је наведено да према Финансијском извештају – Билансу успеха Акционарског друштва „Електромрежа Србије“, Београд, исказана нето добит за 2021. годину утврђена за период 01.01.-31.12.2021. године износи 2.320.668.381,82 динара и да се распоређује на следећи начин:

- 1) За интензивне инвестиције и развој Друштва у складу са Планом инвестиција у преносни систем за период 2021-2023. године и Планом развоја преносног система Републике Србије за период 2021-2030 године 2.274.255.014,18 динара, од тога 66.997.000,00 динара за пројекат Панонски коридор за пренос електричне енергије;
- 2) За запослене по основу учешћа у добити 46.413.367,64 динара.

Друштво је доставило и Одлуку о расподели добити по финансијским извештајима за 2021. годину, донету од стране Скупштине Друштва, број 000-00-ROU-19/2023-002 од 9. новембра 2023. године, којом је између осталог и стављена ван снаге Одлука Скупштине о расподели добити по финансијским извештајима за 2021. годину, број 000-00-ROU-11/2023-002 од 11. јула 2023. године.

Скупштина Друштва је донела и Одлуку о расподели добити по финансијским извештајима за 2021. годину, број 000-00-ROU-20/2023-002 од 17. новембра 2023. године, којом је стављена ван снаге Одлука о расподели добити по финансијским извештајима за 2021. годину, број 000-00-ROU-19/2023-002 од 9. новембра 2023. године. У Одлуци од 17. новембра је наведено да према Финансијском извештају – Билансу успеха Акционарског друштва „Електромрежа Србије“, Београд, исказана нето добит за 2021. годину утврђена за период 01.01.-31.12.2021. године износи 2.320.668.381,82 динара и да се распоређује на следећи начин:

- 1) За интензивне инвестиције и развој Друштва у складу са Планом инвестиција у преносни систем за период 2021-2023. године и Планом развоја преносног система Републике Србије за период 2021-2030. године 2.297.906.036,14 динара, од тога 66.997.000,00 динара за пројекат Панонски коридор за пренос електричне енергије и 448.400.000,00 динара за изградњу два нова 110 kV мешовита вода ради повезивања планиране ТС 110/10 kV Ниш 6 са постојећом ТС 400/220/110 kV Ниш 2;
- 2) За запослене по основу учешћа у добити 22.762.345,68 динара.

Наведена Одлука од 17. новембра 2023. године је ради давања сагласности Владе достављена Министарству привреде Републике Србије, дана 20. новембра 2023. године (допис број: 000-00-ROU-20/2023-003 од 20. новембра 2023. године).

До завршетка ревизије Друштво није добило сагласност Владе Републике Србије на Одлуку Скупштине Друштва о расподели добити Друштва за 2021. годину. (Напомена 3.3.15.4. Остале краткорочне обавезе - Друге обавезе).

Нераспоређени добитак текуће године

У финансијским извештајима Друштва на дан 31. децембар 2022. године исказан је нераспоређени добитак текуће године у укупном износу од 8.261.285 хиљада динара. Структура нераспоређеног добитка текуће година дата је у наредној табели.

Табела број 42 : Нераспоређени добитак текуће године

Назив	Стање на 31.12.2022. год.
Нераспоређени добитак текуће године-ФИ 2022	8.145.638
Нераспоређени добитак текуће године-укинуте рев.резерве	115.647
Укупно	8.261.285

Укупно исказана добит у финансијским извештајима Друштва за 2022. годину износи 8.145.638 хиљада динара. Друштво није донело Одлуку о расподели добити за 2022. годину.

3.3.12. Дугорочна резервсања и дугорочне обавезе

Дугорочна резервсања и дугорочне обавезе у финансијским извештајима за 2022. годину исказани су у износу од 13.062.018 хиљаде динара, односе се на:

Табела број 43: Структура дугорочних резервсања и дугорочних обавеза

Назив	2022. година	2021. година
Дугорочна резервсања	853.752	964.508
Дугорочне обавезе	10.693.753	10.823.885
Дугорочна пасивна временска разграничења	1.514.513	1.552.621
Укупно	13.062.018	13.341.014

3.3.12.1 Дугорочна резервсања

Дугорочна резервсања на дан 31. децембра 2022. године исказана у износу од укупно 853.752 хиљада динара односе се на:

Табела број 44: Структура дугорочних резервсања

Назив	2022. година	2021. година
Резервсања за накнаде и друге бенефиције запослених	534.361	664.028
Остала дугорочна резервсања	319.391	300.480
Укупно	853.752	964.508

Промене на рачунима дугорочних резервисања у току 2022. године биле су следеће:

Табела број 45: Промене на рачунима дугорочних резервисања у току 2022. године

-у хиљадама динара-

Опис	Резервисања за накнаде запосленима	Резервисања по основу судских спорова	Укупно
Стање 31. децембра 2022. године	664.028	300.480	964.508
Нова резервисања	28.688	65.221	93.909
Нова резервисања призната у оквиру укупног осталог резултата	(42.353)		(42.353)
Искоришћена резервисања	(62.480)	(4.889)	(67.369)
Укидање резервисања	(53.522)	(41.421)	(94.943)
Стање 31. децембра 2022. године	534.361	319.391	853.752

3.3.12.1.1. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених

Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених исказана у износу од 534.361 хиљаду динара односе се на:

Табела број 46: Структура резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година
Резервисања за накнаде запослених по основу отпремнина	192.326
Резервисања за накнаде запослених по основу јубиларних награда	342.035
Укупно	534.361

Чланом 59 Колективног уговора Друштва дефинисано је Послодавац дужан да запосленом исплати отпремнину приликом одласка у пензију у висини три просечне зараде запосленог остварене у претходна три месеца у односу на месец када му престаје радни однос, или у висини од три просечне зараде остварене код Послодавца у претходна три месеца ако је за њега то повољније.

Чланом 60 Колективног уговора дефинисано је да запослени има право на јубиларну награду за непрекидан рад у Друштву и то за:

- 10 година у висини једне просечне зараде по запосленом код Послодавца, остварене у претходна три месеца у односу на месец у ком стиче право
- 20 година у висини две просечне зараде по запосленом код Послодавца, остварене у претходна три месеца у односу на месец у ком стиче право
- 30 година у висини три просечне зараде по запосленом код Послодавца, остварене у претходна три месеца у односу на месец у ком стиче право
- 35 година у висини три и по просечне зараде по запосленом код Послодавца, остварене у претходна три месеца у односу на месец у ком стиче право
- 40 година у висини 4 просечне зараде по запосленом код Послодавца, остварене у претходна три месеца у односу на месец у ком стиче право.

Дугорочна резервисања за накнаде запослених исказана са стањем на дан 31. децембар 2022. године у износу од 534.361 хиљаду динара, односе се на резервисања за накнаде запослених по основу отпремнина за одлазак у пензију и по основу јубиларних награда за 10, 20, 30, 35 и 40 година непрекидног рада у Друштву и извршена су коришћењем метода кредитирања пројектоване јединице на основу извештаја овлашћеног актуара. Приликом одређивања садашње вредности будућих очекиваних исплата коришћена је дисконтна стопа од 7.1%, стопа раста зарада од 5 % уз претпоставку да годишња стопа флукуације запослених износи 4%. Исказани актуарски добитак за отпремнине за одлазак у пензију за 2022. годину износи 42.353 хиљаде динара и исказан је у оквиру осталог резултата у нето износу од 22.400

хиљада динара (у 2021. години остварен је актуарски губитак у износу од 19.954) док је актуарски добитак за јубиларне награде исказан у оквиру биланса успеха.

3.3.12.1.2. Остала дугорочна резервисања

Друштво је у оквиру осталих дугорочних резервисања на дан 31. децембар 2022. године исказало резервисања за судске спорове, у износу од 319.391 хиљада динара.

Резервисања за судске спорове, у којима је Друштво тужена страна формирана су према процени надлежних стручних служби и поступајућих адвоката у споровима. Већински број спорова се односи на тужбе за накнаду на име умањења тржишне вредности парцеле услед успостављања стална службености пролаза проводника далековода изнад парцела.

Формирана резервисања током 2022. године за судске спорове износе 65.221 хиљаду динара (Напомена 3.4.12. Трошкови резервисања).

Део прихода од укидања резервисања у износу 41.421 хиљада динара односе се на укидање резервисања за судске спорове у 2022. години и иста су исказана у оквиру осталих прихода (Напомена 3.4.17. Остали приходи).

3.3.12.2. Дугорочне обавезе

Друштво је на дан 31. децембар 2022. године исказало дугорочне обавезе у износу од 10.693.753 хиљаде динара које се односе на:

Табела број 47: Дугорочне обавезе

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Дугорочни кредити и зајмови у земљи	7.092.272	7.323.962
Дугорочни кредити и зајмови у иностранству	3.586.060	3.458.059
Дугорочне обавезе по основу лизинга	15.421	41.864
Укупно	10.693.753	10.823.885

Дугорочни кредити у земљи исказани су у износу од 7.092.272 хиљаде динара и односе се на:

Табела број 48: Дугорочни кредити у земљи

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година
Међународна банка за обнову и развој број 23385 (преуговорен са Агенцијом за осигурање депозита)	580.910
Међународна банка за обнову и развој број 14695 (преуговорен са Агенцијом за осигурање депозита)	68.906
Међународна банка за обнову и развој број 23387 (преуговорен са Агенцијом за осигурање депозита)	166.100
Капитал Хилфе (Инвест банка преуговорен са Агенцијом за осигурање депозита)	5.092.598
Капитал Хилфе (Војвођанска банка преуговорен са Агенцијом за осигурање депозита)	1.183.758
Укупно	7.092.272

Друштво је закључило са Агенцијом за осигурање депозита Уговор о регулисању обавеза према Републици Србији број 0123 од 12. априла 2006. године којим је, као правни следбеник ЈП „Електроисток“, Београд преузела део обавеза за кредит добијен од Париског клуба-Капитал Хилфе банке. У складу са наведеним уговором обавеза Друштва на дан 31. децембар 2005. године износила је 49.033.292 еура (главница 46.825.100 еура и камата 2.208.192 еура). Друштво отплаћује кредит у полугодишњим ануитетима. Стање обавеза по наведеном кредиту на дан 31. децембар 2022. године износи 5.092.598 хиљада динара (43.406.868 еура).

Друштво је закључило са Агенцијом за осигурање депозита Уговор о регулисању обавеза према Републици Србији број 0799 од 29. децембра 2006. године којим је, као правни следбеник ЈП „Електроисток“, Београд преузела део обавеза за кредит добијен од Париског клуба-Капитал Хилфе банке. У складу са наведеним уговором обавеза Друштва на дан 22. септембар 2006. године износила је 11.405.597 еура (главница 10.884.349 еура и камата 521.247 еура). Друштво отплаћује кредит у полугодишњим ануитетима. Стање обавеза по наведеном кредиту на дан 31. децембар 2022. године износи 1.183.758 хиљада динара (10.271.560 еура).

Дугорочни кредити у иностранству исказани су у износу од 3.586.060 хиљада динара и односе се на:

Табела број 49: Дугорочни кредити у иностранству

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година
Европска инвестициона банка број 21756 - Пројекат хитне реконструкције сектора енергетике	726.308
Европска инвестициона банка број 24996 - Пројекат унапређења ЈП Електромрежа Србије	1.597.201
Светска банка – Међународно удружење за развој број 4090 - Енергетска заједница Југоисточне Европе	32.466
Немачка развојна банка број 27575 - Регионални програм енергетске ефикасности у преносном систему	1.230.085
Укупно	3.586.060

Друштво је закључило Уговор са Европском инвестиционом банком број 24996 од 12. јуна 2009. године са припадајућим анексом за узимање кредита за потребе реализације Пројекта унапређења ЈП Електромрежа Србије и то за изградњу или рехабилитацију шест трафостаница у Србији, укључујући набавку опреме. Укупна вредност наведеног Пројекта је 50.700.000 евра за који је предвиђено да се финансира путем следећих извора: 26,2 милиона евра из сопствених средстава а 24,5 милиона евра из средстава кредита од Европске инвестиционе банке. Чланом 1 параграф 1.02А дефинисано је да се кредит повлачи у 6 транши минималне вредности од 4 милиона еура. Друштво отплаћује кредит у полугодишњим ануитетима. Стање обавеза по наведеном кредиту на дан 31. децембар 2022. године износи 1.597.201 хиљаду динара (13.613.778 евра).

Друштво је закључило Уговор са Немачком развојном банком број 27575 од 1. марта 2017. године са за узимање кредита за потребе финансирања Регионалног пројекта енергетске ефикасности у преносном систему и то за улагања у енергетску ефикасност и инфраструктуру у преносном систему у износу од 15.000.000 еура. Друштво отплаћује кредит у полугодишњим ануитетима. Иницијални рок за повлачење транши је био 30. јун 2020. године, који је продужен до 30. децембра 2022. године. Друштво отплаћује кредит у полугодишњим ануитетима. Стање обавеза по наведеном кредиту на дан 31. децембар 2022. године износи 1.230.085 хиљада динара (10.484.657 еура). Због неповлачења транше у износу од 593.027 еура, Друштву је у 2023. години смањена обавеза по кредиту и промена плана отплате за наведени износ.

На основу спроведених ревизорских поступака, утврђено је да исказана вредност дугорочних кредита у ревидираним финансијским извештајима не садржи материјално значајна погрешна исказивања.

3.3.12.3. Дугорочна пасивна временска разграничења

Дугорочна пасивна временска разграничења исказана у износу од 1.514.513 хиљада динара односе се на разграничене приходе по основу преузимања прикључака на преносни систем од стране Друштва, које су финансирала правна лица прикључена на преносни систем. У питању је прикључак на преносни систем ветроелектране Кошава, који је финансиран од

стране друштва МК-Fintel Wind ад, Београд и Пројекат и изградња привременог напајања ТС Београд 45 каблом 110 kV број 172 ТС Београд 6 - ТЕ-ТО Нови Београд, који је финансиран од стране друштва Београд на води д.о.о., Београд. Друштво је на крају 2022. године, укинуло разграничене приходе по основу преузетих прикључака у корист прихода од услуга прикључења у висини обрачунатих трошкова амортизације поменутих прикључака за 2022. годину (за ветроелектрану Кошава у износу од 30.492 хиљада динара и привремено напајање ТС Београд 45 каблом 110 kV број 172 ТС Београд 6 - ТЕ-ТО Нови Београд у износу 7.616 хиљада динара).

3.3.13. Одложене пореске обавезе

Одложене пореске обавезе на дан 31. децембра 2022. године исказане су у износу од 4.397.303 хиљада динара.

Табела број 50: Структура одложених пореских обавеза

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Одложене пореске обавезе -разлика између обрачунате рачуноводствене и пореске амортизације	4.238.597	4.326.461
Одложене пореске обавезе-по основу пороцене фер вредности НПО	158.706	158.706
Укупно	4.397.303	4.485.167

Табела број 51: Промене у одложеним пореским обавезама- разлика између обрачунате рачуноводствене и пореске амортизације

-у хиљадама динара-

Назив	2022.године	2021.година
Почетно стање 1. јануара	4.326.461	4.450.603
Ефекти на биланс успеха	(87.864)	(124.142)
Укупно	4.238.597	4.326.461

Одложене пореске обавезе - разлика између обрачунате рачуноводствене и пореске амортизације исказане у износу од 4.238.597 хиљада динара, односе се на привремене разлике између неотписане вредности средстава на крају текуће године по пореским прописима и неотписане вредности средстава на крају текуће године по рачуноводственим прописима (по којима су средства исказана у финансијским извештајима Друштва).

3.3.14. Дугорочни одложени приходи и примљене донације

Табела број 52: Структура дугорочних одложених прихода и примљених донација

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Примљене донације из иностранства - основна средства	7.656.212	7.640.218
Примљене донације из иностранства - новчана средства	36.407	
Исправка вредности примљених донација из иностранства	(2.995.631)	(2.876.295)
Примљене донације у земљи - основна средства	498.749	498.749
Укупно	5.195.737	5.262.672

Примљене донација из иностранства - основна средства, које су на дан 31. децембра 2022. године исказане у износу набавне вредности од 7.656.212 хиљада динара и припадајуће исправке вредности од 2.995.631 хиљаде динара, највећим делом су искоришћене за набавку основних средстава која су активирани и налазе се у употреби, и по основу којих се обрачунава амортизација. У оквиру ових средстава садржане су и залихе инвестиционе опреме и материјала чији је извор финансирања донација и за која се укидају дугорочни одложени приходи и примљене донације у корист прихода по основу условљених донација у тренутку активирања. У висини трошкова годишње амортизације, за постројења и опрему која је у потпуности или делимично набављена из средстава донација, или је примљена као донација, као и за

инвестициону опрему и материјал који су активирани признати су приходи од примљених донација, и за 2022. годину поменути трошкови и приходи износе 119.336 хиљаде динара (Напомена 3.4.4.1. Приходи од премија, субвенција, дотација, донација и сл.).

Увидом у помоћне књиге – аналитичке евиденције некретнина, постројења и опреме из донације, утврђено је да вредност некретнина постројења и опреме која је набављена из донација у аналитичким евиденцијама мања од износа садржаног на рачуну Примљене донације из иностранства - основна средства (конто 495200). Стручне службе Друштва дале су образложење да на групи конта 495200 се налазе средства која су 2010. пренета из ЈП Електроисток и ЈП ЕПС на ЈП ЕМС и да су књижена на донације. У образложењу се наводи и да за ова средства је потребно извршити додатне провере начина третмана пошто су 2010. године пренете као инвестиције, а тек наредних година су активирани. У образложењу се наводи и да оно што је поуздано идентификовано је укупна вредност преузете инвестиције која износи 476.208.990,05 динара и да за ову вредност треба утврдити да ли је после активирања рађен обрачун донаторске амортизације.

До краја поступка ревизије Друштво није пружило доказ да Дугорочни одложени приходи и примљене донације исказани на 31. децембар 2022. године у износу од 476.209 хиљада динара имају карактер давања из МРС 20 Рачуноводствено обухватање државних давања и обелодањивање државне помоћи, и није идентификовало да су у износу обрачунате амортизације тих средстава укидани одложени приходи.

Примљене донације у земљи - основна средства (конто 495400) на дан 31. децембар 2022. године износе 498.749 хиљада динара, и за њих, до краја поступка ревизије Друштво није пружило доказ да имају карактер давања из МРС 20 Рачуноводствено обухватање државних давања и обелодањивање државне помоћи, и није идентификовало да су у износу обрачунате амортизације тих средстава укидани одложени приходи. Стручне службе Друштва дале су образложење да на основу увида у стање конта 495400 је констатовано да се ради о имовини која је у периоду од 2006. до 2008. године преузета од више фирми из енергетског сектора што је констатовано у ревизорском извештају за 2008. тадашњег ревизора Ernst & Young (у прилогу извод из извештаја, картица 495400 из 2008). У образложењу се наводи и да је у том извештају констатовано да је право коришћења преузео ЕМС, али да поменута средства и даље се воде на ова јавна предузећа. Претпоставка је да је као привремено решење књижење на групу конта 495400 с тим да на ова средства није обрачунавана донаторска амортизација. У образложењу се даље наводи и да укупна вредност преузете имовине је 498.749.497,99 динара и да према садашњим тумачењу МСФИ и МРС ова средства треба да заврше на нераспоређеној добити групи конта 340.

Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике⁹, у члану 38 прописано је да се на рачуну 495 - Одложени приходи и примљене донације, исказују примљене донације и државна давања у складу са рачуноводственом политиком.

Рачуноводственим политикама и начелима Друштва, чланом 49 прописано је да Државна давања представљају помоћ државе у облику преноса средстава Друштву по основу испуњених извесних услова у прошлости или будућности, који се односе на пословне активности предузећа. Истим чланом је прописано и да Државна помоћ је акција од стране државе с намером да пружи економску корист специфичну за Друштво које испуњава одређене критеријуме (МРС- 20 п-3), као и да Државна давања по основу средстава признају се у билансу стања као одложен приход. (МРС-20 п-24).

⁹ „Службени гласник РС“, број 89/2020

У ставу 4 члана 49 Рачуноводствених политика и начела Друштва је прописано и да Државна давања признају се као приход у периоду неопходном да се она повежу са односним трошковима за чије накнађивање су предвиђена и то:

- додељивања повезана са средствима која се амортизују у висини обрачунате амортизације,
- додељивања средстава која се не амортизују током периода када настају трошкови везани за испуњење обавеза,
- додељивања која се примају као део финансијске или пореске помоћи у периоду када
- се испуне постављени услови,
- додељивање које се прима као надокнада за расходе или губитке који су већ настали или ради директне финансијске помоћи без даљих трошкова по том основу у периоду када су средства примљена, као ванредна ставка уз обавезно обелодањивање (МРС 20 п-12-17-22).

МРС 20 Рачуноводствено обухватање државних давања и обелодањивање државне помоћи, у параграфу 3 прописује да Државна помоћ су мере предузете од стране државе с намером да пружи економску корист специфичну за ентитет или скуп ентитета који испуњавају одређене критеријуме.

Параграфом 12 прописано је да Државно давање се признаје на систематској основи у билансу успеха током периода у којима ентитет признаје као расход повезане трошкове које треба покрити из тог давања.

Параграфом 17 прописано је да у највећем броју случајева периоди током којих ентитет признаје трошкове или расходе повезане са државним давањем се лако утврђују. Стога се давање признаје у билансу успеха у истом периоду као и релевантни расход. Слично, давања повезана са средствима која се амортизују, обично се признају у билансу успеха током периода и у сразмери са признавањем трошкова амортизације тих средстава.

Параграфом 24 је прописано да Државна давања повезана са средствима, укључујући немонетарна давања по фер вредности, исказују се у извештају о финансијској позицији или као одложени приход по основу давања, или одузимањем износа давања приликом израчунавања књиговодствене вредности средства.

Сходно свему горе наведеном Друштво није пружило рачуноводствене доказе да средства у износу од укупно 974.958 хиљада динара (476.208 хиљада динара садржаних на рачуну Примљене донације из иностранства - основна средства и 498.749 хиљада динара евидентираних на рачуну Примљене донације у земљи - основна средства) имају карактер давања из МРС 20 Рачуноводствено обухватање државних давања и обелодањивање државне помоћи, и није идентификовало да су у износу обрачунате амортизације тих средстава укидани одложени приходи у корист прихода по основу условљених донација извештајног периода 2022. године, као ни и ранијих година.

Откривена неправилност: Друштво је у оквиру Дугорочних одложених прихода и примљених донација исказало износ од 974.958 хиљада динара, за које није пружило рачуноводствене доказе се односи на средства која имају карактер давања из МРС 20 Рачуноводствено обухватање државних давања и обелодањивање државне помоћи, и није идентификовало да су у износу обрачунате амортизације тих средстава укидани одложени приходи у корист прихода по основу условљених донација за 2022. годину, као ни ранијих година.

Из наведених разлога изражавамо резерву да је Друштво Дугорочне одложене приходе и примљене донације у износу од 974.958 хиљада динара исказало у складу са одредбама параграфа 3, 12, 17 и 24 МРС 20 Рачуноводствено обухватање државних давања и обелодањивање државне помоћи, као и чланом 49 усвојених Рачуноводствених политика и начела Друштва.

Ризик: Уколико Друштво не поступа у потпуности у складу са захтевима МРС 20 Рачуноводствено обухватање државних давања и обелодањивање државне помоћи, постоји ризик да је у финансијским извештајима позиција Дугорочних одложених прихода и примљених донација исказана у погрешном износу.

Препорука број 3: Препоручујемо Друштву да провери порекло извора и намену средстава у износу од 476.208 хиљада динара, садржаних на рачуну Примљене донације из иностранства - основна средства и 498.749 хиљада динара евидентираних на рачуну Примљене донације у земљи - основна средства и да сходно утврђеном и у складу са захтевима прописаним МРС 20 Рачуноводствено обухватање државних давања и обелодањивање државне помоћи, као и усвојеним Рачуноводственим политикама и начелима, изврши потребне корекције у пословним књигама.

3.3.15. Краткорочна резервисања и краткорочне обавезе

Краткорочна резервисања и краткорочне обавезе, у укупном износу од 11.196.553 хиљада динара обухватају:

Табела број 53: Структура краткорочних резервисања и краткорочних обавезе

-у хиљадама динара-		
Назив	2022. година	2021. година
Краткорочне финансијске обавезе	805.032	3.133.533
Примљени аванси, депозити и кауције	774.173	496.813
Обавезе из пословања	4.984.195	4.822.718
Остале краткорочне обавезе	1.577.055	529.948
Краткорочна пасивна временска разграничења	3.056.098	3.650.729
Укупно	11.196.553	12.633.741

3.3.15.1. Краткорочне финансијске обавезе

Друштво је у 2022. години исказало краткорочне финансијске обавезе у износу од 805.032 хиљаде динара које се односе на:

Табела број 54: Краткорочне финансијске обавезе

-у хиљадама динара-		
Назив	2022. година	2021. година
Краткорочни кредити и зајмови у земљи	-	2.351.499
Део дугорочних кредита и зајмова који доспева до једне године	779.769	765.303
Део осталих дугорочних обавеза које доспевају до једне године	26.361	16.731
Остале краткорочне обавезе	(1.098)	652
Укупно	805.032	3.133.533

Део дугорочних кредита и зајмова који доспевају до једне године исказани су у износу од 779.769 хиљада динара и односи се на:

Табела број 55: Део дугорочних кредита и зајмова који доспевају до једне године

-у хиљадама динара-	
Назив	2022. година
Део дугорочни кредита и зајмова у иностранству која доспевају до једне године	564.250
<i>Европска инвестициона банка број 21756</i>	197.666
<i>Европска инвестициона банка број 24996</i>	171.652
<i>Светска банка – Међународно удружење за развој број 4090</i>	21.644
<i>Немачка развојна банка број 27575</i>	173.288

Назив	2022. година
Део дугорочни кредита и зајмова у земљи која доспевају до једне године	215.519
Међународна банка за обнову и развој број 23385 (преговорен са Агенцијом за осигурање депозита)	72.939
Међународна банка за обнову и развој број 14695 (преговорен са Агенцијом за осигурање депозита)	8.653
Међународна банка за обнову и развој број 23387 (преговорен са Агенцијом за осигурање депозита)	20.856
Капитал Хилфе (Инвест банка преговорен са Агенцијом за осигурање депозита)	91.744
Капитал Хилфе (Војвођанска банка преговорен са Агенцијом за осигурање депозита)	21.327
Укупно	779.769

3.3.15.2. Примљени аванси, депозити и кауције

Примљени аванси, депозити и кауције на дан 31. децембар 2022. године исказани су у износу од 774.173 хиљада динара и односе се на:

Табела број 56: Структура примљених аванса

Назив	2022. година	2021. година
Примљени аванси од купаца у земљи	285.159	234.480
ПДВ у примљеним авансима	(49.426)	(40.979)
Примљени депозити и кауције домаћи купци	4.616	3.855
Примљени аванси од ино купаца	499.852	253.997
Примљени аванси по пројектима	33.972	45.460
Укупно	774.173	496.813

У наредној табели дат је преглед купаца у земљи од којих су по износу примљени највећи аванси са стањем на дан 31. децембар 2022. године.

Табела број 57: Преглед примљених аванса од купаца у земљи са стањем на 31.12.2022. године

Назив	2022. година	2021. година
Auen energy trading д.о.о. Београд	51.868	27.840
ЈП Електропривреда Србије Београд	38.839	38.839
Franklin power д.о.о. Београд	29.766	-
Terna energy trading д.о.о. Београд	20.457	23.278
Инфраструктура железнице Србије а.д Београд	15.965	8.183
Ахро доо Београд	12.218	19.681
Elicio wind доо Београд	9.502	9.502
Gen-i д.о.о. Београд	8.738	5.487
Nova Commodities д.о.о. Београд	5.754	-
Бео чиста енергија д.о.о. Београд	5.317	5.317
Примљени аванси од осталих купаца у земљи	86.735	96.353
Укупно	285.159	234.480

У наредној табели дат је преглед купаца из иностранства од којих су по износу примљени највећи аванси са стањем на дан 31. децембар 2022. године.

Табела број 58: Преглед примљених аванса од ино купаца са стањем на 31.12.2022. године

Назив	2022. година	2021. година
Statkraft markets gmbh Oslo	116.523	33.854
Еrex spot Paris	97.760	-
Čez a.s. Prag	74.223	-
Mvm partner energiakereskedelmi zrt Budapest	61.797	38.910
Alpiq energy se Lausanne	30.829	34.072
Мјеšoviti holding електропривреда Републике Српске, Требинје	29.588	49.684
Примљени аванси од осталих купаца из иностранства	89.133	97.477
Укупно	499.853	253.997

На основу спроведених ревизорских поступака, утврђено је да исказана вредност примљених аванса у ревидираним финансијским извештајима не садржи материјално значајна погрешна исказивања.

3.3.15.3. Обавезе из пословања

Друштво је у 2022. години исказало обавезе из пословања у укупном износу од 4.984.195 хиљада динара које се односе на:

Табела број 59: Структура обавеза из пословања

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Обавезе према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана правна лица у земљи	626.276	476.583
Обавезе према добављачима у земљи	2.646.285	3.323.823
Обавезе према добављачима у иностранству	1.710.794	1.021.597
Остале обавезе из пословања	840	715
Укупно	4.984.195	4.822.718

Структура обавеза према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана правна лица у земљи које су исказане у износу од 626.276 хиљада динара дата је следећом табелом:

Табела број 60: Структура обавеза према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана правна лица у земљи

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година
„Електроисток – Изградња“ д.о.о., Београд	449.964
„Електроисток-Пројектни биро“ д.о.о., Београд	168.447
„Електроенергетски координациони систем“ д.о.о., Београд	4.345
„Центар за координацију сигурности С.Ц.Ц.“ д.о.о., Београд	3.520
Укупно	626.276

Структура обавеза према добављачима у земљи које су исказане у износу од 2.646.285 хиљада динара дата је следећом табелом:

Табела број 61: Структура обавеза према добављачима у земљи

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година
„Електропривреда Србије“ а.д., Београд	584.105
„ЦИП“ д.о.о., Краљево	295.140
„Кодар Енергомонтажа“ д.о.о., Београд	224.889
„Генерали осигурање“ а.д.о., Београд	175.151
„Јадран“ д.о.о., Београд	154.873
Институт Михајло Пупин -Аутоматика, Београд	117.224
„Електромонтажа“ д.о.о., Краљево	94.912
„Comel“ д.о.о., Београд	71.168
„VIP Security“ д.о.о., Београд	68.171
„Елнос Србија“ д.о.о., Београд	65.951
Остало	794.701
Укупно	2.646.285

Структура обавеза према добављачима у иностранству које су исказане у износу од 1.710.794 хиљада динара дата је следећом табелом:

Табела број 62: Структура обавеза према добављачима у иностранству

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година
Mavir Zrt., Мађарска	700.397
Joint Allocation Office S.A., Луксембург	564.314

Назив	2022. година
European Network of Transmission System Operators for Electricity	86.920
Merpo a.d, Северна Македонија	69.955
Alpiq Group, Чешка	64.905
Остало	224.303
Укупно	1.710.794

На основу спроведених ревизорских поступака, утврђено је да исказани износ обавеза из пословања у ревидираним финансијским извештајима не садржи материјално значајна погрешна исказивања.

3.3.15.4. Остале краткорочне обавезе

Остале краткорочне обавезе исказане су у износу од 1.577.055 хиљада динара и односе се на:

Табела број 63: Структура осталих краткорочних обавеза

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Остале краткорочне обавезе	251.721	249.941
Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода	244.767	143.028
Обавезе по основу пореза на добитак	1.080.567	136.979
Укупно	1.577.055	529.948

3.3.15.4.1. Остале краткорочне обавезе

Остале краткорочне обавезе на дан 31. децембар 2022. године укупно износе 251.721 хиљаду динара. Структура осталих краткорочних обавеза приказана је наредном табелом:

Табела број 64: Структура осталих краткорочних обавеза

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Обавезе по основу зарада и накнада зарада	214.002	217.227
Друге обавезе	37.719	32.714
Укупно	251.721	249.941

Обавезе по основу зарада и накнада зарада

Обавезе по основу зарада и накнада зарада исказане у износу од 214.002 хиљаде динара односе се на:

Табела број 65: Структура обавеза по основу зарада и накнада зарада

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Обавезе за нето зараде и накнаде зарада, осим накнада зарада које се рефундирају	124.461	125.242
Обавезе за порез на зараде и накнаде зарада на терет запосленог	16.853	17.131
Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет запосленог	39.379	39.234
Обавезе за порез и доприносе на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	30.704	32.584
Обавезе за нето накнаде зарада које се рефундирају	1.634	1.880
Обавезе за порезе и доприносе на накнаде зарада на терет запосленог које се рефундирају	626	728
Обавезе за порезе и доприносе на накнаде зарада на терет послодавца које се рефундирају	345	428
Укупно	214.002	217.227

Обавезе по основу зарада и накнада зарада се односе на обавезе по основу зарада и накнада зарада за децембар 2022. године и припадајуће порезе и доприносе.

Друге обавезе

Друге обавезе на дан 31. децембар 2022. године исказане су у укупном износу од 37.719 хиљада динара и односе се на:

Табела број 66: Структура других обавеза

Назив	-у хиљадама динара-	
	2022. година	2021. година
Обавезе по основу камата и трошкова финансирања	1	602
Обавезе према запосленима	8.794	5.943
Обавезе према директору, односно члановима органа управљања и надзора	548	502
Обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима	3.713	6.887
Остале обавезе	24.663	18.780
Укупно	37.719	32.714

Обавеза за учешће у добитку

У оквиру других обавеза у пословним књигама Друштва није исказана обавеза за учешће у добитку, тј. обавеза по основу расподеле добити.

Остварена добит по основу финансијских извештаја за 2021. годину у износу од 2.320.668 хиљада на дан 31. децембар 2022. године није расподељена. (Напомена 3.3.11.3. Нераспоређени добитак- Нераспоређени добитак ранијих година).

У поступку вршења ревизије утврђено је да је Скупштина Друштва донела Одлуку о расподели добити по финансијским извештајима за 2021. годину, број 000-00-ROU-11/2023-002 од 11. јула 2023. године. У Одлуци је наведено да према Финансијском извештају – Билансу успеха Акционарског друштва „Електромрежа Србије“, Београд, исказана нето добит за 2021. годину утврђена за период 01.01.-31.12.2021. године износи 2.320.668.381,82 динара и да се распоређује на следећи начин:

- 3) За интензивне инвестиције и развој Друштва у складу са Планом инвестиција у преносни систем за период 2021-2023. године и Планом развоја преносног система Републике Србије за период 2021-2030 године 2.274.255.014,18 динара, од тога 66.997.000,00 динара за пројекат Панонски коридор за пренос електричне енергије;
- 4) За запослене по основу учешћа у добити 46.413.367,64 динара.

У Одлуци је наведено и „Ову Одлуку доставити Влади ради добијања сагласности“.

У образложењу Одлуке се наводи и да је чланом 58 став 1 Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС“, бр. 15/2016 и 88/2019) прописана обавеза јавног предузећа и друштва капитала чији је једини власник Република Србија да, по завршном рачуну за претходну годину, део остварене добити уплати у буџет Републике Србије. Наведено је и да је чланом 16 Закона о буџету Републике Србије за 2022. годину прописано да привредно друштво чији је оснивач Република Србија или у којима Република Србија има учешће у власништву нема обавезу да уплати у буџет Републике Србије најмање 50% сразмерног дела добити по завршном рачуну, уколико донесе одлуку да ликвидна средства употреби за финансирање инвестиција. У образложењу Одлуке је наведено и да је чланом 49 Колективног уговора ЕМС АД прописано да запослени остварују учешће у делу добити Друштва у складу са одлуком надлежног органа о расподели добити, која се доноси на начин и под условима утврђеним одлуком о оснивању, уз сагласност оснивача, а у складу са Законом.

Одлука Скупштине Друштва о расподели добити за 2021. годину је ради давања сагласности Владе достављена Министарству привреде Републике Србије, дана 12. јула 2023. године (допис број: 000-00-ROU-11/2023-003 од 12. јула 2023. године).

По основу наведене Одлуке Скупштине Друштва о расподели добити за 2021. годину из Министарства привреде Републике Србије, Друштву је упућено обавештење Број: 401-00-02116/2023-09 од 18. јула 2023. године у коме се наводи да сматрају да не постоји економска оправданост за издвајање средстава за исплату запосленима, те сходно изнетом, нису сагласни са достављеном Одлуком.

Друштво је доставило и Одлуку о расподели добити по финансијским извештајима за 2021. годину, донету од стране Скупштине Друштва, број 000-00-ROU-19/2023-002 од 9. новембра 2023. године, којом је између осталог и стављена ван снаге Одлука Скупштине о расподели добити по финансијским извештајима за 2021. годину, број 000-00-ROU-11/2023-002 од 11. јула 2023. године.

Скупштина Друштва је донела и Одлуку о расподели добити по финансијским извештајима за 2021. годину, број 000-00-ROU-20/2023-002 од 17. новембра 2023. године, којом је стављена ван снаге Одлука о расподели добити по финансијским извештајима за 2021. годину, број 000-00-ROU-19/2023-002 од 9. новембра 2023. године. У Одлуци од 17. новембра је наведено да према Финансијском извештају – Билансу успеха Акционарског друштва „Електромрежа Србије“, Београд, исказана нето добит за 2021. годину утврђена за период 01.01.-31.12.2021. године износи 2.320.668.381,82 динара и да се распоређује на следећи начин:

- 1) За интензивне инвестиције и развој Друштва у складу са Планом инвестиција у преносни систем за период 2021-2023. године и Планом развоја преносног система Републике Србије за период 2021-2030. године 2.297.906.036,14 динара, од тога 66.997.000,00 динара за пројекат Панонски коридор за пренос електричне енергије и 448.400.000,00 динара за изградњу два нова 110 kV мешовита вода ради повезивања планиране ТС 110/10 kV Ниш 6 са постојећом ТС 400/220/110 kV Ниш 2;
- 2) За запослене по основу учешћа у добити 22.762.345,68 динара.

Наведена Одлука од 17. новембра 2023. године је ради давања сагласности Владе достављена Министарству привреде Републике Србије, дана 20. новембра 2023. године (допис број: 000-00-ROU-20/2023-003 од 20. новембра 2023. године).

До завршетка ревизије Друштво није добило сагласност Владе Републике Србије на Одлуку Скупштине Друштва о расподели добити Друштва за 2021. годину.

Законом о буџету Републике Србије за 2022. годину, чланом 16 став 1 прописано је да Јавна предузећа и други облици организовања чији је оснивач Република Србија, дужни су да најкасније до 30. новембра текуће буџетске године део од најмање 50% добити, односно вишка прихода над расходима, а јавне агенције 100% добити, односно вишка прихода над расходима по завршном рачуну за 2021. годину уплате у буџет Републике Србије, према динамици коју одреди министарство надлежно за послове финансија.

Истим чланом у ставу 2 је прописано и да Привредна друштва чији је оснивач Република Србија или у којима Република Србија има учешће у власништву дужна су да најкасније до 30. новембра текуће буџетске године у буџет Републике Србије уплате најмање 50% сразмерног дела добити по завршном рачуну за 2021. годину, који у складу са законом који уређује привредна друштва припада Републици Србији као члану друштва.

У ставу 3 члана 16 наведеног Закона је прописано и да изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, уз сагласност Владе, обавезу по основу уплате добити нема субјекат из ст. 1. и 2. овог члана

који донесе одлуку да из добити покрије губитак или повећа капитал или средства употреби за финансирање инвестиција.

Из наведених одредби Закона о буџету за 2022. годину проистиче да је Друштво (Привредно друштво чији је оснивач Република Србија и чије је укупно учешће у основном капиталу 100%), било дужно да најкасније до 30. новембра текуће буџетске године (2022. године) уплати део од најмање 50% добити по завршном рачуну за 2021. годину у буџет Републике Србије, с обзиром да до краја 2022. године Друштво није донело Одлуку о расподели добити за 2021. годину и прибавило сагласност Владе Републике Србије за ослобађање од обавезе уплате добити у буџет Републике Србије сагласно члану 16 став 3 Закона о буџета Републике Србије по коме обавезу по основу уплате добити нема субјект који донесе Одлуку да из добити покрије губитак или повећа капитал или средства употреби за финансирање инвестиција.

Обавезу према оснивачу, по основу учешћа у добити за 2021. годину у износу од 1.160.334 хиљада динара (50% од остварене добити по финансијским извештајима за 2021. годину) Друштво није евидентирало у пословним књигама као обавезу која проистиче из одредби члана 16 Закона о буџету Републике Србије за 2022. годину.

Откривена неправилност: Друштво по основу остварене добити по завршном рачуну за 2021. годину која износи 2.320.668 хиљада динара, није евидентирало у пословним књигама и исказало у Финансијским извештајима за 2022. годину обавезу према оснивачу по основу учешћа у добити за 2021. годину у износу од 1.160.334 хиљада динара (50% од остварене добити у 2021. години). Наведена обавеза проистиче из одредби члана 16 Закона о буџету Републике Србије за 2022. годину, с обзиром да до краја 2022. године Друштво није донело Одлуку о расподели добити за 2021. годину и прибавило сагласност Владе Републике Србије за ослобађање од обавезе уплате добити у буџет Републике Србије сагласно члану 16 став 3 Закона о буџета Републике Србије по коме обавезу по основу уплате добити нема субјект који донесе Одлуку да из добити покрије губитак или повећа капитал или средства употреби за финансирање инвестиција.

Поступајући на описани начин Друштво је у Билансу стања за 2022. годину мање исказало Остале краткорочне обавезе у износу од 1.160.334 хиљада динара и више је исказало Нераспоређени добитак ранијих година у истом износу.

Ризик: Ако се у пословним књигама не евидентирају обавезе које проистичу из одговарајућих Законских одредби, корисници финансијских извештаја неће имати информације о свим обавезама Друштва.

Препорука број 4: Препоручујемо Друштву да расподели остварене добити по завршном рачуну врши у складу са одредбама Закона о буџету Републике Србије којима се уређује питање добити.

3.3.15.4.2. Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода

Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода исказане су у износу од 244.767 хиљаду динара.

Табела број 67: Структура Обавеза по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Обавезе за порез на додату вредност	182.453	82.178
Обавезе за остале порезе	62.314	60.850
Укупно	244.767	143.028

Обавезе за порез на додату вредност на дан 31. децембар 2022. године укупно износе 182.453 хиљада динара и највећим делом, у износу од 143.043 хиљада динара се односи на Обавезе за порез на додату вредност по основу разлике обрачунатог ПДВ и претходног пореза за децембар 2022. године који је плаћен после датума биланса стања. Износ од 38.222 хиљаде динара се односи на пореску обавезу Друштва у својству пореског дужника за услуге из иностранства које су пружене у децембру 2022. године, а фактурисане 27. јануара 2023. године, а за које је Законом о порезу на додату вредност прописано да се услуга сматра пруженом даном издавања рачуна.

Обавезе за остале порезе у укупном износу од 62.314 хиљада динара се највећим делом, у износу од 31.331 хиљада динара односи на Регулаторну накнада за приступ систему за пренос електричне енергије, обавезу за четврти квартал 2022. године која доспева на плаћање у 2023. години и на износ од 28.181 хиљада динара који се односи на обавезу за четврти квартал 2022. године по основу накнаде за коришћење добара од општег интереса. (Напомена 3.4.13. Нематеријални трошкови).

3.3.15.4.3. Обавезе по основу пореза на добитак

Обавезе по основу пореза на добитак на 31. децембар 2022. године исказане су у износу од 1.080.567 хиљада динара и односе се на преостали износ обавеза за порез на добит утврђен за 2022. годину у износу од укупно 1.482.684 хиљада динара. (Напомена 3.3.13. Одложене пореске обавезе).

3.3.15.5. Краткорочна пасивна временска разграничења

Краткорочна пасивна временска разграничења у финансијским извештајима Друштва на 31. децембар 2022. године исказана су у укупном износу од 3.056.098 хиљада динара.

Табела број 68: Структура краткорочних пасивних временских разграничења

-у хиљадама динара-		
Назив	2022. година	2021. година
Унапред обрачунати трошкови	2.754.937	2.949.613
Остала пасивна временска разграничења	301.161	701.116
Укупно	3.056.098	3.650.729

Друштво је у 2022. години исказало унапред обрачунате трошкове у износу од 2.754.937 хиљада динара који се односе на:

Табела број 69: Преглед унапред обрачунатих трошкова

-у хиљадама динара-		
Назив	2022. година	2021. година
Унапред обрачунати трошкови за балансну одговорност и балансни механизам	2.593.676	2.785.407
Укалкулисане обавезе за неискоришћени годишњи одмор	94.649	91.906
Унапред обрачунате камате по кредитима у земљи и иностранству	66.612	72.300
Укупно	2.754.937	2.949.613

Унапред обрачунати трошкови исказани у износу од 2.593.676 хиљада динара највећим делом се односе се на обавезе по основу балансног механизма и балансне одговорности у укупном износу од 1.350.986 хиљада динара са највећим учешћем ЈП „Електропривреде Србије“, Београд у износу од 1.310.464 хиљада динара, затим на обавезе по основу надокнаде губитка у преносном систему у износу од 608.106 хиљада динара и помоћних услуга у износу од 308.885 хиљада динара од ЈП „Електропривреда Србије“, Београд.

Остала пасивна временска разграничења исказана у износу од 301.161 хиљаду динара се највећим делом односе на разграничене обавезе интерконекције у FSKar процесу односно услуга поравнања нежељених одступања, према добављачима у иностранству у износу од 298.251 хиљаду динара.

3.4. Биланс успеха

Резултат пословања за 2022. годину, пре опорезивања, је добитак исказан у износу од 9.540.458 хиљада динара и остварен је по основу следећих подрезултата:

Табела број 70: Резултат пословања

Врсте прихода / расхода	Приходи	Расходи	-у хиљадама динара-
			Добитак / Губитак
Пословни	58.607.193	48.887.495	9.719.698
Финансијски	84.085	363.343	(279.258)
Усклађивање вредности остале имовине		50.006	(50.006)
Остали приходи/расходи	194.951	44.927	150.024
Укупно	58.886.229	49.345.771	9.540.458

3.4.1. Приходи од продаје робе

Приходи од продаје робе исказани су у износу од 26.315.874 хиљада динара и односе се на:

Табела број 71: Структура прихода од продаје робе

Назив	-у хиљадама динара-	
	2022. година	2021. година
Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	24.698.896	13.369.509
Приходи од продаје роба на иностраном тржишту	1.616.978	284.910
Укупно	26.315.874	13.654.419

Табела број 72: Аналитички преглед прихода од продаје робе

Назив	-у хиљадам динара-	
	2022. година	2021. година
Компензациони програм ЕМС ка европској интерконекцији	-	133.887
Приходи од укупно ангаж. билансне енер. – билансни механизам	10.049.213	3.871.544
Приходи од билансне ел. енергије – билансна одговорност	14.644.959	9.360.145
Приходи од билансне ел.енергије. одступ. неизбал. план. рад	4.724	3.933
Свега	24.698.896	13.369.509
Приходи од продаје билансне енергије	52.742	82.058
Приходи од продаје биланс енергије-одступање од плана	1.844	18.375
Приходи од продаје терцијарне регулационе енергије	60.786	70.102
Ино компензац. Прогр. ЕМС ка европској интерконекцији	-	94.981
Приходи од билансне ел.ен-ГЦЦ-регионално балансирање	875.696	19.394
Приходи од билансне ел.ен-ИГЦЦ-европско балансирање	625.910	-
Свега	1.616.978	284.910
Укупно	26.315.874	13.654.419

Приходи од продаје робе за 2022. годину највећим делом се односе на приходе остварене по основу билансног механизма и билансне одговорности. Приходе по основу билансног механизма Друштво је углавном остварило по уговору о учешћу у билансном механизму број 503-00-UGO-93/2021-001 од 28. децембра 2021. године, који је закључен са ЈП „Електропривреда Србије“, Београд. Овим уговором су ближе утврђени услови ангажовања билансних ентитета, садржај списка и идентификациони кодови билансних ентитета који учествују у билансном механизму и начин обрачуна и плаћања ангажоване билансне енергије.

Приходе по основу балансне одговорности Друштво је у 2022. години, углавном остварило по уговорима о балансној одговорности закљученим 29. марта 2017. године и 1. фебруара 2022. године са ЈП „Електропривреда Србије“ Београд. Овим уговорима уређена су међусобна права и обавезе, између ЈП „Електропривреда Србије“, Београд и Друштва поводом успостављања и примене балансне одговорности у складу са Законом о енергетици, Правилима о раду тржишта електричне енергије, Правилима о раду тржишта електричне енергије, Правилима о раду преносног система, Правилима о раду дистрибутивног система, Правилима о промени снабдевача, као и правилима која уређују рад затвореног дистрибутивног система.

3.4.2. Приходи од продаје производа и услуга

Приходи од продаје производа и услуга исказани су у износу од 31.676.812 хиљада динара и односе се на:

Табела број 73: Структура прихода од продаје производа и услуга

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	21.701.230	19.760.108
Приходи од продаје производа и услуга на иностраном тржишту	9.975.582	3.471.807
Укупно	31.676.812	23.231.915

Табела број 74: Аналитички преглед прихода од продаје производа и услуга

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Приходи од заједничких аукција у земљи - Мађарска	295.198	147.684
Приходи од заједничких аукција у земљи - Румунија	71.926	63.430
Приход од заједничких аукција у земљи-Босна и Херцеговина	31.191	20.959
Приход од заједничких аукција у земљи -Македонија	153.713	69.280
Приходи од заједничких аукција у земљи-Црна Гора	270.995	148.415
Приходи од приступа и коришћења система за пренос ел. енергије	20.644.065	19.027.458
Приходи од продаје услуга трећим лицима на домаћем тржишту	9.439	7.704
Приход од усл.по осн.издавања услова и сагласности	24.300	19.674
Приходи од прикључења и повезивања објеката	65.092	58.509
Приходи од услуга прикључења-ветропаркови	38.108	30.492
Приходи од прикључења-тр. дела система одобрене снаге	92.841	162.201
Приходи од услуга одмаралишта на дом тржишту	4.362	4.302
Свега	21.701.230	19.760.108
Приходи од услуге транзита ел.енергије на ино тржишту	240.242	327.874
Приходи од услуга поравнања нежељених одступања-ФСКАР	2.145.948	786.998
Приходи ИГЦЦ-европско балансирање-негативна цена	6.372	-
Приходи од услуга секундарне регулације-СММ услуге	4.699	4.703
Ино приходи од заједничких аукција-Мађарска	898.201	302.697
Ино приходи од заједничких аукција-Румунија	376.472	318.077
Ино приходи од заједничких аукција - Босна и Херцеговина	241.853	95.303
Ино приходи од заједничких аукција - Македонија	474.280	166.797
Ино приходи од заједничких аукција - Црна Гора	771.039	295.623
Приходи од осталих услуга на ино тржишту	11.561	16.053
Приходи од услуга одмаралишта Буљарице	2.077	
Приходи од заједничких аукција на ино-тржишту-алокација	4.700.943	1.075.106
Приходи од услуга студија прикључења, ино тржиште	101.895	82.576
Свега	9.975.582	3.471.807
Укупно	31.676.812	23.231.915

Најзначајнији део прихода од продаје производа и услуга се односи на приходе од приступа и коришћења система за пренос електричне енергије у износу од 20.644.065 хиљада динара.

Приходе од приступа систему за пренос електричне енергије Друштво обрачунава по ценама из Одлуке коју је донела Скупштина Друштва на 80. ванредној седници одржаној дана 07. септембра 2021. године, на коју је сагласност дао Савет Агенције за енергетику Републике Србије на 161. седници одржаној 24. септембра 2021. године.

Приходе по основу заједничких аукција на домаћем и иностраном тржишту чини 50% прихода који припада Друштву по основу резервације преносних капацитета на интерконективним везама. Уговорима закљученим између Друштва и оператора преносног система у Мађарској, Румунији, Северној Македонији одређени су послови аукцијске продаје капацитета за 2022. годину на основу заједничког иступања. Оператори преносног система у наведеним суседним државама обављају годишње и месечне аукције а дневне аукције обавља Друштво. Укупан приход по основу аукцијске продаје преносних капацитета распоређује се 50% свакој од уговорних страна.

Уговорима закљученим између Друштва и оператора преносног система у Босни и Херцеговини и Црној Гори одређени су послови аукцијске продаје капацитета за наредни неограничени период на основу заједничког иступања. Друштво обавља годишње и месечне аукције, а дневне аукције обављају оператори преносног система у поменути државама. Укупан приход по основу аукцијске продаје преносних капацитета распоређује се 50% свакој од уговорних страна.

3.4.3. Приходи од активирања учинака и робе

Приходи од од активирања учинака и робе исказани су у износу од 29.995 хиљада динара и односе се на:

Табела број 75: Структура прихода од активирања учинака и робе

Назив	2022. година	2021. година
Приходи од активирања услуга за сопствене потребе	29.995	35.291
Укупно	29.995	35.291

Приходи од активирања услуга за сопствене потребе су признати углавном у висини трошкова рада запослених на изградњи или доради некретнина и опреме Друштва.

3.4.4. Остали пословни приходи

Остали пословни приходи исказани су у износу од 522.792 хиљада динара и односе се на:

Табела број 76: Остали пословни приходи

Назив	2022. година	2021. година
Приходи од премија, субвенција, дотација, донација и сл.	406.860	439.991
Други пословни приходи	115.932	149.905
Укупно	522.792	589.896

3.4.4.1. Приходи од премија, субвенција, дотација, донација и сл.

Приходи од премија, субвенција, дотација, донација и сл. исказани су у износу од 406.860 хиљада динара и односе се на приходе по основу условљених донација, односно на приходе признате у висини трошкова везаних за коришћење средстава примљених из донација (Напомена 3.3.14. Дугорочни одложени приходи и примљене донације). Њихова структура приказана је следећом табелом:

Табела број 77: Структура прихода по основу условљених донација

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година
Приходи по основу учешћа у европским пројектима	14.721
Приходи од донација из иностранства - амортизација основних средстава	116.896
Приходи од донација из иностранства - истребоване залихе	2.440
Приходи од донација из иностранства - новчана средства	272.803
Укупно	406.860

Приходи од донација из иностранства - амортизација основних средстава у износу од 116.896 хиљада динара признати су у висини трошкова годишње амортизације постројења и опреме, која је у потпуности или делимично набављена из средстава донација.

Приходи од донација из иностранства - новчана средства у износу од 272.803 хиљада динара, односе се на утрошена новчана средства у 2022. године за потребе реализације пројекта под називом Регионални програм енергетске ефикасности у преносном систему. Друштво је за потребе реализације наведеног Пројекта, чија је укупна процењена вредност 29,6 милиона еура, добило бесповратна средства од Европске уније-Инвестициони оквир за западни Балкан (EU-Western Balkans Investment Framework) у износу од 6,468 милиона еура, док је преостали износ средстава за реализацију пројекта обезбеђен путем зајма.

3.4.4.2. Други пословни приходи

Табела број 78: Аналитички преглед других пословних прихода

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Приходи од закупнина зависних правних лица	26.495	13.636
Приходи од закупнина (пословни простор, гараже и др)	4.799	3.020
Приходи од закупа станова	649	536
Приходи од закупнина придружених правних лица	18.369	12.154
Префактурисавање трошкова зависних правних лица	517	8.193
Префактурисавање трошкова придружена правна лица	750	4.649
Приходи од преф. тр. физ. лица без фиск. рач.	104	
Приходи од наплате штета од осигуравајућих друштава	52.266	52.609
Приходи од префакт. трошкова (ел.енергија и комуналије)	1.058	1.222
Остали пословни приходи	9.533	52.889
Остали пословни приходи - заокружење	1	1
Приход од гаранција порекла	1.391	996
Укупно	115.932	149.905

Друге пословне приходе углавном се чине остварени приходи од закупнина од зависних и придружених правних лица и приходи по основу префактурисаних трошкова у вези са закупом.

Приходе од наплате штета од осигуравајућих друштава у највећем делу чини одобрени попуст од стране осигуравајућег друштва Генерали а.д.о. Београд у износу од 43.105 хиљада динара.

3.4.5. Приходи од усклађивања вредности имовине (осим финансијске)

Приходи од усклађивања вредности имовине (осим финансијске) у 2022. години, исказани су у износу од 61.720 хиљада динара и односе се на приходе од усклађивања вредности залиха материјала и прихода по основу укидања обезвређења инвестиционих залиха.

3.4.6. Набавна вредност продате робе

Друштво је у 2022. години исказало набавну вредност продате робе у износу од 25.691.710 хиљаде динара који се односе на:

Табела број 79: Структура набавне вредности продате робе

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Набавна вредност натуралне и комерцијалне електричне енергије	9.293	1.849
Набавна вредност балансне електричне енергије – балансни механизам	15.178.765	9.584.152
Набавна вредност балансне електричне енергије – балансна одговорност	9.351.630	3.645.519
Набавна вредност електричне енергије за надокнаду губитака	-	2.557.849
Набавна вредност енергије за балансну енергије -европско балансирање	350.382	-
Набавна вредност терцијалне регулационе енергије -регионално балансирање	801.640	40.686
Укупно	25.691.710	15.830.055

Набавна вредност продате робе исказана у укупном износу од 25.691.710 хиљада динара садржи вредност набављене електричне енергије у 2022. години и највећим делом се односи на набављену вредност балансне енергије за потребе стабилности система у укупном износу од 24.530.395 хиљада динара и то:

- 15.178.765 хиљада динара за балансни механизам и
- 9.351.630 хиљада динара за балансну одговорност.

Друштво је набавило од Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, Београд електричну енергију за потребе балансног механизма у износу од 15.178.765 хиљада динара по основу Уговора о учешћу у балансном механизму, број 503-00-УГО-93/2021-001 од 28. децембра 2021. године. Наведеним уговором су утврђена међусобна права и обавезе поводом примене балансног механизма у складу са Законом о енергетици и Правилима о раду тржишта електричне енергије и Правилима о раду преносног система. ЈП ЕПС је наведеним уговором одређен као доминантан учесник у балансном механизму у тржишној области Републике Србије и као такав је у обавези да за потребе ЕМС а.д., Београд обезбеди регулациони опсег за секундарну регулацију и опсег резерве у терцијалној регулацији у баланским ентитетима.

Највећи износ набављене вредности електричне енергије у 2022. години за потребе балансне одговорности Друштво је набавило од Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, Београд у износу од 8.602.295 хиљада динара по основу Уговора о балансној одговорности, број 503-00-УГО-21/2017-001 од 27. марта 2017. године и Уговора о балансној одговорности, број 503-00-УГО-96/2021-0001 од 26. јануара 2022. године. Наведеним уговорима ЈП ЕПС је у обавези да обезбеди баланс производње, потрошње и блокова прекограничне и интерне размене електричне енергије, преузме финансијску одговорност за неизбалансиран дневни план рада након завршетка унутардневног процеса пријаве дневних планова рада и преузме финансијску одговорност за сва одступања настала услед разлике остварене производње и потрошње и прихваћених блокова прекограничне и интерне размене електричне енергије а све у складу са Законом о енергетици, Правилима о раду тржишта електричне енергије, Правилима о раду преносног система, Правилима о раду дистрибутивног система, Правилима о промени снабдевача и правилима који уређују рад затвореног дистрибутивног система.

У наредној табели дат је преглед учешћа баланских ентитета од којих је у 2022. години набављена електрична енергија за потребе балансне одговорности.

Табела број 80: Структура набавне вредности електричне енергије за потребе балансне одговорности

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година
Јавно предузеће „Електропривреда Србије“, Београд	8.602.295
Нафтна индустрија Србије а.д., Нови Сад	353.508
Хрватска електропривреда д.д., Загреб	159.179
Nova Commodities д.о.о., Београд	138.256

Назив	2022. година
Terna Energy Trading д.о.о., Београд	44.456
Green Balancing Group д.о.о., Београд	42.055
Остало	11.881
Укупно	9.351.630

Друштво је у току 2022. године набавило електричну енергију за потребе регионалног балансирања у износу од 801.640 хиљада динара од Црногорског електропреносног система а.д., Подгорица по основу Мултилатералног споразума о сарадњи на контроли мреже број 10801 од 17. новембра 2021. године.

3.4.7. Трошкови материјала, горива и енергије

Трошкови материјала, горива и енергије у 2022. години исказани су у износу од 7.053.769 хиљада динара и односе се на:

Табела број 81: Структура трошкова материјала, горива и енергије

Назив	-у хиљадама динара-	
	2022. година	2021. година
Трошкови материјала за израду	14.513	15.398
Трошкови осталог материјала (режијског)	201.924	202.808
Трошкови горива и енергије	6.774.440	3.985.956
Трошкови једнократног отписа алата и инвентара	62.892	53.638
Укупно	7.053.769	4.257.800

3.4.7.1. Трошкови осталог материјала (режијског)

Табела број 82: Структура трошкова осталог материјала

Назив	-у хиљадама динара-	
	2022. година	2021. година
Трошкови канцеларијског материјала	14.936	
Трошкови материјала за отклањање штета	5.545	
Утрошен материјал за одржавање основних средстава	151.654	
Трошкови осталог режијског материјала	10	
Утрошени резервни делови за одржавање основних средстава	29.680	
Трошкови резервних делова за отклањање штета	99	
Укупно	201.924	

3.4.7.2. Трошкови горива и енергије

Трошкови горива и енергије у 2022. години исказани су у износу од 6.774.440 хиљада и односе се на:

Табела број 83: Структура трошкова горива и енергије

Назив	-у хиљадама динара-	
	2022. година	2021. година
Трошкови електричне енергије за надокнаду губитака	6.285.190	3.703.668
Трошкови електричне енергије набављене од дистрибутера	173.298	91.414
Трошкови електричне енергије - сопствена потрошња	189.851	91.512
Утрошено гориво за моторна средства	108.767	79.685
Трошкови остале енергије	17.334	19.678
Укупно	6.774.440	3.985.957

Трошкови електричне енергије за надокнаду губитка у износу од 6.285.190 хиљада динара односи се на трошкове настале приликом набавке електричне енергије за надокнаду губитка по основу Уговора о снабдевању електричном енергијом за надокнаду губитка у преносном систему за период од 1. јануара 2021. године до 31. децембра 2022. године, број 500-

00-УГО-59/2021-001 од 01. децембра 2021. године закљученим са Јавним предузећем „Електропривреда Србије“, Београд. Наведеним уговором је дефинисао да Снабдевач (Јавно предузеће „Електропривреда Србије“, Београд) за потребе Акционарског друштва „Електро mreжа Србије“, Београд обезбеди и прода електричну енергију за надокнаду губитка у преносном систему Републике Србије. Цена електричне енергије за надокнаду губитка у преносном систему за 2022. годину, сходно члану 5 наведеног Уговора износи 66,72 еурга/MWh у динарској противвредности без обрачунаог ПДВ-а.

3.4.8. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи

Друштво је у 2022. години исказало трошкове зарада, накнада зарада и осталих личних расхода у укупном износу од 2.911.020 хиљада динара који се односе на:

Табела број 84: Структура трошкова дугорочних резервисања

- у хиљадама динара -

Назив	2022. година	2021. година
Трошкови зарада и накнада зарада	2.262.230	2.188.787
Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада	372.164	372.018
Остали лични расходи и накнаде	276.626	219.394
Укупно	2.911.020	2.780.199

Структура зарада и накнада зарада у 2022. години, без доприноса за обавезно социјално осигурање на терет послодавца, приказана је следећом табелом:

Табела број 85: Структура трошкова зарада и накнада зарада

- у динарима -

Назив	2022. година
Основна зарада	1.346.999
Део зараде за радни учинак	104.758
Увећање зараде по основу времена проведеног на раду – минули рад	132.783
Увећање зараде по основу времена проведеног на раду – сменски рад	16.999
Увећање зараде по основу времена проведеног на раду – ноћни рад	26.542
Увећање зараде по основу времена проведеног на раду – рад на празник	11.931
Увећање зараде по основу времена проведеног на раду – рад недељом	3.898
Увећање зараде по основу времена проведеног на раду – прековремени рад	5.334
Увећање зараде по основу времена проведеног на раду – интервентни рад	2.697
Накнада за исхрану у току дана - топли оброк	119.972
Накнада за регрес за коришћење годишњег одмора	50.777
Дотације Синдиката	10.594
Накнаде зарада	428.946
Укупно:	2.262.230

Друштво је у 2022. години примењивало Колективни уговор за Акционарско друштво „Електро mreжа Србије“, Београд, број 900-01-ОПП-1/2020-025 од 24. јуна 2021. године и Колективни уговор о изменама и допунама Колективног уговора за Акционарско друштво „Електро mreжа Србије, број 511-00-ОПП-3/2022-043 од 28. септембра 2022. године, који су закључени од стране Послодавца, Синдиката ЕМС и Министарства рударства и енергетике. Наведеним општим актима уређена су права, обавезе и одговорности запослених у Друштву, као и обавезе Друштва у обезбеђивању и остваривању права запослених из радног односа у складу са Законом о раду. Колективним уговором о изменама и допунама Колективног уговора за Акционарско друштво „Електро mreжа Србије утврђена је нова вредност радног часа у износу од 142,45 динара бруто и дефинисано је да су уговорне стране дужне да најмање једном годишње ускладе вредност радног часа у текућој години која не може бити мања од вредност радног часа у претходној години.

Колективним уговором за Акционарско друштво „Електромрежа Србије“, Београд са припадајућим изменама одређено је да се врсте појединачних послова по сложености, са коефицијентима, утврђују споразумно између Послодавца и Синдиката, на основу утврђене методологије израде коефицијената. Врсте послова по групама и коефицијенти налазе се у прилогу Колективног уговора и чине његов саставни део.

Друштво је Колективним уговором за Акционарско друштво „Електромрежа Србије“, Београд утврдило вредност радног сата и 18 група послова које су дефинисане коефицијентима, израженим у распонима по групама послова.

Накнаде зарада за време одсуствовања са рада на дан празника који је нерадан дан, годишњег одмора, плаћеног одсуства и боловања и друге накнаде обрачунате су и исплаћене у износу од 428.946 хиљада динара.

Друштво је у 2022. години исказало остале личне расходе у износу од 276.626 хиљада динара који се односе на:

Табела број 86: Структура осталих личних расхода

Назив	2022. година
Трошкови накнада по уговору о делу	228
Трошкови накнада по уговору о привременим и повременим пословима	1.887
Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора	4.067
Трошкови накнада члановима органа управљања и надзора	10.261
Остали лични расходи и накнаде	260.183
Укупно:	276.626

Исказани износ осталих личних расхода и накнада од 260.183 хиљаде динара односи се на:

Табела број 87: Структура осталих личних расхода и накнада

Назив	2022. година
Трошкови превоза на рад и са рада	56.970
Накнада трошкова на службеном путу у земљи	111.419
Накнада трошкова на службеном путу у иностранству	50.908
Солидарна помоћ	13.934
Трошкови стипендија деце преминулих радника	17.098
Остале накнаде	9.854
Укупно:	260.183

3.4.9. Трошкови амортизације

Друштво је исказало трошак амортизације у 2022. години у износу од 3.281.103 хиљаде динара:

Табела број 88: Структура трошкова амортизације

Назив	2022. година	2021. година
Трошкови амортизације лиценци и осталих права	165.284	156.293
Трошкови амортизације других нематеријалних улагања	229.890	194.267
Трошкови амортизације грађевинских објеката	822.476	776.075
Трошкови амортизације постројења и опреме	2.046.872	1.911.031
Трошкови амортизације некретнина узетих у лизинг	6.203	6.204
Трошкови амортизације опреме узете у лизинг	10.378	2.649
Укупно	3.281.103	3.046.519

3.4.10. Расходи од усклађивања вредности имовине (осим финансијске)

Расходи од усклађивања вредности имовине (осим финансијске) у 2022. години, исказани су у износу од 270.718 хиљада динара и односе се на:

Табела број 89: Расходи од усклађивања вредности имовине (осим финансијске)

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Обезвређење залиха материјала	133.909	94.247
Обезвређење залиха резервних делова	-	3.814
Обезвређење залиха из инвестиционог магацина	136.754	29.955
Обезвређење залиха ситног инвентара	55	-
Укупно	270.718	128.016

3.4.11. Трошкови производних услуга

Трошкови производних услуга у 2022. години исказани су у износу од 7.922.157 хиљада динара и односе се на следеће:

Табела број 90: Структура производних услуга

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Трошкови транспортних услуга	36.069	32.715
Трошкови услуга одржавања	1.484.099	1.213.126
Трошкови закупа	8.579	5.838
Трошкови рекламе и пропаганде	5.669	4.423
Трошкови осталих производних услуга	6.387.741	5.220.967
Укупно	7.922.157	6.477.069

Трошкови услуга одржавања исказани у укупном износу од 1.484.099 хиљада динара, се односе на услуге пружене од стране друштва у саставу ЕМС-а у износу од 301.213 хиљада динара, „Електроисток – Изградња“ д.о.о, Београд и „Електроисток - Пројектни биро“ д.о.о, Београд и то по основу специјализованих радова на далеководима, радова на ЕТ и замени високонапонске опреме и слично. Износ од 1.182.886 хиљада динара се односи на услуге одржавања пружене од стране друштва ван ЕМС-а и то највећим делом: по основу грађевинских радова на санацији далековода пружених од стране „Кодар Електромонтажа“ д.о.о, Београд; Антикорозивну заштиту стубова и портала у трафостаницама пруженим од стране „Јадран“ д.о.о, Београд; услуга одржавања даљинског управљања и повезаних система локалног управљања пруженим од стране „СIP“ д.о.о, Краљево.

Трошкови осталих производних услуга исказани у укупном износу од 6.387.741 хиљаду динара се односе највећим делом на:

- Трошкове помоћних – системских услуга у износу од 3.702.454 хиљаде динара, који се у целости односе на помоћне услуге пружане од стране ЈП „Електропривреда Србије“, Београд.
- Трошкове услуга поравнања нежељених одступања (FSKAR) у износу од 2.005.046 хиљада динара, пружених од стране друштва Joint Allocation Office С.А. Луксембург,
- Трошкове услуга транзита електричне енергије у износу од 227.349 хиљада динара,
- Трошкове услуга одржавања софтвера у износу од 217.267 хиљада динара,
- Трошкови софтверске лиценце у износу од 131.402 хиљада динара.

3.4.12. Трошкови резервисања

Трошкови резервисања у 2022. години исказани су у износу од 96.653 хиљада динара и односе се на:

Табела број 91: Структура трошкова дугорочних резервисања

- у хиљадама динара -

Назив	2022. година	2021. година
Трошкови резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	31.432	183.750
Трошкови резервисања за судске спорове	65.221	56.103
Укупно	96.653	239.853

Трошкови резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених

Трошкови резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених у укупном износу од 31.432 односи се на:

Табела број 92: Структура трошкова дугорочних резервисања

- у хиљадама динара -

Назив	2022. година
Трошкови резервисања за отпремнине	28.688
Трошкови резервисања за неискоришћени годишњи одмор	2.744
Укупно	31.432

У току 2022. године Друштво је извршило резервисање обавеза за накнаде и друге бенефиције запослених у износу од 31.432 хиљаде динара, које ће се платити по окончању радног односа и које се односе на накнаде по основу отпремнина у висини садашње обавезе засноване на прошлим догађајима, а које произилазе из општих аката Друштва као резервисања на накнаде за неискоришћени годишњи одмор на датум обрачуна. (Напомена 3.3.12. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених).

Трошкови резервисања за судске спорове, исказани у износу од 65.221 хиљада динара, односе се на евидентирану промену, увећања у 2022. години на резервисањима извршеним ранијих година и нова резервисања у 2022. години, а на основу процене исхода судских спорова надлежних стручних служби (Напомена 3.3.12.1.2. Остала дугорочна резервисања).

3.4.13. Нематеријални трошкови

Нематеријални трошкови у 2022. години исказани су у износу од 1.660.365 хиљада динара а њихова структура приказана је следећом табелом:

Табела број 93: Структура нематеријалних трошкова

-у хиљадама динара-

Назив	2022. година	2021. година
Трошкови непроизводних услуга	802.116	670.078
Трошкови репрезентације	13.121	11.940
Трошкови премија осигурања	247.606	241.197
Трошкови платног промета	8.106	5.106
Трошкови чланарина	26.540	23.066
Трошкови пореза и накнада	371.377	320.387
Остали нематеријални трошкови	191.499	166.528
Укупно	1.660.365	1.438.302

Трошкови непроизводних услуга који укупно износе 802.116 хиљада динара у највећем делу се односе на: трошкове обезбеђења објеката у износу од 314.283 хиљаде динара, трошкове интелектуалних услуга пружених од правних лица у износу од 303.986 хиљада динара и услуга чишћења пословних просторија у износу од 72.313 хиљада динара.

Трошкови премија осигурања који у 2022. године укупно износе 247.606 хиљада динара, се највећим делом односе на осигурање имовине Друштва.

Трошкови пореза и накнада који у 2022. године укупно износе 371.377 хиљада динара, се највећим делом односе на порез на имовину у износу од 160.697 хиљада динара и на трошкове накнада за коришћење добара од општег интереса у износу од 104.008 хиљада динара.

Остали нематеријални трошкови који укупно износе 191.499 хиљада динара у највећем делу, у износу од 125.325 хиљаде динара се односе на Регулаторну накнада за приступ систему за пренос електричне енергије коју фактурише Агенција за енергетику Републике Србије.

3.4.14. Финансијски приходи

Друштво је исказало финансијске приходе у укупном износу од 84.085 хиљада динара, са следећом структуром:

Табела број 94: Преглед финансијских прихода по износима за 2022. и 2021. годину

Назив	-у хиљадама динара-	
	2022. година	2021. година
Финансијски приходи из односа са матичним, зависним и осталим правним лицима	15.078	174.766
Приходи од камата	13.164	11.928
Позитивне курсне разлике и позитивни ефекти валутне клаузуле	55.686	4.534
Остали финансијски приходи	157	-
Укупно	84.085	191.228

3.4.15. Финансијски расходи

Друштво је исказало финансијске расходе у укупном износу од 363.343 хиљада динара, са следећом структуром:

Табела број 95: Преглед финансијских расхода по износима за 2022. и 2021. годину

Назив	-у хиљадама динара-	
	2022. година	2021. година
Расходи камата	322.552	312.119
Негативне курсне разлике и негативни ефекти валутне клаузуле	38.926	14.593
Остали финансијски расходи	1.865	24.540
Укупно	363.343	351.252

Расходи камата исказани у износу од 322.552 хиљаде динара односе се на расходе камата по дугорочним кредитима у иностранству и земљи.

3.4.16. Расходи од усклађивања вредности финансијске имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха

Расходи од усклађивања вредности остале имовине у 2022. години, исказани су у износу од 50.006 хиљада динара и односе се на:

Табела број 96: Расходи од усклађивања вредности финансијске имовине

Назив	-у хиљадама динара-	
	2022. година	2021. година
Обезвређења потраживања за дате авансе за услуге	-	1.110
Обезвређења потраживања од купаца за ел.енергију	-	628.836
Обезвређења потраживања од купаца - преко 60 дана	50.003	764
Обезвређења других потраживања	3	8
Укупно	50.006	630.718

Од укупно обезвређених потраживања у 2022. години у износу од 50.006 хиљада динара највеће обезвређење потраживања у износу од 49.120 хиљада динара односи на потраживање од купца Energia gas and power d.o.o. Beograd над којим је отворен поступак стечаја.

3.4.17. Остали приходи

Остали приходи у 2022. години исказани су у износу од 194.951 хиљаду динара и приказани су у следећој табели:

Табела број 97: Структура осталих прихода

Остали приходи	-у хиљадама динара-	
	2022. година	2021. година
Добици од продаје нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	7.172	9.065
Добици од продаје материјала	72.928	252

Остали приходи	2022. година	2021. година
Приходи од смањења обавеза	128	4
Приходи од укидања дугорочних и краткорочних резервисања	94.943	68.921
Остали непоменути приходи	19.780	33.407
Укупно	194.951	111.649

Приходи по основу укидања дугорочних резервисања у 2022. години у износу од 94.943 хиљаде динара односе се на укидање резервисања за судске спорове у износу од 41.421 хиљаду динара и на приходе од укидања резервисања за јубиларне награде у износу од 53.522 хиљаде динара.

3.4.18. Остали расходи

Остали расходи исказани су у износу од 44.927 хиљада динара и приказани су у следећој табели:

Табела број 98: Структура осталих расхода

-у хиљадама динара-		
Остали расходи	2022. година	2021. година
Губици по основу расходовања и продаје нематеријалне имовине и НПО	14.895	70.427
Мањкови	130	-
Расходи по основу расходовања залиха	8.848	39.349
Остали непоменути расходи	21.054	23.602
Укупно	44.927	133.378

Губици по основу расходовања и продаје нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме исказани у износу од 14.895 хиљаде динара односе се највећим делом, у износу од 14.197 хиљада динара, на губитке услед расходовања нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме. У оквиру осталих непоменутих расхода, највећи износи се односе на издатке за донаторство правним и физичким лицима.

3.4.19. Нето добитак

Нето добитак за 2022. годину исказан је у износу од 8.145.638 хиљада динара.

Табела број 99: Нето добитак

-у хиљадама динара-		
Назив	2022. година	2021. година
Добитак пре опорезивања	9.540.458	2.635.639
Порески расходи периода	(1.482.684)	(439.113)
Одложени порески приходи периода	87.864	124.142
Укупно	8.145.638	2.320.668

3.5. Извештај о осталом резултату

У складу са чланом 2 Закона о рачуноводству и Одељком 7 МРС 1 - Презентација финансијских извештаја, Извештај о осталом резултату треба да пружи информације о укупном нето свеобухватном добитку или губитку за извештајни период, а његову структуру чине ставке прихода и расхода (укључујући и рекласификације услед кориговања) које нису признате у Билансу успеха. Компоненте осталог резултата чине ставке које се, према захтевима појединих МСФИ, признају у оквиру капитала. Анализом позиција исказаних у Извештају о осталом резултату за 2022. годину, утврђено је да је предметни извештај састављен у складу са прописима који га уређују.

3.6. Извештај о променама на капиталу

Спровођењем поступка ревизије и анализом исказаних позиција у Извештају о променама на капиталу за 2022. годину утврђено је да предметни извештај, одражава финансијски положај Друштва, да је састављен у складу са МРС 1 - Презентација финансијских извештаја, параграфом 106-110 и да обезбеђује неопходне информације о финансијској позицији Друштва које су корисне за доношење економских одлука корисницима финансијских извештаја.

3.7. Извештај о токовима готовине

Спровођењем поступка ревизије, односно увидом у пословне књиге Друштва као и на основу анализе исказаних позиција у Извештају о токовима готовине за 2022. годину, утврђено је да је предметни извештај састављен у складу са МРС 7 - Извештај о токовима готовине, чиме су обезбеђене релевантне информације о променама у готовини и готовинским еквивалентима Друштва у оквиру пословних активности, активности инвестирања и финансирања.

3.8. Напомене уз финансијске извештаје

У складу са МРС 1 - Презентација финансијских извештаја, параграф 112, и чланом 2 Закона о рачуноводству, Напомене уз финансијске извештаје треба да пруже информације о основама за састављање финансијских извештаја, примењеним рачуноводственим политикама, додатним подацима који нису презентовани у финансијским извештајима, а доприносе бољем разумевању истих, као и другим подацима који су прописани у појединим МРС/МСФИ којима су за одређене позиције финансијских извештаја наведене и прописане информације које је Друштво дужно да обелодани.

Напомене уз финансијске извештаје Друштва састављене су у складу са МРС 1 - Презентација финансијских извештаја и чланом 2 Закона о рачуноводству.

3.8.1. Трансакције са повезаним правним лицима

Друштво је током 2022. године имало трансакције са повезаним правним лицима и то са зависним друштвима „Електроисток-Пројектни биро“ д.о.о, Београд, „Електроисток-Изградња“ д.о.о., Београд и „Seerex“ а.д., Београд.

Друштво има учешће у капиталу код зависних правних лица 100% и то код „Електроисток-Пројектни биро“ д.о.о, Београд и „Електроисток-Изградња“ д.о.о., Београд док код зависног друштва „Seerex“ а.д., Београд има учешће у капиталу 75%.

Табела број 100: Преглед трансакција са повезаним правним лицима

-у хиљадама динара-

2022. година	Продаја повезаним лицима	Набавка од повезаних лица	Потраживања	Обавезе
„Електроисток-Пројектни биро“ д.о.о, Београд	12.887	279.051	1.568	168.447
„Електроисток-Изградња“ д.о.о., Београд	8.984	1.199.430	374.494	449.964
„Seerex“ а.д., Београд	5.141	2.115	511	-
Укупно	27.012	1.480.596	376.573	618.411
2021. година	Продаја повезаним лицима	Набавка од повезаних лица	Потраживања	Обавезе
„Електроисток-Пројектни биро“ д.о.о, Београд	31.833	257.084	1.260	147.132
„Електроисток-Изградња“ д.о.о., Београд	8.652	1.023.370	300.546	319.688
„Seerex“ а.д., Београд	2.043	6.068	151	-
Укупно	42.528	1.285.522	301.957	466.820

3.8.2. Корекције почетног стања

Друштво је у 2022. години извршило корекције одговарајућих упоредних података за 2021. годину код Извештаја о токовима готовине. Ефекти корекције на Извештај о токовима готовине се огледају у бруто приливима и одливима новчаних токова из пословних активности али не и на нето токове готовине и салдо готовине и готовинских еквивалената.

Друштво је извршило корекцију упоредних података за 2021. годину у делу прилива по основу продаје и примљених аванса у земљи и одлива по основу исплате добављачима и датим авансима у земљи за ефекте корекције грешке које се односе на спроведене компензације потраживања и обавеза које не представљају новчани ток, односно прилив и одлив готовине.

Табела број 101: Ефекти корекције на Извештај о токовима готовине

-у хиљадама динара-

Назив	АОП	2021. година претходно исказано	Корекције	2021. година кориговано
А. Токови готовине из пословних активности				
І Приливи готовине из пословних активности (1 до 4)	3001	40.050.216	(10.166.270)	29.883.946
i. Продаја и примљени аванси у земљи	3002	34.997.310	(10.166.270)	24.831.040
ii. Продаја и примљени аванси у иностранству	3003	4.947.291	-	4.947.291
i. Примљене камате из пословних активности	3004	-	-	-
v. Остали приливи из редовног пословања	3005	105.615	-	23.784.909
ІІ Одливи готовине из пословних активности (1 до 8)	3006	33.951.179	(10.166.270)	23.784.909
1. Исплате добављачима и дати аванси у земљи	3007	23.040.538	(10.166.270)	12.874.268
2. Исплате добављачима и дати аванси у иностранству	3008	5.774.273	-	5.774.273
3. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3009	2.865.543	-	2.865.543
4. Плаћене камате у земљи	3010	255.617	-	255.617
5. Плаћене камате у иностранству	3011	101.534	-	101.534
6. Порез на добитак	3012	188.570	-	188.570
7. Одливи по основу јавних прихода	3013	1.695.161	-	1.695.161
8. Остали одливи из пословних активности	3014	29.943	-	29.943
ІІІ Нето прилив готовине из пословних активности	3015	6.099.037	-	6.099.037

4. Потенцијалне обавезе

Друштво је у Напоменама уз финансијске извештаје за 2022. годину, обелоданило да је на дан 31. децембра 2022. године извршило дугорочна резервисања по основу судских спорова у износу од 319.390 хиљада динара. Са стањем на дан 31. децембра 2022. године против Друштва се воде судски спорови по различитим основама у укупном износу од 322.420 хиљада динара (процењена вредност спорова у току). Коначан исход спорова тренутно није могуће предвидети. Руководство Друштва сматра да по преосталом износу спорова против Друштва

(3.030 хиљада динара), који превазилазе износ већ извршених резервисања, не могу настати материјално значајне негативне последице по Друштво.

5. Накнадни догађаји настали између датума финансијских извештаја и датума извештаја ревизора

Друштво је у Напоменама уз Финансијске извештаје за 2022. годину обелоданило следеће догађаје након извештајног периода:

- У току је успостављање јединствене пословне инфраструктуре на пољу организованог тржишта електричне енергије за регионе Југоисточна и Централноисточне Европе у којој учествује зависно друштво SEEPEX. Овај пројекат је и даље и у току и очекује се да ће званично успостављање заједничке пословне инфраструктуре бити у 2023. години.

Почетком године донет је закључак Владе РС да се одобрава позајмица ЕМС-у у циљу решавања проблема ликвидности изазване повећањем цена електричне енергије за покриће цене губитака у преносном систему у 2023. години. Износ позајмице који ће бити реализован зависи од кретања тржишне цене електричне енергије за надокнаду губитака у преносном систему у односу на уговорену цену.

- У Влади Републике Србије 23. јануара потписан је уговор о ЕУ донацији од 8,5 милиона евра, као и Separate Agreement за 4. Секцију Трансбалканског коридора за пренос електричне енергије. Уговор о донацији који је потписан односи се на четврту секцију и она подразумева градњу двосистемског 400 kV интерконективног далековода од ТС Бајина Башта до државних граница са БиХ и са Црном Гором. Почетак радова може се очекивати у првој половини 2025. године, док је планиран рок завршетка 2027. година.

- У првом полугодишту 2023. спровешће се програм стимулативне отпремнине за запослене који имају неколико година до одласка у пензију по тачно утврђеним условима.

- У марту 2023.године цене електричне енергије су се стабилизовале и не очекује се значајније осцилације до почетка зимске сезоне.

ПРИЛОГ III

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ
АКЦИОНАРСКОГ ДРУШТВА „ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ“, БЕОГРАД ЗА 2022.
ГОДИНУ

САДРЖАЈ

1. Биланс стања
2. Биланс успеха
3. Извештај о осталом резултату
4. Извештај о променама на капиталу
5. Извештај о токовима готовине
6. Напомене уз финансијске извештаје

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 20054182

Шифра делатности 3512

ПИБ 103921661

Назив Акционарско друштво Електромрежа Србије Београд

Седиште Београд-Врачар, КНЕЗА МИЛОША 11

БИЛАНС СТАЊА

на дан 31.12.2022. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
	АКТИВА					
00	А. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0001		0	0	0
	Б. СТАЛНА ИМОВИНА (0003 + 0009 + 0017 + 0018 + 0028)	0002		100.529.179	96.982.665	0
01	I. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА (0004 + 0005 + 0006 + 0007 + 0008)	0003	20	1.165.307	1.181.348	0
010	1. Улагања у развој	0004		0	0	0
011, 012 и 014	2. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала нематеријална имовина	0005		849.399	1.025.993	0
013	3. Гудвил	0006		0	0	0
015 и 016	4. Нематеријална имовина узета у лизинг и нематеријална имовина у припреми	0007		315.908	155.355	0
017	5. Аванси за нематеријалну имовину	0008		0	0	0
02	II. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (0010 + 0011 + 0012 + 0013 + 0014 + 0015 + 0016)	0009	20	96.671.262	93.254.434	0
020, 021 и 022	1. Земљиште и грађевински објекти	0010		41.830.364	40.714.011	0
023	2. Постројења и опрема	0011		39.938.496	39.259.994	0
024	3. Инвестиционе некретнине	0012		0	0	0
025 и 027	4. Некретнине, постројења и опрема узети у лизинг и некретнине, постројења и опрема у припреми	0013		13.542.661	12.495.496	0
026 и 028	5. Остале некретнине, постројења и опрема и улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми	0014		2.979	2.979	0
029 (део)	6. Аванси за некретнине, постројења и опрему у земљи	0015		1.356.762	781.954	0
029 (део)	7. Аванси за некретнине, постројења и опрему у иностранству	0016		0	0	0
03	III. БИОЛОШКА СРЕДСТВА	0017		0	0	0
04 и 05	IV. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ И ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0019 + 0020 + 0021 + 0022 + 0023 + 0024 + 0025 + 0026 + 0027)	0018		2.692.610	2.546.883	0

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
040 (део), 041 (део) и 042 (део)	1. Учешћа у капиталу правних лица (осим учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа)	0019	21	2.668.654	2.519.151	0
040 (део), 041 (део), 042 (део)	2. Учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа	0020		0	0	0
043, 050 (део) и 051 (део)	3. Дугорочни пласмани матичном, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у земљи	0021		0	0	0
044, 050 (део), 051 (део)	4. Дугорочни пласмани матичном, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у иностранству	0022		0	0	0
045 (део) и 053 (део)	5. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у земљи	0023	22	23.956	27.732	0
045 (део) и 053 (део)	6. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у иностранству	0024		0	0	0
046	7. Дугорочна финансијска улагања (хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности)	0025		0	0	0
047	8. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0026		0	0	0
048, 052, 054, 055 и 056	9. Остали дугорочни финансијски пласмани и остала дугорочна потраживања	0027		0	0	0
28 (део), осим 288	V. ДУГОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0028		0	0	0
288	В. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	0029		0	0	0
	Г. ОБРТНА ИМОВИНА (0031 + 0037 + 0038 + 0044 + 0048 + 0057 + 0058)	0030		11.517.356	8.632.995	0
Класа 1, осим групе рачуна 14	1. ЗАЛИХЕ (0032 + 0033 + 0034 + 0035 + 0036)	0031	23	612.689	626.781	0
10	1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	0032		599.603	615.469	0
11 и 12	2. Недовршена производња и готови производи	0033		0	0	0
13	3. Роба	0034		840	496	0
150, 152 и 154	4. Плаћени аванси за залихе и услуге у земљи	0035		9.066	8.809	0
151, 153 и 155	5. Плаћени аванси за залихе и услуге у иностранству	0036		3.180	2.007	0
14	II. СТАЛНА ИМОВИНА КОЈА СЕ ДРЖИ ЗА ПРОДАЈУ И ПРЕСТАНАК ПОСЛОВАЊА	0037		2.322	14.786	0
20	III. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ (0039 + 0040 + 0041 + 0042 + 0043)	0038	24	3.494.221	756.485	0
204	1. Потраживања од купаца у земљи	0039		1.827.442	84.535	0
205	2. Потраживања од купаца у иностранству	0040		1.658.688	667.657	0

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
200 и 202	3. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у земљи	0041		8.091	4.293	0
201 и 203	4. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у иностранству	0042		0	0	0
206	5. Остала потраживања по основу продаје	0043		0	0	0
21, 22 и 27	IV. ОСТАЛА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0045 + 0046 + 0047)	0044	25	765.034	437.940	0
21, 22 осим 223 и 224, и 27	1. Остала потраживања	0045		764.939	437.825	0
223	2. Потраживања за више плаћен порез на добитак	0046		0	0	0
224	3. Потраживања по основу преплаћених осталих пореза и доприноса	0047		95	115	0
23	V. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0049 + 0050 + 0051 + 0052 + 0053 + 0054 + 0055 + 0056)	0048	26	14.620	86.429	0
230	1. Краткорочни кредити и пласмани - матично и зависна правна лица	0049		0	0	0
231	2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана лица	0050		0	0	0
232, 234 (део)	3. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у земљи	0051		3.685	3.566	0
233, 234 (део)	4. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у иностранству	0052		0	0	0
235	5. Хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности	0053		0	0	0
236 (део)	6. Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз Биланс успеха	0054		0	0	0
237	7. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0055		0	0	0
236 (део), 238 и 239	8. Остали краткорочни финансијски пласмани	0056		10.935	82.863	0
24	VI. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ	0057	27	2.609.773	1.599.901	0
28 (део), осим 288	VII. КРАТКОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0058	28	4.018.697	5.110.673	0
	Д. УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА (0001 + 0002 + 0029 + 0030)	0059		112.046.535	105.615.660	0
88	Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	0060		47.295.233	39.371.995	0
	ПАСИВА					
	А. КАПИТАЛ (0402 + 0403 + 0404 + 0405 + 0406 - 0407 + 0408 + 0411 - 0412) ≥ 0	0401	29	78.194.924	69.893.066	0
30, осим 306	I. ОСНОВНИ КАПИТАЛ	0402		29.544.082	29.544.082	0
31	II. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0403		0	0	0

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
306	III. ЕМИСИОНА ПРЕМИЈА	0404		0	0	0
32	IV. РЕЗЕРВЕ	0405		0	0	0
330 и потражни салдо рачуна 331,332, 333, 334, 335, 336 и 337	V. ПОЗИТИВНЕ РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ И НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА	0406		31.333.384	31.253.233	0
дуговни салдо рачуна 331, 332, 333, 334, 335, 336 и 337	VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА	0407		0	19.954	0
34	VII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0409 + 0410)	0408		17.317.458	9.115.705	0
340	1. Нераспоређени добитак ранијих година	0409		9.171.820	6.795.037	0
341	2. Нераспоређени добитак текуће године	0410		8.145.638	2.320.668	0
	VIII. УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	0411		0	0	0
35	IX. ГУБИТАК (0413 + 0414)	0412		0	0	0
350	1. Губитак ранијих година	0413		0	0	0
351	2. Губитак текуће године	0414		0	0	0
	Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0416 + 0420 + 0428)	0415		13.062.018	13.341.014	0
40	I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0417+0418+0419)	0416	30	853.752	964.508	0
404	1. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	0417		534.361	664.028	0
400	2. Резервисања за трошкове у гарантном року	0418		0	0	0
40, осим 400 и 404	3. Остала дугорочна резервисања	0419		319.391	300.480	0
41	II. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0421 + 0422 + 0423 + 0424 + 0425 + 0426 + 0427)	0420		10.693.753	10.823.885	0
410	1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал	0421		0	0	0
411 (део) и 412 (део)	2. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0422		0	0	0
411 (део) и 412 (део)	3. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у иностранству	0423		0	0	0
414 и 416 (део)	4. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у земљи	0424	31	7.107.693	7.365.826	0
415 и 416 (део)	5. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у иностранству	0425	32	3.586.060	3.458.059	0
413	6. Обавезе по емитованим хартијама од вредности	0426		0	0	0

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
419	7. Остале дугорочне обавезе	0427		0	0	0
49 (део), осим 498 и 495 (део)	III. ДУГОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0428	33	1.514.513	1.552.621	0
498	B. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	0429		4.397.303	4.485.167	0
495 (део)	Г. ДУГОРОЧНИ ОДЛОЖЕНИ ПРИХОДИ И ПРИМЉЕНЕ ДОНАЦИЈЕ	0430	34	5.195.737	5.262.672	0
	Д. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0432 + 0433 + 0441 + 0442 + 0449 + 0453 + 0454)	0431		11.196.553	12.633.741	0
467	I. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	0432		0	0	0
42, осим 427	II. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (0434 + 0435 + 0436 + 0437 + 0438 + 0439 + 0440)	0433	35	805.032	3.133.533	0
420 (део) и 421 (део)	1. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0434		0	0	0
420 (део) и 421 (део)	2. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у иностранству	0435		0	0	0
422 (део), 424 (део), 425 (део), и 429 (део)	3. Обавезе по основу кредита и зајмова од лица која нису домаће банке	0436		0	0	0
422 (део), 424 (део), 425 (део) и 429 (део)	4. Обавезе по основу кредита од домаћих банака	0437		240.782	2.658.913	0
423, 424 (део), 425 (део) и 429 (део)	5. Кредити, зајмови и обавезе из иностранства	0438		564.250	474.620	0
426	6. Обавезе по краткорочним хартијама од вредности	0439		0	0	0
428	7. Обавезе по основу финансијских деривата	0440		0	0	0
430	III. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	0441		774.173	496.813	0
43, осим 430	IV. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА (0443 + 0444 + 0445 + 0446 + 0447 + 0448)	0442	36	4.984.195	4.822.718	0
431 и 433	1. Обавезе према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана лица у земљи	0443		626.276	476.583	0
432 и 434	2. Обавезе према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана лица у иностранству	0444		0	0	0
435	3. Обавезе према добављачима у земљи	0445		2.646.285	3.323.823	0
436	4. Обавезе према добављачима у иностранству	0446		1.710.794	1.021.597	0
439 (део)	5. Обавезе по меницама	0447		0	0	0
439 (део)	6. Остале обавезе из пословања	0448		840	715	0
44,45,46, осим 467, 47 и 48	V. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0450 + 0451 + 0452)	0449	37	1.577.055	529.948	0

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
44, 45 и 46 осим 467	1. Остале краткорочне обавезе	0450		251.721	249.941	0
47,48 осим 481	2. Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода	0451		244.767	143.028	0
481	3. Обавезе по основу пореза на добитак	0452		1.080.567	136.979	0
427	VI. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ СРЕДСТАВА НАМЕЊЕНИХ ПРОДАЈИ И СРЕДСТАВА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ ЈЕ ОБУСТАВЉЕНО	0453		0	0	0
49 (део) осим 498	VII. КРАТКОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0454	38	3.056.098	3.650.729	0
	Б. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА (0415 + 0429 + 0430 + 0431 - 0059) ≥ 0 = (0407 + 0412 - 0402 - 0403 - 0404 - 0405 - 0406 - 0408 - 0411) ≥ 0	0455		0	0	0
	Е. УКУПНА ПАСИВА (0401 + 0415 + 0429 + 0430 + 0431 - 0455)	0456		112.046.535	105.615.660	0
89	Ж. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	0457		47.295.233	39.371.995	0

у Београду

дана 31.01.2023 године

Законски заступник

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми образаца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 20054182

Шифра делатности 3512

ПИБ 103921661

Назив Акционарско друштво Електромрежа Србије Београд

Седиште Београд-Врачар, КНЕЗА МИЛОША 11

БИЛАНС УСПЕХА

за период од 01.01.2022. до 31.12.2022. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1002 + 1005 + 1008 + 1009 - 1010 + 1011 + 1012)	1001		58.607.193	37.644.783
60	I. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ (1003 + 1004)	1002	3	26.315.874	13.654.419
600, 602 и 604	1. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	1003		24.698.896	13.369.508
601, 603 и 605	2. Приходи од продаје роба на иностраном тржишту	1004		1.616.978	284.911
61	II. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА (1006 + 1007)	1005	4	31.676.812	23.231.915
610, 612 и 614	1. Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	1006		21.701.231	19.760.108
611, 613 и 615	2. Приходи од продаје производа и услуга на иностраном тржишту	1007		9.975.581	3.471.807
62	III. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ	1008		29.995	35.291
630	IV. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА	1009		0	0
631	V. СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА	1010		0	0
64 и 65	VI. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	1011	5	522.792	589.896
68, осим 683, 685 и 686	VII. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)	1012		61.720	133.262
	Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1014 + 1015 + 1016 + 1020 + 1021 + 1022 + 1023 + 1024)	1013		48.887.495	34.197.813
50	I. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ	1014	6	25.691.710	15.830.055
51	II. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	1015	7	7.053.769	4.257.800
52	III. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ (1017 + 1018 + 1019)	1016	8	2.911.020	2.780.199
520	1. Трошкови зарада и накнада зарада	1017		2.262.230	2.188.787
521	2. Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада	1018		372.164	372.018
52 осим 520 и 521	3. Остали лични расходи и накнаде	1019		276.626	219.394
540	IV. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	1020	9	3.281.103	3.046.519
58, осим 583, 585 и 586	V. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)	1021	10	270.718	128.016
53	VI. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	1022	11	7.922.157	6.477.069
54, осим 540	VII. ТРОШКОВИ РЕЗЕРВИСАЊА	1023	12	96.653	239.853
55	VIII. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	1024	13	1.660.365	1.438.302

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001 - 1013) ≥ 0	1025		9.719.698	3.446.970
	Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (1013 - 1001) ≥ 0	1026		0	0
	Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1028 + 1029 + 1030 + 1031)	1027	14	84.085	191.228
660 и 661	I. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1028		15.078	174.766
662	II. ПРИХОДИ ОД КАМАТА	1029		13.164	11.928
663 и 664	III. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1030		55.686	4.534
665 и 669	IV. ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	1031		157	0
	Ђ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1033 + 1034 + 1035 + 1036)	1032	15	363.343	351.252
560 и 561	I. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1033		0	0
562	II. РАСХОДИ КАМАТА	1034		322.552	312.119
563 и 564	III. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1035		38.926	14.593
565 и 569	IV. ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	1036		1.865	24.540
	Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1027 - 1032) ≥ 0	1037		0	0
	Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1032 - 1027) ≥ 0	1038		279.258	160.024
683, 685 и 686	З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1039		0	1.139
583, 585 и 586	И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1040	16	50.006	630.718
67	Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	1041	17	194.951	111.649
57	К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	1042	18	44.927	133.377
	Л. УКУПНИ ПРИХОДИ (1001 + 1027 + 1039 + 1041)	1043		58.886.229	37.948.799
	Љ. УКУПНИ РАСХОДИ (1013 + 1032 + 1040 + 1042)	1044		49.345.771	35.313.160
	М. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1043 - 1044) ≥ 0	1045		9.540.458	2.635.639
	Н. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1044 - 1043) ≥ 0	1046		0	0
69-59	Њ. ПОЗИТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ДОБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1047		0	0
59-69	О. НЕГАТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ГУБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1048		0	0
	П. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1045 - 1046 + 1047 - 1048) ≥ 0	1049		9.540.458	2.635.639

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	Р. ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1046 - 1045 + 1048 - 1047) ≥ 0	1050		0	0
	С. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК				
721	I. ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА	1051	19	1.482.684	439.113
722 дуг. салдо	II. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	1052		0	0
722 пот. салдо	III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА	1053		87.864	124.142
723	Т. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА	1054		0	0
	Ћ. НЕТО ДОБИТАК (1049 - 1050 - 1051 - 1052 + 1053 - 1054) ≥ 0	1055		8.145.638	2.320.668
	У. НЕТО ГУБИТАК (1050 - 1049 + 1051 + 1052 - 1053 + 1054) ≥ 0	1056		0	0
	I. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА УЧЕШЋИМА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	1057		0	0
	II. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАТИЧНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ	1058		0	0
	III. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА УЧЕШЋИМА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	1059		0	0
	IV. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАТИЧНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ	1060		0	0
	V. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ				
	1. Основна зарада по акцији	1061		0	0
	2. Умањена (разводњена) зарада по акцији	1062		0	0

у Београду
 дана 31.05.2023 године

Законски заступник

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 20054182

Шифра делатности 3512

ПИБ 103921661

Назив Акционарско друштво Електромрежа Србије Београд

Седиште Београд-Врачар, КНЕЗА МИЛОША 11

ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

за период од 01.01.2022. до 31.12.2022. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	А. НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА				
	I. НЕТО ДОБИТАК (АОП 1055)	2001		8.145.638	2.320.668
	II. НЕТО ГУБИТАК (АОП 1056)	2002		0	0
	Б. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК				
	а) Ставке које неће бити рекласификоване у Биланс успеха у будућим периодима				
	1. Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме				
330	а) повећање ревалоризационих резерви	2003		0	0
	б) смањење ревалоризационих резерви	2004		0	170.560
	2. Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања				
331	а) добици	2005		42.353	0
	б) губици	2006		0	12.494
	3. Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава				
333	а) добици	2007		0	0
	б) губици	2008		0	0
	б) Ставке које накнадно могу бити рекласификоване у Биланс успеха у будућим периодима				
	1. Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала				
332	а) добици	2009		149.502	0
	б) губици	2010		0	57.653
	2. Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања				
334	а) добици	2011		0	0
	б) губици	2012		0	0

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
335	3. Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање				
	а) добиси	2013		0	0
	б) губици	2014		0	0
336	4. Добици или губици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока				
	а) добиси	2015		0	0
	б) губици	2016		0	0
337	5. Добици или губици по основу хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали укупан резултат				
	а) добиси	2017		0	0
	б) губици	2018		0	0
	I. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) - (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) ≥ 0	2019		191.855	0
	II. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) - (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) ≥ 0	2020		0	240.707
	III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОД НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	2021		0	0
	IV. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОД НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	2022		0	0
	V. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2019 - 2020 - 2021 + 2022) ≥ 0	2023		191.855	0
	VI. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2020 - 2019 + 2021 - 2022) ≥ 0	2024		0	240.707
	В. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА				
	I. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2001 - 2002 + 2023 - 2024) ≥ 0	2025		8.337.493	2.079.961
	II. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2002 - 2001 + 2024 - 2023) ≥ 0	2026		0	0
	Г. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК (2028 + 2029) = АОП 2025 ≥ 0 или АОП 2026 > 0	2027		0	0
	1. Приписан матичном правном лицу	2028		0	0
	2. Приписан учешћима без права контроле	2029		0	0

у Београду
 дана 31.05.2023 године

Законски заступник

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 20054182

Шифра делатности 3512

ПИБ 103921661

Назив Акционарско друштво Електромрежа Србије Београд

Седиште Београд-Врачар, КНЕЗА МИЛОША 11

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

за период од 01.01.2022. до 31.12.2022. године

- у хиљадама динара -

Позиција	ОПИС	Основни капитал (група 30 без 306 и 309)		Остали основни капитал (рп 309)		Уписани а неуплаћени капитал (група 31)		Емисиона премија и резерве (рп 306 и група 32)	
		АОП	АОП	АОП	АОП	АОП	АОП	АОП	АОП
	1		2		3		4		5
1.	Стање на дан 01.01.____ године	4001	27.048.840	4010	33.582	4019	0	4028	0
2.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4002	0	4011	0	4020	0	4029	0
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01.____ године (р.бр. 1+2)	4003	27.048.840	4012	33.582	4021	0	4030	0
4.	Нето промене у ____ години	4004	2.461.660	4013	0	4022	0	4031	0
5.	Стање на дан 31.12.____ године (р.бр. 3+4)	4005	29.510.500	4014	33.582	4023	0	4032	0
6.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4006	0	4015	0	4024	0	4033	0
7.	Кориговано почетно стање на дан 01.01.____ године (р.бр. 5+6)	4007	29.510.500	4016	33.582	4025	0	4034	0
8.	Нето промене у ____ години	4008	0	4017	0	4026	0	4035	0
9.	Стање на дан 31.12.____ године (р.бр. 7+8)	4009	29.510.500	4018	33.582	4027	0	4036	0

Позиција	ОПИС	Рев. рез. и нер. доб. и губ. (група 33)		Нераспоређени добитак (група 34)		Губитак (група 35)		Учешће без права контроле	
		АОП	АОП	АОП	АОП	АОП	АОП		
	1		6		7		8	9	
1.	Стање на дан 01.01.____ године	4037	31.474.017	4046	7.515.597	4055	0	4064	0
2.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4038	0	4047	0	4056	0	4065	0
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01.____ године (р.бр. 1+2)	4039	31.474.017	4048	7.515.597	4057	0	4066	0
4.	Нето промене у ____ години	4040	-240.738	4049	1.600.108	4058	0	4067	0
5.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 3+4)	4041	31.233.279	4050	9.115.705	4059	0	4068	0
6.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4042	0	4051	0	4060	0	4069	0
7.	Кориговано почетно стање на дан 01.01.____ године (р.бр. 5+6)	4043	31.233.279	4052	9.115.705	4061	0	4070	0
8.	Нето промене у ____ години	4044	100.105	4053	8.201.753	4062	0	4071	0
9.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 7+8)	4045	31.333.384	4054	17.317.458	4063	0	4072	0

Позиција	ОПИС	АОП	Укупно (одговара позицији АОП 0401) (кол. 2+3+4+5+6+7-8+9) ≥ 0	АОП	Губитак изнад висине капитала (одговара позицији АОП 0455) (кол. 2+3+4+5+6+7-8+9) < 0
			10		11
1.	Стање на дан 01.01. ____ године	4073	66.072.036	4082	0
2.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4074	0	4083	0
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. ____ године (р.бр. 1+2)	4075	66.072.036	4084	0
4.	Нето промене у ____ години	4076	0	4085	0
5.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 3+4)	4077	69.893.066	4086	0
6.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4078	0	4087	0
7.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. ____ године (р.бр. 5+6)	4079	69.893.066	4088	0
8.	Нето промене у ____ години	4080	0	4089	0
9.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 7+8)	4081	78.194.924	4090	0

у Београд

дана 31.05. 2023 године

Законски заступник

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 20054182

Шифра делатности 3512

ПИБ 103921661

Назив Акционарско друштво Електромрежа Србије Београд

Седиште Београд-Врачар, КНЕЗА МИЛОША 11

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

у периоду од 01.01.2022. до 31.12.2022. године

- у хиљадама динара -

Позиција	АОП	Износ <i>* КОРИГОВАНО *</i>	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности (1 до 4)	3001	37.052.926	29.883.946
1. Продаја и примљени аванси у земљи	3002	18.951.246	24.831.040
2. Продаја и примљени аванси у иностранству	3003	18.058.171	4.947.291
3. Примљене камате из пословних активности	3004	0	0
4. Остали приливи из редовног пословања	3005	43.509	105.615
II. Одливи готовине из пословних активности (1 до 8)	3006	26.596.866	23.784.909
1. Исплате добављачима и дати аванси у земљи	3007	9.637.468	12.874.268
2. Исплате добављачима и дати аванси у иностранству	3008	10.916.005	5.774.273
3. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3009	3.071.602	2.865.543
4. Плаћене камате у земљи	3010	241.779	255.617
5. Плаћене камате у иностранству	3011	84.832	101.534
6. Порез на добитак	3012	539.095	188.570
7. Одливи по основу осталих јавних прихода	3013	2.030.026	1.695.161
8. Остали одливи из пословних активности	3014	76.059	29.943
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I - II)	3015	10.456.060	6.099.037
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II - I)	3016	0	0
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности инвестирања (1 до 5)	3017	190.914	386.659
1. Продаја акција и удела	3018	0	0
2. Продаја нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3019	0	6.899
3. Остали финансијски пласмани	3020	140.933	125.932
4. Примљене камате из активности инвестирања	3021	12.640	8.904
5. Примљене дивиденде	3022	37.341	244.924
II. Одливи готовине из активности инвестирања (1 до 3)	3023	7.502.756	6.581.715
1. Куповина акција и удела	3024	0	823.131
2. Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3025	7.437.082	5.618.327

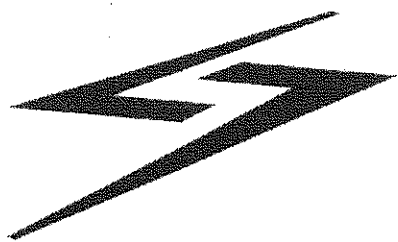
Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
3. Остали финансијски гласмани	3026	65.674	140.257
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (I - II)	3027	0	0
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања (II - I)	3028	7.311.842	6.195.056
В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности финансирања (1 до 7)	3029	1.102.395	4.626.499
1. Увећање основног капитала	3030	0	0
2. Дугорочни кредити у земљи	3031	0	0
3. Дугорочни кредити у иностранству	3032	791.087	788.523
4. Краткорочни кредити у земљи	3033	1.173	3.527.133
5. Краткорочни кредити у иностранству	3034	0	0
6. Остале дугорочне обавезе	3035	0	0
7. Остале краткорочне обавезе	3036	310.135	310.843
II. Одливи готовине из активности финансирања (1 до 8)	3037	3.233.610	3.690.256
1. Откуп сопствених акција и удела	3038	0	0
2. Дугорочни кредити у земљи	3039	511.764	820.999
3. Дугорочни кредити у иностранству	3040	345.319	187.937
4. Краткорочни кредити у земљи	3041	2.349.875	1.998.687
5. Краткорочни кредити у иностранству	3042	0	0
6. Остале обавезе	3043	6.041	1.990
7. Финансијски лизинг	3044	20.611	9.268
8. Исплаћене дивиденде	3045	0	671.375
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (I - II)	3046	0	936.243
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (II - I)	3047	2.131.215	0
Г. СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3001 + 3017 + 3029)	3048	38.346.235	34.897.104
Д. СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3006 + 3023 + 3037)	3049	37.333.232	34.056.880
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3048 - 3049) ≥ 0	3050	1.013.003	840.224
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3049 - 3048) ≥ 0	3051	0	0
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	3052	1.599.901	759.918
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3053	79	33
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3054	3.210	274
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (3050 - 3051 + 3052 + 3053 - 3054)	3055	2.609.773	1.599.901

у Београду

дана 31.05.2023 године

Законски заступник

АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО
ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ

НАПОМЕНЕ

уз Финансијске извештаје за 2022. годину

мај, 2023. године

Садржај:

1.1. Основне информације о друштву	3
1.2. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја и рачуноводствени метод.....	4
2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА	6
2.1. Приходи.....	7
2.2. Расходи.....	8
2.3. Трошкови позајмљивања.....	9
2.4. Порез на добитак	9
2.5. Донације.....	10
2.6. Бенефиције за запослене.....	10
2.7. Нематеријална улагања.....	11
2.8. Некретнине, постројења и опрема.....	11
2.9. Лизинг.....	12
2.10 Залихе	13
2.11 Умањење материјалне имовине	13
2.12 Резервисања	14
2.13 Финансијски инструменти.....	14
3 ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ.....	18
4 ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА	19
5 ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ.....	21
6 НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ	21
7 ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ.....	22
8 ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ.....	22
9 ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ.....	22
10 РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)	23
11 ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	23
12 ТРОШКОВИ ДУГОРОЧНИХ РЕЗЕРВИСАЊА	23
13 НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ.....	24
14 ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ.....	24
15 ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ.....	24
16 РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ	25
17 ОСТАЛИ ПРИХОДИ	25
18 ОСТАЛИ РАСХОДИ	25
19 ПОРЕЗ НА ДОБИТАК	26
20 НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА, НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА	27
21 УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ ПРАВНИХ ЛИЦА.....	29

22	ДУГОРОЧНИ ПЛАСМАНИ У ЗЕМЉИ	30
23	ЗАЛИХЕ	30
24	ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ	31
25	ОСТАЛА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА.....	31
26	КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ	32
27	ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ.....	32
28	КРАТКОРОЧНА И АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	32
29	КАПИТАЛ.....	33
30	ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	33
31	ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ И ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ЛИЗИНГА У ЗЕМЉИ.....	34
32	ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ У ИНОСТРАНСТВУ	35
33	ДУГОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	36
34	ДУГОРОЧНИ ОДЛОЖЕНИ ПРИХОДИ И ПРИМЉЕНЕ ДОНАЦИЈЕ.....	36
35	КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ	37
36	ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА.....	37
37	ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ.....	37
38	КРАТКОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	38
39	ВАНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА	38
40	ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ И СРЕДСТВА.....	38
41	ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА	39
42	ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА	39
43	НЕГОТОВИНСКЕ ТРАНСАКЦИЈЕ.....	45
44	НЕУСАГЛАШЕНА ПОТРАЖИВАЊА И ОБАВЕЗЕ	46
45	ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАНА БИЛАНСА	46

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

1.1. Основне информације о друштву

Јавно предузеће „Електро mreжа Србије“ Београд, са скраћеним именом ЈП EMC Београд (у даљем тексту: Друштво), основано је Одлуком Владе Републике Србије бр. 023-397/2005-1 од 27. јануара 2005. године као јавно предузеће за пренос електричне енергије и управљање преносним системом, објављеном у „Службеном гласнику Републике Србије“ бр. 12/2005.

У Одлуци Владе Републике Србије о оснивању Друштва, прецизирано је да средства за оснивање и рад Друштва чине покретне и непокретне ствари, новчана средства, хартије од вредности, имовинска права и друга средства које је ЈП „Електропривреда Србије“ унело као оснивачки улог у ЈП „Електроисток“, као и средства које је то Предузеће стекло пословањем. Осим тога, средства за оснивање и рад Друштва чини и део средстава које је користило ЈП „Електропривреда Србије“ за обављање делатности управљања преносним системом, као и удео ЈП „Електропривреда Србије“ у предузећу „Електроенергетски координациони центар“ д.о.о. Београд. Ова средства су утврђена билансом стања средстава на дан 31. децембра 2004. године.

Дана 08. новембра 2016. године, на основу Одлуке Владе Републике Србије бр. 023-10175/2016 од 27. октобра 2016. године, Јавно Предузеће „Електро mreжа Србије“ Београд организује се као Акционарско друштво, које послује у складу са прописима којима се уређује правни положај привредних друштава и прописима којима се уређује пословање јавних Друштва.

Према одлуци о промени правне форме Јавно предузеће „Електро mreжа Србије“ Београд мења правну форму јавног предузећа у правну форму акционарског друштва и наставља да послује под пуним пословним именом Акционарско друштво „Електро mreжа Србије“ Београд и скраћеним именом EMC АД Београд (у даљем тексту: Друштво).

Оснивач и једини акционар Друштва је Република Србија.

У складу са Одлуком Владе Републике Србије о оснивању Друштва, која је ступила на снагу 1. јула 2005. године, Агенција за привредне регистре Републике Србије донела је Решење о упису оснивања Друштва у регистар привредних субјеката бр. БД 80469/2005.

Основне делатности Друштва су пренос електричне енергије и управљање преносним системом.

Како би обављало ове делатности Друштво је од Агенције за енергетику Републике Србије добило следеће лиценце:

1. Лиценца за пренос и управљање преносним системом електричне енергије (бр. 312-139/2017-Л-1 08./12/2017) Друштво је једино у Републици Србији које има лиценце за наведене делатности.

Матични број Друштва је 20054182.

Порески идентификациони број Друштва је 103921661.

На дан 31. децембра 2022. године Друштво је имало 1.405 запослених (31. децембра 2021. године – 1.406 запослених).

Седиште Друштва налази се у Београду, улица Кнеза Милоша бр. 11.

Органи Друштва су Скупштина и Одбор директора са Генералним директором. Представнике органа Друштва именује Влада Републике Србије.

Скупштина има пет овлашћених представника. Скупштина утврђује пословну стратегију и пословне циљеве Друштва и стара се о њиховој реализацији.

Одбор директора има оперативну функцију у управљању Друштвом. Одбор директора чине Генерални директор и шест извршних директора. Одбор директора води послове Друштва и врши унутрашњи надзор над пословањем Друштва.

Генерални директор представља и заступа Друштво, организује и руководи процесом рада и води пословање Друштва, извршава одлуке Одбора директора и Скупштине, обавља и друге послове одређене законом, Статутом и општим актима Друштва.

Зависна привредна друштва – EMC АД је оснивач 2 (два) зависна привредна друштва, чији је капитал у потпуности у власништву Друштва, која обављају послове који не припадају основним делатностима Друштва:

- Привредно друштво за пројектовање, консалтинг и инжењеринг електроенергетских и телекомуникационих објеката и система „Електроисток – Пројектни биро“ д.о.о. Београд и
- Привредно друштво за изградњу електроенергетских објеката „Електроисток – Изградња“ д.о.о. Београд.

Друштво „Електроенергетски координациони центар“ д.о.о. Београд (ЕКЦ) је основано 1993. године. Оснивачи Друштва су били Електропривреда Србије (наследник је EMC АД), Електропривреда Македоније, Електропривреда Црне Горе и Електропривреда Републике Српске. Појединачно учешћа у капиталу је по 25%.

ЈП EMC Београд је у 2010. години основала Огранак (део друштва) Одмаралиште Буљарице у Црној Гори. Огранак нема својство правног лица. Пословање Огранка је по законским прописима Црне Горе, а у пословним књигама, евидентирају се све пословне промене у вези Огранка и обухватају се финансијским извештајима Друштва за дати обрачунски период.

ЈП EMC Београд је у 2015. години заједно са Европским акционарским друштвом „EPEXS SPOT“ SE из Париза оснивало „SEEPEx“ AD Београд, привредно друштво са претежном делатношћу трговина електричне енергије, уз додатно обављање делатности управљања организованим тржиштем електричне енергије. Удео Друштва у капиталу је 75%, а „EPEXS SPOT“ SE 25%.

ЈП EMC Београд је у 2015. години заједно са „Црногорски електропреносни систем“ а.д. и „Независни оператор система у Босни и Херцеговини“ суоснивач „Центар за координацију сигурности“ д.о.о. Београд. Сваки од оснивача поседује по 33,33% удела у капиталу.

EMC а.д. је у 2019. основало зависно предузеће EMC Services д.о.о. у циљу реализације истраживачких пројеката у области преноса електричне енергије финансиране од стране ЕУ. Због лакше контроле трошкова и оптимизације ангажовање ресурса овакав вид организације показао се ефикасан у већини европских земаља.

Током 2019 EMC а.д. је постао сувалсник ЈАО платформе у износу од 4% заједно са још 24 оператера преносног система из Европе. Сврха ЈАО платформе је ефикаснији и бржи обрачун међуграничног промета електричне енергије између чланица ЕНТСО-Е

1.2. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја и рачуноводствени метод

1.2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја

Друштво води евиденцију и саставља редовне финансијске извештаје у складу са важећим Законом о рачуноводству („Службени гласник РС“ бр. 73/2019 и 44/2021 – др. закон) и осталом применљивом законском и подзаконском регулативом у Републици Србији. За признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у финансијским извештајима Друштво је, као велико правно лице, у обавези да примењује Међународне стандарде финансијског извештавања („МСФИ“) који у смислу Закона о рачуноводству подразумевају следеће: Концептуални оквир за финансијско извештавање („Conceptual Framework for Financial Reporting“), Међунаордни рачуноводствени стандарди - MPC („International Accounting Standards-IAS“), Међународни стандарди финансијског извештавања – МСФИ („International Financial Reporting Standards-IFRS“), и тумачења издата од стране Комитета за тумачење рачуноводствених стандарда („International Financial Reporting Interpretations Committee-IFRIC“), чији је превод утврдило и објавило Министарство финансија (Министарство).

Превод МСФИ који утврђује и објављује Министарство чине Концептуални оквир за финансијско извештавање, основни текстови MPC и МСФИ издати од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, као и тумачења издата од Комитета за тумачење рачуноводствених стандарда, у облику у којем су издати, и који не укључују основе за закључивање, илуструјуће примере, смернице, коментаре, супротна мишљења, разрађене примере и други допунски објашњавајући материјал који може да се усвоји у вези са стандардима, односно тумачењима, осим ако се изричито не наводи да је он саставни део стандарда, односно тумачења. Превод МСФИ утврђен је Решењем Министра финансија о утврђивању превода Концептуалног оквира за финансијско извештавање и основних текстова Међународних рачуноводствених стандарда, односно Међународних стандарда финансијског извештавања број 401-00-4351/2020-16 од 10. септембра 2020. године (Службени гласник РС бр. 123/2020 у 125/2020). Наведени превод МСФИ примењује се од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембра 2021. године.

Финансијски извештаји Друштва презентовани су у форми предвиђеној Законом о рачуноводству и Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ број 89/2020). Овим Правилником прописана је форма и садржина образаца финансијских извештаја и садржина позиција која су у њима наведена. Садржина и форма образаца финансијских извештаја као и садржина позиција које су у њима садржани није у потпуности у свим материјално значајним аспектима усаглашена са захтевима MPC 1 „Презентација финансијских извештаја“.

С обзиром на напред наведено и на то да поједина законска и подзаконска регулатива прописује рачуноводствене поступке који у појединим случајевима одступају од захтева МСФИ, као и то да је Законом о рачуноводству динар утврђен као званична валута извештавања, рачуноводствени прописи Републике Србије могу одступати од захтева МСФИ што може имати утицај на реалност и објективност приложених финансијских извештаја. Сходно томе, приложени финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у потпуној сагласности са МСФИ, на начин како је то дефинисано одредбама MPC 1 „Презентација финансијских извештаја“.

Приложени финансијски извештаји представљају појединачне финансијске извештаје Друштва.

1.2.2. Правила процењивања

Финансијски извештаји су састављени на основу начела првобитне (историјске) вредности., осим за ставке земљишта, објекте и опреме за пренос електричне енергије и управљање преносним системом, које се воде по фер вредности у складу са усвојеном рачуноводственом политиком.

Резервисања за отпремине приликом одласка у пензију и јубиларне награде исказана су у износу садашње вредности очекиваних будућих исплата утврђених актуарским обрачуном.

Историјска вредност се генерално заснива на фер вредности накнаде која је дата у замену за добра или услуге у моменту када је трансакција настала.

1.2.3 Званична валута извештавања

Финансијски извештаји су исказани у хиљадама динара (РСД), који је функционалан валута Друштва и званична валута у којој се подносе Финансијски извештаји у Републици Србији. Осим ако није другачије назначено, сви износи су наведени у динарима, заокружену у хиљадама.

1.2.4 Коришћење процењивања

Састављање финансијских извештаја у складу примењеним оквиром за извештавање захтева од руководства коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентиране вредности средстава и обавеза, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на претходном искуству, као и различитим информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја, а које делују реално и разумно у датим околностима. На бази ових информација се формира претпоставка о вредности средстава и обавеза, коју није могуће непосредно потврдити на бази других информација. Стварна вредност средстава и обавеза може да одступа од вредности која је процењена на овај начин.

Процене, као и претпоставке на основу којих су процене извршене, су предмет редовних провера. Ревидиране рачуноводствене процене се приказују за период у којем су ревидиране, у случају да процена има утицај само на дати период, или за период у којем су ревидиране и за будуће периоде, у случају да ревидирање утиче на текући и на будуће периоде.

Информације о областима код којих је степен процене највећи и које могу имати најзначајнији ефекат на износе признате у финансијским извештајима Друштва, дате су у оквиру следећих напомена:

- Напомена 2.8 – Користан век трајања некретнина, постројења и опреме,
- Напомена 2.8 – Фер вредновање некретнина, постројења и опреме
- Напомена 2.4 – Одложени порези
- Напомена 2.13 – Обезвређење финансијских средстава,
- Напомена 30. – Резервисања по основу судских спорова,
- Напомена 2.6 - Накнаде запосленима

1.2.5 Промене у рачуноводственим политикама

Рачуноводствене политике дате у наставку Друштво конзистентно примењује у свим презентираним периодима у овим појединачним финансијским извештајима. Није било промена рачуноводствених политика у текућој години у односу на претходну годину.

1.2.6 Упоредни подаци

Упоредне податке чине појединачни финансијски извештаји Друштва за годину завршену 31. децембра 2021. године, осим у делу извештавања о новчаним токовима где су извршене корекције упоредних података.

Ефекти корекције упоредних података у Извештају о новчаним токовима односе се не токове готовине из пословних активности и приказани су у следећој табели:

У хиљадама динара		2021. година, претходно исказано	Корекције	2021. година, кориговано	
A. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		АОП			
I. Приливи готовине из пословних активности (1 до 4)		3001	40.050.216	(10.166.270)	29.883.946
1. Продаја и примљени аванси у земљи	3002	34.997.310	(10.166.270)	24.831.040	
2. Продаја и примљени аванси у иностранству	3003	4.947.291	-	4.947.291	
3. Примљене камате из пословних активности	3004	-	-	-	
4. Остали приливи из редовног пословања	3005	105.615	-	105.615	
II. Одливи готовине из пословних активности (1 до 8)		3006	33.951.179	(10.166.270)	23.784.909
1. Исплате добављачима и дати аванси у земљи	3007	23.040.538	(10.166.270)	12.874.268	
2. Исплате добављачима и дати аванси у иностранству	3008	5.774.273	-	5.774.273	
3. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3009	2.865.543	-	2.865.543	
4. Плаћене камате у земљи	3010	255.617	-	255.617	
5. Плаћене камате у иностранству	3011	101.534	-	101.534	
6. Порез на добитак	3012	188.570	-	188.570	
7. Одливи по основу осталих јавних прихода	3013	1.695.161	-	1.695.161	
8. Остали одливи из пословне активности	3014	29.943	-	29.943	
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I-II)		3015	6.099.037	-	6.099.037

Друштво је извршило корекцију прилива по основу продаје и примљених аванса у земљи и одлива по основу исплате добављачима и датим авансима у земљи за ефекте корекције грешке које се односе на спроведене компензације потраживања и обавеза и које самим тим не представљају новчани ток, односно прилив или одлив. У складу са Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020), под токовима готовине (новчаним токовима), подразумевају се наплате и исплате у готовини и готовинским еквивалентима преко пословних рачуна и девизног рачуна, укључујући компензације, асигнације и цесије спроведене преко тих рачуна. С обзиром да спроведене компензације потраживања по основу продаје и обавеза према добављачима у 2021. години нису спроведене преко текућих новчаних рачуна и да исте нису ни укључене у новчане токове у Извештају о токовима готовине за 2022. годину, Друштво је извршило корекцију упоредних података на начин представљен у горе наведеној табели. Ефекти спроведених корекција тангирају бруто приливе и одливе новчаних токова из пословних активности, немају утицаја на нето прилив готовине из пословних активности нити на исказани салдо готовине и готовинских еквивалената.

1.2.7 Начело сталности пословања

Финансијски извештаји су припремљени у складу са начелом сталности пословања („going concern“ концептом), који подразумева да ће друштво наставити да послује у догледној будућности.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Рачуноводствене политике дате у наставку Друштва конзистентно примењује у свим периодима презентираним у овим појединачним финансијским извештајима.

Консолидација

Приложени финансијски извештаји представљају појединачне финансијске извештаје Друштва, у којима нису консолидовани финансијски извештаји следећих повезаних правних лица, чије је друштво власник:

- Електроисток Изградња удео 100%
- Електроисток Пројектни Биро удео 100%
- SEEPEX a.d. учешће 75%
- EMC Services учешће 100%

Друштво у овом извештају није консолидовало финансијске извештаје повезаних лица, будући да је у складу са законским прописима у обавези да саставља поред појединачног и консолидовани финансијски извештај у роковима који су предвиђени Законом о рачуноводству.

Пословне промене у страниј валути

Пословне промене у страниј валути су прерачунате у динаре по средњем курсу валуте утврђеном на међубанкарском тржишту девиза, који је важио на дан пословне промене.

Монетарне позиције исказане у страниј валути на дан биланса стања, прерачунате су у динаре према средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза, који је важио на дан биланса. Немонетарне позиције прерачунате су у динаре према средњем курсу валуте који је важио на дан пословне промене.

Позитивне и негативне курсне разлике настале по основу извршених плаћања и наплата у страним средствима плаћања у току године као и курсне разлике настале приликом превођења средстава и обавеза исказаних у страниј валути на дан биланса исказане су у билансу успеха Друштва, као приходи/расходи по основу курсних разлика у оквиру позиције финансијских прихода/расхода.

Потраживања у које је уграђена валутна клаузула прерачуната су у динаре по средњем курсу валуте који је важио на дан биланса. Позитивни и негативни ефекти настали по овом основу исказани су у билансу успеха Друштва, као приходи/расходи по основу ефеката уговорене заштите од ризика у оквиру категорије осталих прихода/расхода.

Званични средњи курсеви значајнијих страних валута су:

Валута	2022.	2021.
CHF	119,2543	113,6388
USD	110,1515	103,9262
EUR	117,3224	117,5821

2.1. Приходи

Приходи се признају у моменту када се производ испоручи и прихвати од купца, односно у моменту када се изврши услуга, тј. када је испуњена обавеза извршења (МСФИ-15 П 46).

Приходи Друштва се признају на основу поштене вредности извршених услуга преноса електричне енергије, управљања преносним системом, организовања тржишта енергије и других услуга на крају периода, за који је вршено читавање стања, односно процењивање извршене услуге (МСФИ-15 П 47).

ПДВ (порез на додатну вредност) и одобрени трговачки попусти и количински рабати, садржани у фактури, не признају се као приход. Накнадно одобрени попусти у цени признају се као умањење прихода.

Наплата унапред и примљени аванси не признају се као приход, односно признају се као обавеза.

Приходи од продаје робе и пружања услуга

Приходи од продаје робе се признају у моменту када се испуни уговорна обавеза и када се контрола на робом пренесе на купца. Контрола над робом прелази на купца у оређеном тренутку у времену или континуирано током времена. Када се изврши пренос контроле накнада постаје безусловна.

Приходи од пружања услуга се признају у обрачунском периоду у коме је услуга пружена. Приход се признаје само када је вероватан прилив економских користи повезаних са том трансакцијом у Друштво. Када се резултат трансакције која укључује пружање услуга не може поуздано проценити, приход се признаје само до висине признатих одговарајућих расхода који се могу надокнадити.

Приход се признаје у износу целе трансакције. Цена трансакције представља износ накнаде, за коју Друштво очекује да има право у замену за пренос контроле над уговореном робом или услугама на купца, искључујући износе који су наплаћени у име трећих лица.

Друштво разматра да ли постоје друга обећања у уговору која представља посебне обавезе извршења на које део трансакционе цене треба да се расподели. Приликом утврђивања трансакционе цене Друштво узима у обзир ефекте варијабилне накнаде, постојање значајних компоненти финансирања, немонетарну накнаду, као и накнаду која се плаћа купцу (ако постоји).

Приход се признаје умањен за порез на додатну вредност, повраћаје, рабате и друге попусте.

Приход од редовних активности су :

- приходи од продаје робе,
- приход од пружања услуга,
- приход од приступа и коришћења система за пренос електричне енергије,

- приходи од активирања учинака,
- приходи од премија, субвенција, дотација, донација и слично,
- остали пословни приходи (камате, закупнине, тантијеме и слично) од коришћења средстава предузећа од стране других лица.

Приход се признаје по поштој вредности примљених накнада или потраживања када је вероватно да ће се економске користи остварити и када се исти могу поуздано измерити и сучелити са трошковима који настају у вези пословне промене:

- при продаји робе када се роба испоручи,
  - при пружању услуга према степену извршења услуге,
  - приходи од камата сразмерно времену за које се остварује ефективни принос на средствима,
  - приходи од других накнада према начелу настанка пословне промене у складу са закљученим уговором,
- при продаји на рате приход се признаје у висини продајне цене на датум продаје

Приход од приступа и коришћења система за пренос електричне енергије

Законом о енергетици прописано је да је тарифа за приступа систему за пренос електричне енергије регулисана на основу методологије коју доноси Агенција за енергетику и која даје сагласност на тарифу.

Према Методологији, утврђује се максимално одобрени приход који омогућава покривање: оперативних трошкова пословања, трошкова системских услуга, трошкова за надокнаду губитака у преносу електричне енергије, амортизације и дела улагања у нове инвестиционе пројекте и врши се расподела максимално одобреног прихода на тарифне елементе, односно утврђују се тарифе за приступ систему за пренос електричне енергије.

Приход од приступа систему за пренос електричне енергије по тарифним елементима реализован је према тарифи на коју је Агенција за енергетику Републике Србије дала сагласност на седници одржаној 24.09.2021. године (Одлука о давању сагласности на Одлуку о одређивању цена за приступ систему за пренос електричне енергије бр. 501/2021-Д-02/1).

Варијабилна накнада

Ако накнада из Уговора укључује варијабилни износ, Друштво процњује износ накнаде на коју ће имати право у замену за пренос добара на купца. Варијабилна накнада се процњује приликом закључивања уговора и ограничава се све док не постане веома вероватно да неће доћи до значајног сторнирања у износу признатог кумулативног прихода, када је неизвесност повезана са варијабилном накнадом накнадно решена.

Трошкови прибављања уговора

Друштво је изабрало да искористи практична олакшања за трошкове уговарања настале у вези са уговорима који имају период амортизације краћи од једне године. Ти трошкови се расходују по њиховом настанку.

Финансијски приходи

Финансијски приходи обухватају приходе од камата, курсних разлика, дивиденди и остали финансијски приходи, остварени из односа са матичним, зависним и осталим повезаним правним лицима.

Приходи од камата се, у складу са начелом узрочности, признају у билансу успеха периода на који се односе. Приходи од камата признају се коришћењем методе ефективне каматне стопе.

Остали приходи

У оквиру осталих прихода исказују се добици по основу продаје некретнина, постројења и опреме (основних средстава) и нематеријалних улагања, добици по основу продаје дугорочних хартија од вредности и учешћа у капиталу, добици од продаје материјала, наплаћена отписана потраживања, вишкови, приходи по основу ефеката уговорене заштите од ризика, приходи од смањења обавеза, приходи од укидања дугорочних резервисања, приходи од усклађивања вредности имовине, позитивни ефекти промене поштене (фер) вредности нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме, биолошких средстава и залиха до висине претходно исказаних рашода за та средства по основу вредносног усклађивања и укидања исправки вредности по основу вредносног усклађивања у складу са рачуноводственом политиком Друштва.

2.2. Расходи

Расходи се признају у билансу успеха по начелу узрочности прихода и расхода односно на обрачунској основи и утврђују се за период када су настали.

Пословни расходи

Пословни расходи обухватају трошкове условљене стварањем прихода од продаје и укључују набавну вредност продате робе, трошкови губитака електричне енергије у преносном систему, трошкове материјала, горива и енергије, бруто зараде, трошкове амортизације и услуге пружене од стране трећих лица. Пословни расходи обухватају и опште трошкове као што су трошкови закупа, маркетинга, осигурања, платног промета, пореза и остали трошкови настали у текућем обрачунском периоду.

Финансијски расходи

Финансијски расходи обухватају расходе по основу камата и курсних разлика и остале финансијске расходе. Расходи камате обухватају камату обрачунату на примљене кредите и из дужничко-поверилачких односа са трећим лицима, која се евидентира у билансу успеха периода на који се односе, а у складу са начелом узрочности. Расходи камата признају се коришћењем методе ефективне каматне стопе.

Остали расходи

У оквиру осталих расхода исказани су губици по основу продаје и расходовања некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања, губици по основу расходовања и продаје биолошких средстава, губици по основу продаје хартија од вредности и учешћа у капиталу правних лица, губици од продаје материјала, мањкови, расходи по основу ефеката уговорене заштите од ризика, расходи по основу директних отписа потраживања, расходи по основу обезвређења имовине, негативни ефекти вредносних усклађивања нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава, дугорочних и краткорочних финансијских пласмана, залиха, хартија од вредности и потраживања у складу са рачуноводственом политиком Друштва.

2.3. Трошкови позајмљивања

Трошкови позајмљивања који су директно приписиви стицању, изградњи или производњи средстава које се квалификују и укључују у набавну вредност тог средства и то до оног периода када су у суштини завршене све активности неопходне да би се средство припремило за планирану употребу или продају. Средство које се квалификује односи се на средство којем је обавезно потребан значајан временски период да би било спремно за своју намеравану употребу.

Приходи од инвестирања остварени на основу привременог инвестирања позајмљених средстава се одузимају од насталих трошкова позајмљивања намењених за финансирање средстава која се квалификују.

Сви остали трошкови позајмљивања се признају у рачуну добитка и губитка у периоду на који се односе.

2.4. Порез на добитак

» Текући порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава применом прописане пореске стопе од 15% на основицу утврђену пореским билансом, која представља износ добитка пре опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода, у складу са пореским прописима Републике Србије, уз умањење за прописане пореске кредите.

Закон о порезу на добитак Републике Србије не предвиђа да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од 5 (пет) година. Порески губици настали пре 1. јануара 2012. године могу се преносити на рачун будућих добитака у периоду не дуже од 10 (десет) година.

» Одложени порез на добитак

Одложени порески ефекти обрачунавају се за све привремене разлике између пореске основе средстава и обавеза и њихове књиговодствене вредности утврђене у складу са прописима о рачуноводству Републике Србије. Важеће пореске стопе на дан биланса стања или пореске стопе које су након тог дана ступиле на снагу, користе се за утврђивање одложеног пореза.

Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и пореске губитке и кредите, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вероватно постојати опорезиви добитак од којег се одложена пореска средства могу искористити.

Одложена пореска средства и обавезе се обрачунавају по пореској стопи чија се примена очекује у периоду када ће се средство реализовати односно обавеза измирити. На дан 31. децембра 2022. године, одложена пореска средства и обавезе обрачунати су по стопи од 15%.

Одложени порез се књижи на терет или у корист биланса успеха, осим када се односи на позиције које се књиже директно у корист или на терет капитала и, у том случају се, такође, распоређује у оквиру капитала.

» **Порези и доприноси који не зависе од резултата**

Порези и доприноси који не зависе од резултата укључују порез на имовину, порезе и доприносе на зараде на терет послодавца, као и друге порезе и доприносе у складу са републичким, пореским и општим прописима. Исти се признају у билансу успеха као расход у периоду у коме су настали.

2.5. Донације

Донације се признају у њиховој фер вредности када постоји разумни степен уверења да ће донација бити примљена и остали пратећи услови бити испуњени. Донација која се односи на трошак признаје се као приход током периода који је потребан да би се донација повезала на систематској основи са трошковима који из ње требају бити надокнађени. Када се донација односи на средство, фер вредност донације се евидентира на рачунима одложених прихода, који се, затим, признају у билансу успеха током процењеног корисног века употребе датог средства у једнаким годишњим износима.

2.6. Бенефиције за запослене

» **Порези и доприноси фондовима за социјалну сигурност запослених**

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Предузеће је у обавези да плаћа порезе и доприносе пореским органима и државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују порезе и доприносе за запослене на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним законским прописима. Предузеће је, такође обавезно да од бруто зараде запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати фондовима. Порези и доприноси на терет послодавца и порези и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

» **Дугорочне накнаде запосленима**

Друштво је, у складу са одредбама Закона о раду, у обавези да запосленом приликом одласка у пензију исплати отпремнину, као и јубиларне награде за 10, 20, 30, 35 и 40 година непрекидног рада у Друштву.

Накнаде запосленима по основу одласка у пензију и јубиларних награда нису обезбеђене фондовима. Трошкови ових накнада одређују се применом актуарске методе пројектовања по јединици права. Актуарски добици и губици признају се као приход или расход у билансу успеха у периоду када су настали. При актуарском обрачуну бенефиција запослених коришћене су следеће претпоставке

	2022.	2021.
Дисконтна стопа	7,1%	3,25% 4,6%
Пројектована стопа реалног раста зарада	5%	5%
Стопа флукуације запослених	4%	4%

На основу колективног уговора из 2021. године, запослени остварује право на отпремнине приликом одласка у пензију у висини од минимум три зараде које је остварио за месец који претходи месецу у којем се исплаћује отпремнина или у висини од минимум три просечне зараде по запосленом код послодавца, односно у висини две просечне зараде у Републици Србији према подацима надлежне статистике, ако је за њега то повољније, и у складу са расположивим средствима из одобреног годишњег Програма пословања.

Јубиларне награде

На основу Колективног уговора, запослени остварује право на јубиларне награде за непрекидни рад у Друштву и то у висини просечне зараде по запосленом код послодавца исплаћене у месецу који претходи месецу исплате и то по структури како је приказано у следећој табели:

Јубиларна награда за	Број просечних зарада код послодавца	
	2022.	2021.
10 година	1	1
20 година	2	2
30 година	3	3
35 година	3,5	3,5
40 година	4	4

Под непрекидим радом у Друштву сматра се рад код Послодавца и његових правних претходника. Јубиларна награда се исплаћује у месецу у којем запослени стиче право на јубиларну награду.

2.7. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања која су набављена одвојено почетно се признају по набавној вредности. Набавна вредност укључује фактурну вредност добављача, евентуалне увозне дажбине и друге трошкове који се могу повезати са прибављањем датог нематеријалног улагања, уз умањење за трговинске попусте и рабате.

Након почетног признавања, нематеријална улагања су исказана по набавној вредности, умањеној за акумулирану амортизацију и коригованој за исправку вредности по основу обезвређивања, уколико обезвређивање постоји.

Амортизација се израчунава применом пропорционалне методе у току процењеног корисног века употребе нематеријалног улагања, применом годишње стопе амортизације од 20%. Амортизација почиње када се нематеријално улагање стави у употребу. Нето садашња вредност нематеријалних улагања се преиспитује на крају обрачуноског периода за средства која још увек нису стављена у употребу.

2.8. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема се почетно мере по набавној вредности. Набавна вредност некретнина, постројења и опреме обухвата фактурну цену, укључујући увозне таксе и порезе који се не могу рефундирати, након одузимања трговачких попушта и рабата и све трошкове које се могу директно приписати довођењу тог средства на локацију и у стање које је неопходно да би средство могло функционисати, на начин на који то очекује менаџмент.

Накнадни издаци се капитализују када значајно продужавају век употребе, повећавају капацитет или побољшавају ефикасност некретнина, постројења и опреме. Поправке и одржавања признају се као трошкови периода. Средство израђено у сопственој режији признаје се по цени коштања, под условом да она не прелази тржишну вредност. У цену коштања средства не улази камата, административни и општи трошкови који се не могу директно приписати изради датог средства.

Стратешка опрема и резервни делови се признају као основно средство уколико се користе у периоду дужем од 1 (једне) године. Резервни делови који могу да се користе само у склопу основног средства се, такође, признају као основно средство.

Након почетног признавања, земљиште, објекти и опрема за пренос електричне енергије и управљање преносним системом се књиже по фер вредности, умањеној за акумулирану амортизацију објеката и опреме и евентуалне губитке због умањења вредности након датума ревалоризације. Ревалоризација се врши довољно редовно како би се обезбедило да се фер вредност ревалоризованог средства битно не разликује од његове књиговодствене вредности.

Свако повећање вредности настало као резултат ревалоризације евидентира се на ревалоризационим резервама, које се налазе у оквиру позиције капитала у билансу стања, осим до оног износа до којег се сторнира негативни ефекат ревалоризације истог средства, који је претходно био признат у билансу успеха, у којем случају се повећање признаје у билансу успеха. Негативни ефекат ревалоризације се признаје у билансу успеха, осим до износа постојећих ревалоризованих резерви које се односи на то средство.

Конзорцијум „Deloitte“ d.o.o. Београд и „ДИЛ Инжењеринг-Консалтинг“ д.о.о. Београд је извршио процену вредности нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме са стањем на дан 31. децембра 2020. године, уз уважавање Међународних стандарда за процену, Међународних рачуноводствених стандарда (пре свега МРС 16, МРС 36 и МСФИ 13) и Рачуноводствених политика и начела Друштва.

У поступку процене примењени су трошковни (имовински), тржишни и приносни приступ у процени вредности. Трошковним приступом (методом садашњег трошка замене) процењени су објекти и опрема за обављање основне делатности и друга имовина за коју није било могуће применити друге методе процене вредности. Процена извршена на наведени датум је последња процена фер вредности имовине која се води по моделу ревалоризације. Руководство Друштва сагледало је текућа тржишна и друга кретања на дан 31. децембра 2022. године и утврдило да на наведени датум не постоје значајна одступања фер вредности наведене имовине у односу на постојеће књиговодствено стање.

Ревалоризоване резерве у оквиру капитала које се односе на једну ставку некретнина, постројења и опреме се директно преносе на нераспоређену добит приликом расходања или отуђења средства.

Канцеларијска и остала опрема која се не користи за пренос електричне енергије и управљање преносним системом се исказује по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију и евентуално настало акумулирано обезвређење.

Амортизација се израчунава применом пропорционалне методе у току процењеног корисног века употребе, користећи следеће стопе амортизације:

Врста основног средства	Стопа амортизације
Грађевински објекти	1,25% – 2,00%
Опрема за трансформаторске станице	2,50% – 5,56%
Далеководи	2,00% – 4,00%
Камиони и аутомобили	14,30% – 15,50%
Рачунари и рачунарска опрема	20,00% – 25,00%
Канцеларијски намештај	10,00% – 20,00%

Одређивање корисног века трајања некретнина, постројења и опреме се заснива на претходном искуству са сличним средствима, као и на антиципираном техничком развоју и променама на које утиче велики број економских или индустријских фактора. Адекватност одређеног корисног века трајања се преиспитује на годишњем нивоу или када год постоји индикација да је дошло до значајне промене фактора који су представљали основ за одређивање корисног века трајања.

Основно средство се искњижава из евиденције отуђењем или када се не очекују будуће економске користи од употребе тог средства. Добити или губити по основу продаје или отписа основног средства (као разлика између продајне вредности и садашње књиговодствене вредности) признају се у билансу успеха периода када су настали, по умањењу претходно формираних и расположивих ревалоризационих резерви у случају губитка по основу продаје или расходовања основног средства. За износ евентуалног остатка ревалоризационих резерви, задужује се нераспоређени добитак ранијих година.

2.9. Лизинг

Друштво као корисник лизинга

Друштво на почетку уговора врши процену да ли је у питању уговор о лизингу или садржи лизинг. Уговор о лизингу или уговор који садржи лизинг постоји ако уговор преноси право на контролу употребе препознатљиве имовине током одређеног временског периода у замену за накнаду. У циљу утврђивања да ли уговор садржи право управљања и контроле над препознатљивом имовином Друштво се руководи дефиницијама које су дате у МСФИ 16. На дан почетка трајања лизинга врши се признавање средства као права коришћења које се састоји од права коришћења односног средства, и обавезе по основу лизинга, која се састоји од обавезе за плаћање лизинга.

Друштво одређује рок закупа као период током кога закуп не може бити раскинут, укључујући:

- а) период за који се примењује опција за продужење закупа, ако је оправдано извесно да ће закупач искористити ту опцију, и
- б) период за који се примењује опција за раскид закупа, ако је довољно извесно да закупач неће искористити ту опцију.

Имовина са правом коришћења

Друштво препознаје имовину са правом коришћења на дан почетка закупа (тј. датум када је одређена имовина доступна за употребу). Имовина са правом коришћења вреднује се по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију и губитке од умањења и прилагођава се за свако поновно мерење обавеза из закупа. Набавна вредност имовине са правом коришћења укључује износ признатих обавеза закупа, почетно насталих директних трошкова и плаћања закупа извршена на или пре почетног датума закупа, умањених за примљене подстицаје за закуп. У набавну вредност такође се укључују и трошкови демонтаже и уклањање имовине узете на лизинг као и трошкови довођења такве имовине у њено првобитно стање.

Имовина са правом коришћења амортизује се пропорционално, током краћег рока трајања закупа или процењеног корисног века имовине.

Обавезе за лизинг

На дан почетка лизинга, Друштво признаје обавезе за лизинг по садашњој вредности будућих плаћања по основу лизинга са стањем на дан почетка лизинга, коришћењем имплицитне дисконтне стопе која је садржана у лизингу или по инкременталној стопи задуживања Друштва уколико имплицитну дисконтну стопу садржану у лизингу није могуће утврдити на прихватљиво доступан начин. Утврђивање инкременталне каматне стопе врши се комбиновањем података из различитих екстерних извора финансирања прилагођених за конкретне услове и период трајања лизинга и врсте имовине која се узима у лизинг.

Плаћања лизинга укључују фиксна плаћања умањена за сва примања подстицаја за лизинг, променљива плаћања лизинга које зависе од индекса или стопе, и износи за које се очекује да ће бити плаћени као гаранција за преосталу вредност.

Након почетног признавања обавезе за лизинг се амортизују методом ефективне каматне стопе. Поред тога, књиговодствена вредност обавеза за лизинг се поново мери ако постоји измена, промена рока трајања лизинга, промена плаћања лизинга (нпр. промене у будућим плаћањима које су последица промене индекса или стопе коришћене за утврђивање таквих плаћања лизинга) или промена у процени опције за куповину тог основног средства. Ефекти поновног мерења обавеза за лизинг укључују се и у вредност признате имовине са правом коришћења, или се признају у билансу успеха у случају да је имовина са правом коришћења у целости амортизована и сведена на нулу.

Краткорочни лизинг и лизинг мале вредности

Друштво је усвојило политику да не признаје средства са правом коришћења и обавезе за лизинг за лизинге мале вредности и краткорочне лизинге. Друштво поставља праг од 5.000 евра или мање и истовремено анализира природу средства како би проценила да ли средство лизинга испуњава услове за изузеће по основу имовине мале вредности. Имовина мале вредности се односи на ИТ опрему (углавном штампаче) у вредности од 5.000 евра или мање у динарској противвредности. Краткорочни лизинг је дефинисан као лизинг који на датум почетка има период лизинга од 12 месеци или краће и не укључује опцију куповине средства лизинга. Избор начина рачуноводственог обухватања краткорочних лизинга врши се према класи имовине на коју се односи право коришћења. Друштво признаје лизинг плаћања у вези са овим уговорима о лизингу као трошак пропорционално током периода лизинга.

Друштво као даваоц лизинга

На почетку лизинга или приликом модификације уговора који садржи компоненту лизинга, Друштво распоређује накнаду предвиђену уговором на све компоненте лизинга на основу њихових релативних самосталних цена из уговора.

Када Друштво поступа у својству даваоца лизинга, на почетку лизинга утврђује да ли је сваки лизинг финансијски или оперативни.

Да би класификовао сваки лизинг, Друштво прави општу процену да ли лизинг преноси суштински све ризике и користи повезане са власништвом над средством лизинга. Ако је то случај, лизинг је финансијски лизинг; ако не, онда је то оперативни лизинг. Као део ове процене, Друштво узима у обзир одређене индикаторе, као што је да ли лизинг обухвата главни део економског века средства.

Када је Друштво посредник у својству даваоца лизинга, своје учешће у основном лизингу и поцакупу обрачунава одвојено. Процењује класификацију лизинга у односу на средство са правом коришћења које произилази из основног лизинга, а не у односу на средство које је предмет лизинга. Ако је основни лизинг краткорочни лизинг на који Друштво примењује горе описано изузеће, тада поцакуп класификује као оперативни лизинг.

Ако аранжман садржи компоненте лизинга и компоненти које нису део лизинга, тада Друштво примењује МСФИ 15 како би расподелило накнаду из уговора.

Друштво примењује захтеве за престанак признавања и умањење вредности из МСФИ 9 на нето улагање у лизинг. Друштво надаље редовно преиспитује процењене негарантоване резидуалне вредности коришћене код израчунавања бруто инвестирања у лизинг.

Друштво пропорционалном методом признаје као приход плаћања за лизинг примљена по основу оперативног лизинга током периода лизинга и то у оквиру „осталих прихода“.

2.10 Залихе

Залихе материјала и резервних делова вреднују се по набавној вредности или нето продајној вредности, у зависности која је нижа.

Набавна вредност укључује фактурну вредност добављача, увозне дажбине, трошкове превоза, манипулативне трошкове и друге трошкове који се могу повезати са довођењем залиха на постојећу локацију и у постојеће стање. Попусти, рабати и друге сличне ставке одузимају се при утврђивању трошкова набавке робе. Обрачун излаза залиха материјала и резервних делова врши се по методи просечне пондерисане цене.

Нето продајна вредност је процењена продајна цена под нормалним условима пословања, умањена за процењене трошкове финализације производа и за процењене трошкове продаје.

Исправка вредности залиха (обезвређење) се евидентира у случајевима када се оцени да је потребно свести вредност залиха на њихову нето продајну вредност, као и по основу осталих документованих умањења вредности залиха.

2.11 Умањење материјалне имовине

На сваки датум биланса стања, Друштво преиспитује књиговодствене износе своје материјалне имовине да би утврдило постоје ли наговештаји да је дошло до губитака услед умањења вредности наведене имовине. Ако постоје такве назнаке, процењује се надокнадиви износ средства да би се могао утврдити евентуални губитак настао умањењем. Ако није могуће проценити надокнадиви износ појединог средства, Друштво процењује надокнадиви износ јединице која генерише новац, а којој то средство припада.

Надокнадива вредност је фер вредност умањена за трошкове продаје или вредност у употреби, зависно од тога која је виша. За потребе процене вредности у употреби, процењени будући новчани токови дисконтују се до садашње вредности применом дисконтне стопе пре опорезивања, која одражава садашњу тржишну процену временске вредности новца и ризике специфичне за то средство.

Ако је процењени надокнадиви износ средства (или јединице која генерише новац) мањи од књиговодственог износа онда се књиговодствени износ тог средства (или јединице која генерише новац) умањује до надокнадивог износа. Губици од умањења вредности признају се одмах као расход у билансу успеха за период.

2.12 Резервисања

Резервисања се признају када Друштво има обавезу као резултат прошлих догађаја и када је вероватно да ће одлив ресурса који стварају економске добити бити потребан да се измири обавеза и када се може поуздано проценити износ обавезе. Резервисања се формирају у износу који одговара најбољој процени руководства на датум биланса стања у погледу издатака који ће настати да се такве обавезе измире. Уколико је ефекат временске вредности новца значајан, резервисања се дисконтују применом дисконтне стопе пре опорезивања која одражава ризик специфичан за ту обавезу.

2.13 Финансијски инструменти

Финансијска средства и финансијске обавезе се евидентирају у билансу стања, од момента када се Друштво уговорним одредбама везало за инструмент. Куповина или продаја финансијских средстава признаје се применом обрачуна на датум поравнања, односно датум када је средство испоручено другој страни.

Финансијска средства престају да се признају када Друштво изгуби контролу над уговорним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмента реализована, истекла, напуштена или уступљена. Финансијска обавеза престаје да се признаје када је обавеза предвиђена уговором испуњена, отказана или истекла.

У складу са МСФИ 9 Друштво класификује своја финансијска средства у следеће категорије: она која се накнадно одмеравају према фер вредности (било кроз остали укупни резултат или кроз биланс успеха) и она која се одмеравају према амортизованој вредности. Класификација се врши на основу:

- а) пословног модела Друштва за управљање финансијским средствима и
- б) карактеристика уговорних токова готовине финансијског средства

Финансијско средство ће се одмеравати по амортизованој вредности ако су оба наведена услова испуњена:

- финансијски средство се држи у оквиру пословног модела чији циљ је држање финансијских средстава ради наплате уговорених токова готовине, и
- услови уговора финансијског средства на назначене датуме узрокују токове готовине који су искључиво отплата главнице и камате на неизмирени износ главнице.

Финансијско средство ће се одмеравати по фер вредности кроз остали укупни резултат ако су оба наведена услова испуњена:

- финансијски средство се држи у оквиру пословног модела чији циљ се постиже наплатом уговорних токова готовине и продајом финансијских средстава и
- услови уговора финансијског средства на назначене датуме узрокују токове готовине који су искључиво отплата главнице и камате на неизмирени износ главнице.

Финансијско средство се одмерава по фер вредности кроз биланс успеха осим уколико се не одмерава по амортизованој вредности или по фер вредности кроз остали укупни резултат. Додатно, приликом почетног признавања, Друштво може неопозиво да назначи финансијско средство које иначе задовољава захтеве да се одмерава по амортизованој вредности или по фер вредности кроз остали укупни резултат, по фер вредности кроз биланс успеха ако се на тај начин елиминира или значајно смањује рачуноводствена неусаглашеност која би иначе настала.

Рекласификација финансијских инструмената се врши само онда када дође до промене пословног модела за управљање портфолиом у целини. Рекласификација има проспективни ефекат и врши се од почетка првог извештајног периода након промене пословног модела.

Пребијање финансијских инструмената

Финансијска средства и обавезе се пребијају тако да се нето износ исказује у билансу стања ако и само ако постоји тренутно законско право на пребијање признатих износа и када постоји намера за измирење на нето основи или истовремене реализације средства и измирења обавезе.

При почетном признавању, Друштво одмерава финансијско средство према његовој фер вредности која је, у случају финансијских средстава која се не одмеравају по фер вредности кроз биланс успеха, увећана за трансакционе трошкове који се директно приписују стицању финансијских средстава. Трансакциони трошкови финансијских средстава која се одмеравају по фер вредности кроз биланс успеха приказују се као рашоди периода у билансу успеха.

Након почетног признавања, резервисања за очекиване кредитне губитке признаје се за финансијска средства која се одмеравају по амортизованој вредности и улагања у дужничке инструменте који се одмеравају по фер вредности кроз остали укупни резултат, узрокујући непосредни губитак.

Готовина и готовински еквиваленти

Готовина и готовински еквиваленти обухватају новчана средства у благајни, депозите код банака по виђењу, и остала краткорочно високо ликвидна улагања са доспећем до три месеца и мање.

Готовина и готовински еквиваленти у складу са захтевима МСФИ 9 се сврставају у категорију финансијских средстава која се одмеравају по амортизованој вредности из разлога што се држе ради прикупљања уговорених новчаних токова, при чему ти новчани токови представљају искључиво плаћање главнице и камате и нису исказани према фер вредности кроз биланс успеха.

Потраживања од купаца и остала потраживања

Потраживања од купаца и остала потраживања почетно се признају према фер вредности и накнадно се исказују према амортизованој вредности, користећи методу ефективне каматне стопе, умањење за очекиване кредитне губитке.

Потраживања од купаца представљају износе које купци дугују за продате производе и робу или пружене услуге у редовном току пословања. Уколико се наплата очекује у року од годину дана или краће (или у току редовног оперативног циклуса пословања, уколико он траје дуже), класификује се као текућа средства. У супротном, класификују се као стална средства, тј. дугорочна потраживања.

Обавезе према добављачима и друге обавезе

Обавезе према добављачима настају када друга уговорна страна изврши своје обавезе према уговору, и почетно се признају према фер вредности, док се накнадно исказују према амортизованој вредности, коришћењем методе ефективне каматне стопе.

Обавезе према добављачима представљају обавезе плаћене за робу или услуге које се набављају од добављача у редовном току пословања. Ове обавезе се класификују као текуће обавезе, уколико плаћање доспева у року од годину дана или мање (или у току редовног оперативног циклуса пословања, уколико он траје дуже). У супротном, класификују се као дугорочне обавезе.

Власнички инструменти

Друштво накнадно одмерава сва улагања у власнички капитал по фер вредности. Уколико руководство Друштва одлучи да се фер вредност добитка и губитка по основу улагања у власнички капитал прикаже у осталом укупном резултату, након престанка признавања улагања није могућа накнадна рекласификација добитака и губитака по основу фер вредновања у билансу успеха.

Дивиденде од таквих улагања и даље се признају у билансу успеха као остали приход, када се установи право Друштва да прими исплату.

Отпис

Отпис финансијских средстава се врши, у целости или делимично, када Друштво искористи све могућности наплате и закључи да не постоје разумна очекивања да је наплату могуће извршити тј. када Друштво нема оправданих очекивања да ће повратити финансијско средство у целости или његов део. Отпис представља догађај престанка признавања.

Друштво може отписати финансијска средства која су и даље у процесу принудне наплате, тамо где покуша да наплати средства која потражује, а где не постоји разумна очекивања да ће наплата бити извршена.

Признавање и престанак признавања

Куповина или продаја финансијских средстава се признаје на дан трансакције, односно на дан када се Друштво обавезе да изврши куповину или продају средства.

Престанак признавања финансијских средстава се врши по истеку права на новчане токове од финансијских средстава, или по преносу истих, при чему Друштво преноси суштински све ризике и користи од власништва. Такође, финансијско средство престаје да се признаје када се догоде накнадне измене уговорних услова финансијског средства које имају за последицу значајну измену новчаних токова од финансијског средства.

Финансијске обавезе престају да се признају када се обавеза утврђена уговором измири, откаже или истекне њено важење.

Модификација

Када се уговорни токови готовине финансијског средства поново договарају или се на други начин модификују, а поново договарање или модификовање немају за резултат престанак признавања тог финансијског средства у складу са МСФИ 9, Друштво процењује да ли је измена уговорених новчаних токова значајна, имајући у виду следеће факторе: значајну промену каматне стопе или побољшање услова кредита, који у знатној мери утичу на кредитни ризик повезан са имовином, или пак значајан продужетак рока враћања зајма када зајмопримац нема финансијских потешкоћа.

Уколико се измењени услови значајно разликују, права на новчане токове од првобитних средства истичу, и Друштво престаје са признавањем првобитних финансијских средстава и врши признавање новог средства према његовој фер вредности.

Било која разлика између књиговодствене вредности средстава чије је признавање престало и фер вредности новог значајног измењеног средства се признаје у билансу успеха, осим уколико се суштина разлике односи на капиталне трансакције са власницима.

Обезвређење финансијских средстава

Друштво унапред процењује очекиване кредитне губитке (ЕЦЛ) по финансијским средствима мереним по амортизованој вредности и фер вредности кроз остали резултат и признаје нето губитке по основу обезвређења на сваки датум извештавања.

Мерење ЕЦЛ одражава:

- непристрасан и износ пондерисан вероватноћом који се утврђује вредновањем низа могућих исхода,
- временску вредност новца и
- разумне и расположиве информације које су доступне без непотребних трошкова или напора на датум извештавања о претходним догађајима, тренутним условима и прогнозама будућих економских услова.

Финансијска средства која се мере по амортизованој вредности и уговорна средства се приказују у билансу стања умањени за очекивани кредитни губитак. За финансијска средства која се мере по фер вредности кроз остали укупни резултат очекивани кредитни губитак се признаје у билансу успеха, а остале промене вредности се признају у осталом укупном резултату.

Општи модел обезвређења финансијских средстава - тростепени модел

Друштво примењује тростепени модел обезвређења који се базира на променама у кредитном квалитету након иницијалног признавања.

Финансијски инструмент који није кредитно обезвређен при иницијалном признавању се класификује у Ниво 1. Финансијска средства у Нивоу 1 имају очекивани кредитни губитак који се мери по вредности једнакој делу очекиваног кредитног губитка током целокупног животног века средства, који је последица могућих догађаја неизвршења обавеза у наредних 12 месеци или до истека уговора, уколико је тај период краћи („12- месечни ЕЦЛ”).

Уколико се идентификује значајан пораст кредитног ризика након иницијалног признавања, средство се рекласификује у Ниво 2 и његов значајни очекивани кредитни губитак се мери на основу очекиваног кредитног губитка током целог животног века тог средства тј. до истека важења уговора али узимајући у обзир очекиване авансе, ако постоје („ЕЦЛ целокупног животног века инструмента”).

Уколико Друштво утврди да је финансијско средство кредитно обезвређено, средство се рекласификује у Ниво 3 и његов очекивани кредитни губитак се мери као ЕЦЛ целокупног животног века.

Када се дефинише неизвршење обавеза у сврху утврђивања ризика од настанка неизвршења обавеза, Друштво примењује дефиницију неизвршење обавеза која је доследна са дефиницијом коришћеном за интерно управљање кредитним ризиком за релевантан финансијски инструмент и разматра квалитативне индикаторе (нпр. финансијске ковенанте), када је то прикладно. У сврху мерења очекиваних кредитних губитака, процена очекиваних новчаних мањкова одржава новчане токове очекиване из колатерала и других инструмената обезбеђења кредита који су део уговорних услова и који се не признају посебно.

Друштво признаје износ очекиваних кредитних губитака (или их укида) у Билансу успеха као добитак или губитак по основу обезвређења.

Поједностављени приступ обезвређења потраживања

Друштво примењује поједностављени приступ за потраживања од купаца, уговорна средства и потраживања по основу закупа и мери резервисања за губитке у износу који је једнак очекиваним кредитним губицима током целокупног животног века.

Друштво користи матрицу резервисања приликом израчунавања очекиваних кредитних губитака по основу потраживања од купаца.

Друштво користи историјске кредитне губитке (кориговане на основу текућих података који се могу уочити како би приказало ефекте текућих услова и предвиђања будућих услова) за потраживања од купаца како би проценила 12-месечне очекиване кредитне губитке или очекиване кредитне губитке током целокупног животног века финансијских средстава, шодно томе шта је применљиво.

Књиговодствена вредност средства се умањује коришћењем рачуна исправке вредности, а висина губитка се признаје у Билансу успеха.

Губици по основу обезвређења се укидају кроз Биланс успеха уколико се износ губитака по основу обезвређења смањи, а такво смањење се може приписати догађају који је настао након признавање обезвређења.

Класификација

Друштво класификује своја финансијска средства у следеће категорије: кредити и потраживања и финансијска средства расположива за продају. Класификација зависи од сврхе за коју су финансијска средства прибављена. Руководство врши класификацију својих финансијских пласмана у моменту иницијалног признавања.

Кредити и потраживања

Кредити и потраживања представљају недериватна финансијска средства са фиксним или утврдивим роковима плаћања, која се не котирају ни на једном активном тржишту. Укључују се у текућа средства, осим уколико су им рокови доспећа дужи од 12 месеци након датума биланса стања. У том случају се класификују као дугорочна средства.

Потраживања се састоје од потраживања од купаца у земљи и иностранству и осталих потраживања.

Потраживања од купаца су исказана по фактурној вредности умањеној за одобрене попусте, као и за исправку вредности која је заснована на процени наплативости појединачног потраживања. Исправка вредности се формира за она потраживања за које постоји објективан доказ да су обезвређена, односно за која руководство Друштва процењује да се не могу наплатити у пуном износу, и иста се евидентира као рашод у билансу успеха периода када је процена извршена.

Готовина и готовински еквиваленти

У билансу токова готовине под готовином и готовинским еквивалентима се подразумевају готовина у благајни, средства на рачунима код банака и остала високо ликвидна финансијска актива са доспећем до 3 месеца.

Финансијска средства расположива за продају

Финансијска средства расположиве за продају су недериватна финансијска средства која су назначена као расположива за продају и нису класификована као кредити и потраживања, финансијска средства које се држе до доспећа или финансијска средства по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредности исказују у билансу успеха. Финансијска средства расположиве за продају су пласмани за које постоји намера држања у неодређеном временском периоду, који могу бити продате због потребе за ликвидношћу или услед промене каматних стопа, девизних курсева или тржишних цена. Уколико за финансијска средства расположива за продају не постоји активно тржиште, уколико су са фиксним роком доспећа, финансијска средства расположива за продају се вреднују по амортизованој вредности применом метода ефективне каматне стопе.

Код учешћа у капиталу постоји намера држања у неодређеном периоду. Ова учешћа могу бити продата у зависности од потреба за ликвидношћу или у случају промене тржишних цена.

Признавање финансијских средстава

Куповина или продаја финансијског средства се евидентира коришћењем рачуноводственог обухватања на датум салдирања трансакције.

Вредновање финансијских средстава

Финансијски инструменти се иницијално вреднују по тржишној вредности која укључује трансакционе трошкове код свих финансијских средстава или обавеза осим оних која се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха. Финансијска средства која се воде по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредности исказују у билансу успеха иницијално се признају по фер вредности, а трансакциони трошкови терете трошкове пословања у билансу успеха.

Финансијска средства расположива за продају и финансијска средства по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредности исказују у билансу успеха се након иницијалног признавања, исказују по фер вредности.

Кредити и потраживања, као и финансијска средства која се држе до доспећа, вреднују се по амортизованој вредности коришћењем метода ефективне каматне стопе.

Престанак признавања финансијских средстава

Друштво врши искњижење финансијског средства када права на прилив готовине по основу тог средства истекну или када та права пренесе на другога. Свако право по пренетој финансијској активи, креирано или задржано од стране Друштва, признаје се као посебно средство или обавеза.

Вредновање по амортизованим вредностима

Амортизована вредност финансијског средства је износ по коме се средства иницијално вреднују, умањен за отплате главнице, а увећан или умањен за акумулирану амортизацију коришћењем метода ефективне каматне стопе.

Вредновање по фер вредности

Фер вредност финансијских инструмената је износ за који средство може бити размењено, или обавеза измирена, између обавештених, вољних страна у оквиру независне трансакције.

Фер вредност се одређује применом доступних тржишних информација на дан извештавања и осталих модела вредновања које Друштво користи.

Фер вредност појединих финансијских инструмената исказаних по номиналној вредности је приближно једнака њиховој књиговодственој вредности. Ови инструменти обухватају готовину, као и потраживања и обавезе које немају уговорено доспеће, ни уговорену фиксну каматну стопу.

Остала потраживања и обавезе се свде на садашњу вредност дисконтовањем будућих новчаних токова уз коришћење текућих каматних стопа. Руководство је мишљења да услед природе пословања Друштва и његових општих политика, нема значајних разлика између књиговодствене вредности и фер вредности финансијских средстава и обавеза.

Обезвређење финансијских средстава

Друштво обрачунава обезвређење сумњивих потраживања на основу процењених губитака који настају, јер купци нису у могућности да изврше тражена плаћања. У процени одговарајућег износа губитка од обезвређивања за сумњива потраживања, Друштво се ослања на старост потраживања, раније искуство са отписом, бонитет купаца и тиме изазване будуће наплате у готовини. Стварни ниво потраживања која су наплаћена може да се разликује од процењених нивоа наплате. Што може позитивно или негативно да се одрази на резултате пословања.

Отпис потраживања од купаца се врши под условом да су потраживања претходно била укључена у приходе Друштва, да је потраживање у књигама Друштва отписано као ненаплативо и да Друштво није могло да наплати потраживања судским путем.

Финансијске обавезе

Финансијске обавезе се иницијално признају у висини набавне вредности која представља поштenu вредност примљене надокнаде. Након иницијалног признавања, финансијске обавезе се исказују по амортизованој вредности коришћењем метода ефективне каматне стопе, осим финансијских обавеза по фер вредности кроз биланс успеха. Амортизована вредност финансијске обавезе је износ по коме се обавезе иницијално вреднују, умањен за отплате главнице, а увећан или умањен за акумулирану амортизацију коришћењем метода ефективне каматне стопе.

Финансијске обавезе укључују обавезе по основу кредита одобрених од банака у земљи. Обавеза је текућа уколико се очекује да буде измирена у редовном току пословног циклуса Друштва односно која доспева у периоду до 12 месеци након датума биланса стања. Све остале обавезе се класификују као дугорочне.

Примљени кредити са уговореном валутном клаузулом се обрачунавају у динарској противвредности девизног износа неотплаћеног дела кредита. Приходи и рашоди настали по основу примене валутне клаузуле евидентирају се у оквиру биланса успеха као финансијски приходи, односно финансијски рашоди, односно као остали приходи и рашоди за ефекте ревалоризације применом стопе раста цена на мало.

Друштво врши искњижење обавезе када је обавеза измирена, укинута или када је пренета на другога.

Обавезе из пословања

Обавезе према добављачима и остале обавезе из пословања вреднују се по номиналној вредности.

3 ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2022	2021
Приходи од компензационих програма	0	228.868
Приходи од укупно ангазоване балансне енергије	10.049.213	3.871.544
Приходи од балансне енергије-балансна одговорност	14.697.701	9.442.204
Приходи од натуралне хавар.енергије и терцијалне рег.	60.786	70.102
Приход од GCC и IGCC	1.501.605	19.394
Остали приходи од продаје робе	6.569	22.307
	26.315.874	13.654.419

Приходи од продаје робе по географским регионима

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2022	2021
Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	24.698.896	13.369.509
Приходи од продаје робе на иностраном тржишту	1.616.978	284.910
	26.315.874	13.654.419

Приход од продаје робе за 2022. годину износи 26.315.874 хиљада динара (2021. износио је 13.654.419 хиљада динара). Највећим делом односи се на приход по основу балансног механизма и балансне одговорности.

Приходи од балансне одговорности зависе од тога колико су поједини учесници на тржишту били у дебалансу, променљиви су, односно, сваке године су другачији.

4 ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2022	2021
Приходи од преноса електричне енергије и управљања преносним системом	20.644.065	19.027.457
Приходи од резервације преносних капацитета на интерконективним везама	8.285.811	2.703.372
Приходи од услуге пекограничне размене по ИТЦ методологији	240.242	327.874
Приходи од услуге прикључења на мрежу и ветропаркови	297.936	333.778
Приходи из иностранства (FSKAR)	2.145.947	786.998
Остали приходи од продаје производа и услуга	62.811	52.436
	31.676.812	23.231.915

Приходи од продаје производа и услуга по географским регионима

	(у хиљадама динара)	
	2022	2021
	Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	21.701.230
Приходи од продаје производа и услуга на ино тржишту	9.975.582	3.471.807
Укупно	31.676.812	23.231.915

Приходи од продаје производа и услуга у у пословној 2022. години у износу од 31.676.812 хиљаде динара (2021. 23.231.915 хиљаде динара) односе се на приходе од продаје производа и услуга на домаћем тржишту у износу од 21.701.230 хиљада динара и на приходе од продаје производа и услуга на иностраном тржишту у износу од 9.975.582 хиљаде динара.

Приход од приступа систему за пренос електричне енергије по тарифним елементима реализован је према ценама из тарифе за приступ на коју је добијена сагласност на коју је Агенција за енергетику Републике Србије дала сагласност на седници одржаној 24.09.2021. године (Одлука о давању сагласности на Одлуку о одређивању цена за приступ систему за пренос електричне енергије бр. 501/2021-Д-02/1).

Преглед цена по тарифним ставовима, дат је у табели:

Тарифе	Једин. мере	Цена у дин. по јед. мере одобрени МОП (24.09.2021)
Одобрена снага	kW	59,3603
Прекомерна снага	kW	237,4412
Активна енергија - Виша тарифа	kWh	0,4742
Активна енергија - Нижа тарифа	kWh	0,2371
Реактивна енергија (за $\cos\varphi \geq 0,95$)	kvarh	0,2863
Прекомерна реактивна енергија (за $\cos\varphi < 0,95$)	kvarh	0,5727

Приходи од резервације преносних капацитета на интерконективним везама у износу од 8.285.811 хиљада динара (у 2021 – 2.703.372 хиљада динара) највећим делом се односе на приходе по основу заједничких аукција на домаћем и иностраном тржишту – 50% припадајућег прихода.

Приходи по основу FSKAR процеса односно услуга поравнања нежељених одступања износе 2.145.947 хиљ.дин. Примена овог прихода почела је 01.06.2021.г.

Уговором између „MAVIR“ ZRt (Мађарски оператер преносног система) и EMC АД бр. 503-00-UGO-41/2021-003 from 17.11.2021., године дефинисани су послови аукцијске продаје капацитета за 2022. годину на основу заједничког иступања. „MAVIR“ ZRt обавља годишње и месечне аукције, а дневне и унутардневне аукције обавља EMC АД. Укупан приход по основу аукцијске продаје распоређује се 50% свакој од уговорених страна.

Уговором између „Transelectrica“ S.A. (Румунски оператер преносног система) и EMC АД бр. 503-00-UGO-41/2021-002 from 17.11.2021 године дефинисани су послови аукцијске продаје капацитета за 2022. годину на основу заједничког иступања. „Transelectrica“ S.A. обавља годишње, месечне, унутардневне аукције, а дневне обавља EMC АД. Укупан приход по основу аукцијске продаје распоређује се 50% свакој од уговорених страна.

Уговором између „MEPSO“ (Македонски оператер преносног система) и EMC АД бр. 503-00-UGO-41/2021-001 from 16.11.2021., године дефинисани су послови аукцијске продаје капацитета за 2022. годину на основу заједничког иступања. „MEPSO“ обавља годишње и месечне аукције, а дневне и унутардневне обавља EMC АД. Укупан приход по основу аукцијске продаје распоређује се 50% свакој од уговорених страна.

Уговором између „Независног оператора система у Босни и Херцеговини“ и EMC АД бр. 503-00-UGO-41/2021-004 од 19.11.2021. дефинисани су послови аукцијске продаје капацитета за наредни неограничени период на основу заједничког иступања. EMC АД обавља годишње и месечне аукције, а дневне и унутардневне обавља НОС БиХ. Укупан приход по основу аукцијске продаје распоређује се 50% свакој од уговорених страна.

Уговором између „Црногорског електропреносног система“ и EMC АД бр. 503-00-UGO-41/2021-007 од 14.12.2021., дефинисани су послови аукцијске продаје капацитета за наредни неограничени период на основу заједничког иступања. EMC АД обавља годишње и месечне и унутардневне аукције, а дневне обавља ЦГЕС. Укупан приход по основу аукцијске продаје распоређује се 50% свакој од уговорених страна.

Уговором између „Hrvatski operator prijenosnog sustava“ d.o.o. и EMC АД бр. 503-00-UGO-41/2021-006 од 10.12.2021. године дефинисано је да послове аукцијске продаје капацитета (годишње, месечне и дневне) на основу заједничког иступања обавља Joint Allocation Office SA (JAO) и да унутардневне аукције обавља EMC АД.

Уговором између Joint Allocation Office SA (JAO), EMC АД и „Hrvatskog operatora prijenosnog sustava“ d.o.o. бр. 503-00-UGO-88/2017-001 од 04.12.2017. године дефинисано је да послове аукцијске продаје капацитета (годишње, месечне и дневне) на основу заједничког иступања обавља Joint Allocation Office SA (JAO). Укупан приход по основу аукцијске продаје распоређује се 50% сваком од ТСО ова („Hrvatski operator prijenosnog sustava“ d.o.o. и EMC АД).

Уговором између „Electroenergien systemen operator EAD“ (Бугарски оператер преносног система) и EMC АД бр. 503-00-UGO-41/2021-005 од 09.12.2021. дефинисано је да послове аукцијске продаје капацитета (годишње, месечне и дневне) на основу заједничког иступања обавља Joint Allocation Office SA (JAO) а унутардневне EMS AD.

Уговором између Joint Allocation Office SA (JAO), EMC АД и „Electroenergien systemen operator EAD“ d.o.o. бр. 503-00-UGO-88/2017-001 од 04.12.2017. године дефинисано је да послове аукцијске продаје капацитета (годишње, месечне и дневне) на основу заједничког иступања обавља Joint Allocation Office SA (JAO).

Укупан приход по основу аукцијске продаје распоређује се 50% сваком од ТСО ова („Electroenergien systemen operator EAD“ и EMC АД).

Приходи од услуге прекограничне размене по ИТС методологији у пословној 2022. години су исказани у износу од 240.242 хиљаде динара (у 2021 – 327.874 хиљаде динара). Наведени приходи представљају фактурисани износ током 2022. године у висини од 8.961 хиљада динара (у 2021 – 79.226 хиљаде динара) и укалкулисани приход по основу процене руководства за 2022. годину у висини од 231.281 хиљада динара (у 2021 – 248.648 хиљаде динара).

За годину која се завршава 31. децембра (у хиљадама динара)

	2022	2021
Приходи од продаје производа и услуга који се признају у одређеном тренутку времена	31.638.704	23.201.423
Приходи од продаје производа и услуга који се признају током времена	38.108	30.492
Укупно	31.676.812	23.231.915

Уговорени износи

У наредној табели су приказана потраживања од продаје робе и пружања услуга, имовина и обавезе по основу уговора са купцима.

У хиљадама РСД	31. децембар 2022.	31. децембар 2021.
Потраживања од продаје робе и пружање услуга укључена у потраживања по основу продаје	3.494.221	756.485
Уговорна имовина	3.609.385	4.852.075
Уговорне обавезе	(774.173)	(496.813)
Укупно	6.329.433	5.111.747

Уговорна имовина у износу од 3.609.385 хиљада динара односи се на нефактурисане обрачунате приходе (напомена 28). Уговорне обавезе у износу од 774.173 хиљада динара се односе на примљене авансе од купаца за уговорену робу и услуге.

5 ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2022	2021
Приходи од донација и дотација	406.860	439.992
Пригоди од наплате осигурања за настале штете	52.266	52.609
Приходи од закупнина	50.311	29.346
Остали пословни приходи	13.355	67.949
	522.792	589.896

6 НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2022	2021
Набавна вредност натуралне и комерцијалне електричне енергије	9.293	1.849
Набавна вредност балансне електричне енергије:	24.530.395	13.229.671
- балансни механизам	15.178.765	9.584.152
- балансна одговорност	9.351.630	3.645.519
Набавна вредност ел.енергије за надокнаду губитака	0	2.557.849
Набавна енергија за балансну енергију - IGCC	350.382	0
Набавна вредност терцијалне регулационе енергије, регионално балансирање	801.640	40.686
	25.691.710	15.830.055

Набавна вредност продате робе исказана у пословној 2022. години у износу од 25.691.710 хиљада динара (у 2021.г. – 15.830.055 хиљада динара) садржи вредности набављене балансне електричне енергије за потребе стабилности система за 2022. годину у укупном износу од 24.530.395 хиљада динара (у 2021 – 13.229.671 хиљада динара).

7 ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2022	2021
Трошкови купљене електричне енергије која се користи за покривање губитака у преносу	6.285.190	3.703.668
Трошкови горива и енергије	489.250	282.288
Трошкови материјала	151.654	163.591
Трошкови резервних делова	29.779	23.451
Трошкови канцеларијског и осталог режијског материјала	14.946	15.666
Трошкови ситног инвентара	62.892	53.638
Трошкови осталог материјала	20.058	15.498
	7.053.769	4.257.800

Трошкови купљене електричне енергије која се користи за покривање губитака у преносу исказани су у пословној 2022. години у износу од 6.285.190 хиљада динара (у 2021.г. су износили 3.703.668 хиљаде динара на овој позицији јер се део трошкова за куповину губитака у 2021. години исказивао и у оквиру позиције Набавна вр.продате робе у износу од 2.557.849 хиљ.дин.). Исказивање трошкова надокнаде губитака у преносу електричне енергије у оквиру набавне вредности продате робе врши се за електричну енергију која је набављена на берзи. За потребе покрића губитака у преносу електричне енергије током 2022. године Друштво није набављало електричну енергију на берзи. Цена електричне енергије за куповину губитака у преносу у 2022. години просечно износи 66,72 Еур/MWh, док је у 2021. износила 65,63 Еур/MWh.

8 ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2022	2021
Бруто зараде	2.262.230	2.188.787
Порези и доприноси на терет послодавца	372.163	372.018
Трошкови службених путовања	162.326	108.305
Трошкови превоза	56.970	48.370
Накнаде члановима Скупштине и Комисије за ревизију	10.260	9.457
Остали лични расходи	47.071	53.262
	2.911.020	2.780.199

9 ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2022	2021
Амортизација основних средстава	2.869.348	2.687.106
Амортизација нематеријалних улагања	395.174	350.560
Амортизација некретнина и опреме из лизинга	16.581	8.853
	3.281.103	3.046.519

У 2022. години трошкови амортизације су већи у односу на 2021., због активација основних средстава током 2021. године.

10 РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2022	2021
Обезвређење материјала, рез.делова и залиха	270.663	128.016
Обезвређење ситног инвентара	55	0
	270.718	128.016

11 ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2022	2021
Трошкови системских услуга	3.702.454	3.734.171
Трошкови одржавања	1.484.099	1.213.115
Трошкови услуга поравнавања нежељених одступања (FSKAR)	2.005.046	1.062.015
Трошкови услуга транзита електричне енергије	227.349	83.267
Трошкови ПТТ услуга	36.069	32.715
Трошкови комуналних услуга и одржавања пословних просторија	15.946	13.702
Истраживање	0	0
Трошкови закупнина	8.579	5.838
Заштита животне средине	15.038	11.522
Штампа и интернет	3.727	3.366
Трошкови услуга одржавања софтвера	217.267	178.696
Трошкови софтверске лиценце	131.402	109.034
Остали расходи	75.181	29.628
	7.922.157	6.477.069

Трошкови системских услуга исказани у пословној 2022. години у износу од 3.702.454 хиљаде динара (у 2021. години – 3.734.171 хиљаде динара) и у целости се односе на помоћне услуге пружане од стране ЈП „Електропривреда Србије“ Београд.

Трошкови услуга поравнања нежељених одступања (по основу FSKAR процеса), у 2022.г. износе 2.005.046 хиљада динара (у 2021.г. износе 1.062.015 хиљада динара.- FSKAR процес је покренут од јуна 2021.г.)

12 ТРОШКОВИ ДУГОРОЧНИХ РЕЗЕРВИСАЊА

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2022	2021
Трошкови резервисања за судске спорове	65.221	56.103
Трошкови резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	28.688	183.750
Трошкови резервисања за неискоришћене годишње одморе	2.744	0
	96.653	239.853

Трошкови резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених за 2022. у износу од 31.432 хиљада динара и највећој мери се односе на резервисања за отпремнине. Трошкови резервисања за судске спорове на дан 31. децембра 2022. године износе 65.221 хиљаде динара (у 2021. години износили су 56.103 хиљада динара). Обавезе за укалулисана неискоришћене годишње одморе исказане су у оквиру краткорочних пасивних временских разграничења.

13 НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2022	2021
Трошкови пореза и осталих дажбина	371.377	320.386
Трошкови премија осигурања	247.606	241.197
Трошкови услуга чишћења пословних просторија	72.313	68.579
Трошкови обезбеђења објеката	314.283	302.301
Професионалне услуге	377.814	263.061
Трошкови репрезентације	13.121	11.940
Чланарине	26.540	23.067
Трошкови платног промета	8.106	5.106
Остали расходи	229.205	202.665
	1.660.365	1.438.302

14 ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2022	2021
Приходи од камата	13.164	11.927
Позитивне курсне разлике	25.813	3.118
Приходи по основу учешћа у добити зависних правних лица	0	20.699
Приходи по основу учешћа у добити других правних лица	0	132.350
Приходи по основу учешћа у добити осталих повезаних правних лица	15.078	21.717
Приходи по основу ефеката валутне клаузуле	29.873	1.417
Остали финансијски приходи	157	0
	84.085	191.228

Приходи по основу учешћа у осталих повезаних правних лица у 2022. у износу од 15.078 хиљада динара, односе се на дивиденду Електроенергетског координационог центра (ЕКЦ).

15 ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2022	2021
Негативне курсне разлике	28.124	10.595
Расходи камата	322.551	312.119
Расходи по основу ефеката валутне клаузуле	10.802	3.999
Остали финансијски расходи	1.866	24.539
	363.343	351.252

16 РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2022	2021
Обезвређење потраживања од купаца за ел.енергију	50.003	628.836
Обезвређење потраживања за дате авансе	0	1.110
Обезвређење потраживања од купаца	0	764
Обезвређење потраживања од купаца за продата ОС и других потраживања	3	8
	50.006	630.718

Обезвређење потраживања од купаца у износу од 50.003 хиљ.дин., највећим делом се односи на ненаплаћено потраживање од компаније *Energia Gas and Power* против које је покренут и судски спор

17 ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2022	2021
Укидање дугорочних резервисања	94.943	68.921
Приходи по основу накнаде штете, судских трошкова	2.793	13.926
Приходи по основу уговорених казни и пенала	15.761	8.417
Приходи од продаје нематеријалних улагања, некретнина	6.879	8.237
Приходи из ранијег година до лимита из рачуноводствених политика	0	11.008
Приходи од продаје материјала	74.567	1.140
Остали приходи	8	0
	194.951	111.649

Приходи по основу укидања дугорочних резервисања у 2022. години у износу од 94.943 хиљаде динара односе се на укидање резервисања за судске спорове у износу од 41.421 хиљаду динара и на приходе од укидања резервисања за јубиларне награде у износу од 53.522 хиљаде динара.

18 ОСТАЛИ РАСХОДИ

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2022	2021
Губици по основу обезвређивања имовине	14.197	69.639
Расходи по основу расхоровања залиха материјала и продаје опреме	9.086	40.136
Остали расходи	21.644	23.602
	44.927	133.377

19 ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

1) Компоненте пореза на добитак

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2022	2021
Порески расход периода	1.482.684	439.113
Одложени порески приходи	(87.864)	(124.142)
	1.394.820	314.971

2) Усаглашавање пореза на добитак и производа резултата пословања пре опорезивања и прописане пореске стопе

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2022	2021
Добит пре опорезивања	9.540.458	2.635.639
Порез на добитак обрачунат по стопи од 15%	1.431.069	395.346
Порески ефекти расхода који се не признају у пореском билансу	53.976	50.169
Усклађивање расхода по основу амортизације у рачуноводствене и пореске сврхе (привремене разлике)	19.640	8.735
Усклађивање прихода по основу дивиденди и удела у добити и неискоришћених дугорочних резервисања	(22.856)	(15.763)
Усклађивање на основу трансферних цена	263	165
Капитални добици	592	461
Укупан порески расход периода	1.482.684	439.113
Одложени порески приход	(87.864)	(124.142)
	(1.394.820)	(314.971)

3) Одложена пореска средства и обавезе

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2022.	2021.
Садашња вредност некретнина, постројења и опреме чија се вредност систематски отписује на временској основи исказана у финансијским извештајима	80.615.447	79.013.769
Садашња вредност некретнина, постројења и опреме призната у складу са пореским прописима	(52.358.136)	(50.170.695)
Опорезива привремена разлика	28.257.311	28.843.074
Одложени порез 15%	4.238.597	4.326.461
Одложени порези земљиште	158.706	158.706
Одложене пореске укупно	4.397.303	4.485.167

4) Порески ризици

Порески закони Републике Србије су предмет честих измена и тумачења од стране законодавства. Период застарелости пореске обавезе је 5 (пет) година. То практично значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмиренних обавеза у року од 5 (пет) година од када је обавеза настала

20 НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА, НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

(у хиљадама динара)

	Земљиште	Грађевински објекти	Постројења, опрема и остала средства	Средства у припреми	Аванси	Укупно	Нематериј ална улагања
Набавна вредност							
Стање 1. јануара 2021. године	2.056.943	65.212.721	98.710.413	10.390.981	874.985	177.246.043	2.474.576
Набавке у току године			263.246	5.942.310	462.289	6.667.845	331.181
Активирање средстава у припреми		1.632.264	1.837.614	(3.604.309)		(134.431)	
Фундаментална опрема			134.432			134.432	
Капитализација камате				22.009		22.009	
Инвестиције у сопственој режији				35.291		35.291	
Донације						0	
Уступање без накнаде			(1.011)			(1.011)	
Продаја		(8.083)	(43.640)			(51.723)	
Отписи (расход)			(763.497)	(2.553)		(766.050)	
Мањак						0	
Остале промене	(1.888)	(373.365)	(135.412)	128.044	(549.506)	(932.127)	
Стање 31. децембра 2021. године	2.055.055	66.463.537	100.002.145	12.911.773	787.768	182.220.278	2.805.757
Стање 1. јануара 2022. године	2.055.055	66.463.537	100.002.145	12.911.773	787.768	182.220.278	2.805.757
Набавке у току године		5.403	393.681	5.519.998	1.223.338	7.142.420	379.132
Активирање средстава у припреми		1.752.475	2.240.006	(3.992.481)		0	
Фундаментална опрема			37.491	(37.491)		0	
Капитализација камате				729		729	
Инвестиције у сопственој режији		23		29.972		29.995	
Примљена половна средства, ДВ, ПРП, КБ		223.277	248.219			471.496	
Уступање без накнаде			(2.895)			(2.895)	
Продаја		(111)	(30.475)			(30.586)	
Отписи (расход)		(19.143)	(452.872)	(29.740)		(501.755)	
Мањак						0	
Остале промене			(78.382)	(312.311)	(648.530)	(1.039.223)	
Стање 31. децембра 2022. године	2.055.055	68.425.461	102.356.918	14.090.449	1.362.576	188.290.458	3.184.889
Исправка вредности							
Стање 1. јануара 2021. године	8.371	27.350.057	59.413.208	533.391	5.814	87.310.841	1.273.849
Амортизација текуће године		776.075	1.919.884			2.695.959	350.560
Донације						0	
Пренос РС- Влада						0	
Продаја		(3.882)	(42.672)			(46.554)	
Отписи (расход)		(326.040)	(604.275)			(930.315)	
Уступање без накнаде			(1.011)			(1.011)	
Остале промене			(3.438)	(59.638)		(63.076)	
Стање 31. децембра 2021. године	8.371	27.796.210	60.681.696	473.753	5.814	88.965.844	1.624.409
Стање 1. јануара 2022. године	8.371	27.796.210	60.681.696	473.753	5.814	88.965.844	1.624.409
Процена						0	
Процена у току године						0	
Амортизација текуће године		822.475	2.063.454			2.885.929	395.173
Половна средства		34.685	43.626			78.311	
Продаја		(10)	(29.866)			(29.876)	
Отписи (расход)		(11.579)	(375.292)			(386.871)	
Уступање без накнаде			(2.895)			(2.895)	
Мањак						0	
Остале промене			(6.174)	114.929		108.754	
Стање 31. децембра 2022. године	8.371	28.641.781	62.374.549	588.682	5.814	91.619.196	2.019.582
Нето садашња вредност							
31. децембар 2021. године	2.046.684	38.667.327	39.320.449	12.438.020	781.954	93.254.434	1.181.348
31. децембар 2022. године	2.046.684	39.783.680	39.982.369	13.501.767	1.356.762	96.671.262	1.165.307

У складу са Законом о јавној својини и Законом о енергетици, Друштво је стекло право уписа приватне својине на непокретностима (трафо станице/разводна постројења), као и далеководи уписаних у катастру водова. За остатак непокретности (ДВ), а због каснијег успостављања катастра водова, у току је учртавање водова и прибављање додатне документације потребне за упис права својине. На њима Друштво или има право својине успостављено на основу одредбе чл. 409 Закона о енергетици (за објекте које је функционално користило до ступања на снагу закона о енергетици), или право коришћења и управљања које му је дато Закључком Владе (за објекте преузете од корисника система после ступања на снагу Закона о енергетици).

За прикључна постројења ветропаркова Законом о енергетици члановима 117 – 126 предвиђено је да је оператор преносног система инвеститор (власник) изградње прикључка коме су законом поверени послови издавања решења о одобрењу за прикључење на преносну електроенергетску мрежу. Одредбом чл.157. ст.1. истог закона, прописано је да преносна електроенергетска мрежа може бити у својини оператора преносног ситета кога је основала РС за обављање делатности и управљања преносним системом, а на основу ког члана је EMC АД покренуо поступак пред Министарством привреде за пренос права својине на прикључним постројењима ветропаркова и земљишту на којем су изграђени са РС у својину EMC-а АД.

У складу са захтевима MPC 16 „Некретнине, постројења и опрема“, извршена је идентификација залиха опреме од стратешког (фундаменталног) значаја у инвестиционим и обртним магацинима и књиговодствено евидентирано у износу од 37.491 хиљада динара, чиме је омогућено њихово вођење у оквиру класе основних средстава и обрачун амортизације.

Током 2022. године реализовани се уговори за набавку некретнина, постројења и опреме чије окончање се очекује током 2022. године или касније. У табели су исказане вредности највећих уговора и вредност њихове реализације на дан 31. децембра 2022. године:

(у хиљадама динара)

НАЗИВ ДОБАВЉАЧА	БРОЈ УГОВОРА	ВРЕДНОСТ УГОВОРА	РЕАЛИЗОВАНО ДО 31.12.2022.Г.	ПРЕОСТАЛО
ЕЛЕКТРОМОНТАЖА КРАЉЕВО	500-00-UGO-297/2020-001	807.369	665.092	142.277
ЈАДРАН ДОО БЕОГРАД	500-00-UGO-81/2020-001	1.098.412	651.965	446.447
КОДАР ЕНЕРГОМОНТАЖА ДОО БЕОГРАД	500-00-UGO-NAV-88/2020-001	950.969	419.349	531.620
ЕНЕРГОТЕХНИКА – ЈУЖНА БАЧКА ДОО	500-00-UGO-297/2020-001	757.166	756.002	1.164
ЦИП ДОО КРАЉЕВО	500-00-UGO-NAV-447/2021-001	214.147	214.143	4
ЕЛЕКТРОИСТОК-ИЗГРАДЊА ДОО БЕОГРАД	500-00-UGO-NAV-292/2021-001	285.419	174.700	110.719
КОДАР ЕНЕРГОМОНТАЖА ДОО БЕОГРАД	500-00-UGO-NAV-352/2021-001	829.785	170.399	659.386

У прилогу је табела вредности највећих инвестиција са стањем на дан 31.12.2022. и колико је предвиђено буџетом

(у хиљадама динара)

Пројекат	Вредност инвестиције на дан 31.12.2022.	Активирано до 31.12.2022.	Укупно улагање до 31.12.2022.	Планирано буџетом до 31.12.2022.	%
ДВ 400кВ Крагујевац 2 – Краљево 3	1.838.524	172.367	2.010.891	2.577.366	78%
Даљинско управљање – импл. на свим ТС	1.204.387	218.602	1.422.988	1.211.629	117%
ТС Краљево 3 -Рек. у ТС 400/220/110кВ	1.099.382	0	1.099.382	1.534.468	72%
Надоградња комуникационих система РДЦ	583.970	0	583.970	484.898	120%
ТС 400/220/110кВ Панчево 2, реконстр.	575.842	217.539	793.381	923.410	86%
ТС Србобран – Рек. у ТС 400/220/110 кВ	523.467	1.340.261	1.863.728	2.120.110	88%
Обј. EMC АД- адаптација ДВ 110кВ	509.097	186.898	695.996	868.397	80%
ТС 400/110 кВ Бор 2 – реконструкција	495.181	5.628	500.810	638.992	78%
Посл.зграда EMC-а,Војводе Степе 412,сан.	363.099	356.049	719.147	740.540	97%

Стање инвестиција у току на дан 31.12.2022. год. износи 13.501.767 хиљада динара. До 31.12.2021. активирано је 37.556.783 хиљада динара, тако да укупна улагања у инвестиције износе 51.058.550 хиљада динара. Планирани буџет

за инвестиције са стањем на дан 31.12.2022. год. износи 63.892.153 хиљада динара, док преостали планирани буџет износи 12.833.603 хиљада динара.

Табела Нематеријална улагања, некретнине, постројења и опрема обухвата и средстава са правом коришћења признатих у складу са МСФИ 16, а преглед тих средстава по групама, са стањем на дан 31. децембра 2022. године, дат је у следећој табели:

Средства са правом коришћења признатих у складу са МСФИ 16	Набавна вредност	Акумулирана амортизација	Садашња вредност
Путничка возила	41.514	(13.028)	28.486
Закуп пословног простора (Кнеза Милоша, 2. спрат)	24.815	(12.408)	12.408
УКУПНО	66.329	(25.436)	40.894

Средства са правом коришћења у напред наведеној табели промена исказана су у оквиру ставке Постројења, опрема и остала средства.

21 УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ ПРАВНИХ ЛИЦА

(у хиљадама динара)

	За годину која се завршава 31.децембра		
	% учешћа	2022	2021
Учешћа у капиталу зависних правних лица			
Електроисток – Изградња д.о.о.	100%	72.667	72.667
Електроисток – Пројектни биро д.о.о.	100%	28.945	28.945
EMC Сервицес доо Београд	100%	600	600
SEEPEX a.d.	75%	180.000	180.000
		282.212	282.212
Учешће у капиталу придружених правних лица			
Електроенергетски координациони центар	25%	5.246	5.246
Центар за координацију сигурности	33.33%	4.200	4.200
Исправка вредности: Учешћа у капиталу придружених ПЛ		(342)	(342)
		9.104	9.104
Учешћа у капиталу осталих правних лица (до 20%)			
Електропривреда Србије – Косово		236.026	236.026
Recreators d.o.o. Београд		3.200	3.200
Привредна банка а.д. Београд		163	163
АД Холдинг Индустија каблова		135	135
Акције Црногорски електропрносни систем	15%	2.343.524	2.194.021
Акције Joint Allocation Office	4%	30.479	30.479
Исправка вредности: Учешћа у капиталу осталих ПЛ		(236.189)	(236.189)
		2.377.338	2.227.835
Учешће у капиталу праних лица - укупно		2.668.654	2.519.151

Друштво „Електроисток – Изградња“ д.о.о. Београд бави се изградњом електроенергетских објеката, уређаја, водова и постројења, а Друштво „Електроисток – Пројектни биро“ д.о.о. Београд пројектовањем електроенергетских објеката и уређаја.

Друштво EMC SERVICES ДОО, Београд је основано ради обављања консултантских активности у вези са пословањем и осталим управљањем.

Друштво „Електроенергетски координациони центар“ д.о.о. Београд (ЕКЦ) бави се консултантским услугама у области регулације и обрачуна реализоване радне енергије. Друштво је основано 1993. године и пословало је као координатор регулационог и обрачуног блока Електропривреде Србије, Електропривреде Македоније, Електропривреде Црне Горе и Електропривреде Републике Српске. Поменуте четири електропривреде су оснивачи „Електроенергетског координационог центра“ д.о.о. са по 25% учешћа у капиталу. Од 1. децембра 2007. године функцију координатора блока врши EMC АД Београд, док је „Електроенергетски координациони центар“ д.о.о. преузео консултантске услуге у области регулације и обрачуна енергије.

Учешће EMC АД Београд у износу од 236.026 хиљада динара односи се на оснивачка улагања ЈП „Електропривреда Србије“ у пројекат Косово 2100MW и пројекат ТСУ Приштина. Сходно Одлуци Владе Републике Србије, по билансу разграничења састављеном на дан 30. јуна 2005. године, ова учешћа су пренета на EMC АД Београд у потпуности.

Услед неизвесности притицања економских користи по основу ових пласмана наведени пласмани су исправљени у потпуности.

Друштво „Seerex“ a.d. Београд бави се трговином електричном енергијом, уз додатно обављање делатности управљање тржиштем електричне енергије. Друштво је основано 2015. године, заједно са Европским акционарским друштвом „Erex Spot“ SE из Париза. EMC АД Београд поседује 75% удела у капиталу „Seerex“ a.d., а „Erex Spot“ SE 25% удела.

Друштво „Центар за координацију сигурности“ д.о.о. Београд основао је 2015. године EMC АД Београд заједно са „Црногорским електропреносним системом“ а.д. и „Независном оператером система у БИХ“. Друштво се бави пружањем услуга централизованог оперативног планирања, а настало је у циљу регионалне сарадње и координације сигурности рада. Сваки од оснивача поседује по 33,33% удела у капиталу.

Учешће у капиталу осталих правних лица у износу од 2.194.021 хиљада динара односи се на улагање EMC АД Београд у куповину акција „Црногорског електропреносног система“ а.д. EMC АД Београд је 29. децембра 2015. године купило око 10% акција „ЦГЕС“ а.д. и 12.01.2021. још 5% акција.

EMC АД је купио 4% акција од укупно уписаног акцијског капитала привредног друштва Joint Allocation Office С.А. Луксембург, у износу од 30,479 хиљада динара.

22 ДУГОРОЧНИ ПЛАСМАНИ У ЗЕМЉИ

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2022.	2021.
Потраживања за продате станове и стамбени кредити	27.641	31.298
	27.641	31.298
Текуће доспеће:		
- потраживања за продате станове	(3.685)	(3.566)
	(3.685)	(3.566)
	23.956	27.732

23 ЗАЛИХЕ

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2022	2021
Материјал	659.384	612.351
Резервни делови	114.611	107.591
Алат и инвентар	101.118	60.650
Роба	840	496
Дати аванси	17.359	15.929
Укупна набавна вредност	893.312	797.017
Исправка вредности:		
- залиха материјала	(265.802)	(155.415)
- залиха резервних делова	(9.525)	(9.525)
- залиха алата	(183)	(183)
- датих аванса	(5.113)	(5.113)
Укупна исправка вредности	(280.623)	(170.236)
Укупна садашња вредност	612.689	626.781

Након реконструкције трафостаница, објеката EMC АД, утврђено је да се у инвестиционом магацину налазе вишкови и резервна опрема која се даље неће користити за првобитну намену (уградња на основним средствима), већ ће се користити за потребе редовног одржавања. Из тог разлога у 2022. години извршен је пренос у обртни магацин (залихе материјала) у износу од 44.973 хиљада динара (2021. година: 3.930 хиљада).

» Стратешке (фундаменталне) залихе

У 2022. години рађена је анализа залиха у магацинима чији је период обрта дужи од годину дана, а чија је намена у вези са неком некретнином, постројењем и опремом и које могу бити материјално значајне. На основу анализе

препознате су стратешке (фундаменталне) залихе у износу од 37.491 хиљаде динара и као такве воде се у аналитици основних средстава на посебним класама, што је и приказано у Табели некретнина, постројења опреме.

24 ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2022	2021
Потраживања од купаца:		
- повезана правна лица	3.670	1.372
- остала повезана правна лица	4.421	2.921
- у земљи	2.540.839	747.930
- у иностранству	1.666.195	675.165
	4.215.125	1.427.387
Исправка вредности потраживања:		
- купци у земљи	(713.397)	(663.395)
- купци у иностранству	(7.507)	(7.508)
	(720.904)	(670.902)
	3.494.221	756.485

Потраживања од купца у земљи износе 2.540.839. хиљ.дин. и највећим делом се односе на потраживања од Електродистрибуције Д.О.О. Београд.

25 ОСТАЛА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2022	2021
Потраживања за камату и дивиденду	1.091	22.916
Потраживања од запослених	53.606	52.105
Потраживања за преплаћен порез на добит	0	0
Потраживања од заједничких аукција на ино.тржишту	596.135	324.908
Потраживања за ПДВ	99.792	27.956
Остала потраживања	25.528	21.171
	776.152	449.056
Исправка вредности потраживања:		
- остала потраживања	(11.118)	(11.116)
	(11.118)	(11.116)
	765.034	437.940

Потраживања од заједничких аукција на ино.тржишту у износу од 596.135 хиљ.дин., односе се на потраживања за 50% припадајућег прихода за аукције на прекограничним капацитетима са БиХ, Хрватском, Црном Гором и Бугарском.

26 КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2022	2021
Текуће доспеће:		
- Дугорочних потраживања за продате станове и стамбене кредите	3.685	3.566
Остали краткорочни пласмани (Келер)	10.935	82.863
	14.620	86.429

Остали краткорочни пласмани (Келер) се односе на фиксне колатерале и маргине које служе као обезбеђење средстава за рад на организованом тржишту електричне енергије SEEPEX.

27 ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2022	2021
Девизни рачуни	2.038.869	990.616
Текући рачуни	470.711	576.343
Благајна	54	23
Готовина за посебне намене	107.863	37.761
Остала новчана средства	475	3.357
	2.617.972	1.608.100
Исправка вредности динарских новчаних средстава:		
- по пословном рачуну	(8.199)	(8.199)
	(8.199)	(8.199)
	2.609.773	1.599.901

Исправка вредности динарских новчаних средстава у износу од 8,199 хиљада динара односи се на средства по пословном (специјалном) рачуну Униврал банке која је у стечају. Готовина за посебне намене односи се на издвојене рачуне за фиксни колатерал и маргину на наменском девизном рачуну за оперативни рад на организованом тржишту електричне енергије.

28 КРАТКОРОЧНА И АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2022	2021
Обрачунати нефактурисани приходи	3.609.385	4.852.075
Разграничени трошкови по основу обавеза	177.282	174.825
Унапред плаћени трошкови	14.901	10.171
Остала активна временска разграничења	217.129	73.602
	4.018.697	5.110.673

Обрачунати нефактурисани приходи на дан 31. децембра 2022. године исказани у износу од 3.609.385 хиљада динара (у 2021.г. – 4.852.075 хиљада динара), и највећим делом односе се на потраживања за нефактурисан приход у земљи по основу преноса електричне енергије и балансне одговорности од привредних друштава у саставу ЈП „Електропривреда Србије“.

Разграничени трошкови по основу обавеза у 2022. години исказани у износу од 177.282 хиљада динара се највећим делом 165.519 хиљада динара односе на осигурање имовине.

29 КАПИТАЛ

» Акцијски капитал

Основни капитал Друштва је у државном власништву, који је уписан приликом оснивања као разлика између књиговодствене вредности средстава и обавеза преузетих из Јавног друштва „Електроисток“ и Јавног друштва „Електропривреда Србије“. Државни капитал је регистрован у Агенцији за привредне регистре дана 1. јула 2005. године у износу од 516,602,312 EUR. Регистрација је извршена на основу процене унетог новчаног и неновчаног улога. Процена је извршена од стране локалног овлашћеног проценитеља и обухвата средства Јавног друштва „Електроисток“ и део средстава у оквиру Јавног Друштва „Електропривреда Србије“ са стањем на дан 31. децембра 2004. године. Укупан основни капитал Друштва је исказан са стањем на дан 31. децембра 2015. године у износу од 27,082,421 хиљада динара и није усаглашен са капиталом код Агенције за привредне регистре. Током 2016. године настављене су активности у вези усаглашавања капитала и пословне реорганизације Друштва у акционарско друштво. На основу извештаја о Процени вредности укупног капитала од стране „Економског института“ а.д. од 17. јуна 2016. године и Решења о давању сагласности Владе РС на усвајање извештаја бр. 023-6654/2016 од 27. јула 2016. године, дана 17. августа 2016. године извршена је промена вредности основног капитала у Агенцији за привредне регистре. Уписан је основни капитал у износу од 27,048,840 хиљада динара на дан 31.12.2015. године. Усаглашен је износ капитала у пословним књигама Друштва и уписани у Агенцији за привредне регистре. На основу Решења о давању сагласности бр.401-10945/2020 од 24. децембра 2020. године Владе РС о повећању акцијског капитала, Друштво је 14.07.2021. године у Агенцији за привредне регистре уписало основни капитал у вредности од 29.510.500 хиљада динара

» Остали капитал

Остали капитал, приказан у билансу стања Друштва на дан 31. децембра 2022. године, односи се на сопствене ванпословне изворе, који су пренети приликом прве примене нових рачуноводствених прописа Републике Србије на дан 1. јануара 2004. године.

» Расподела добитка

Друштво је у децембру 2021. године спровело одлуку о расподели добити по финансијским извештајима за 2019. и 2020. годину на основу Решења о давању сагласности Владе РС на расподелу добити бр.41-10826/2021 и 41-10829/2021 од 25. новембра 2021. године. У 2022. г. није било расподеле добити.

30 ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Промене на дугорочним резервисањима за године које су се завршиле 31. децембра 2021. године и 31. децембра 2022. године биле су следеће:

(у хиљадама динара)

	Резервисања за накнаде запосленима	Резервисања за судске спорове	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2021.	528.326	308.391	836.717
Резервисање током периода	183.750	56.103	239.853
Укидање резервисања	(12.284)	(56.637)	(68.921)
Актуарски губитак/(добитак)	13.765	0	13.765
Искоришћена резервисања	(49.529)	(7.377)	(56.906)
Стање на дан 31. децембра 2021.	664.028	300.480	964.508
Резервисање током периода	28.688	65.221	93.909
Укидање резервисања	(53.522)	(41.421)	(94.943)
Актуарски губитак/(добитак)	(42.353)		(42.353)
Искоришћена резервисања	(62.480)	(4.889)	(67.369)
Стање на дан 31. децембра 2022.	534.361	319.391	853.752

Резервисања за накнаде запосленима

Основне актуарске претпоставке коришћене за актуарски обрачун накнада запосленима (отпремнине приликом одласка у пензију и јубиларне награде) обелодањене су у напомени 2.6. Актуарски обрачун за 2022. и 2021. годину извршен је од стране независног актуара.

Износ искоришћених резервисања у 2022. години у износу од 62.480 хиљада динара односи се на исплаћене отпремнине и јубиларне награде у току године (2021. година: 49.529 хиљада).

У складу са захтевима МРС 19, актуарски губитак/(добитак) за 2022. годину износи 42.353 хиљада динара и односи се на отпремнине за одлазак у пензију. Актуарски добитак/губитак исказан је у нето износу у билансу стања у оквиру осталих компоненти капитала (остали укупни резултат). Актуарски добици/губици по основу јубиларних награда

исказују се у билансу успеха за текући период. Актуарски добитак на јубиларним наградама у 2022. години исказан је у оквиру осталих прихода (напомена 17).

Резервисања за судске спорове

Формирана резервисања током 2022. године за судске спорове износе 65.221 хиљаду динара (у 2021-56.103 хиљада динара).

Део прихода од укидања резервисања у износу 41.421 хиљада динара (у 2021 – 56.637 хиљада динара) односе се на укидање резервисања за судске спорове у 2022.г. и иста су исказана у оквиру осталих прихода (напомена 17).

31 ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ И ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ЛИЗИНГА У ЗЕМЉИ

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава	
	2022.	2021.
Дугорочни кредити у земљи		
- преуговорени са Агенцијом за осигурање депозита:		
IBRD 2338-5	653.848	728.395
IBRD 2338-7	186.955	208.270
IBRD 14695	77.557	86.399
Капитал Хилфе (Инвестбанка)	5.184.342	5.278.404
Капитал Хилфе (Војвођанска банка)	1.205.084	1.226.949
- кредити од домаћих банака:		
Банка Поштанска Штедионица	0	86.227
Обавезе по основу лизинга у земљи	41.782	57.944
	7.349.568	7.672.588
Текућа доспећа:		
IBRD 2338-5	(72.938)	(73.099)
IBRD 2338-7	(20.855)	(20.901)
IBRD 14695	(8.651)	(8.671)
Капитал Хилфе (Инвестбанка)	(91.744)	(82.586)
Капитал Хилфе (Војвођанска банка)	(21.326)	(19.197)
Банка Поштанска штедионица	(0)	(86.227)
Обавезе по основу лизинга у земљи	(26.361)	(16.081)
	(241.875)	(306.762)
	7.107.693	7.365.826

» **Дугорочни кредити у земљи (преуговорени са Агенцијом за осигурање депозита)**

Кредит од Међународне банке за обнову и развој (IBRD) иницијално је одобрен ЈП „Електропривреда Србије“. У складу са Споразумом о зајму између СР Југославије и Међународне банке за обнову и развој од 17. децембра 2001. године, укупне обавезе Друштва по основу главница кредита, камата и других обрачунатих трошкова до краја 2001. године представљају главницу новог кредита који се отплаћује Влади Републике Србије. ЈП „Електропривреда Србије“ је на дан 17. маја 2006. године закључила уговор о репрограму обавезе са Агенцијом за осигурање депозита којим се регулишу обавезе Друштва према Републици Србији, по основу репрограмираних кредита према наведеном повериоцу. У складу са поменутиим уговором део обавезе у износу од 81% дуга пренет је на ЈП „Електро mreжа Србије“.

Наведени дуг репрограмиран је на период до 15.децембра 2031.године. Отплата се врши у полугодишњим ануитетима од којих први доспева за плаћање 15. јуна 2006. године уз варијабилну каматну стопу.

Кредит од Капитал Хилфе банке одобрен је ЈП „Електроисток“ од стране Савезне Републике Немачке 1974. године. Кредит је реализован преко Инвест банке а.д., Београд и Војвођанске банке а.д., Нови Сад. Кредит је био у статусу мировања у периоду од 1992. године до 31. децембра 2005. године.

» **Капитал Хилфе - Инвест банка а.д. Београд**

Друштво је дана 12. септембра 2006. године закључило уговор о репрограму дела кредита са Агенцијом за осигурање депозита. У складу са наведеним уговором обавезе Друштва по овом кредиту на дан 31. децембра 2005. године износе 49,033,292 ЕУР (главница 46,825,100 ЕУР, камата 2,208,192 ЕУР). Кредит се отплаћује у полугодишњим ануитетима почев од 22. септембра 2018. године, уз каматну стопу од 2.3% на годишњем нивоу. Кредит доспева 22. марта 2041. године.

» **Капитал Хилфе - Војеођанска банка а.д. Нови Сад**

Друштво је на дан 29. децембра 2006. године закључило уговор о регулисању обавеза према Републици Србији са Агенцијом за осигурање депозита. У складу са наведеним уговором обавезе Друштва о овом кредиту на дан 22. септембра 2006. године износе 11,405,597 ЕУР (главница 10,884,349 ЕУР, камата 521,247 ЕУР). Кредит се отплаћује у полугодишњим ануитетима почев од 22. септембра 2018. године, уз каматну стопу од 2,3% на годишњем нивоу. Кредит доспева 22. марта 2041. године.

» **Кредити од домаћих банака - Банка Поштанска штедионица**

Друштво је на дан 24. децембра 2015. закључило уговор са Банком Поштанском штедионицом о дугорочном кредиту бр. 231291001 у укупном износу до 14.000.000 ЕУР. У динарској противвредности по званичном средњем курсу НБС (по курсној листи на дан 24.12.2015. године) кредит износи 1.704.077 хиљада динара. Део средстава од 1.000.000 ЕУР у динарској противвредности обезбеђује Јубмес банка а.д. Београд, као члан Конзорцијума, а остатак средстава 13.000.000 ЕУР у динарској противвредности обезбеђује Банка Поштанска штедионица, као заједнички пуномоћник и представник Конзорцијума (Уговор о Конзорцијуму од 17.12.2015. године). Грејс период је 12 (дванаест) месеци од повлачења прве трансхе, а отплата се врши у 60 (шездесет) месечних рата од по 233.333 ЕУР, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан плаћања. Последња рата доспева 25. децембра 2021. године. Обрачун камате се врши месечно према плану отплате кредита (номинална каматна стопа је 3М ЕУРИБОР + 2,40% на годишњем нивоу). У складу са одлуком о привременим мерама за очување стабилности финансијског система, примењен је од 25.03.2020. године застој у отплати обавеза, „први“ мораторијум. Формиран је нови план отплате кредита и тиме је рок отплате продужен за 3 месеца. Увећан је износ главнице, месечна рата је повећана на 244.444,42 ЕУР и камата се састоји од камате и камате на мораторијум. Нови план отплате је ревидиран 25.10.2020. године, са роком отплате од 25.03.2022. године.

» **Обавезе по основу лизинга у земљи**

У складу са применом МСФИ 16 – признавање имовине са правом коришћења по основу Уговора о закупу и Уговора о лизингу, извршено је књижењена дугорочним обавезама:

- за закуп некретнине (Савез инжењера и техничара), са периодом закупа од 4 године и дисконтном стопом 2,25%.
- за закуп опреме (закуп возила Порсцхе Мобилитс доо и Алпрос), са периодом закупа 4 године и дисконтном стопом од 3,42%.

32 ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ У ИНОСТРАНСТВУ

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2022.	2021.
Дугорочни кредити у иностранству		
EIB I	923.974	1.124.122
IDA	54.110	75.165
EIB II	1.768.853	1.944.799
KFW	1.403.373	788.593
	4.150.309	3.932.679
Текућа доспећа:		
EIB I	(197.666)	(198.103)
IDA	(21.644)	(21.476)
EIB II	(171.652)	(172.031)
KFW	(173.288)	(83.010)
	(564.250)	(474.620)
	3.586.060	3.458.059

» **Дугорочни кредити у иностранству**

На основу уговора о финансирању пројекта управљања електроенергетским системом Србије и Црне Горе, који је закључен између Србије и Црне Горе и Европске инвестиционе банке 31. августа 2002. године, ЈП „Електропривреда Србије“ одобрен је оквирни кредит од 59,000,000 ЕУР. На дан 21. децембра 2006. године, потписан је Споразум између ЈП „Електропривреда Србије“ и ЈП „Електро mreжа Србије“ на основу којег се сва права и обавезе по основу овог кредита преносе на ЈП „Електро mreжа Србије“. Повлачење кредита врши се у трансхама на основу захтева Друштва, при чему се укупна средства кредита морају исплатити највише у 9 (девет) трансхи од најмање 3 милиона ЕУР.

Повучено је 5 (пет) трансхи. Рок за коришћење одобреног оквирног кредита је 30. јун 2008. године. Рок отплате је 20 година, од чега је грасе период 5 (пет) година. Кредит се отплаћује у полугодишњим ратама које доспевају 10. маја и 10. новембра, као и 20. јануара и 20. јуна и то у периоду од 10. новембра 2011. године до 10. новембра 2028. године, уз каматну стопу која се разликује по трансхама (за прву трансху – 4,707%; за другу трансху – 4,676%; за трећу трансху – 4,862%; за четврту трансху – 4,986%; за пету трансху – 4,406% годишње). До 31. децембра 2009. године повучен је део у износу од 25,27 милиона ЕУР, а преостали износ кредита отказан је 2009. године.

Имајући у виду да Пројекат „Реконструкције сектора енергетике“ није реализован и да Европска инвестициона банка није могла да одобри ново продужење рока повлачења средства из кредита, ЕИБ је у 2009. години одобрила нови кредит за финансирање Пројекта „Унапређење мреже за пренос електричне енергије EMC“ (у нашим књигама се води као ЕИБ II). Пројекат ће се финансирати на следећи начин:

- Укупна цена Пројекта: 50,7 милиона ЕУР
- Износ сопствених средстава: 26,2 милиона ЕУР
- Износ кредита: 24,5 милиона ЕУР

Повлачење кредита се врши у траншама, највише 6 (шест) транши од најмање 4 милиона ЕУР. Период отплате је 20 (двадесет) година, од чега је грасе период 5 (пет) година. Каматна стопа може бити фиксна или променљива и бира се приликом захтева за повлачење транше. Могућа је конверзија каматне стопе из фиксне у променљиву, али не и променљиве каматне стопе у фиксну. Рок повлачења је 31. децембар 2014. године. Рок отплате је 15 (петнаест) година. Први датум отплате је 5 (пет) година после датума исплате транше, последњи датум отплате је најраније 4 (четири) године, а најкасније 20 (двадесет) година од исплате транше. Дозвољена је отплата пре времена.

Државна заједница Србија и Црна Гора је 8. септембра 2005. године закључила Споразум о кредиту за развој број 4090 УФ са Међународним удружењем за развој (IDA) ради реализације пројекта побољшања приступа тржишту електричне енергије за потрошаче и снабдеваче. Предвиђена средства за реализацију дела пројекта који се односи на изградњу међусобно повезаних преносних линија и повезаних активности, који треба бити реализован од стране Друштва, износи 1,660,000 СДР (СДР – Специјална права вучења). До 31. децембра 2010. године повучено је 1,476,466 СДР односно 1,758,476 ЕУР. Рок отплате је 10 (десет) година, грасе период је 10 (десет) година. Нема камате, има трошкова commitment fee од 0% до 0,5% и servis charge 0,75% на неповучени део кредита.

На основу пројекта Регионалног програма енергетске ефикасности у преносном систему закључен је кредит KfW 27575, дана 01.03.2017. Рок за повлачење средстава је померен на 30.06.2022. године са највише 21 (двадесет и једном) ратом отплате. Повлачење средстава се врши по траншама, најмањи повучени износ је 500,000ЕУР. Плаћање рате и камате је полугодишње 30.јуна и 30.децембра. Коммитмент фее је износ од 0,25% на неповучена средства, плаћа се полугодишње. Манагемент фее се плаћа једнократно 0,75% од износа зајма. Камата је фиксна 0,8%. Грејс период је 3 године, а рок отплате је 10 година. Датум прве отплате је био 30.12.2020.год.

33 ДУГОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

(у хиљадама динара)

	За годину која се завршава 31. децембра	
	2022	2021
Дугорочна пасивна временска разграничења	1.514.513	1.552.621
	1.514.513	1.552.621

Дугорочна пасивна временска разграничења се односе на разграничене приходе по основу преузимања од стране EMC АД прикључних постројења (ветропаркова на преносни систем и новопостављеног кабловског вода КВ Београд 6 – ТЕТО Нови Београд).

34 ДУГОРОЧНИ ОДЛОЖЕНИ ПРИХОДИ И ПРИМЉЕНЕ ДОНАЦИЈЕ

(у хиљадама динара)

	За годину која се завршава 31. децембра	
	2022	2021
Примљене донације из иностранства - основна средства	4.660.580	4.763.923
Примљене донације у земљи - основна средства	498.749	498.749
Примљене донације у земљи - новчана средства	36.408	0
	5.195.737	5.262.672

Промене у одложеном приходу од примљених донација за године које су се завршиле 31. децембра 2022. године и 31. децембра 2021. године биле су следеће:

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2022.	2021.
На дан 1. јануара	5.262.672	5.366.180
Нове донације током године	339.925	336.484
Пренос на приходе	(406.860)	(439.992)
На дан 31. децембра	5.195.737	5.262.672

35 КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2022	2021
<i>Текућа доспећа:</i>		
- дугорочни кредити у иностранству	564.250	474.620
- дугорочни кредити у земљи (преуговорени са Агенцијом за осигурање депозита)	215.514	290.682
- дугорочне обавезе по основу лизинга	26.361	16.081
- краткорочна обавеза по основу револвинг кредита	0	2.351.499
Остале краткорочне финансијске обавезе	(1.093)	652
	805.032	3.133.534

Краткорочне обавезе према Raiffeisen bank a.d су измирене у 2022.год., у 2021.год. (у износу од 2.351.499 хиљ.дин.) односе се на револвинг кредите за текућу ликвидност друштва. Остале краткорочне обавезе у негативном износу од 1.093 хиљаде динара односе се на потраживања од запослених по основу плаћања платним картицама у земљи и иностранству која још нису била ликвидирани и правдана до 31. децембра 2022. године.

36 ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2022	2021
Обавезе према добављачима:		
- матична и зависна правна лица у земљи	618.412	466.819
- остала повезана правна лица у земљи	7.864	9.764
- у земљи	2.646.286	3.323.824
- у иностранству	1.710.794	1.021.597
Остале обавезе из пословања	839	714
	4.984.195	4.822.718

37 ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2022	2021
Обавезе по основу камата	0	601
Обавезе по основу зарада и пореза и доприноса на зараде	214.001	217.228
Обавезе по основу ПДВ	143.043	82.101
Накнада за коришћење добара од општег интереса	28.181	26.303
Регулаторна накнада (АЕРС)	31.331	31.331
Обавезе по основу пореза на добитак	1.080.567	136.978
Остале обавезе	79.932	35.406
	1.577.055	529.948

38 КРАТКОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2022	2021
Укалкулисана камата	66.612	72.300
Укалкулисани нефактурисани трошкови	2.593.676	2.785.407
Укалкулисане обавезе за неискоришћени ГО	94.649	91.906
Разграничене обавезе према ино.добављачима	298.251	701.097
Остале укалкулисане обавезе	2.910	19
	3.056.098	3.650.729

Укалкулисани нефактурисани трошкови износе 2.593.676 хиљ.дин., и највећи део се односи на обавезе по основу балансног механизма и балансне одговорности у износу од 1.350.986 хиљ.дин., надокнаду губитака у преносу у износу од 608.106 хиљ.дин. и помоћних услуга ЈП ЕПС у износу од 308.885 хиљ.дин. Разграничене обавезе према ино.добављачима се у целости односе на обавезе по основу FSKAR процеса (услуга поравнања нежељених одступања).

39 ВАНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2022	2021
Издате менице и гаранције	14.194.020	15.851.436
Процењена ратна штета	8.488.084	8.506.873
Примљене менице и гаранције	23.282.727	14.959.366
Остала ванбилансна евиденција	1.330.402	54.320
	47.295.233	39.371.995

Примљене менице и гаранције на дан 31. децембра 2022. године износе 23.282.727 хиљада динара (у 2021. – 14.959.366 хиљада динара), и највећим делом односе се на средства обезбеђења за балансну одговорност.

Издате менице на дан 31. децембра 2022. године у износу од 14.194.020 хиљада динара (у 2021. – 15.851.436 хиљада динара) највећим делом односе се на сопствене менице издате Агенцији за осигурање депозита као обезбеђење за кредите.

Процењена ратна штета на дан 31. децембра 2022. године у потпуности се односи на процењену штету проузроковану бомбардовањем електроенергетских објеката од стране НАТО пакта у износу од 8.488.084 хиљада динара (у 2021.г. – 8.506.873 хиљаде динара).

40 ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ И СРЕДСТВА

» Судски спорови

Као што је наведено у Напомени 30, Друштво је на дан 31. децембра 2022. године извршило дугорочна резервисања по основу судских спорова у износу од 319.390 хиљада динара. Са стањем на дан 31. децембра 2022. године против Друштва се воде судски спорови по различитим основама у укупном износу од 322.420 хиљада динара (процењена вредност спорова у току). Коначан исход спорова тренутно није могуће предвидети. Руководство Друштва сматра да по преосталом износу спорова против Друштва (3.030 хиљада динара), који превазилазе износ већ извршених резервисања, не могу настати материјално значајне негативне последице по Друштво.

41 ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

(у хиљадама динара)

2022. година	Продаја повезаним лицима	Набавка од повезаних лица	Потраживања	Обавезе
Зависна Друштва				
Електроисток – Пројектни биро	12.887	279.051	1.568	168.447
Електроисток – Изградња	8.984	1.199.430	374.494	449.964
Seerex	5.141	2.115	511	-
	27.012	1.480.596	376.573	618.411

(у хиљадама динара)

2021. година	Продаја повезаним лицима	Набавка од повезаних лица	Потраживања	Обавезе
Зависна Друштва				
Електроисток – Пројектни биро	31.833	257.084	1.260	147.132
Електроисток – Изградња	8.652	1.023.370	300.546	319.688
Seerex	2.043	5.068	151	-
	42.528	1.285.522	301.957	466.820

» Примања руководства

У 2022. години Друштво је исплатило зараде кључном руководству, које укључује и чланове Скупштине друштва и Комисије за ревизију, у бруто износу од 45.782 хиљада динара.

Кључно руководство у 2022. години чини 18 чланова.

(у хиљадама динара)

	За годину која се завршава 31. децембра	
	2022.	2021.
Зараде	35.521	37.348
Накнаде члановима Скупштине друштва	6.352	5.854
Накнаде члановима Ревизорске комисије	3.909	3.603
	45.782	46.805

42 ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

» Управљање ризиком капитала

Не постоји формални оквир за управљање ризиком капитала Друштва. Руководство Друштва разматра капитални ризик, на основама ублажавања ризика и уверења да ће Друштво бити у могућности да одржи принцип сталности пословања, истовремено максимизирајући повећање профита власника, преко оптимизације дуга и капитала. Структура капитала Друштва састоји се од дуговања, укључујући дугорочне кредите образложене у напмени 31 и 32, осталих дугорочних обавеза, готовине и готовинских еквивалената и капитала, а који укључује државни капитал, остали капитал, резерве као и нераспоређени добитак.

» Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Лица која контролишу финансије на нивоу Друштва врше преглед структуре капитала на годишњем нивоу. Као део тог прегледа, руководство Друштва разматра цену капитала и ризик повезан са врстом капитала

Показатељи задужености Друштва са стањем на крају године били су следећи:

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2022.	2021.
а) Задуженост	11.498.785	13.957.418
Готовина и готовински еквиваленти	2.609.773	1.599.901
Нето задуженост	8.889.012	12.357.517
б) Капитал	78.194.924	69.893.066
Рацио укупног дуговања према капиталу	0,11	0,18

а) Дуговање се односи на дугорочне кредите, остале дугорочне обавезе и краткорочне финансијске обавезе.

б) Капитал укључује државни и остали капитал, ревалоризационе резерве и нераспоређени добитак.

Детаљи значајних рачуноводствених политика, као и критеријуми и основе за признавање прихода и расхода за све врсте финансијских средстава и обавеза обелодањени су у напомени 3 ових финансијских извештаја.

» Категорије финансијских инструмената

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2022.	2021.
Финансијска средства		
Дугорочни финансијски пласмани	2.692.610	2.546.883
Потраживања по основу продаје	3.494.221	756.485
Краткорочни финансијски пласмани	14.620	86.429
Остала потраживања	597.840	348.775
Готовина и готовински еквиваленти	2.609.773	1.599.901
	9.409.064	5.338.473
Финансијске обавезе		
Дугорочне обавезе	10.693.753	10.823.885
Текуће доспеће дугорочних обавеза	806.125	781.383
Краткорочне обавезе – револвинг кредит	0	2.351.499
Обавезе из пословања, остале краткорочне обавезе и ПВР	9.392.705	9.861.148
Остале обавезе	66.355	74.268
	20.958.938	23.892.183

Основни финансијски инструменти Друштва су готовина и готовински еквиваленти, потраживања, финансијски пласмани који настају директно из пословања Друштва, као и дугорочни зајмови, обавезе према добављачима и остале обавезе чија је основна намена финансирање текућег пословања Друштва. У нормалним условима пословања, Друштво је изложено ниже наведеним ризицима.

» Циљеви управљања финансијским ризицима

Финансијски ризици укључују тржишни ризик (девизни и каматни), кредитни ризик и ризик ликвидности. Финансијски ризици се сагледавају на временској основи и превасходно се избегавају смањењем изложености Друштва овим ризицима. Друштва не користи никакве финансијске инструменте како би избегло утицај финансијских ризика на пословање из разлога што такви инструменти нису у широкој употреби, нити постоји организовано тржиште таквих инструмената у Републици Србији.

Тржишни ризик

Друштво је изложено финансијским ризицима од промена курсева страних валута и промена каматних стопа.

Изложеност тржишном ризику се сагледава преко анализе сензитивности. Није било значајнијих промена у изложености Друштва тржишном ризику, нити у начину на који Друштво управља или мери тај ризик.

Девизни ризик

Друштво је изложено девизном ризику првенствено преко готовине и готовинских еквивалената, потраживања од купаца, дугорочних кредита и обавеза према добављачима који су деноминирани у страниој валути. Друштва не користи посебне финансијске инструменте као заштиту од ризика, обзиром да у Републици Србији такви инструменти нису уобичајени.

Стабилност економског окружења у којем Друштво послује, у великој мери зависи од мера Владе Републике Србије у привреди, укључујући и успостављање одговарајућег правног и законодавног оквира.

Књиговодствена вредност монетарних средстава и обавеза исказаних у иностраној валути на датум извештавања у Друштву биле су следеће:

	(у хиљадама динара)			
	Средства		Обавезе	
	31. децембар 2022.	31. децембар 2021.	31. децембар 2022.	31. децембар 2021.
EUR	988.156	3.760.285	17.750.166	20.447.385
USD	-	-	-	-
	988.156	3.760.285	17.750.166	20.447.385

Друштво је осетљиво на промене девизног курса евра (EUR) и америчког долара (USD).

У 2022. години курс ЕУР је промењен за мање од 1% у односу на курс у 2021. години. Следећа табела представља детаље анализе осетљивости Друштва на пораст и смањење од 10% курса динара у односу на дату страну валуту. Стопа осетљивости од 10% се користи при интерном приказивању девизног ризика и представља процену руководства разумно очекиваних промена у курсевима страних валута. Анализа осетљивости укључује само ненамирена потраживања и обавезе исказане у иностраној валути и усклађује њихово превођење на крају периода за промену од 10% у курсевима страних валута. Позитиван број из табеле указује да повећање резултата текућег периода у случајевима када динар јача у односу на валуту о којој се ради. У случају слабљења динара од 10% у односу на дату страну валуту, утицај на резултат текућег периода био би супротан оном исказаном у претходном случају.

Утицај	(у хиљадама динара)							
	31. децембар 2022.				31. децембар 2021.			
	EUR		USD		EUR		USD	
	+10%	-10%	+10%	-10%	+10%	-10%	+10%	-10%
Добитак/губитак	1.676.201	(1.676.201)	-	-	1.668.710	(1.668.710)	-	-

Ризик од промене каматних стопа

Друштво је изложено ризику од промене каматних стопа на средства и обавезе код којих је каматна стопа варијабилна. Овај ризик зависи од финансијског тржишта те Друштво нема на располагању инструменте којим би ублажило његов утицај.

Књиговодствена вредност финансијских средстава и обавеза на крају посматраног периода дата је у следећем прегледу:

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава	
	2022	31. децембра 2021
Финансијска средства		
Некаматносна		
Дугорочни финансијски пласмани	2.668.654	2.519.151
Потраживања од купаца	3.494.221	756.485
Остала потраживања	596.749	325.859
Готовина и готовински еквиваленти	2.609.773	1.599.901
Фиксна каматна стопа		
Дугорочни финансијски пласмани	23.956	27.732
Краткорочни финансијски пласмани и зајмови	14.620	86.429
Остала потраживања	1.091	22.916
	9.409.064	5.338.473

Некаматносно		
Дугорочне обавезе	32.466	53.689
Текућа доспећа дугорочних обавеза	21.644	21.476
Обавезе из пословања	9.392.705	9.861.148
Остале обавезе	66.355	74.268
Фиксна каматна стопа		
Дугорочне обавезе	9.845.371	9.849.803
Текућа доспећа дугорочних обавеза	682.036	571.009
Варијабилна каматна стопа		
Дугорочне обавезе	815.916	920.393
Текућа доспећа дугорочних обавеза	102.445	188.898
Краткорочне обавезе – револвинг кредит	0	2.351.499
Укупно	20.958.938	23.892.183

Анализе осетљивости приказане у наредном тексту су успостављене на основу изложености променама каматних стопа за недеривативне инструменте на датум биланса стања. За обавезе са варијабилном стопом, анализа је састављена под претпоставком да је преостали износ средстава и обавеза на датум биланса стања био непромењен у току целе године. Повећање или смањење од 1 процентног поена представља, од стране руководства, процену реално могуће промене у каматним стопама. Да је каматна стопа 1 процентни поен виша/нижа, а све остале варијабле остале непромењене, Друштво би претрпело губитак од 9,184 хиљаде динара (31. децембар 2021 године: 34,608 хиљада динара). Оваква ситуација се приписује изложености Друштва која је заснована на варијабилним каматним стопама које се обрачунавају на дугорочне кредите и остале дугорочне обавезе.

Управљање потраживањима од купаца

Друштво је изложено кредитном ризику који представља ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања према Друштву измире у потпуности и на време, што би имало за резултат финансијски губитак за Друштво. Изложеност Друштва овом ризику ограничена је на износ потраживања од купаца на дан биланса.

Најзначајнији купци представљени су у следећој табели:

	(у хиљадама динара)	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2022.	2021.
Електродистрибуција Србије	1.409.045	848
Joint allocation office	794.532	136.463
Energy financing team	192.295	37.372
TERNA energy trading	135.184	310
GENi doo Beograd	98.130	58.107
AYEN energy trading	81.250	1.630
Danske commodities	77.137	80.441
Црногорски електроп. систем	73.978	19.629
Energy Danmark	62.220	56.280
Alpiq	42.278	29.551
Остали купци	528.172	335.854
	3.494.221	756.485

Структура потраживања од купаца за 2021. и 2022. годину по обрачуну МСФИ 9 приказана је у табелама које следи:

у 000 рсд

2021.г.	Пондерисана просечна стопа губитака	Бруто вредност	Кредитни губитак
Недоспело	0,01%	939.645	101
0-30	0,04%	0	0
31-60	4,20%	2.968	125
61-90	7,61%	1.498	114
91-120	31,25%	306.979	95.943
121-180	42,83%	327.732	140.383
Преко 180	100,00%	55.613	55.613
Укупно		1.634.435	292.279

у 000 рсд

2022.г.*	Пондерисана просечна стопа губитака	Бруто вредност	Кредитни губитак
Недоспело	0,03%	2.463.024	794
0-30	0,10%	0	0
31-60	0,23%	1.686.241	3.948
61-90	0,46%	3.080	14
91-120	1,79%	2.409	43
121-180	8,43%	0	0
Преко 180	100,00%	740.416	740.416
Укупно		4.895.170	745.216

*У структуру потраживања од купаца по обрачуну по МСФИ9, улазе Потраживања по основу продаје (Напомена 24), Остала потраживања од продаје (без потраживања за ПДВ – Напомена 25) и део краткорочних фин.пласмана (Дугорочна потраживања за продате станове и стамбене кредите – Напомена 26).

Управљање обавезама према добављачима

Обавезе из пословања, остале краткорочне обавезе и укалкулисане обавезе у оквиру пасивних временских разграничења на дан 31. децембар 2022. године исказане су у износу од 9.392.705 хиљада динара (2021 године 9.861.148 хиљада динара) при чему се највећи део односи на обавезе према „MAVIR“ 700.397 хиљаде динара, „ЈП Електропривреда Србије“ у износу од 584.106 хиљада динара, „Joint allocation office“ у износу од 564.314 хиљаде динара, „Elektroistok izgradnja“ у износу од 449.964 хиљаде динара, „СIP DOO Kraljevo“ у износу од 295.140 хиљаде динара, „Kodar“ у износу од 224.889 хиљаде динара, „Генерали осигурање“ у износу од 175.150 хиљаде динара. Друштво доспеле обавезе према добављачима, сагласно политици управљања финансијским ризицима, измирује у уговореном року.

Ризик ликвидности

Конечна одговорност за управљање ризиком ликвидности је на руководству Друштва које је успоставило одговарајући систем управљања за потребе краткорочног, средњорочног и дугорочног финансирања Друштва, као и управљањем ликвидношћу. Друштво управља ризиком ликвидности одржавајући одговарајуће новчане резерве континуираним праћењем планираног и стварног новчаног тока, као и одржавањем адекватног односа доспећа финансијских средстава и обавеза.

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа обавеза Друштва, укључујући и недоспеле камате које нису исказане у билансу стања на дан 31. децембра 2022. и 2021. године Приказани износи засновани су на недисконтованим токовима готовине насталих на основу финансијских обавеза, а на основу најранијег датума на који ће Друштво бити обавезно да такве обавезе намири.

31. децембар 2022.

(у хиљадама динара)

	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматносна	66.355	9.392.705	21.644	32.466	-	9.513.170
Фиксна каматна стопа						
- главница	48.884	58.824	574.328	2.684.037	7.161.334	10.527.412
- камата	10.515	73.768	171.635	828.255	1.218.360	2.302.533
Варијабилна каматна стопа						
- главница	0	4.326	98.119	409.778	406.138	918.361
- камата	0	784	17.299	51.582	18.381	88.046
- краткороч. обавезе	-	-	0	-	-	0
	125.754	9.530.407	883.025	4.006.118	8.804.213	23.349.522

(у хиљадама динара)

31. децембар 2021.

	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматносна	74.268	9.861.148	21.476	53.689	-	10.010.581
Фиксна каматна стопа						
- главница	48.992	53.517	468.500	2.920.204	6.929.599	10.420.812
- камата	12.881	75.219	181.397	1.064.740	1.217.310	2.551.547
Варијабилна каматна стопа						
- главница	28.742	61.820	98.336	513.356	407.037	1.109.291
- камата	324	1.376	19.329	69.819	18.421	109.269
- краткороч. обавезе	-	-	2.351.499	-	-	2.351.499
	165.207	10.053.080	3.140.537	4.621.808	8.572.367	26.552.999

» Фер вредност финансијских инструмената

Следећа табела представља садашњу вредност финансијских средстава и финансијских обавеза и њихову фер вредност на дан 31. децембра 2022. године.

	31. децембар 2022.		31. децембар 2021. (у 000 рсд)	
	Књиговодствен а вредност	Фер вредност	Књиговодствен а вредност	Фер вредност
Финансијска средства				
Дугорочни финансијски пласмани	2.692.610	2.692.610	2.546.883	2.546.883
Потраживања од купаца	3.494.221	3.494.221	756.485	756.485
Краткорочни финансијски пласмани	14.620	14.620	86.429	86.429
Остала потраживања	597.840	597.840	348.775	348.775
Готовина и готовински еквиваленти	2.609.773	2.609.773	1.599.901	1.599.901
	9.409.064	9.409.064	5.338.473	5.338.473

	31. децембар 2022.		31. децембар 2021. (у 000 рсд)	
	Књиговодствена вредност	Фер вредност	Књиговодствена вредност	Фер вредност
Финансијске обавезе				
Дугорочне обавезе	10.693.753	10.693.753	10.823.885	10.823.885
Текуће доспеће дугорочних обавеза	806.125	806.125	781.383	781.383
Краткорочне обавезе – револвинг кредит	0	0	2.351.499	2.351.499
Обавезе из пословања	9.392.705	9.392.705	9.861.148	9.861.148
Остале обавезе	66.355	66.355	74.268	74.268
	20.958.938	20.958.938	23.892.183	23.892.183

Претпоставке за процену тренутне фер вредности финансијских инструмената

Руководство Друштва сматра да не постоје материјално значајне разлике између књиговодствене и фер вредности одређених ставки финансијске имовине и финансијских обавеза. Поред тога, за процену текуће фер вредности коришћена је и претпоставка да књиговодствена вредност краткорочних потраживања од купаца и обавеза према добављачима апроксимира њиховој фер вредности, због тога што доспевају за плаћање/наплату у релативно кратком периоду.

Наредна табела представља анализу финансијских инструмената који су вредновани након почетног признавања по фер вредности, груписаних у нивое од 1 до 3, у зависности од степена могућности процене фер вредности.

- Ниво 1 одмеравања фер вредности произлази из котиране тржишне вредности (некориговане) на активним тржиштима за идентичну имовину и обавезе.
- Ниво 2 одмеравања фер вредности произлази из улазних параметара, различитих од котиране тржишне вредности обухваћене Нивоом 1, а које су видљиве из средстава или обавеза, директно (на пример, цена) или индиректно (на пример, проистекло из цене).
- Ниво 3 одмеравања фер вредности произлази из техника процењивања које укључују улазне параметре за финансијска средства или обавезе, а који представљају податке који се не могу наћи на тржишту (неистражени улазни параметри).

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно (у 000 рсд)
Финансијска средства				
Дугорочни финансијски пласмани	2.374.002			2.374.002
Краткорочни финансијски пласмани				
	2.374.002			2.374.002

Наведена табела укључује само финансијска средства јер Друштво нема финансијских обавеза које су исказане након почетног признавања по фер вредности.

43 НЕГОТОВИНСКЕ ТРАНСАКЦИЈЕ

	(у 000 рсд)	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2022	2021
Неготовинске трансакције из оперативних активности	32.124.910	10.166.270
	32.124.910	10.166.270

Неготовинске трансакције које из пословних активности односе се на компензације међусобних потраживања и обавеза према купцима и добављачима и исте су искључене из Извештаја о токовима готовине на позицијама прилива од продаје и примљених аванса у земљи и одлива за исплате добављачима и датим авансима у земљи. До значајног повећања износа компензација међусобних потраживања и обавеза у 2022. у односу на 2021. годину дошло је услед значајне нестабилности на тржишту електричне енергије током 2022. године као резултат значајног раста цене електричне енергије и поремећајима у односу понуде и тражње електричне енергије на домаћем и страном тржишту електричне енергије, што је довело до значајне кризе ликвидности код правних лица у земљи и електроенергетском сектору.

Компензације потраживања и обавеза спроводе се пре свега са правним лицима у земљи која су истовремено главни купци Друштва и добављачи електричне енергије за потребе обављања основне делатности Друштва.

44 НЕУСАГЛАШЕНА ПОТРАЖИВАЊА И ОБАВЕЗЕ

У складу са чланом 22. Закона о рачуноводству Друштво је извршило усаглашавање потраживања и обавеза са дужницима и повериоцима. Усаглашавање потраживања и обавеза извршено је са стањем на дан 2022. године.

Извештај се односи на домаће и ино добављаче и домаће и ино купце са салдом на крају године, као и са салдом нула, који су прометно били активни у 2022 години. Такође налазе се и партнери који су у стечају.

Укупан број неусаглашених ИОСа на дан 31.12.2022., послатих купцима је 204 (од послатих 314) у износу од 1.727.001 хиљ.дин. (од укупног износа 1.835.533 хиљ.дин.), што је 64,97% броја неусаглашених ИОСа, у износу 94,09% од укупног износа у динарима. Од овог непотврђеног износа наплаћено је у року до 8 дана 1.692.462(98%) и односи се на дневне и недељне аукције.

Укупан број неусаглашених ИОСа на дан 31.12.2022., послатих добављачима за неизмирене обавезе је 341 (од послатих 678 ИОСа), у износу 1.426.287 хиљада дин. (укупно 3.272.561 хиљ.дин.), што чини 50,29% броја неусаглашених, у износу 35,69% од укупног износа у динарима. Од овог непотврђеног износа 81,88% је плаћено у уговорном року. Неплаћени износи се односе највећим делом на недоспеле обавезе за плаћање ретенције (задржано плаћање према уговорној обавези).

45 ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАНА БИЛАНСА

У току је успостављање јединствене пословне инфраструктуре на пољу организованог тржишта електричне енергије за регионе Југоисточна и Централноисточне Европе у којој учествује зависно друштво SEEPEX. Овај пројекат је и даље и у току и очекује се да ће званично успостављање заједничке пословне инфраструктуре бити у 2023. години.

Почетком године донет је закључак Владе РС да се одобрава позајмица EMC-у у циљу решавања проблема ликвидности изазване повећањем цена електричне енергије за покриће цене губитака у преносном систему у 2023. години. Износ позајмице који ће бити реализован зависи од кретања тржишне цене електричне енергије за надокнаду губитака у преносном систему у односу на уговорену цену.

У Влади Републике Србије 23. јануара потписан је уговор о ЕУ донацији од 8,5 милиона евра, као и *Separate Agreement* за 4. Секцију Трансбалканског коридора за пренос електричне енергије. Уговор о донацији који је потписан односи се на четврту секцију и она подразумева градњу двосистемског 400 kV интерконективног далековода од ТС Бајина Башта до државних граница са БиХ и са Црном Гором. Почетак радова може се очекивати у првој половини 2025. године, док је планиран рок завршетка 2027. година.

У првом полугодишту 2023. спровешће се програм стимулативне отпремнине за запослене који имају неколико година до одласка у пензију по тачно утврђеним условима.

У марту 2023.године цене електричне енергије су се стабилизовале и не очекује се значајније осцилације до почетка зимске сезоне.

У Београду, 31.05.2023. године

Генерални директор

Јелена Матејић, дипл. екон.